

Videha 375

विदेह ३७७ म अंक ०१ अगस्त २०२३ (वर्ष १७ मास १८८ अंक ३७७)
विदेह अंक ३७७ (७७ * ७) - ०१ अगस्त २०२३

विदेह ३७५ म अंक ०१ अगस्त २०२३ (वर्ष १६ मास १८८ अंक ३७५)
विदेह अंक ३७५ (७५ * ५) - ०१ अगस्त २०२३

VIDEHA 375

VIDEHA 375

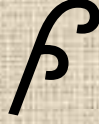

VIDEHA 375

VIDEHA 375

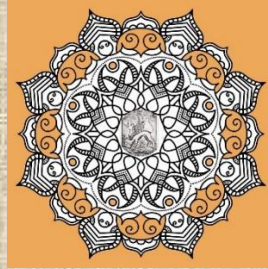
ISSN 2229-547X VIDEHA

**विदेहः 375 मं ३क 01 अगस्त 2023 (वर्ष 16 मा:सं
188 ३क 375)**

[विदेहः (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004)

www.videha.co.in]

**विदेहः मंथिलिः साः हित्जं अः न्दोः लनः माः नुशिः मरिह
३ः कृतिः म**

विदेहः- प्रथमं मंथिलिः पाः कृतिः इः पत्रिकाः

šampa.džakə: gədzē.nǰdʁə tʰa.kurə.

əi pə: tʰi.kə šəvə.dʰika.rə šurəkʰitə ətʰi. kəpi.rəitə (©) dʰa:əkəkə likʰitə əṇumətʰikə biṇə: pə: tʰi.kə kə:ŋə: ʔəjəkə tʰə:ja: prətʰ e: və: rikə dʰigə sʰhitə ile.ktəŋkə ətʰəvə: jə: tʰika, kə:ŋə: mə: dʰjəməsʰ, ətʰəvə: dʰjə:ŋəkə šʰgəhəŋə və: puṇəpəjə: gəkə pə:ŋə: li: dʰə: rə: kə:ŋə: ru.pəme: puṇərutʰə dʰəŋə ətʰəvə: šʰtʰə: rəŋə-pə:šə: rəŋə ŋə: kə: lə: dʰjə: šəkəitə ətʰi.

(c) 2000- 2023. šəvə.dʰika.rə šurəkʰitə. bʰə:ləšəŋkə gə:tʰə dʰjē: šəŋə 2000 šʰ ja:fiu:šji.dʰəpə: tʰə: lə: http://www.geocities.com/.../bhbalsarik_gachch.h.html, <http://www.geocities.com/ggajendra> ə dʰi likəpə: ə: əkəŋə: 5 dʰjə: lə: 2004 kə pə: šʰə: <http://gajendrathakur.blogspot.com/2004/07/bhbalsarik-gachch.h.html> kə: rə: ru.pəme: ŋjə: rəŋə: təpə: rə: mətʰi: li.kə pə: tʰi.ŋətəmə upə: šʰitʰəkə ru.pəme: vɛdʰjəmə: ŋə: ətʰi/ (kə tʰu dʰŋə lə: b <http://videheā.com/2004/07/bhbalsarik-gachch.h.html> likəpə: rə, šʰə: tʰə wayback machine of https://web.archive.org/web/*/videheā 258 capture(s) from 2004 to 2016- [http://videheā.com/bʰə:ləšəŋkə gə:tʰə-pə:šə: rəŋə mətʰi: li: bʰgə / mətʰi: li: bʰgəkə e: gri: ge: tə: rə: rə](http://videheā.com/bʰə:ləšəŋkə gə:tʰə-pə:šə: rəŋə mətʰi: li: bʰgə / mətʰi: li: bʰgəkə e: gri: ge: tə: rə:)).

i: mətʰi: li.kə pə: fi:lə ŋjə: rəŋə: tə: pə: tʰika: tʰikə dʰjəkə rə: ŋə: mə: bə: dʰə: me: 1 dʰjə: ŋə: və: rə: 2008 šʰ 'vɛdʰe: fiə' pə: rə: lə: ŋjə: rəŋə: təpə: rə: mətʰi: li.kə pə: tʰi: ŋətəmə upə: šʰitʰəkə ja: tʰə: vɛdʰe: fiə- pə: tʰi: ŋətəmə mətʰi: li: pə: kʰi: kə: i: pə: tʰika: dʰi: ŋə: pə: fi: lə: ətʰi, dʰjē: <http://www.videheā.co.in/> pə: rə: i: pə: kə: fi: tʰə: fi: tʰə: ətʰi. ə: bə: "bʰə:ləšəŋkə gə:tʰə" dʰjə: lə: vɛ: rə: tʰə 'vɛdʰe: fiə' i- pə: tʰika: kə pə: vəkʰtə: kə šʰgə: mətʰi: li: bʰə: šə: kə: dʰjə: lə: vɛ: rə: tʰə kə e: gri: ge: tə: rə: kə ru.pəme: pə: jukʰtə bʰə: rə: fi: lə: ətʰi.

(c)2000- 2023. vɛdʰe: fiə: pə: tʰi: ŋətəmə mətʰi: li: pə: kʰi: kə i- pə: tʰika: (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004). šəmpə: dʰəkə: gədzē.nǰdʁə tʰa.kurə. Editor: Gajendra ThTakur. In respect of materials e-published in Videheā, thfe Editor, Videheā h'olds thfe righgt to create thfe web archcives/ thfeme-based web archcives, righgt to translate/ transliterate thfose archcives and create translated/ transliterated web-archcives; and thfe righgt to e-publishs/ print-publishs all thfese archcives. rə tʰjə: ŋə: kə: rə/ šʰgə: rə: fi: kə: rə: tʰə: əpə: ŋə: mə: ulikə: ə: əpə: kə: fi: tʰə: rə tʰjə: ŋə: / šʰgə: rə: fi: (šʰpū: mə: utʰə: rə: də: jitʰə: rə tʰjə: ŋə: kə: rə/ šʰgə: rə: fi: kə: rə: mə: dʰjə) editorial.staff.videheā@gmail.com kē: mē: lə: ə: tʰjə: ŋə: ŋjə: kə: ru.pəme: pə: tʰə: šəkəitə tʰi: tʰi, šʰgə: me: o: əpə: ŋə: šʰkʰi: pʰə: pə: rə: tʰjə: ŋə: ə: əpə: ŋə: šəkəŋə kə: lə: gə: lə: pʰə: tʰə: šə: fi: o: pə: tʰə: bə: tʰi. e: tʰə: pə: kə: fi: tʰə: rə tʰjə: ŋə: / šʰgə: rə: fi: šəbʰəkə kəpi: rə: utʰə: rə tʰjə: ŋə: kə: rə/ šʰgə: rə: fi: kə: rə: kə: lə: gə: me: tʰi: ŋə: fi: a: dʰjə: tʰə: rə tʰjə: ŋə: kə: rə/ šʰgə: rə: fi: kə: rə: kə: ŋə: mə: ŋə: ətʰi/ tʰə: tʰə: i: šʰpə: dʰəkə: dʰi: ŋə: ətʰi. šəmpə: dʰəkə: vɛdʰe: fiə i- pə: kə: fi: tʰə: rə tʰjə: ŋə: kə: və: bə: a: rka: rə: / tʰi: mə: a: dʰi: ŋə: və: bə: a: rka: rə: kə: ŋjə: mə: ŋəkə: ədʰi: kə: rə, əi: šəbʰə: a: rka: rə: kə: əṇu: və: dʰə: a: lipjə: tʰə: rə: ə: tʰə: kə: rə: və: bə: a: rka: rə: kə: ŋjə: mə: ŋəkə: ədʰi: kə: rə; ə: əi: šəbʰə: a: rka: rə: kə: i- pə: kə: fi: tʰə: rə/ pʰi: tʰə: pə: kə: fi: tʰə: rə: kə: ədʰi: kə: rə: rə: kʰi: tʰə: tʰi: tʰi. əi: šəbʰə: lə: lə: kə: ŋə: rə: jə: lji: / pə: ŋjə: mə: kə: pə: və: dʰi: ŋə: ŋə: tʰi: tʰi, šə: rə: jə: lji: / pə: ŋjə: mə: kə: i: tʰi: tʰi: ukə: rə tʰjə: ŋə: kə: rə/ šʰgə: rə: fi: kə: rə: vɛdʰe: fiə: šʰ ŋə: dʰjə: rə: tʰi. vɛdʰe: fiə: i: pə: tʰika: kə: mə: šə: me: dʰi: tʰə: ə: kə: ŋjə: kə: lə: tʰi: dʰjē: mə: šəkə: 01 a: 15 tʰi: kē: www.videheā.co.in pə: rə: i: pə: kə: fi: tʰə: kə: lə: dʰjə: ŋə: ətʰi.

Videhā eJournal (link www.videhā.co.in) is a multidisciplinary online journal dedicated to the promotion and preservation of the Maithili language, literature and culture. It is a platform for scholars, researchers, writers and poets to publish their works and share their knowledge about Maithili language, literature, and culture. The journal is published online to promote and preserve Maithili language and culture. The journal publishes articles, research papers, book reviews, and poetry in Maithili and English languages. It also features translations of literary works from other languages into Maithili. It is a peer-reviewed journal, which means that articles and papers are reviewed by experts in the field before they are accepted for publication.

Font/ Keyboard Source: <https://fonts.google.com/>, <https://github.com/virtualvinodhd/akshsaramukhka-fonts>, <https://keyman.com/>

These are print-on-demand books, send your queries to editorial.staff.videhā@gmail.com. The eBooks of some of these are available for sale on Google Play [(c) Preeti Thakur, sales.videhā@gmail.com], send your queries to sales.videhā@gmail.com. The contents and documents e-published by Videhā (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) are periodically being checked for accessibility issues. People with disabilities should not have difficulty accessing these contents/ documents.

© Preeti Thakur (sales.videhā@gmail.com)
 Videhā e-Journal: Issue No. 375 at www.videhā.co.in

समा.ना.न्तरं परंपरा.कां विजा.पति- *तिहा विदे.हा सम्मा.ना.सं*
सम्मा.ना.सं सि.प.ना.का.ला.ब.म.ना.दा.ब.दा.रा.

मैथिली. ब.ा.सा. द.ज.ग.द.ज.द.ज.न.पि. सि.ता.जा.हा.ब.ा.सा. अ.सि.त. ह.नु.म.न्त.ह.उ.क्त.वा.न.प.
 मा.नु.सि.मि.हा.सं.स.क्रि.ता.म.

अक.ब.रा. क.ब.म्.बा. (अ.क.ब.रा. क.ब.म्.बा.)

ति.हु.ना. क.ब.त्त.हि. का.पि. त.सु. क.त्तु.व.लि. प.स.रे.ि. अ.क.ब.रा. क.ब.म्.बा.र.म्.बा. द.ज.उ.
 म.न्त.प. ब.न्त.पि. न. दे.ि.. *(कि.र.प.ला.प.प.रा.मा.हा.प.ल.वा.हा.प.हि.ब.दा.हा..)*

मा.ने. अ.क.ब.रा. रु.पि. क.ब.म्.बा. नु.मा.ना. क.अ.ो.प.रा. *(ग.द.ज.प.द.ज.रु.पि.)* म.न्त.प. द.ज.
 न.पि. बा.न्.हा.ला. द.ज.ज. त. अ. त.रि.ब.उ.व.ना.रु.पि. क.से.त.र.मे. ओ.क.रा. कि.र.पि. ल.पि. के.ना.
 प.स.प.रा.प.

ƒuklǎ ǰǎdʒu rve: dǎ (26.2)-ǰǎtʰe:mǎ: va:tʃǎ kǎljǎ: ǰi: ma:vǎdǎ: ǰu dʒǎŋe: bʰjǎhǎ.
brǎh mǎra: dʒǎŋǎ: bʰjǎ: ƒu: dǎ: ǰǎ tʃǎ: rǎ: ǰǎ tʃǎ sʃpǎ: ǰǎ tʃǎ: rǎŋǎ: ǰǎ tʃǎ..hǎmǎ sʃǎbʰǎ
go:tʰe:kǎ: i: pǎvɪtʃǎ va: ǰi: (ve:dǎva: ǰi:) sʃuŋǎ: bi:. brǎ: h mǎŋǎkǎ:, kʃǎtʃǎjǎkǎ:,
ƒu: dǎ:kǎ: a: a: rǎkǎ:; ǎpǎŋǎ lo:kǎkǎ: a: ǎpǎŋtʃǎtʃǎkǎ: sʃe: ƒio: (ma: ǰe: sʃǎbʰǎkǎ:).
mu dǎ: ǎi ve:dǎva: kǎjǎkǎ vɪpǎri:tʃǎ mǎŋu sʃmɪtʃu ve:dǎva: ǰi:kǎ ǎdʃǎjǎŋǎ/ ƒrǎvǎŋǎkǎ:
sʃpǎma: dʒǎkǎ kɪtʃu go:tʰe: le:lǎ ǰu sʃe: dʰǎ kǎrǎʃ tʃǎ: hǎlǎkǎ, mu dǎ: sʃmɪtʃu sʃe: ƒio:
ve:dǎva: kǎjǎkǎ: pǎrǎma: ǰǎ ma: ǰǎtʃǎ ǎtʃǎ (ǎb dǎ pǎrǎma: ǰǎ) tʃǎ: tʃǎkǎrǎ vɪru dʃǎ dǎ: le
o:kǎrǎ ǰu dǎ: ǰǎ sʃpǎjǎ ǎma: ǰǎ bʰǎʃ dʒǎ: tʃǎ ǎtʃǎ.

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant. -Robert Louis Stevenson

Videheǎ: Maithǎli Literature Movement

o:m dǎu: ƒa: ǰu rǎŋtʃǎ kʃǎ guǎgǎ ƒa: ǰu:

ওঁ দৌ: শান্তিবন্দবিস্ত W শান্তি:

ǎŋukrǎmǎ

ǎi ǎkǎme: ǎtʃǎ:-

1.1.gǎdʒǎe: ǰu dǎ tʰa:kurǎ- ǰu: tʃǎŋǎ ǎkǎ sʃǎmpǎ: dǎki: ǰǎ

1.2.ǎkǎ 374 pǎrǎ tʃǎpǎŋi:

2.гэдјә кһәндә

2.1.шә:kшә:ткә:рә: jo:ga:нәндә dзʰa: шә ume:јә мәндәлә
дпа:ра:

2.2.шә:kшә:ткә:рә: kәmәla: тʰәudʰәri: шә ume:јә мәндәлә
дпа:ра:

2.3.пәрәma:нәндә la:lә kәнә- gi:тә: ma:fiә:tмјә
(a:gã:)

2.4.шәтp:шә kuma:рә ra:јә 'bәt0:hi:'-mәгәрәuңa:
(dʰa:ra:va:fi:kә upәnjә:шә)- (тʰәudʰәfi:mә kʰe:pә)

2.5.kuma:рә мәнp:dзә kәјpә-әpu:рәә шpa:дә

2.6.a:тfә:rјә ra:ma:нәндә мәндәлә-ba:lmi:ki
ra:ma:јәнә a: ra:mәtʰәritәma:нәшә ke: тlәләңa:tмәкә
әдʰjәјәнә

2.7.la:lәдe:vә ka:mәтә-la:lәдe:vә ka:mәтә- ä:tʰәlikә
upәnjә:шә "bʰo:tә" ma:dә:/ шәrvәfri: ra:dзәkiʰ0:rә
mıfрә dзi:ke: - tә:mi:/ e:kә әдʰja:tмә pәtʰәke: pәtʰikә -

ʃpəʃtɾəʃa: ʃe:ŋa:ŋi:/ dʒələ əʃɾɪ dʒa:' dʰəɾɪ, dʒɪŋəgi:
ʃa:' dʰəɾɪ! / pɾəkɾɪja:dʰi:ŋə ʃa:ma:dʒɪkə pəɾɪvəɾtəŋə'kə
ʃpərə

2.8.la:ləde:və ka:mətə- ŋo:təkə bɪdʒʰo:!(bi:fəŋɪ
kətʰa:)/ dʒe:fəŋə ɾo:pəbə, tɛ:fəŋɛ: ka:təbə!
(ləgʰukətʰa:)

2.9.də kəɪla:fə kuma:ɾə mɪʃɾə- ʃəva:kə kuʃumə
ka:mɪŋi:/ kəkəɾa: ke: dʒu:ʃətə

2.10.ŋɪɾməla: kəŋə- əgŋɪ ʃɪkʰa: (kʰe:pə-24)

2.11.ŋəŋdə vɪla:ʃə ɾa:jə-dʒa:bi:

2.12.dʒəgədjɪ:fə pɾəʃa:də məŋdələ- ʃutʃɪʃa:
(dʰa:ɾa:va:fɪkə upəŋja:ʃə)

2.13.dʒəgədjɪ:fə pɾəʃa:də məŋdələ-dʰurəpʰəŋŋa:
lo:kə(ləgʰukətʰa:)

2.14.ɾəbi:ŋdɾə ŋa:ɾa:jəŋə mɪʃɾə-bədəɪɪ ɾəfələ əʃɾɪ
ʃəbʰəkɪʃɾu (upəŋja:ʃə)- dʰa:ɾa:va:fɪkə

2.15. Գոյ կիսնոյ կարի: ցար- մարտիկ: Լե: Կհոյնոյ Կս: Կնոյ
ԿՅԱ: Կո ՏԻԿԿ? ՄԵ: ԿՅՏԿԿ: ԿԱ: Կոյնոյ Ա: ՏՅՄԱ: ԿԿԱ: Կոյ

3. ԿՅԿԿ Կհոյնոյ

3.1. Կոյնոյնոյ: ԿԿԿԱ: - ՏԱ: ՄԿԿ ԿԱ: ՏՅ

3.2. Կրոյնոյնոյ ԿԿԿԱ: 'Կո: Կս' - ԿԱ: Կոյնոյ ԿԱ: Կո

3.3. ԿԱ: ԿԿԿ ԿԿԿ: Կոյնոյնոյ ԿԿԿԱ: Կոյնոյնոյ

3.4. Ա: ԿԿԱ: Կոյնոյնոյ ԿԱ: ԿԱ: Կոյնոյնոյ Կոյնոյնոյ - ԿԿԱ: Կոյնոյնոյ / ՏԱ: ՄԿԿ
ԿԱ: Կոյնոյնոյ:

o:m djəu: ja:nt̪rənt̪rɪkʂə guəgə ja:nt̪hɪ prɪt̪ʰvi:
ja:nt̪ra:pə: ja:nt̪rɔ:səd̪ʰəjə: ja:nt̪ vəŋəspət̪əjə:
ja:nt̪rɔ:vɪʃve: d̪e:vɑ: ja:nt̪rbrəhɪmə

ॐ ढौ: शान्तिरुतुविष् W शान्तिः पृथ्वी शान्तिरपः शान्तिरुषधयः शान्ति
रनुतयः शान्तिरिषे देवाः शान्तिरुँह

brəhɪmənəʂ̪ prɑ:r̪t̪hən̪ɑ: d̪ʒe: d̪julo:kəme:, ət̪rɪkʂəme:,
prɪt̪ʰvi:pərə, d̪ʒələme:, əuʂəd̪ʰəme:, vəŋəspət̪me:,
vɪʃvəme:, ʂəb̪ʰə d̪e:vət̪ɑ:gəŋəme: a: brəhɪməme: j̪ɑ:t̪
ɦuəjə.

o:m-brəhɪmənə, djəu-s̪u:r̪jə-t̪rə:gəŋə, ət̪rɪkʂə- prɪt̪ʰvi: a:
d̪ju:lo:kəkə bi:t̪ʃi, a:pə:-d̪ʒələ, vɪʃve:d̪e:vɑ:- ʂəb̪ʰə
d̪e:vət̪ɑ:, brəhɪmə- ʂərd̪ʒəkə.

रुँहणं प्रार्थना जे दूनोकमे, अंतुविष्मे, पृथ्वीपव, जनमे,
उषधमे, रनुतमे, ररुषुमे, मनु देरतागणमे अा रुँहमे शान्ति
नथय.

ॐ-रुँहण, ढौ-मूर्य-तरेगण, अंतुविष्- पृथ्वी अा दूनोकक रीठ,
आपः-जन, ररुषुदेवा- मनु देरता, रुँह- मरुजक.

१

o:m, s̄a↓h̄a↓s̄ra↑jī:r̄sa:↓ puru↑ṣah̄ā. s̄a↓h̄a↓s̄ra:↓kṣah̄ā
s̄a↓h̄a↓s̄ra↑pa:t̄

ॐ, मा ह्रस्वा शीर्षा पुरुषः मा ह्रस्वा ऋः मा ह्रस्वा पा०.

s̄a b̄h̄u:mī↑ gv̄āgā vi↓ṣv̄at̄p̄o:↑ v̄ri↓tp̄a:.. aṭja↑t̄p̄st̄h̄ad̄
d̄aḥ̄a:ṅgu↓l̄am..

म भूमिं W रि शतो रू ब्रा. अत्र तिष्ठद् दशाङ्गुलम्.

hiad̄ṛa:r̄a ma:t̄h̄ā, hiad̄ṛa:r̄a ā:k̄h̄i, hiad̄ṛa:r̄a p̄ae:r̄a s̄āgā
viṣv̄ak̄ē: a:t̄j̄t̄h̄a:d̄t̄p̄ ke:ṅp̄: aṭj̄h̄i, d̄aḥ̄ā ā:gur̄ak̄ā
ḡaṅp̄t̄j̄:k̄ā v̄aḥ̄ame: ṅp̄i aṭj̄h̄i o:.

ॐ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षं
सहस्रपात् ॥ सभूमिं सर्वतस्युत्वा
त्त्यतिष्ठदशाङ्गुलम् ॥

p̄a↓d̄b̄h̄ja:ḡ↑ ju:↓d̄ro: a↑d̄ṛa:j̄at̄p̄..

पद्भ्राङ्ं शूद्रो अजायत..

p̄ae:r̄aḥ̄ ju:d̄r̄ak̄ā ut̄p̄at̄t̄p̄ b̄h̄e:l̄a:..

p̄a↓d̄b̄h̄j̄ā: b̄h̄u:mī↓rd̄j̄ṣah̄ā↓ j̄ro:t̄p̄a:↑↑t̄p̄

पद्भ्रां भूमिदिशः शोत्रा↑↑०.

mudḡa: pæ:re:ṣṣ̃ b^hu:mijo:kə utpæṭṭu.

 (WhWite Florette- innocence and purity)

 (WhWeel of DhDarma)

 (Swastik)

 (ṣṡddḡ^hiṙəṣṭu, ṣṡddḡ^həmə सिद्धिबन्धु, सिद्धम Devanagari Anji)

 (Gwang gwāgə- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

 (Tirhruta Anji, Ankushs̄ of Ganeshs̄ji, placed at the beginning of something)

1.1.gadze:ndra t'ha:kura- nu:t'na ãkã sãmpa:dãki:ja

1.2.ãkã 374 pãra tippãni:

1.1.gədzə:ndrə tʰa:kurə- nu:təŋə ãkə s̄əmpa:d̄əki:jə

məitʰili:kə pəhila pədjə upəŋja:s̄ə- bəgəva:rə

ra:me:ʃvərə prəʃa:d̄ə məŋdələ ləʃ kəʃ a:jələ tʰətʰi
məitʰili:kə pəhila pədjə upəŋja:s̄ə 'bəgəva:rə'. o:ŋa: t̄ə
kʰəŋd̄əka:vjə a:d̄ime: ʃe:ho: əupəŋja:s̄ikət̄a: rəhəi
tʰəi, mud̄a: ʃe: əkʰəŋə d̄həri məitʰili:me: əit̄ha:s̄ikə ba:
məha:ka:vjə a:d̄ha:rit̄ə ma:t̄rə rəhələ ətʰi.

r̄əgəpurəkə d̄zəgu: a: ro:ʃəŋi: ke:rə kʰiʃʃa: ətʰi i: pədjə-
upəŋja:s̄ə. d̄unu: pərə:ŋi: rəhəi tʰələ:, ma:jə-ba:bu:kə
ʃe:va: kərəi tʰələ:. ma:t̄ikə bʰi:t̄ə, ma:t̄ikə
kʰa:mhə, ma:t̄je:kə d̄ua:rə. b̄ā:ʃəkə tʰət̄ə, b̄ā:ʃəkə
kʰit̄əki: , t̄ləi ka:t̄həkə a: b̄ā:ʃəkə tʰa:t̄hə. ʃun̄n̄ərə gʰərə.

a: ma:t̄a:-p̄it̄a:kə m̄it̄ju, mud̄a: ʃəmf̄ərələ d̄zə:gu:.
kʰe:t̄i: t̄ərə-t̄ərəka:ri:kə, ma:tʰəkə be:pa:rə.

pəhila bətʰt̄a: bəua: 've:d̄ə prəka:ʃə'. d̄o:ʃərə bətʰt̄a:
bʰe:lə lət̄əki: 'tʰəŋd̄a:', ʃt̄ri:gəŋəkə m̄ū b̄id̄h̄ua: ge:lə
mud̄a: d̄zəgu: kəhələŋi- be:t̄a:kē: ʃku:lə bʰe:d̄zəi tʰi: a:
be:t̄i:ʃ̄ə bəkət̄i: tʰərəbəri tʰi:, ʃe: m̄ā:gu: ma:p̄hi:. a:
o:kərə tʰət̄h̄ija:ri:pərə d̄zəgu: ba:ʃəmət̄i: t̄a:urə
gəməgəma: d̄e:ləŋhi.

pʰe:rə ma:tʰəkə t̄d̄o:ri bʰe:ləŋhi, p̄ət̄t̄ə ʃəbʰə t̄d̄o:rəʃ̄ə

mi:li ge:lə. dʒəgu: be:ma:rə bʰe:la:, gəri:bi:ʃə̃ de:ra:e:
ge:la:. ba:hiərə n̄kələt̄a:, k̄iʃmət̄ə ədʒəme:t̄a:. gula:t̄hi:
ge:la:, t̄ʃu:t̄i: p̄aikt̄ri:me: n̄o:kəri: bʰe:t̄ə ge:lən̄u, m̄iɖlə
pa:ʃəkə mā:gə t̄ʃʰələ o:t̄əʃ, ʃe: n̄i:kə n̄əmbərəme: pa:ʃə
t̄ʃʰələ:fi:.

pʰe:rə ro:ʃən̄i:kə dʒəũā: bət̄ʃʃa: 'de:və' a: 'n̄le:ʃə'.

r̄əgəpura ḡa:məkə pʰuʃən̄i: m̄əɾərə dʒəgu: kē: dʒəmi:n̄ə
bədʰəbāile: kəh̄ələkʰn̄fiə, p̄əɾʰa:ime: ən̄e:re: pa:i d̄u:ri
n̄əi kərəba:kə ʃəla:fiə de:ləkʰn̄fiə. mud̄a: ḡā:d̄hi:
ba:ba:kə kəh̄ələ kərət̄a: dʒəgu:.. əkʃərə be:t̄i:kə gəh̄ən̄a:
t̄h̄ikə. t̄ʃənd̄a: a: ve:d̄ə ʃn̄a:t̄əkə ke:ləkən̄fi. t̄ʃənd̄a:kə
bija:fiə bʰe:lə. ruʃələ dʒəma:jəkē: ʃa:kiɭo:
de:lən̄fi, d̄u:t̄a: gʰərə a: ʃəut̄ʃa:ləjo: bən̄əba: de:lən̄fi.

ve:d̄ə p̄rəka:ʃə ʃudʒuki: kəmpən̄i: a: de:və kuma:rə
t̄a:t̄a: kəmpən̄i:me: n̄o:kəri: p̄əkəɾələkən̄fi. d̄u:n̄u:kə
e:kke: m̄əɾəba:pərə bija:fiə ʃəmpən̄n̄ə bʰe:lə.

pʰe:rə n̄le:ʃə kuma:rə bi:..di:..o:.. bən̄u ge:la:.

a: o:m̄hərə pʰuʃən̄i: m̄əɾərəkə be:t̄a: n̄əʃe:ba:dʒə bən̄u
ge:lə, d̄illi: p̄əɾa: ge:lə a: ve:ʃja:ʃə̃ bija:fiə kəʃ le:ləkə.
pʰuʃən̄i: dʒəgu: ləgə kən̄əɾt̄ə e:la:.

ro:ʃən̄i:kə mo:n̄ə kʰəra:pə bʰəʃ ge:lə. mud̄a: be:t̄a:-
puɾo:hu ʃəbʰə p̄ā:t̄ʃe: la:kʰəkə m̄əd̄əɾt̄i ke:lən̄fi. p̄ā:t̄ʃə

la:kʰəkə kərdʒa: tʃəʰi ge:ləŋɦi, gʰərə bəŋɦəki:pərə
ra:kʰəʃ/pəʃələŋɦi. a: pʰe:rə ŋo:kəri:ʃə dʒəgu:kə əvəkə:ʃə
bʰəʃ ge:ləŋɦi. ŋe: ŋo:kəri:, a: ŋe: gʰərə. ʃe: be:ʃa:
puto:ɦu kətʰi:le: rəɦətəŋɦi.

məda: pʰe:rəʃə dʒu: pəra:ŋi: əpəŋə ka:dʒə a:gā:
bətʰe:ləŋɦi. dʒəgu: kʰe:ʃi: ʃuru: ke:ləŋɦi, a: ro:ʃəŋi:
ka:ʃʰəkə dʒəʃta: tʃəle:ləŋɦi. ve:dəkə pətʃi: vi:ŋa:
kuma:ri: mudā: ʃi:ləvətʃi:-guŋəvətʃi:. e:mɦərə dʒəgu:kə
pʰe:rə vidʰa:ʃa: va:mə bʰe:ləŋɦi, lo:ʃəŋə əpəŋə ma:likə
dʒəgu:kē: kʰu:ŋə dʒe:ləŋɦi, lo:ʃəŋə kəɦələkə dʒe:
ɦuŋəke: ʃəbʰəkə kripa:ʃə o: ʃikʃa:kə məɦətʃə
budʒʰələkə a: dʒəro:ga: pəri:kʃa: pa:ʃə ke:ləkə. e:mɦərə
dʒe:vəkə kəmpəŋi: tʃu:ʃi ge:ləi, gʰu:ʃə lətʃə ŋi:ʃə
ʃəʃpe:ŋdə bʰəʃ ge:lə. ʃəbʰə ve:dəkə əgəŋa: gʰu:ʃi ge:lə.
dʒəgu: pʰe:rə be:ma:rə bʰəʃ ge:lə.

e:mɦərə pē:ʃəŋəkə tʃiʃtʰi: e:ləi, dʒəgu:kē: ʃo:ləɦə la:kʰə
ʃa:ka: bʰe:ʃələi. pʰe:rə ʃəbʰə bətʃiʃa: le:lə dʒəgu: pəri:vi:
ke:ləkə, ʃa:ka: dʒe:ləkə, ŋi:ʃə pʰe:rə bi:di:..o:.. bəŋ
ge:lə, dʒe:vəkē: pʰe:rə ŋo:kəri: la:gi ge:lə.

dʒəgu:kē: ʃəgi: rəgʰu məŋdələ mo:ŋə pəʃələŋɦi, mudā:
rəgʰukə be:ʃa: kəɦələkʰiŋɦə dʒe: o: ɦuŋəka:
viddā:ʃrəmə pətʰa: dʒe:ləŋɦi. dʒəgu: rəgʰuke:
viddā:ʃrəməʃə gʰura: kəʃ/ləʃəŋləŋɦi.

a: p^he:rə rəg^hu bəŋe:ləŋfi rə:ʃəŋi: s̄əɖa:vɾət̄ə
əspət̄a:lə, r̄əgəpura. gəri:bə-la:t̄ʃa:rəkə mup^ht̄ə ɪla:d̄ʒə.

r̄əgəla:lə məɾərəkə ət̄ʃa:t̄ʃa:rəkə k^hɪla:pə p̄ət̄ʃəɪt̄i:. p^he:rə
be:ma:n̄i:. mud̄a: d̄ʒəgu: e:kə la:k^hə ru:pəɪjja: d̄əʃ
d̄^hu:rt̄ə r̄əgəla:ləʃ̄ə s̄ət̄əŋa:kē: bət̄ʃe:ləŋfi.

p^he:rə d̄ʒəgu: miɖɪlə ʃku:lə bəŋəbe:ləŋfi 'd̄ʒəgu:
d̄ʒəŋət̄a: miɖɪlə ʃku:lə, r̄əgəpura'. a: o:ime: t̄^hələ
məŋo:r̄əɖʒəŋə vɪb^ha:gə. a: d̄ʒe:n̄a: vja:s̄əɖʒi: le:k^həkə
rəhi:t̄o: əpəŋə rət̄ʃəŋa: məɦa:b^ha:rət̄əme: pɾəve:ʃə kəɾəɪ
t̄^hət̄^hɪ t̄əɦɪŋa: ra:me:ʃvərə pɾəʃa:d̄ə məŋɖələ əɪ pəɖjə-
upəŋja:s̄əme: əbəɪ t̄^hət̄^hɪ, o: t̄^hət̄^hɪ d̄a:jəre:ktərə əɪ
məŋo:r̄əɖʒəŋə vɪb^ha:gəkə. p^he:rə s̄əɖa:vɾət̄ə a:ʃrəmə
k^hud̄ʒələ.

a:bə d̄ʒəgu:kə d̄^hɪja:n̄ə be:t̄i: t̄ʃəŋɖa:pərə d̄ʒa:ɪ
t̄^həŋfi. be:t̄i: d̄ʒəma:jə ŋɦɪʃəŋt̄a:n̄ə rəɦəŋɪ, d̄uŋu:kē:
bəd̄ʒe:ləŋfi. əpəŋe: əspət̄a:ləme: b^hərt̄i: b^he:lə
t̄ʃəŋɖa:, ma:s̄əkə ba:d̄e: pəriŋa:mə. o: gərb^həvət̄i: b^həʃ
ge:lə. p^he:rə bi:t̄ʃəme: t̄^hət̄^hɪ pa:bəŋkə
t̄ʃərt̄ʃa:, məd^hubəŋi: pē:ɪgəkə ɪɦɦa:s̄ə.

a: t̄^hət̄^hɪje: g^ha:t̄əpərə e:kət̄a: t̄^həuɾi:kē: d̄ā:t̄i: ləgələɪ.
rə:ʃəŋi: əspət̄a:lə, r̄əgəpura:me: o: b^hərt̄i:
b^he:lə, e:n̄i:mi:ja: t̄^hələɪ. ŋɪle:ʃəkə bləɖəgru:pə mi:lələɪ. a:
kəɦələŋɪ d̄ʒəgu:- ŋɪle:ʃə bəua:/ a:gā:kə d̄^hərmə

bəʔa:bəʃə. a: ɲle:ʃə bi:.dʒi:.o:. kə rɔ:a:bə bɪʃəɾɪ kʰu:ŋə
dʒe:ləkə, dʒa:ŋə bətʃe:ləkə.

i: upəŋja:sə pədjəme: əʈʰɪ t̪ē: i: əʈʰɪ pədjə upəŋja:sə. i:
upəŋja:sə vja:sə ʃəŋə əpəŋe: məʃa:bʰa:rət̪əme: kəʋikə
prəʋe:ʃə kəɾəbət̪ə əʈʰɪ a: ʃədʒe:ʃə dʒəɾt̪ə əʈʰɪ dʒe: əpəŋə
kʰɪʃʃa:sə pɾɪt̪ʰəkə bʰəʃ/le:kʰəkə rəʃɪje: ŋəɾ ʃəkəɾt̪ə əʈʰɪ.

-Gajendra ThTakur, editor, Videheã (be part of
Videheã www.videheã.co.in -send your
WhWatsApp no to +919560960721 so thťat it can be
added to thťe Videheã WhWatsApp Broadcast List.)

əpəŋə
m̃ət̪əʋjə editorial.staff.videheã@gmail.com pəɾə
pət̪ʰa:u.

1.2.३क 374 pərə tɪppəŋi:

kəlpəŋa: dʒʰa:, pətəŋa:

vɪdɛ:fiəkə nəbəkə: ɔkə pətʰələhũ.

"ra:me:ʃvəɾəmə liɡə ʃtʰa:pəŋa:" ʃi:rʃəkə a:le:kʰə me:
ʃa:ma:dʒikə tʃitʰəkə a:tʃa:rjə ra:ma:nʃdʒə mɔdʒələ dʒi:
dʒvɑ:ra:

ba:lmi:ki ra:ma:jəŋə me: ʃivə liɡə ʃtʰa:pəŋa: a:
ra:mətʃɪɾitəma:nʃsə me: liɡə ʃtʰa:pəŋa: vəŋəŋə me:
mətəbʰiŋnətʰa:kə tʃɪɾtʃa: ŋi:kə la:gələ.

dʒə dʒi:pe:ʃə kuma:rə tʰa:kurəkə "mɪtʰɪla:kə itʃiɑ:sʰəkə
vəɪdʒiŋa:ŋkə ədʒjəjəŋə e:və o:kərə ʃəmi:kʃa:tʃməkə
vɪʃle:ʃəŋə" ʃi:rʃəkə ʃə ʃo:dʰə pətʃə pətʰələhũ, ŋi:kə
la:gələ. dʒiŋa:nʃvəɪdʰəkə ʃo:dʰəpətʃə tʃʰəŋi,ŋi:ʃʃəde:fiə.
mudɑ: ʃi:rʃəkə dɛ:kʰi,e:fi ʃə ŋi:kə ʃo:dʰə pətʃəkə a:ʃə
me: pətʰəbə ʃuru kəe:ŋe: tʃʰələhũ.

pva:ĩtə va:ɪdʒə t̪əɾja:rə kəe:lə ge:lə ʃo:d̪hə pət̪rə me:,
mugələ ʃa:s̪əŋə a: məɦe:ʃə t̪h̪a:kurə,də grɪjərʃəŋə a:
mət̪ɦɪli: b̪h̪a:s̪a:,mɪt̪ɦɪla:ʃ̌ b̪əudd̪ɦɪkə
pələ:jəŋə,s̪pət̪t̪rət̪a: ̃ɑ:d̪o:ləŋəme: mɪt̪ɦɪla:kə
jo:gəda:n̪ə,d̪əɦe:dʒə prət̪h̪a:,mɪt̪ɦɪla:kə vɪʃɪʃtə v̌jədʒəŋə
ma:t̪ɦ̪ə,mət̪ɦɪli: b̪h̪a:s̪a: a: mɪt̪ɦɪla:k̪s̪ərə ʃəŋə
məɦət̪p̪əpu:r̪ə bɪŋd̪u pərə lɪk̪h̪ələŋ̪u ət̪ɦ̪ɪ le:k̪h̪əkə.

kɪt̪ɦ̪u ŋəb̪ə dʒəŋət̪əb̪ə ʃe:ɦo: b̪h̪e:lə. dʒe:ŋɑ: ʃɑ:o:ŋə
ma:s̪əkə kɾɪʃŋə pək̪ʃə prət̪p̪əda: ʃ̌ mɪt̪ɦɪla: pət̪ɦ̪ɑ:gəkə
pra:rəmb̪h̪ə kɪe:kə ɦo:ɪt̪ə ət̪ɦ̪ɪ,e:ɦɪ b̪a:t̪ə ʃ̌ ɦəmə
əŋəb̪ɦɪdʒɦ̪ə t̪ɦ̪ələɦũ,dʒe: e:ɦɪ ʃo:d̪hə pət̪rə ʃ̌ budʒ̪h̪ələɦũ.
d̪e:k̪h̪ələ dʒɑ:e:,"b̪h̪a:rət̪əme: ʃəkə ʃ̌vət̪vɪkrəmə ʃ̌vət̪ɑ:
i:ʃpi: ʃəŋəkə t̪ɦ̪ələŋəʃɑ:rɪ ť̪ ət̪ɦ̪ɪe: mud̪ɑ: vɪʃɑ:lə b̪h̪a:rət̪ə
d̪e:ʃəme: ŋəvət̪vərʃəkə le:lə b̪ɦɪŋŋə-b̪ɦɪŋŋə t̪t̪ɦ̪ɪ ət̪ɦ̪ɪ.
mɪt̪ɦɪla:kə pət̪ɦ̪ɑ:gəkə əŋuʃɑ:rə ʃɑ:ləkə prət̪h̪əmə d̪ŋə
ət̪ɦ̪ɪ ʃɑ:o:ŋə ma:s̪əkə kɾɪʃŋə pək̪ʃəkə prət̪p̪əda:. e:kərə
ka:rəŋə ət̪ɦ̪ɪ mugələ ʃəlt̪əŋət̪ə t̪e:s̪ərə b̪a:d̪əʃɑ:ɦə əkəbərə
d̪p̪ɑ:ra: məɦe:ʃə t̪h̪a:kurə ke: mɪt̪ɦɪla:kə kərə-prəb̪h̪a:rə
ʃɑ:o:ŋə ma:s̪əme: d̪e:lə ge:lə rəɦəɦ̪ɦ̪ə. e:kərə
əɪt̪ɦ̪ɑ:ʃɪkət̪ɑ: k̪e: d̪əʃɑ:b̪əɪt̪ə le:k̪h̪əkə kəɦəɪt̪ə t̪ɦ̪ət̪ɦ̪ɪ dʒe:
b̪h̪əŋəɦɪ əŋədʒɑ:ŋəɦɪme:, mɪt̪ɦɪla:-pət̪ɦ̪ɑ:gəkə ʃ̌b̪ədd̪h̪ə
pəɪg̪əb̪ərə m̪o:ɦəmməd̪əkə məkka:ʃ̌ məd̪ɪ:ŋɑ:
dʒəe:b̪a:kə ʃɑ:lə a: əkəbərə ke: ra:dʒɪa:r̪o:ɦəŋəkə ʃɑ:lə ʃ̌

dʒurələ ətʃi."

tʃo:tə muɦə,pəigʰə ba:tə kə' rəɦələ tʃi:,mudɑ: dʒe:
ɦəmərə: budʒ'a:e:lə ʃe: kəɦəbə a:vəjʃəkə ɳe:! kɪtʃu
bɪndu tʃu:tələ ʃəɳə la:gələ ɦəmərə:. mɪtʰɪla:kə ɪtʃɦa:ʃə
me:,mɪtʰɪla:kə lo:kəkəla:,lo:kəgi:tə,
lo:kəɳɪtjə,pa:bəɳu-tʃɦa:rə,bəɦutə kɪtʃu ʃləgɳə kəe:lə
dʒe:ba:kə tʃɦa:ɦi: tʃɦələ.

kətəɦu kətəɦu vɪʃəjə ʃə bʰətəkə:və ʃe:ɦo:
dɛ:kʰa:e:lə.dʒe:ɳɑ:- dəɦe:dʒə prətʰa: bəla: pva:ɦtə me:
ʃətjəɳɑ:ra:jəɳə bʰəgəva:ɳəkə pu:dʒa: a: tʃɦətʰɪ pu:dʒa:kə
tʃərtjə:. dəɦe:dʒə prətʰa:kə prətʃələɳə ko:ɳɑ: a: kəɦija:
ɦuru bʰe:lə,e:kərə dʒʌpɾəbʰa:və ʃəma:dʒə pərə,təkərə
ʃəbʰəkə tʃərtjə: ɳəɦɦɪ.

vɪva:ɦə ʃəbʰəɳdʰi: a:rɔ: ʃəməʃja:,dʒe:ɳɑ: ba:lə vɪva:ɦə,
bəɦu vɪva:ɦə,bɪkəua: vɪva:ɦə kɦɪva: mugələ ka:lə me:
ba:ɦka:/ʃtʃrɪ:kə əʃuɾəkʃa: bəla: ʃtʰɪtʃ dʒe: tʃɦələe:, təkərə
ʃəbʰəkə tʃərtjə: tʃɦu:tələ tʃɦəɳu.

ɳtə ɳəvələ dʒɳe:jə kuma:rə mɪɦrə (le:kʰəkə gəɳdʒe:ɳdʒə
tʰa:kurə) o:ɳɑ: tʃə ba:tʰɪ ʃpe:ɦəlɪʃtə pɔ:tʰi: pərə a:dʰa:ɾtə
ətʃɦɪ,tətʰa:pɪ rɔ:tʃəkə ʃe:ɦo: ətʃɦɪ. dʒɦa:ɳəvərdʰəkə tʃə
ʃəɦəɳdʒəɦɪ.

"kriṣi e:fiṇṇa kṣe:ṭṛa ətʃʰi dʒə_ime: ro:dʒəga:rəka
əḍʰikəṭəmə ṣṣbʰa:vəṇṇa: ətʃʰi. tḗ: dʒə ko:ṇo: ṭərafiē:
kʰe:ṭi:-ba:ṭi: ʈʰi:kə bʰəə/ dʒa:jə tḗ kəṭe:ko: lo:kə
dʒəmi:ṇṇṣṣ dʒuṭi dʒa:jəṭə a: ʈre:ṇṇəkə ʈʰəṭəpərə bʰi:ṭə
kəṇe:kə kəmə bʰəə/ dʒa:jəṭə." pəṭʰi bʰa:vukə bʰə'
ge:ləḥi. bʰəgəva:ṇṇə kərəṭʰi,e:fiṇṇə dṇṇə a:bəe:.

ṇṭṭə ṇṇəṭə ṣṣuṭi:lə (le:kʰəkə gəḍʒe:ṇṇṭṭə
ʈʰa:kurə)pəṭʰəṭə ʃuru ke:ləḥi, tḗ kʰa:e:bə pi:əṭə ʈʰo:ṭi
pu:ra: pəṭʰie: kə' uʈʰələḥi.

əgila: əkəkə pṛəṭi:kṣa: rəḥəṭə.

ʈo:rə pəḥkəḍʒə dʒʰa: pəra:ʃərə ke: step by step ḍe:kʰa:rə
kərəṭə ṣṣe:ḥo: ro:ʈḗkə

ṣṣḥəṣṣəba:ʈʰəṇṇi pʰiṇṇiṣə ke:ləḥi ḍu: dṇṇə pəḥiṇṇi.

ṇi:kə la:gəṭə.

ləḥsməṇə dʒʰa: 'ṣṣa:gərə'

viḍe:ḥəkə 375 əkə. ṇṇə bʰuṭo: ṇṇa: bʰəviṣjəṭi! ma:dʰəṭə
kəṭə ʈo:rə kərəṭə bəṭa:i?

mṭṭṛəṇṇa:ʈʰə dʒʰa:

priṇṇəṭə ʈʰa:kurəḍʒi:,ṣṣəviṇṇəjə ṇṇəṃṣṣka:rə. ḥəmə
mṭṭṛəṇṇa:ʈʰə, ḍəṭiḥəṇṇa:ṣṣə.əpəṇṇe: mṭṭṭi:la:,məṭṭi:la o:

maitḥili:kə s̥māgrə vika:s̥,viʃe:ʃaru:pe:ŋə bʰa:ʃa:-
ʃa:hitjəkə le:lə dʒa:hi ru:pə s̥ d̥t̥t̥t̥t̥t̥t̥ bʰəʃ/kəʃvigət̥
kət̥o:kə d̥ʃa:bd̥ə s̥ s̥mārpəŋə-bʰa:və s̥ b̥humu:l̥jə
ka:r̥jə kərət̥ə r̥əhələh̥i ŋt̥ʰi,i: h̥əmərə: d̥riʃt̥iē: ʃla:gh̥əŋi:jə
t̥t̥ ŋt̥ʰiē:, t̥ʃir̥s̥māreŋi:je: ta: ŋəhi,əviʃmāreŋi:jə
ŋt̥ʰi.h̥əmərə: b̥h̥ut̥ə p̥əhiŋe: e:kə be:r̥ə b̥h̥ut̥ə ka:lə
d̥h̥əri əpəŋe:kə ʃa:ŋŋd̥h̥jəkə s̥ubʰa:ɡjə pra:pt̥ə bʰe:lə
t̥ʰələ. əpəŋe:kə ma:t̥ribʰa:ʃa:kə prət̥i e:hi pr̥aka:r̥əkə
ut̥t̥ʃəʃt̥əri:jə s̥mārpəŋə d̥e:kʰik̥ē: ko:ŋə t̥ərəhiē:
əb̥hib̥hu:t̥ə t̥ʰi:,t̥e:kərə s̥mut̥ʃit̥ə əb̥h̥iʃjək̥t̥ik̥ə le:lə
t̥t̥k̥s̋əŋə əpəŋa:k̥ē: ʃəbd̥əhi:ŋə pa:bi r̥əhələ t̥ʰi:m̥ā:
ʃa:r̥əda: s̥ pra:r̥t̥əŋa: kərət̥ə t̥ʰiəŋhi d̥ʒe: əpəŋe:kə
le:k̥h̥əŋi:k̥ē: ut̥t̥əro:t̥t̥ərə a:r̥ə əd̥h̥ik̥ə gət̥vərət̥a: pr̥əda:ŋə
kərət̥ə maitḥili:kə ək̥ʃərə-d̥ʒəgət̥əkə 'it̥ʰi:ʃə-puruʃə 'kə
ru:pə me: s̥pr̥ət̥t̥ʰit̥ə kərət̥ə r̥əhət̥h̥i.əʃi:mə ʃŋe:hi o:
əfe:ʃə ʃub̥h̥əka:məŋa:kə ʃəŋgə,m̥it̥r̥əŋa:t̥h̥ə, d̥r̥ib̥h̥əŋgə:.

əpəŋə m̥əʃv̥jə editorial.staff.videh̥ə@gmail.com
pərə pət̥h̥a:u.

2. gədjə kʰəŋdə

2.1. sʰa:kʰa:tʰka:rə: jo:ga:nəŋdə dʒʰa: sʰə ume:jə məŋdələ
dʒa:ra:

2.2. sʰa:kʰa:tʰka:rə: kəmələ: tʃəudʰəri: sʰə ume:jə məŋdələ
dʒa:ra:

2.3. pərəma:nəŋdə la:lə kəŋə- gi:tʰa: ma:fi:tʰmjə (a:gā:)

2.4. sʰəʦo:sə kuma:rə ra:jə 'bətʰo:hi:'-māgərəuŋa:
(dʰa:ra:va:fi:kə upəŋja:sə)- (tʃəudʰəhəmə kʰe:pə)

2.5. kuma:rə məŋo:dʒə kəjʃəpə-əpu:rvə sʰpa:də

2.6. a:tʃa:rjə ra:ma:nəŋdə məŋdələ-ba:lmi:ki ra:ma:jəŋə
a: ra:mətʃərətʰma:nəsə ke: tʰləŋa:tʰməkə ədʰjəjəŋə

2.7.la:ləde:və ka:mətə-la:ləde:və ka:mətə- ā:tʃəlɪkə
upənjɑ:sə "bʰo:tə" ma:de:/ sʁvəfri: rɑ:dʒəkɪfo:rə mɪfrə
dʒi:ke: - tɛ:mi:/ e:kə ədʒjɑ:tʃmə pətʰəke: pətʰɪkə -
sʁətʃtʃrətɑ: sɛ:nɑ:nɪ:/ dʒələ ətʃɪ dʒɑ:' dʰəri, dʒɪnəgi: tɑ:'
dʰəri! / prəkrija:dʰi:nə sɑ:ma:dʒɪkə pərvətənə'kə sʁərə

2.8.la:ləde:və ka:mətə- nɔ:təkə bɪdʒʰo:!(bi:hənu
kətʰa:)/ dʒe:hənə rɔ:pəbə, tɛ:hənə: ka:təbə!
(ləgʰukətʰa:)

2.9.də kəɪlɑ:fə kumɑ:rə mɪfrə- sʁvɑ:kə kuʃumə
ka:mɪnɪ:/ kəkərə: ke: dʒu:sətə

2.10.nɪrmələ: kənə- əgnɪ fɪkʰɑ: (kʰe:pə-24)

2.11.nənɔdə vɪlɑ:sə rɑ:jə-dʒɑ:bi:

2.12.dʒəgədɪ:fə prəsɑ:də mənɔlə- sʁtʃɪtɑ:
(dʰɑ:rɑ:vɑ:fɪkə upənjɑ:sə)

2.13.dʒəgədɪ:fə prəsɑ:də mənɔlə-dʰurəpʰənɪɑ:
lɔ:kə(ləgʰukətʰa:)

2.14.rəbi:nɔdə nɑ:rɑ:jənə mɪfrə-bədəlɪ rəhələ ətʃɪ
səbʰəkɪtʃu (upənjɑ:sə)- dʰɑ:rɑ:vɑ:fɪkə

2.15.də kɪjənə kɑ:ri:gərə- mətʰɪli: le:kʰənəkə ju:njə
bəzɑ:rə sʁtʃɪtʃ? vɛ:bəsətɑ: kɑ:rənə a: sɑ:ma:dʰɑ:nə

2.1.sɑ:kʃɑ:tʃkɑ:rə: jɔ:gɑ:nəndə dʒʰɑ: sʃ ume:fə mənɔlə
dʒvɑ:rɑ:

**sɑ:kʃɑ:tʃkɑ:rə: jɔ:gɑ:nəndə dʒʰɑ: sʃ ume:fə
mənɔlə dʒvɑ:rɑ:**

jo:ga:nəndə dʒʰa:

vidə:fiə: prəʰəmə məiʰili: pa:kʃikə i:-pəʰika: (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) <http://www.vidaha.co.in/> le:lə ʃri: jo:ga:nəndə dʒʰa:ʃə ume:ʃə məndələ dʒi:kə ʃa:kʃa:ʰka:rə.

(1) vətəma:nə məiʰili: ʃa:ʰitjə ko:nə dʒa:me: əʃʰi?
jo:ga:nəndə dʒʰa: : vətəma:nə məiʰili: ʃa:ʰitjə nʌrəntərə prəgətʰ pətʰəpərə əʃʰi.

(2) o:nə: purəʃka:rə tʃə pro:tʃa:fiə nə le:lə fi:itə tʃʰəi mudə: məiʰili:me: purəʃka:rə bʰe:ʰite: ʃa:ʰitjəkə:rəkə gətʰ pra:jə: ruki dʒa:itə tʃʰəi. e:nə: kri:kə?

jo:ga:nəndə dʒʰa: : ʃərvətʰa: ka:lpənykə əvəʰa:rəna: udə:fiə rənkə fi:tu purəna: pi:ʰi:kə a:tʃa:rjə ʃure:ndʌrə dʒʰa: 'ʃumənə', pə. tʃəndʌrəna:tʰə miʃrə 'əmərə', vjəʃəkə tʃəʰurʰə prəfiərəme: le:kʰəki:jə a:bʰa:ʃə dʒi:ptə ʃri: ke:də:nə nə:tʰə tʃəudʰəri: a: nə:nəpənəfiʃə

paṭṭraka:riṭṭa:-ṣa:hiṭṭjaka:riṭṭa:kā praṭṭb^ha: ṣampānṇa
jugapuruṣa vib^hu:ṭṭi a:ṇṇaṇḍakē: praṣṭuṭṭa kajalā dṛā:
ṣākāṭṭa ṭṭhāṇṇi.

(3) vāṭṭama:ṇṇa ṣamajāme: māṭṭhili: paṭṭrā-paṭṭrika:kā ki:
hi:lā aṭṭhī?

jo:ga:ṇṇaṇḍa dṛā: : ṇi:kā ṇāhi, apāṇṇa aṣṭuṭṭvā rakṣa:kā
he:ṭṭi be:kālā.

(4) ṭṭe:ṭṭaṇṇa: ṣami:ṭṭi e:vāṃ aṇṇja:ṇṇjā māṭṭhili:
ṣāṅgāṭṭhāṇṇame: e:k^hāṇṇo: dḍalṭṭa vārgakā praṣve:ṣā ṇāḅḅaṇṇjā
ṭṭhāi. e:kāra: aḥā: ko:ṇṇa ru:pāme: dḍe:k^hāi ṭṭhāi?

jo:ga:ṇṇaṇḍa dṛā: : dḍalṭṭa ke:? aṭṭhāṣaṭṭa:ṣā vipānṇa
ṣa:hiṭṭjaka:rā va: dṛā:ṭṭi:ṣā dṛāṇāḅḅaṇṇa:me: ṭṭhā:kāṭṭiṭṭa
dḍalṭṭa? dṛā pāhila, ṭṭā praḅka:ṣāṇṇa-praṭṭi:rakā e:hi
praṭṭijo:gi: jugāme: aṭṭhāṣaṭṭa:ṣā vipānṇa vjupānṇo:
ṣa:hiṭṭjaka:rā ṣāb^ha:-ṣamīṭṭime: upe:kṣiṭṭa rāhābe:
kāraṭṭa:hi. dṛā apāṇṇa, ṭṭā ṣamīṭṭi/ṣāṅgāṭṭhāṇṇa bhāḥud^ha:
ba:ḥubāli: ra:dṛāṇi:ṭṭidṛā lo:kāṇṇkā vāṭṭiṣvāka
ṣāraḅḅakā hi:ṭṭhā dṛāṭṭa/ṣa:hiṭṭjaka:riṭṭa: māḥiṭṭvāpu:ṇṇa
ṇāhi. i: māṭṭhili:o:kā dḍurb^ha:ḅḅjā.

(5) dḍarābhāḅḅe: pi:ṭṭhā dṛāḅkā: a:bā ṣāhāraṣa: pi:ṭṭhā bhāṇṇi
rāhāḅḅa ṭṭhāi. i: māṭṭhili:kā le:lā ṇi:kā ki: k^hāra:pā?

jo:ga:ṇṇaṇḍa dṛā: : ṇi:kā, kie:kā ṭṭā ṣāb^ha dḍṇaṣā
ṣāma:ṇṇa:ṇṭāra dṛā:grāṭṭa ṣāhāraṣa: pi:ṭṭhā e:mhāra
ṣṭābd^ha bhāḅḅ/ ge:lā ṭṭhāḅḅa, a:bā muk^hāraṭṭa: grāhāṇṇa kāḅḅ
rāhāḅḅa aṭṭhī.

(6) əfĩ:kə s̃a:fĩtjikə ja:t̃ra:me: ko:nə t̃ətt̃və pre:rəkə a:
ko:nə t̃ətt̃və ba:d̃həkə rəfĩlə?

jo:ga:nəndə d̃ʒʰa: : gurud̃ʒənəkə pr̃o:t̃sa:fĩnə o:
ñrəpe:k̃sə ñrde:f̃ənə a: s̃a:fĩtjikə ra:d̃ʒəni:t̃kə
d̃u:rgənd̃həm̃əjə va:t̃a:vərẽnə.

(7) vət̃əma:nə s̃a:fĩtjəkə:rəkə mu:lja:k̃ənə əfĩ: ke:nə:
kəre: t̃fa:fĩlə?

jo:ga:nəndə d̃ʒʰa: : fĩnəkə rəşəşidd̃hət̃a:, vət̃fa:rikət̃a:
o: d̃ʒi:vənə mi:m̃a:s̃a:kə s̃a:mərt̃jəş̃ə.

(8) əfĩ:kə prĩjə s̃a:fĩtjəkə:rək̃e: t̃ʰəit̃hə?

jo:ga:nəndə d̃ʒʰa: : e:ka:ñe:kə, kət̃e:kə gəna:bi:?

(9) s̃a:fĩtjəkə:rəkə le:k̃əki:jə vit̃fa:rə a: va:ş̃t̃əvikə
d̃ʒi:vənəkə vit̃fa:rə e:kə fĩe:ba:kə t̃fa:fi: a:ki ələgə-ələgə?

d̃ʒ̃ e:kə fĩe:ba:kə t̃fa:fi: t̃ə 'vərd̃jəña:t̃hə mi:frə
ja:t̃ri:'d̃ʒi:kə vət̃fa:rikə vit̃fələnək̃e: əfĩ: ko:nə
ru:pəme: d̃e:k̃həi t̃ʰĩənĩ. a: d̃ʒ̃ ələgə-ələgə fĩe:ba:kə
t̃fa:fi: t̃ə o:fĩnə s̃a:fĩtjə o: s̃a:fĩtjəkə:rəkə mu:l̃jə ki:?

jo:ga:nəndə d̃ʒʰa: : ş̃ərvət̃hə: e:kə. jəş̃əş̃e:
ərt̃hək̃rite:pərekə s̃a:rəş̃vət̃ə s̃a:d̃həña: pəro:pəde:fe:
pa:nd̃it̃jə.

(10) məit̃h̃ilə s̃a:fĩtjəkə:rə bəfĩu vid̃h̃a:va:d̃i: fĩo:it̃ə
t̃ʰəit̃hə. mud̃a: d̃ʒ̃ əfĩ: e:kke: vid̃h̃a:me: rəfĩt̃əũ t̃ə o:
ko:nə vid̃h̃a: fĩo:it̃ə?

jo:ga:nəndə d̃ʒʰa: : kəvit̃a:.

(11) juva:ş̃ə ki: a:fa: o:ime: ş̃ə ke: a:gu: d̃ʒ̃a: ş̃əkəi

त्प्रातः।

: अणन्तं विकाःशकं. सेः सम्मंजं नृद्वारितं करेतं.

(12) अहः अपणं साःहित्यं जाःत्राःकं पत्राःव कतं/ अः कोःनं रुःपेः देःकं त्प्रातः?

जोःगाःनन्दं द्वाः : जाःस्तृिःजं काःलद्वैजिः कृत्तकं नृमृत्तमेः, त्प्राःलाः बद्दलवाःशं पुःरुव.

(13) पाःरुवाःनिकं पत्रित्तंजं द्वाःनबाःकं त्प्राः अत्प्राः।

जोःगाःनन्दं द्वाः : साःमाःन्यं नृमनं मद्द्वैजवर्गिःजं कृत्त अःद्वारितं पत्रुवाःरामेः द्वाःनमं बःहःलं अः ओःहिः वरगिःजं वृत्तकं नृमाःहबाःकं हेःतु बाःद्वैजं रश्शलंहृ.

(14) कोःनं-कोःनं पत्रिकाःकं अपणं सम्पादकं मण्डलमेः त्प्राःलं ओःमेः केः श्बंजं जोःगद्वानं देःनं त्प्राःलाः? ओः पत्रिकाः श्बंजं वृत्तमेः द्वाःनबाःकं त्प्राः अत्प्राः।

जोःगाःनन्दं द्वाः : 'शकल्पं' वाःरुशिकं पत्रिकाः. अःबं हंमराः लगं एःककेःताः शकं उपलब्धं अत्प्राः द्वाःकं त्प्राःजाः-प्रतं अपणं साःमर्त्तजंशं अगवतं कंराः देःतं.

(15) अपणं रत्तंनं कर्मकं सम्बन्धमेः वृत्तःरंशं बतःबाः. कोःनं कोःनं रत्तंनं अहःकं नद्वैजंरामेः अहःकं प्रजं रत्तंनं अत्प्राः, त्प्राःकंराः सेःहोः वृत्तःरंशं बतःबाः.

जोःगाःनन्दं द्वाः : स्मृत्तसेःशं दं. राःमदेःव द्वाःद्वैःकं प्रोःत्साःहंनं पाःबं मर्त्तलिःमेः श्नाःतंकोःत्तं, पिः.एःत्तं.दिः. स्तंरद्वैजं शिक्साः ग्रंथं कंजं. त्प्राःहंशं पुःरुव त्प्राःतंरं माःद्वैजंनिकं कंक्साः

d̥həri a:d̥hun̥kə b̥h̥a:rəti:jə b̥h̥a:ʃa:kə ru:pəme: məiṯṯili:
 pəṯhəne: t̥ʰələṯh̥i a: t̥a:fi krəməme: əṅukəreṅa:t̥məkə
 rətʃəṅa: d̥sə prəvrit̥tə b̥h̥e:lə t̥ʰələṯh̥i. pərəvət̥ti: ka:ləme:
 kʃe:t̥ri:jə ʃo:d̥h̥ək̥a:r̥jə kəjələ, d̥igri:kə hi:t̥u, mud̥a: ʃe:
 əṯriktə ut̥pa:d̥əkə ru:pəme: ʃa:hiṯjəʃə pəriṯjəjo:
 kərəuləkə a: prəvrit̥tə. əṅuva:d̥ə purəʃka:rə b̥h̥e:t̥lə:kə
 ba:d̥ə əṅuva:d̥ə d̥sə prəvrit̥tə b̥h̥e:ləṯh̥i. t̥ət̥:pərə
 ʃəmpa:d̥əkə lo:kəṅkə a:grəh̥əpərə ʃa:məgri: p̥h̥ut̥əb̥əiṯ
 rəh̥ələṯh̥i a: lo:kəd̥ʒəgət̥ə himəro: ʃa:hiṯjək̥a:rəkə
 pəriṯṯiṯk̥e: ʃt̥h̥a:piṯə kərəiṯə t̥ʃələ ge:lə. 'n̥d̥ʒə kəvit̥tə
 ke:fi la:gə ṅə ṅi:ka:'kə a:d̥h̥a:rə pərə ʃəb̥h̥ət̥a: rətʃəṅa:
 viʃe:ʃe: prijə. t̥a:hu:me: ʃəb̥h̥əʃə ut̥t̥mə rətʃəṅa: əṯṯi
 'kriṯṯu ṅu:t̥əṅə kəri: himə.'

ʃo:d̥h̥ə-prəb̥əṅd̥h̥əkə prəṅəjəṅəkə himəre ʃu:t̥d̥h̥a:rə
 t̥ʰələ:hi ʃmrit̥viʃe:ʃə but̥ṯṯəṅə rəd̥ʒəkəd̥ʒi: d̥ʒe:
 ṅa:gəde:vət̥a:kə b̥h̥əkt̥ə (b̥h̥əgət̥ə) t̥ʰələ:hi. o: viḃh̥iṅṅə
 ga:məme: viḃh̥iṅṅə d̥ʒa:t̥ikə lo:kəkə o:hiṯh̥a:mə lə/
 d̥ʒa:t̥hi a: himə əṅt̥əva:t̥a: ma:d̥h̥jəme: ʃəbd̥ə-ʃəṯṯəjəṅə
 kəjələ kəri:.

(16) d̥ə. kəmələ: t̥ʃəud̥h̥əri:-məiṯṯili:kə ve:ʃə-b̥h̥u:ʃa:-
 prəʃa:d̥h̥əṅə ʃəmbəṅd̥hi: ʃəbd̥a:vəli: 2008; d̥ə
 jo:ga:ṅəṅd̥ə d̥ʒh̥a:- məiṯṯili:kə pa:rəmpərikə d̥ʒa:t̥i:jə
 vjəvəʃa:jəkə ʃəbd̥a:vəli: 2009 a: d̥ə. ləliṯa: d̥ʒh̥a:-
 məiṯṯili:kə b̥h̥o:d̥ʒəṅə ʃəmbəṅd̥hi: ʃəbd̥a:vəli: 2011
 məiṯṯili:kə ʃəma:ṅa:ṅt̥ərə d̥h̥a:ra:kə ṅəd̥ʒərame:

maitḥili:kə sʊtʃʃi: ʃəbdəko:ʃə ətʃi dʒe: kḥā:ti:
prəva:ʃəjuktə maitḥili: likḥəba:me: ʃəʃi:jəkə ətʃi. e:hi
tʃi:nəme: e:kə əhū: tʃi:. ma:tʃə jə:ʃə po:tʃi: maitḥili:kə
ʃəma:nə:nʃərə dḥa:ra:me: əhā:kə nā:ō: əmərə kərəba:
le:lə pəʃjə:ptə ətʃi. əhi po:tʃi:kə krəməme: ko:nə
gə:məkə ko:nə lo:kə ʃəbḥəkə jo:gəda:nə tʃi:nəhi, e:kərə
rəʃtəna: vidḥa:nəkə ʃəmpu:nə itʃi:ʃə viʃtʃutə ru:pəme:
bətə:bi:.

: ʃikʃa:kə ma:dḥjəməkə ru:pəme: maitḥili:kə
ʃpi:ka:rjəta: kətə:kə dʒa:jədʒə kətə:kə nā:dʒa:jədʒə?

əpənə

māṭəvjə editorial.staff.videhā@gmail.com **pərə**
pəʃhā:u.

2.2.ʃa:kʃa:tʃka:rə: kəməla: tʃəudḥəri: ʃə ume:ʃə mənḍələ
dḥa:ra:

ʃa:kʃa:tʃka:rə: kəməla: tʃəudḥəri: ʃə ume:ʃə
mənḍələ dḥa:ra:

kəməla: tʃəudʰəri:

vidē: hā: prəthəmā mair̥h̥ili: pa:kʃikā i:-pətr̥ika: (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) <http://www.vidaha.co.in/> le:lə dā. kəməla: tʃəudʰəri:ṣṣ̄ ume:ʃə mənḍələkə ṣṣa:kṣa:t̥ka:rə.

(1) vət̥əma:nə mair̥h̥ili: ṣṣa:hit̥jə ko:nə d̥uʃa:me: ət̥ʃi? kəməla: tʃəudʰəri: : n̥uʃt̥ʃit̥ə ru:pəṣṣ̄ mair̥h̥ili: ṣṣa:hit̥jə əvɑ:d̥hə gət̥t̥ē: prəgət̥kə bɑ:t̥əpərə bət̥ʃi rəhələ ət̥ʃi.

(2) o:nā: purəṣka:rə t̥ṣ̄ pr̥o:t̥ṣṣa:hiṇə le:lə h̥o:it̥ə t̥ʃi mudā: mair̥h̥ili:me: purəṣka:rə b̥h̥e:t̥t̥e: ṣṣa:hit̥jəkɑ:rəkə gət̥t̥ prɑ:jə: ruki d̥ʒɑ:it̥ə t̥ʃi. e:nā: kri:kə? kəməla: tʃəudʰəri: : e:hiṇə ko:nə: bɑ:t̥ə n̥əhi. bəhiṭṭə: purəṣka:rə prɑ:pt̥ə ṣṣa:hit̥jəkɑ:rə əpənə d̥ʒi:vənəkə ut̥t̥ərə:rd̥d̥h̥əme: mair̥h̥ili: ṣṣa:hit̥jə b̥h̥ənḍɑ:rəkē: ʃri: ṣṣəmpən̥nə kəjən̥e: t̥ʃi. d̥ʒe:nā:, p̄. t̥ṣ̄nd̥r̥nā:t̥hə miʃrə əmərə, dā. b̥hi:mən̥nā:t̥hə d̥ʒɑ:, viḥu:t̥t̥ a:n̥ḍə,

prəɖi:pə bɪɦa:ri:, p̃ə. go:vɪnd̃ə d̃ʒʰa:, d̃ʒʰəgəɖi:ʃə prəʂa:ɖə
mənɖələ it̃ja:ɖi.

(3) vət̃t̃əma:ñə ʂəməjəme: məit̃ɦili: pət̃rə-pət̃rika:kə ki:
ɦa:lə ət̃ɦi?

kəmələ: t̃ɦəud̃ɦəri: : ʂ̃əto:ʂəd̃ʒəŋəkə ñəɦi, mud̃a:
ñurənt̃ərə ñəvə-ñəvə pət̃rə-pət̃rika:kə prəkə:ʃəŋə bʰəʔ
rəɦələ ət̃ɦi d̃ʒe: d̃ʒi:vənt̃ət̃a:kə prət̃i:kə t̃ɦikə. ñjət̃ə-
ənjət̃əkə:li:ñə pət̃rə-pət̃rika: t̃̃ə məit̃ɦili: pət̃rəkə:rit̃a:kə
it̃ɦa:ʂək̃ē: be:ʂə d̃ʒʰəmət̃əgərə bəŋəuŋe: d̃ʒa: rəɦələ
ət̃ɦi.

(4) t̃ɦe:t̃əŋa: ʂəmi:t̃i e:vəm əŋja:ñjə məit̃ɦili:
ʂ̃əgət̃ɦəŋəme: e:kʰəŋo: ɖəl̃it̃ə vərgəkə prəve:ʃə ñəgəŋjə
t̃ɦəi. e:kəra: əɦā: ko:ñə ru:pəme: ɖe:kʰəi t̃ɦiəi?

kəmələ: t̃ɦəud̃ɦəri: : vət̃t̃əma:ñə ʂəməjəme: ɖəl̃it̃əkə
ərt̃ə d̃ʒa:t̃i ñəɦi, a:rt̃ɦikə vɪpəññət̃a: ət̃ɦi. e:kʰəŋukə
ʂ̃əʂt̃ɦa: o: ʂ̃əgət̃ɦəŋə prəbʰut̃və-ʂəmpəññə o:
ra:d̃ʒəŋi:t̃ud̃ʒiŋə lo:kəŋukə ʂ̃ərəkʂəŋəme: t̃ɦələit̃ə ət̃ɦi,
d̃ʒət̃əjə e:kət̃a: ʂut̃t̃ɦa: ʂa:ɦit̃jəkə:rə ɖurbələ prə:ŋi:
ʂəɖri:ʃə ɦo:it̃ə t̃ɦət̃ɦi. ət̃ə: ɦuŋəkə upe:kʂa: ʂvə:bʰa:vikə.
ʂəmərət̃ɦə ko: ñəɦi ɖo:ʂə go:ʂa:ĩ: i: ro:gə a:ño: bʰa:ʂa:kə
ʂ̃əʂt̃ɦa: o: ʂ̃əgət̃ɦəŋə ʂəbʰəme: pu:rvəɦiʂ̃ə vja:pt̃ə ət̃ɦi.
məit̃ɦili: e:ɦiʂ̃ə kri:kə vət̃t̃ɦit̃ə rəɦət̃i:ɦə!

(5) d̥arəb^həge: pi:t^hə d̥ʒəkā: a:bə s̥əf̥ərəs̥a: pi:t^hə bəŋɪ
rəhələ t̥ʰəi. i: məit̥h̥ili:kə le:lə ŋi:kə ki: k^hərə:pə?
kəməla: t̥ʰəud̥h̥əri: : bəhūtə ŋi:kə. h̥əmərə: v̥iʃvɑ:s̥ə ət̥ʰi
d̥ʒe: pəh̥ilukə pi:t^hə s̥əb^həṣ̥ṣ̥ə ut̥t̥əmə pərəŋɑ:mə s̥o:d̥ʒ^hā:
a:jətə.

(6) əh̥ā:kə s̥ɑ:f̥it̥j̥ikə ja:t̥rɑ:mə: kə:ŋə t̥ətt̥və pre:rəkə a:
kə:ŋə t̥ətt̥və bɑ:d̥h̥əkə rəhələ?
kəməla: t̥ʰəud̥h̥əri: : gurud̥ʒəŋəkə prə:t̥s̥ɑ:f̥əŋə a:
ŋ̥r̥d̥e:f̥əŋəṣ̥ṣ̥ə pre:r̥it̥ə h̥o:r̥it̥ə rəhələh̥ū. v̥ife:s̥ət̥əjɑ: s̥ku:li:
ʃik̥s̥ɑ:kə s̥əməjə pəŋd̥it̥ə t̥ʰənd̥r̥əŋɑ:t̥h̥ə m̥iʃrə əməərə o:
v̥iʃvəvid̥jɑ:ləji: ʃik̥s̥əŋəkə s̥əməjə d̥ə. ʃəile:ŋ̥d̥r̥ə m̥o:f̥əŋə
d̥ʒ^hɑ:d̥ʒi:s̥ṣ̥ə be:s̥ji: prəb^hɑ:v̥it̥ə b^he:lə rəhi:. a:g̥ā: t̥ʰəli
s̥ɑ:f̥it̥j̥ikə gut̥əbɑ:d̥ʒi: o: t̥k̥əŋəməṣ̥ṣ̥ə bəhūtə ŋ̥r̥ut̥s̥ɑ:f̥it̥ə
b^he:ləh̥ū.

(7) v̥əŋt̥əmə:ŋə s̥ɑ:f̥it̥j̥əkɑ:rəkə mu:l̥j̥ā:kəŋə əh̥ā: kə:ŋɑ:
kərəe: t̥ʰɑ:f̥əbə?
kəməla: t̥ʰəud̥h̥əri: : v̥əst̥t̥ut̥ə: rət̥ʰəŋɑ:kə mu:l̥j̥ā:kəŋə
o:h̥ime: ŋ̥h̥it̥ə v̥əit̥ʰɑ:r̥ikət̥ɑ:, s̥ṣ̥əv̥e:d̥əŋəʃi:lət̥ɑ:,
upəjo:gr̥it̥ɑ: o: rəs̥ə-mɑ:d̥h̥ur̥j̥əṣ̥ṣ̥ə h̥o:j̥əbɑ:kə t̥ʰɑ:hi:.

(8) əh̥ā:kə pr̥ijə s̥ɑ:f̥it̥j̥əkɑ:rəkē: t̥ʰəit̥h̥ə?
kəməla: t̥ʰəud̥h̥əri: : bəhūtə go:t̥ɑ:. kət̥e:kəkə ŋɑ:mə
kəh̥u:?

(9) ṣa:hitjəka:rəkə le:kʰəki:jə vitʃa:rə a: va:stəvikə
 dʒi:vəṇəkə vitʃa:rə e:kə fie:bakə tʃa:hi: a:ki ələgə-ələgə?
 dʒi e:kə fie:bakə tʃa:hi: t̃ə vədjəṇa:tʰə
 miʃrə 'ja:tʃi:' dʒi:kə vətʃa:rikə vitʃələnəkē: əfiā: ko:nə
 ru:pəme: d̃e:kʰəi tʃʰiəṇə. a: dʒi ələgə-ələgə fie:bakə
 tʃa:hi: t̃ə o:fiəṇə ṣa:hitjə o: ṣa:hitjəka:rəkə mu:ljə ki:?
 kəməla: tʃəudʰəri: : nʃtʃit̃ə ru:pəṣ̃ e:kə hi:jo:və:kə
 tʃa:hi: mudā: ṣe: vi:rələ hi:it̃ə ətʃʰi. fiəmə dʒəkʰəṇə
 məfiə:vɪdja:ləjə ṣe:və:ṣ̃ dʒudələhiū t̃ə o:t̃əjə d̃u:
 ṣəfiəkəmi: ṣa:hitjəka:rəṣ̃ pəritʃit̃ə bʰe:ləhiū. e:kəta:
 rəhiətʰi dʒəṇəvə:d̃i: kəvi:jit̃i:. bʰu:kʰə a: rə:t̃i: fiṇəkə
 kəvit̃a:kə mukʰjə viṣəjə rəhiət̃ə tʃʰələ mudā: e:kəd̃nə
 fiṇəkə: a:tʰə a:nā: le:lə bəkə-dʒʰəkə kərit̃ə,
 rikʃa:vələ:kə d̃e:fiəpərə pa:i: pʰe:kəit̃ə d̃e:kʰəṇe: rəhijəṇi
 t̃ə bəhiut̃ə vitʃəlit̃ə bʰəʃ ge:lə rəhi:. t̃əfiṇā: d̃o:ṣərə
 ṣəfiəkəmi: dʒe: ṣt̃ri:kə mā:nə-ṣəmma:nəkə
 ṣəmərtʰəṇəme: kʰu:bə kələmə tʃələbəit̃ə rəhiətʰi, mudā:
 e:kəta: ṣe:vika:kə ṣ̃gə fiṇəkə kətuva:r̃ttā:la:pə ṣuṇi
 ṣt̃əbdʰə bʰəʃ/ge:lə rəhi:. kəṭʰəṇi: a: kəṛəṇi:kə vibʰe:d̃əkē:
 prət̃jəkṣə d̃ərfəṇə o:t̃əhi bʰe:lə rəhijə, a:gā: kitʃu a:orə
 əṇubʰəvə bʰe:t̃əit̃ə ge:lə. t̃əkʰəṇə budʒʰələhiū dʒe:
 upəd̃e:ʃə d̃o:ṣərə: le:lə hi:it̃ə ətʃʰi mudā: ṣe: utʃit̃ə ṇəhi
 t̃ʰikə.

(10) mait̪h̪ilə s̪a:hit̪jək̪a:rə bəhu vid̪h̪a:va:d̪i: h̪o:it̪ə
t̪h̪ait̪h̪ə. mud̪a: d̪ʒ̪ əh̪ā: e:kke: vid̪h̪a:me: rəhit̪əũ t̪̃ o:
ko:n̪ə vid̪h̪a: h̪o:it̪ə?

kəm̪əla: t̪̃əud̪h̪əri: : kət̪h̪a: o: kəvit̪a:.

(11) juva:s̪̃ ki: a:fa: o:ime: s̪̃ ke: a:gu: d̪ʒ̪a: s̪ək̪əi
t̪h̪ait̪h̪ə.

kəm̪əla: t̪̃əud̪h̪əri: : a:fa:va:n̪ə t̪h̪i: mud̪a: s̪e: s̪əm̪əjə
n̪m̪əjə k̪ərət̪ə.

(12) əh̪ā: əp̪ən̪ə s̪a:hit̪jək̪ə ja:t̪ra:k̪ə p̪əra:v̪ə kət̪ə/ a:
ko:n̪ə ru:p̪ē: d̪e:k̪h̪əi t̪h̪iəi?

kəm̪əla: t̪̃əud̪h̪əri: : h̪əm̪ərə s̪a:hit̪jək̪ə əv̪əda:n̪ə ko:n̪o:
vit̪e:s̪ə n̪əhi rəh̪ələ ət̪h̪i, t̪ē: e:h̪ip̪ərə kit̪h̪u k̪əh̪əb̪ə ut̪it̪ə
n̪əhi.

(13) pa:r̪va:r̪ik̪ə p̪ərit̪jəjə d̪ʒ̪ən̪əba:k̪ə it̪it̪h̪a: ət̪h̪i.

kəm̪əla: t̪̃əud̪h̪əri: : əd̪h̪iv̪əkt̪a: p̪it̪a:k̪ə (s̪v̪ə. kriṣ̪ṇ̪ək̪a:n̪t̪ə
d̪ʒ̪h̪a:, gra:m̪ə- vir̪əsa:j̪ərə, p̪ənd̪əulə) d̪ʒ̪je:s̪t̪h̪ə
s̪ənt̪a:n̪ək̪ə ru:p̪əme: d̪ʒ̪ən̪mə b̪h̪e:l̪ə. p̪it̪a: g̃ā:d̪h̪i:va:d̪i:
vit̪j̪a:r̪əd̪h̪a:ra:k̪ə rəh̪ət̪h̪i. s̪v̪ət̪t̪r̪ət̪a: s̪̃g̃ra:m̪əme:
əgre:d̪ʒ̪ək̪ə vir̪udd̪h̪ə ka:r̪jə k̪əj̪ələn̪i, t̪ē: s̪v̪ət̪t̪r̪ət̪a:
s̪e:n̪a:n̪i: s̪e:h̪o: rəh̪ət̪h̪i. p̪it̪a:k̪ə s̪a:n̪ud̪h̪j̪əme: k̪əpu:ri:
t̪h̪a:k̪ur̪ə, ra:m̪əm̪ən̪o:fiərə lo:h̪ija:, s̪u:r̪ədz̪ə n̪a:ra:j̪ən̪ə
s̪̃h̪ə, d̪ʒ̪əjə p̪r̪əka:j̪ə n̪a:ra:j̪ən̪ə a:d̪i n̪a:m̪ət̪j̪i:n̪ə v̪j̪əkt̪it̪v̪ə

ṣṛabʰākā dṛarjanākā sūavāsāra pra:ptā bʰe:lā.

hāmāra ma:ṭa: (ṣṛā. jja:māla: dṛʰa:) pu:rṇā jikṣitā a:
 ṣṛakṭā māhila: rāhātḥi. ko:ṇo: pāruva:rākē: sūtjā:ru:
 ru:pē: tjalājāva:me: o:hi pāruva:rākā ṣṭri:kā mukʰjā
 bhū:mikā: rāhātā etḥi. hāmāra ma:ṭa: jimāla: jāhāra
 ṣṭhītā kṇvē:tā ṣku:lāsā ṣa:ṭvī: kākṣa: ṭākā pātʰalā
 rāhātḥi, ṣe: āgre:dṛi:kā dṛjā:nā bātʰijō rāhāṇi. hāmāra
 ṇa:ṇa: ṣṛā. etjjuṭa:nāṇḍā dṛʰa: (gra:mā- bhāvā:ṇi:purā,
 pāṇḍaulā) dṛārbʰāga: māhā:ra:dṛākā jimāla: ṣṭhītā
 kā:ro:ba:rākā māṇe:dṛāra rāhātḥi. tē: ṣpāruva:rā o:ṭāhi
 rāhātā tḥā:hi. hāmāra ma:ṭa:ṣā tja:ri vāsā pāigʰā
 mā:mā: (ṣṛā. ra:mātjanḍā dṛʰa:) rāhātḥi dṛe: a:gō tjalī
 āgre:dṛi:kā prādḥja:pākā bʰe:la:hi. jimāla:me: āgre:dṛā
 ṣṛabʰāhākā ṣāmpārkāme: ājāla:ṣā hūṇākāra ṣṛabʰāhākā
 rāhāṇā-ṣāhāṇā pāra bhātḥā pārbʰā:vā pātʰalā rāhāṇi.
 kāhālā dṛā:itā etḥi dṛe: o:hi ga:māme: tja:hiākā tjalāṇi
 hāmāra ṇa:ṇe:kā ghārasā a:rāmbʰā bʰe:lā tḥālā.

hāmāra ma:ṭa:kā dṛira:gāmāṇāme: hāmāra ṇa:ṇa: e:kā
 ba:kāṣā vibʰiṇṇā vidḥā:kā puṣṭākā ṣṛabʰā dē:ṇe: rāhātḥi.
 e:hiṣā hūṇākā ṣa:hitjīkā ābhīru:tjīkā prāma:ṇā
 bhē:tātḥā. o:hiṇe: pre:mātjanḍā o: jāradātjanḍākā
 kitḥu upānjā:ṣā ṣṛabʰā bōtjalā tḥālā dṛe: hāmāra: ṣku:li:
 jikṣā:kā ṣāmājā pātʰāva: le:lā bhē:tālā a: ṣāmbʰāvātā:
 o:hiṣā ṣa:hitjīkā ṣpā:dā bhē:tālā dṛe: a:gō tjalī ru:tjīme:
 rāṣi-bāṣi ge:lā. ṇa:ṇa:kā dē:lā gra:mo:pʰo:ṇā ṣe:hi:

bəhutuə d̪uŋə təkə s̪urəkʃitə rəhələ. o:hi s̪əməjə
t̪r̪ā:d̪ʒiʃtərəkə t̪ʃələnə ŋəhi rəhəikə. h̪əmə t̪ʃa:ru: b̪h̪a:i:-
b̪əhiŋə re:ka:rdə ləga: kriʃŋə-li:la: s̪uŋi: a: ŋu:rəd̪ʒiʃh̪i,
s̪əhəgələkə p̪h̪ilmi: gi:tə s̪e:ho:.

e:hi t̪ərəh̪i: h̪əmərə v̪jəkt̪t̪və ŋur̪ma:ŋəme: h̪əmərə
ma:t̪a:-p̪it̪a: o: ŋa:ŋa:-ŋa:ŋi: (s̪və. d̪urga: d̪ʒh̪a:)kə
b̪əhutuə s̪əhəjə:gə rəhələŋu. kət̪h̪iŋəʃs̪ kət̪h̪iŋə s̪əməjəme:
o: lo:kəŋu h̪əmərə s̪əmbələ b̪əŋələ rəhələ:h̪ə. hiŋəkəhi
lo:kəŋukə d̪e:lə ʃs̪ka:rə o: s̪ŋe:hiʃs̪ h̪əmə s̪a:hiʃi:,
kər̪mət̪h̪ə a: s̪və:vələmbi: b̪əŋu s̪əkələh̪i.

ʃs̪jə:gəvəʃə s̪a:s̪uro:kə p̪ər̪v̪a:rə v̪əka:lət̪e: p̪e:ʃa:ʃs̪
d̪ʒurələ t̪h̪əla:h̪ə. h̪əmərə d̪əd̪ja: s̪əsurə s̪və. s̪o:ŋe:la:lə
t̪ʃəud̪h̪əri: (gr̪a:mə- b̪əʃəhi:, ma:k̪h̪əŋəpurə) əpəŋə
ila:ka:kə p̪əh̪ilə gr̪e:d̪ʒue:tə rəhət̪h̪i. o: kələkət̪t̪a:ʃs̪
ka:ŋu:ŋəkə p̪ət̪h̪a:i: kəʃ s̪və. gr̪i:ŋd̪r̪ə mo:h̪əŋə miʃrəkə
ʃs̪gə d̪ər̪əb̪h̪əga:me: v̪əka:lət̪ə kər̪ət̪ə t̪h̪əla:h̪ə. i: d̪uŋu:
go:t̪a: d̪ər̪əb̪h̪əga: məhi:ra:d̪ʒa:kə ke:s̪ə-
mo:ka:d̪əma:k̪ē: v̪iʃe:ʃə ru:p̪ē: d̪e:k̪h̪ələ kər̪ət̪h̪i. mud̪a:
d̪urb̪h̪a:g̪jə d̪ʒe: 1934 i:kə b̪h̪u:kəmpəkə v̪ib̪h̪iʃika:ʃs̪
a:hiʃtə b̪h̪əʃəlp̪e: v̪əjəʃəme: d̪uʃgət̪ə b̪h̪əʃəge:la:h̪ə. e:kərə
t̪ʃərt̪ʃa: s̪və. gr̪i:ŋd̪r̪ə mo:h̪əŋə miʃrə əpəŋə əka:d̪əmi:
purəʃkritə po:t̪hi: 'kit̪h̪u d̪e:k̪h̪ələ kit̪h̪u s̪uŋələ' me:
kəjəŋe: t̪h̪ət̪h̪i.

d̪urb̪h̪a:g̪jəvəʃə v̪əiv̪a:hi:kə d̪ʒi:vəŋə b̪əhutuə əlpə rəhələ.
p̪ət̪u s̪və. kəŋh̪əjja: t̪ʃəud̪h̪əri: re:lə v̪ib̪h̪a:gəme: rəhət̪h̪i.

puṭṭṛə əṇṇura:gə kəmələ (mukulə tʃəudʰəri:) sʃe:fiə:
vəkə:ləṭə pe:ʃa:ʃṣ̄ dʒuṛələ tʃʰəṭʰi a: puṭṭṛi: dʒəma:ṭa:
əme:rɪka: prəva:ʃi: ṭʰɪka:fiə. puṭṭṛəvəḍḍu: mi:ṇu:
kuma:ri: +2 vidja:ləjəme: ʃikʃɪka: tʃʰəṭʰi. pəuṭṭṛə
ʃumukʰə̃idʒi:ṇjəri:gəkə pəṭʰa:i: kəʃ rəfiələ tʃʰəṭʰi.

pa:tʃā:me: (va:məʃṣ̄ dʰəhiṇə)- i: du:ga:ṇəṇḍə dʒʰa:
(dʒəma:jə), əṇṇura:gə kəmələ (puṭṭṛə)

a:gā:me: (va:məʃṣ̄ dʰəhiṇə)- mi:ṇu: kuma:ri:
(puṭṭṛə:hi), əbʰɪla:ʃa: kəmələ (puṭṭṛi:), kəməla: tʃəudʰəri:

(*ਸ਼੍ਰੇਣੀ*)

(14) ko:nə-ko:nə pətṛika:kə əpənə: s̄əmpa:dəkə
mənḍələme: tʃʰe:ləũ o:me: ke: s̄əbʰə jo:gəḍa:nə de:nə:
tʃʰəla:? o: pətṛika: s̄əbʰəkə vɪs̄əjəme: d̄ʒəṇəba:kə
ɪtʃʃʰa: ətʃʰɪ.

kəməla: tʃʰəudʰəri: : 1984 i:me: 's̄pa:tɪ:' ṇa:məkə
tʃʰəma:s̄ɪkə s̄a:ɦɪtʃɪkə pətṛika:kə s̄əmpa:dəṇə o:
prəka:fəṇə mud̄ʒəpʰpʰərəpuraṣ̄ṣ̄ a:rəmbʰə kəṇə: rəɦɪ:,
d̄ʒe: ma:tʃʰə tʃʰa:ɪ əkə prəka:fɪtʃə bʰəʃ s̄əkələ. o: pətṛika:
əpənə: s̄əməjəkə məɦətʃəpu:ṇə o: utkriṣ̄tə pətṛika:
tʃʰələ, d̄ʒəkərə bəṇḍə bʰəʃ d̄ʒəjəva:kə kle:s̄ə e:kʰəṇəɦũ
təkə ətʃʰɪ. o:kərə ba:də bi:.a:rə.e:. bɪɦa:rə vɪfʊvɪdʒa:ləjə,
mud̄ʒə.kə məɦtʰɪli: vɪbʰa:gəṣ̄ṣ̄ 2012 me: pəɦɪlə jo:dʰə
pətṛika: 'tʃʰərəɦutə'kə prəka:fəṇə o: s̄əmpa:dəṇə kəjəṇə:
rəɦɪ:, d̄ʒe: kətʃe:ko: d̄ɦɪṣ̄tɪrē: məɦətʃəpu:ṇə s̄ɪddʰə bʰe:lə.

(15) əpənə rətʃʰəṇa: kərməkə s̄əmbəṇḍəme: vɪs̄t̄a:rəṣ̄ṣ̄
bət̄a:bi:. ko:nə ko:nə rətʃʰəṇa: əɦũ:kə ṇəḍʒəɪrəme:
əɦũ:kə pɪɪjə rətʃʰəṇa: ətʃʰɪ, tʃe:kəra: s̄e:ɦo: vɪs̄t̄a:rəṣ̄ṣ̄
bət̄a:bi:.

kəməla: tʃʰəudʰəri: : ḍə. fəɦle:ṇḍrə mo:ɦəṇə d̄ʒʰa:d̄ʒi:kə
pro:t̄s̄a:ɦəṇə pa:bi məɦtʰɪli:me: s̄ṇa:təkə:t̄t̄rəkə
pəɦtʃʰa:t̄ ḍə. ra:məḍe:və d̄ʒʰa:d̄ʒi:kə ṇɪrde:fəṇəme:
pi:.e:tʃʰə-d̄i:. ɦe:t̄u pəḍʒi:kriṣ̄tə bʰe:ləɦũ. vɪs̄əjə

तृणाल 'मैतृलि:कै वे:जै-बहु:सा:-प्रसा:दुहणै सम्बन्धु:ि: जैबु:वैलि:'. वस्तुत:ै: जो:दुहै-कै:रु:जै है:तु वु:जैकै तृणैणै उतृकृि:तै तृणै, मुदु: कै:तृणै सै:हो:। ऐ:हि ले:लै गैहैणै अदृजैणै अ: लो:कै सम्पैकैकै अ:वैजैकैतु: तृणै। ऐ:हि सैबु: प्रैकृ:कै: पु:णै कैरैतै बहैतु सैमैजै लै:गु गै:लै अ: अतुतै: 2008 ई:मे: ई: पुस्तैकै:कै:रै प्रैकै:सुतै बु:अ/सैकैलै, दृजै: मैतृलि:कै ऐ:कैतु: मै:णैकै ग्रैणुतु:कै रु:पैमे: दृजै:णैलै दृजै:तृणै।

०:णै:, हुरैदुजैसुँ हैमै कै:तु:कै:रै तृणै:। ऐ:णै अ:गु:- पै:तृणु: गु:हैतैतै गु:हैतैणै: बै:सु: प्रैबु:वैतै कैरैतै अतृणै। 'सैमैजै सुँकै:तै' नै:मैकै मै:तु: ऐ:कैतु: कै:तु: सुँग्रैहै प्रैकै:सुतै अतृणै, दृजै:हैमे: कै:लै-तृकैरै, गुलै:बै कै:कै:, अ:कै:कसै:, ऐ:पैरै:दृजैतै:, दु:णै: हैमैरै प्रु:जै कै:तु: अतृणै। ऐ:हि कै:तु: सैबु:कै नै:जैकै दृजै:वैणैकै वु:वैदुहै दृजै:दृजै:वै:तैकै: दृजै:लैतै ऐ:णै दृजै:वैणैकै: सै:रुतु:कै सु:पैरु:पै दे:बै:मे: सैपु:लै बु:लै तृणैतृणै।

'मै:णैकै पौतु:ि:' सैदु: प्रैकै:सुतै बुँगैलै: उ:पैणै:सैकै अणु:वै:दु तृणै। ऐ:हि उ:पैणै:सैकै नै:जैकै:कै तृणैरु:सुँ बहैतु बै:सु: प्रैबु:वैतै बु:लैहैणु। बुँगैलै: उ:पैणै:सै हौ:रुतु:णु मैतृलि:कै सुँ:सु:कृ:तु:कै पैरु:वै:जैकै अु:कैलै तृणैणै बुदुजैणै: दृजै:तु: अतृणै। ई:हो: हैमैरै प्रु:जै रैतृणै: तृणै।

(16) दु:। कैमैलै: तृणैदुहैरै:-मैतृलि:कै वे:जै-बहु:सा:- प्रैसा:दुहैणै सम्बन्धु:ि: जैबु:वैलि: 2008; दु:

jo:ga:ṇāṇḍḍa dṛ̥ḥa:- mair̥ḥili:kā pa:rāmparīkā dṛ̥a:ṭi:ja
 vjāvṣa:jākā j̥abdā:vāli: 2009 a: dḥ. lāliṭa: dṛ̥ḥa:-
 mair̥ḥili:kā bh̥o:dṛ̥ḥṇḥa s̥ambāṇḍḥi: j̥abdā:vāli: 2011
 mair̥ḥili:kā s̥ama:ṇā:ṇṭarā dḥa:ra:kā ṇāḍṛ̥arāme:
 mair̥ḥili:kā s̥utṭṛ̥a: j̥abdāko:sā aṭṭṛ̥i dṛ̥e: kḥā:ṭi:
 prava:ḥajuktā mair̥ḥili: likḥāba:me: s̥aḥa:jākā aṭṭṛ̥i. e:ḥi
 ṭi:ṇāme: e:kā āḥi: ṭṛ̥i: ma:ṭṛā j̥e:ḥā po:ṭḥi: mair̥ḥili:kā
 s̥ama:ṇā:ṇṭarā dḥa:ra:me: āḥi:kā ṇā:ō: āmārā kārāba:
 le:lā pārja:ptā aṭṭṛ̥i. āḥi po:ṭḥi:kā krāmāme: ko:ṇḥa
 ga:mākā ko:ṇḥa lo:kā s̥abhākā jo:gāḍā:ṇḥa ṭṛ̥āṇḥi, e:kārā
 rāṭṭṛ̥a: vidḥa:ṇākā s̥āmpu:ṇḥa ṭṛ̥iḥa:s̥ā viṣṭṛ̥iṭā ru:pāme:
 bhāṭa:bi:.

kāmāla: ṭṛ̥āudḥāri: : ve:jā-bḥu:sā:-prāṣā:dḥāṇākā
 upa:dā:ṇḥa, pādḥāṭi a: pārāmpārā: ko:ṇḥo: s̥ama:dṛ̥ākā
 s̥abhjāṭa: o: s̥āskṛ̥iṭikā pārīṭṛ̥a:jākā ma:ṇālā dṛ̥a:ṭi:ja aṭṭṛ̥i.
 aṭṭṛ̥a: viṣṇā bhāḥiṭā utṭāmā ṭṛ̥āḥā. jo:dḥā-ka:ṛ̥jākā
 krāmāme: kāṭe:ko: ga:mā-gḥārākā bh̥rāmāṇā kajālāḥi: o:
 vibḥiṇṇā vārgā o: dṛ̥a:ṭikā lo:kā s̥abhāṣā s̥āmpārā
 ṣṭḥa:ṭiṭā kā/ j̥abdā-s̥āmpāḍā:kā s̥āṭṭṛ̥jā kajālā a:
 vibḥiṇṇā kṣe:ṭṛāme: o:ḥi j̥abdākā pārja:ja e:ṣā
 utṭṛ̥a:ṇḥa vāṭiṣṭṛ̥jākē: pārākḥāva:kā āvṣārā bh̥e:ṭāḥā.
 rāṭṭṛ̥a: vidḥa:ṇākā mu:lāme: vibḥiṇṇā prākṛ̥iṭikā lo:kā
 s̥abhāṣā pārīḍā:ṇḥa o: a:bḥu:sāṇākā ṇā:ma:vāli:kā
 vāṭiṣṭṛ̥jākā s̥āmbāṇḍḥāme: āṇṭārāḡā vā:ṭṭā: ṣṭḥa:ṭiṭā
 kajālāḥi:.

pəriḍʰa:nə o: a:bʰu:ʃəŋəkə ʃṛḍʒina:nə o: tʃitʃra:vəli: fie:tu
 kəʃe:ko: bu:ḍʰə-pura:nə pəŋḍitə pəriva:rəʃṛ lə/
 ŋrəkʃərə kriʃi e:vṛ əŋjə kərməʃṛ dʒuʃələ lo:kə ʃəbʰəʃṛ
 ʃəmpərkə ʃa:ḍʰi viʃe:ʃə dʒa:nəkari: le:va:kə
 prəja:ʃəme: la:gələ rəhəitə rəhi:. e:hi ʃəmbəḍʰəme:
 dʒitʃəva:rəpura ŋuva:ʃi: ʃəʃtʃiʃəḍʒi:kə ʃəhəjo:gəkē: ŋəhi
 biʃəri ʃəkəitə tʃi:. e:hi ʃəbʰə krija:-kəla:pəkə ʃṛgəhi
 əŋe:kə ʃa:ʃtʃi:ʒə grəŋʰa:vəli:kə əḍʰjəjəŋə ḍʒa:ra: əŋe:kə
 ʃəbdəkə pra:tʃi:nə o: əva:tʃi:nə e:vṛ vəkəlpikə
 ʃvəru:pəkə pəriʃjə prə:ptə kəjələhi. dʒa:hi prəmukʰə
 grəŋʰəkə əḍʰjəjəŋə kəjələ o:hi me: ʃṛ kiʃʰu ŋa:ō:
 ʃməraŋə əʃʰi, dʒe:ŋa:- grəhəʃtʰə rəʃna:kərə- tʃəŋde:ʃvərə
 tʰa:kura, əməra:ko:ʃə- ʃə. pṛ. tʃəḍʒəḍʰa:ri: ʃiʰə,
 pʰo:kəlo:rə məiḍʒikə e:ŋḍə li:dʒe:ŋḍə əpʰə miʃʰila:-
 ma:kʰəŋə dʒʰa:. biʃa:rə pi:dʒe:ŋḍə la:ipʰə- grəjəʃəŋə,
 kriʃəkə dʒi:vəŋə ʃəmbəḍʰi: brəḍʒəbʰa:ʃa: ʃəbdə:vəli:-
 hiŋḍuʃtʰa:nə e:ke:ḍəmi:, ila:ʃa:ba:ḍə. pəʃṛḍʒəli ka:li:nə
 bʰa:rəʃə- ḍə. prəbʰudəja:lə əgŋiʃo:tʃi:, vəiḍʒikə ʃa:hiʃjə
 əvərə ḍʰərmə- a:tʃa:ʃjə bələḍe:və upa:ḍʰja:ʒə, məiʃʰili:
 ʃṛʃkriti o: ʃəbʰjəʃa:- ḍə. ume:ʃə miʃrə, məiʃʰili:
 vja:kəraŋə mi:mā:ʃa:- ḍə. ʃubʰəḍʒə dʒʰa:, vriʃəʃə
 məiʃʰili: ʃəbdəkə:ʃə- ḍə. dʒəjəkə:ŋḍə miʃrə itʃa:ḍi. əpəŋə
 ʃo:ḍʰə ka:ʃjəme: kəjələ ge:lə bʰrəməŋə o: vviḍʰə lo:kəʃṛ
 pəriʃjə-pa:ʃə a: va:ʃtʃa:la:pəkə ʃukʰəḍə ʃṛʃməraŋə

e:kʰəŋo: ma:ŋəʂə-pətələpərə ãkɪtə əʃʰɪ.

əpəŋə

mãtəʋjə editorial.staff.videhəã@gmail.com **pərə**

pətʰa:u.

2.3.pərəma:ŋəŋdə la:lə kəŋə- gi:tə: ma:fi:təmjə (a:gã:)

गीतमहाम्ये - ८, ९

Wednesday, 7 June 2023 6:38 AM

५

(बाम- प्रबमानन्द नान कर्ण (1930) प्रिती-सु० प्रबबबबब नान कर्ण
गर्भ-घोषघसब, रषा-रिबौन, दरलंग, शिबष, स्यातकोडुर
CA 11 B सेरानिहृड प्रबबुक सेरुन बैक अर्य जंठिया)

गीतमहाम्ये (प्रबबबब उडुर खल) अर्य अर्यय

लगबबन शिर कहनथिन - हे देरी, अर्य अर्य अर्ययक
महाम्ये सुन । जेकब सुनना सँ अर्य केँ रउप्रसन्नत होयत
दरुिण दिह आमदिकप्रब नाम सँ अकथ प्रसिह नगर अरि
उहि ठाम लारुमर्मा नाम सँ अकथ सुाफन बहेत छनाह । जे
बेह्य केँ पनेी रूनाक बखने छनथि । उ मणुस खगत,
मदिरा पीरेत, मणु नोकनिकक धन छुबावेत, दोसर
सुी सँ छल्लिचर करेत आ शिकार खेत मे दिनचरि बायेत
छनाह । उ रउ लयानक सुलार केँ छनथि अर्य मन मे प्रेष-प्रेष
होमना बायेत छनथि । एक दिन मदिरा अर्य जूथन छन
जाहि मे लारुमर्मा लरि प्रेर्य मदिरापान केनेथ अर्य अर्य
सँ प्रीठित लर उपापामो कानरु मरि गेनाह अर्य प्रेषतः
क गच्छ लेनथि । उहि गच्छक घेन अर्य शीतन छायाक अर्यय
नर के सुबबब लार केँ प्राप्नु लेन कोने पति-पनेी उहि
ठाम बहेत छनथि ।

रुनकर प्ररि जन्मक घरुथण उहि प्रकार अरि । निश्री
रूना नाम सँ अकथ सुाफन छनाह जे रेद-रेदगकतुबक
उता, सरु कासुक अर्यक रिहोषठ अर्य सदाचारी छनथि ।
रुनकर श्रीक नाम नामति छन । १९२५ २५५ रिचर के छनी

ও চ্ৰাম্ৰাণে বিদ্বান ভেনাক বানৰুদনোভৰুজ্ঞা অৰুপন স্ত্ৰীক সৰ্গ
 সৰ দিন ভৈস, কানৰুৰুশ আঘোজা আদিক প্ৰেয দানক গ্ৰহণ
 কৰেভ চনাহ আ দোমৰ চ্ৰাম্ৰাণ কেঁ দান মে মিনন কোনে
 রসু নহি দৈত চনথিন।ও হুন্ন পতি-পনৌ কানৰুজ্ঞা মূনুক গ্ৰাস
 ভ্ৰঃ চ্ৰাম্ৰাণ বাহুস ভেনথি।ও স্ত্ৰুথ আ প্যাৰ্শ পীড়িত ভ্ৰঃপ্ৰুথীপৰ
 ঘুমেত তাহক গাচ নগ আৰি গেনাহ অৰুজটি মে বিধ্ৰাম কৰঃ
 নগনাহ। উকৰ বাদ পতি সঁ পনৌ প্ৰচনথিন - 'হে ন্যথ হমৰা
 নোকনি কেঁ গা মহান হুথ কোনা হব হোয়ত আ এহি চ্ৰাম্ৰাণ
 স যোণনী সঁ কোনা হমৰা হুন্ন কেঁ মুজি মিনত ? তব ও চ্ৰাম্ৰাণ
 কহনথিন - 'চ্ৰাম্ৰাণিচক উপদেজ, অধ্যামে তহুক বিচাৰ অৰু কৰ্ম
 বিধিক জানকৰিষা কোন প্ৰকাৰ সঁকৰ্থ সঁ চ্ৰুকাৰা মিত সকেত অৰুচি?

গা সনি পনৌ প্ৰচনথিন - 'প্ৰক্ৰষোভুম! ও চ্ৰাম্ৰাণ কী অৰুচি? অধ্যামে
 কী অৰুচি আ কৰ্ম কোন অৰুচি।' পনৌক এতবে কহেত আৰুচৰ্যক ঘৰুণ
 ঘৰ্ণিত ভেন সে স্ননু। উজ বাক্য গীতাক আৰ্ঠম অধ্যায়ক আৰু
 ধ্ৰোক চন। জেকৰা স্নননা সঁ ও গাচ তখন তাহক কপ ত্যাগি
 ভাৰুধৰ্মা নাম সঁ চ্ৰাম্ৰাণ ভ্ৰঃ গেনাহ। তকোন জাণ ভেনা সঁ
 বিধ্ৰুচিচি ভ্ৰঃ ও পাপ সঁ মুজ ভ্ৰঃ গেনথি আ ওহি আৰু ধ্ৰোক
 ক মাহামে সঁ ও পতি - পনৌ সেহো মুজ ভ্ৰঃ গেনথি। কনকা মুন্ন
 সঁ দৈব রুজ্ঞা আৰ্ঠম অধ্যায়ক আৰু ধ্ৰোক নিকনি পচন চন।
 তদনুৰ আকাধ সঁ একৰ্থ দিচু বিনাণ আয়ন আ হুন্ন পতি
 পনৌ ওহি বিনাণ পৰ সৰাৰ ভ্ৰঃ স্ৰুগ্ননোক চনি গেনথি।
 ওহি ঠামক সৰ চ্ৰুগ্ননু আৰুচৰ্যজনক চন।

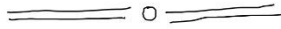
উকৰ বাদ ও চ্ৰুফিমান চ্ৰাম্ৰাণ ভাৰুধৰ্মা আদৰ-
 পূৰ্বক আৰু ধ্ৰোক নিথ দেবদেব জনাদিনক আৰু আৰুণা কঃ
 জাছা সঁ মুজি দাযিনী কাৰুজীপ্ৰুৰী চনি গেনাহ। ওহি ঠাম
 ও উদাৰ চ্ৰুফিমান চ্ৰাম্ৰাণ তপস্যা আৰু মু কননি। তখনহি
 ধ্ৰীৰ সাগৰক কন্যা ভগৱতী নৰুজী কৰ জোৰি দেবতক দেৱজ
 জগপ্ৰেতি জনাদিন সঁ প্ৰুচনথিন - 'হে ন্যথ অৰু হুঁ অৰুচনক
 নীন ত্যাগি কিথ ঠাট ভ্ৰঃ গেনকুঁ ?

ধ্ৰী ভগৱান কহনথিন - 'হে দেৱী, কাৰুজীপ্ৰুৰী মে
 ভাগীৰথী ক তৰ্থ পৰ চ্ৰুফিমান চ্ৰাম্ৰাণ ভাৰুধৰ্মা হমৰ
 ভ্ৰজিবস সঁ পৰিপ্ৰুৰ্ণ ভ্ৰঃ কৰেৰ তপস্যা কঃ বহন চথি।

ও অধুন জন্মীক রজ্ঞ মে কঃ গীতক আৰ্ঠম অধ্যয়ক অধ্যয়
 জ্ঞোয়ক জপ কৰেত ছথি। হম কুনকৰ তপস্যা সঁ সনুধৰ্ত
 ছী। কুনক তপস্যক অধুৰুপ মন বিচাৰ বৈসি কান সঁকঃ
 বহন ছী। হে প্ৰিয়ে অত্মন ও মন দেৱাক হম উকৈৰ্ণিত ছী।

পাৰ্ৱতী জী পূচনথিন - হে ভগৱন, জী হৰি সদি
 খন প্ৰসন্ন ভেনা পৰ জিনকা নেন চিন্তিত সেহো চনহ ও
 ভগৱদুজ ভাৱকৰ্মৰ্ম কৈ কোন মন মিনন চননি।

জী মহাদেৱ কহননি- হে দেৱী, হিজ্ঞেৰ্ণত প্ৰাৰ্ৱৰ্ম
 প্ৰসন্ন ভেন ভগৱন বিষ্ণুক প্ৰসাদ সঁ মোক্ষক প্ৰাপ্তি কেননি
 আ কুনক বঁধাজ সেহো জে নৰক যাতনা মে পুচন চনথি
 কুনকৰ ধ্ৰুত কৰ্ম সঁ ভগৱদ্বাম কৈ প্ৰাপ্তি কেননি। পাৰ্ৱতী
 জা আৰ্ঠম অধ্যয়ক মহাম্য়ে খেচ মে বতেনক অষ্টি। ওহি পৰ
 সদি খন বিচাৰ কৰৰাক চাহী।

শ্ৰবমণনন্দ ন্যন কৰ্ম

গীতা মহাম্য়ে (প্ৰম প্ৰবাল উত্তৰ খন্ড)

অৱম অধ্যয়

জী মহাদেৱ কহননি- পাৰ্ৱতী, আৰ হম আদৰ পূৰ্বক
 অৱম অধ্যয়ক মহাম্য়েক বৰ্ণন কৰেত ছী অহাঁ স্মিৰভঃ
 স্মন। নৰ্মদা নদীক তৰ্ণপৰ মহাহিষ্ণতী নাম সঁ একৰ্থা
 নগৰ অষ্টি। ওহি ঠাম মাপ্ৰৰ নাম সঁ একৰ্থা চ্ৰীফল
 বহেত চনহ জে বেদ বেদাংক তত্ত্ব অধু সময় সময় পৰ
 আৰঃ ৱাণ অষ্টি নৈকনিক প্ৰেমী চনহ। ও ৱিচা সঁ ধন
 অষ্টিত কঃ একৰ্থা মহান যজ্ঞক অধুৰ্ণন অধৰ্ণ কেননি।
 ওহি যজ মে বৈনি দেৱাক নেন একৰ্থা বঁকৰা মংগাওন গৈত জখন
 ওকৰ ধাৰীৰক পূজা ভঃ গৈত তহন সৰ কৈ আৰ্ৱৰ্থমে জানেত

ও বঁকৰা হাঁসি কৈ উচ স্মৰ মে কহনক-ট্ৰাফল, এহি বৈসী হও
 সঁ কী নাল হোয়ত একৰ যত তঃ নঃ লঃ জায়ত আ.জ.জন্ম
 জৰা আ মৃন্দক সেহো কাৰণ খীক। গাঃসিৰ কেণা পৰ হমৰ
 জে দক্ষা অছি সেহো অহাঁ সৰ দেখা নিখ । বঁকৰাক ও কো-
 তহনজনক ৰাত স্মনি যও মন্ডা মে বহঃ ৰাণা সৰ নোকনি
 বিসিত লঃ গেনাহ । তহন ও যজমান ট্ৰাফল কৰ জোড়ি-খপল
 নেত সঁ দেখেত বঁকৰা কৈ প্ৰশাম কঃ ধ্ৰুফা আ আদৰ সঁ পুচঃ
 নগনথিন ।

ট্ৰাফল কহননি- অহাঁ কোন জাতি কে ছনঃ ?
 অহাঁক আচৰণ আ স্মতাৰ কেহন ছন । কোন কৰ্ম সঁ অগল
 বঁকৰাক যোনি প্ৰাপ্ত ভেন । ও সৰ হমৰণ ৰতাও ।

বঁকৰা কহনক-ট্ৰাফল, হম পূৰ্ব জন্ম মে ট্ৰাফলক
 নিৰ্মিত লন মে ভেন ছন । সমসু যতক প্ৰব্ৰুণ কৰঃ মে
 আ বেদ বিদ্যা মে পুৰীণ ছনঃ । এক দিন হমৰ প্ৰৌ লগৰতী
 ব্ৰগাক লজিআ বিনম্ভ তাৰ সঁ অপন্য ঠাতক কৈ বোগক ছাণি-
 ক নেন বঁনি দেৱাক নিমিত্ত হমৰা সঁ একথা বঁকৰা ম্যননথি
 তপ্ৰচ্ছা-জখন চলিকাক মন্দিৰ মে ও বঁকৰা কৈ ৰথক
 নেন নঃ জায়ত ছন তহন কনকৰ মাতা হমৰা জ্ঞাপ দে-
 থিন-‘ যৌ ট্ৰাফল নোকনি মে নীচ, পাপী ! অহাঁ হমৰা
 বঁচা কৈ ৰথ কৰঃ চাহেত ছি তেঁ অহাঁ সেহো বঁকৰা যোনি
 মে জন্ম নের । হে হিজ জেষ্ঠ ! তহন কানৰজ মৃন্দক উপৰ
 হম বঁকৰা যোনি মে জন্ম নেনঃ । যদপি হম প্ৰজা যোনি
 মে ছি মৃদা হমৰ পূৰ্ব জন্মক স্মৰণ বঁনন অছি । হে ট্ৰাফল
 জৌ অপনেক স্মনৰাক উক্ৰেণ্য হোয় তহন হম একথা-আও
 আচ্চৰ্যক ৰাত সেহো ৰতাৰত ছি । লক্ৰেণ নাম সঁ একথা
 নগৰ অছি জে মোক্ষ প্ৰদাতা অছি । ওহি ঠাম চন্দ্ৰমাৰ্গনাম
 সঁ একথা সূৰ্যবঁকী ৰাজ্য ৰাজ্য কৰেত ছনাহ । এক সময়
 জখন সূৰ্যগ্ৰহণ নগন ছন ৰাজ্য বঃ ধ্ৰুফা সঁ কানধ্বক
 দান কৰৰাক তৈয়াৰী কননি । ও বেদ-বেদাংগ প্ৰাৰণামী
 একথা বিদ্বান ট্ৰামণ কে ছুনেনথি আ প্ৰবেহিত সঁ গ ও জৰ্থ
 পায়ন জন সঁ স্মানক নেন চননহ । জৰ্থ স্মন পৰ পঙ্কি
 ৰাজ্য স্মানকঃ দ্ৰু ঠা ৰসু প্ৰাৰণ কননি । য়েবি পৰিত্ৰ-আ
 প্ৰাৰণ কৰঃ স্মান কৰঃ স্মান কৰঃ স্মান কৰঃ স্মান কৰঃ

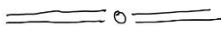
प्रसन्नान्तः २२ श्रेष्ठ उन्मत्त नगरी के रक्षण मे ०१६ लेन
 प्रवेशित के हाथ पकड़ि त्कोनोचित नोकनि से धिरन
 अथवा सुन पर चनि एनाह । उहि ठाम एना पर बाजायथा
 चित विधि सँ लजिप्रबिक्रुफ्राम के कानप्रबुधकमान केनि।

उहन कानप्रबुधक हृदय मण्डि के एक र्था पापाम्ने
 चालान पकठ लेन । मेर थोड़े देरक बाद निम्न सेहो छ
 लानक रूप धारण कइ कानप्रबुधक धारी सँ निकननथा प्रथम
 नग आवि गेनीह । एहि प्रकार चालानक उलोडि अाँनान
 केने निकनि फ्रामक धारी मे जर्रदसती प्रबुधकनगरीह ।
 फ्राम मने मन गीतक नरम अथ्यायक जप करेत् छनाह
 आ बाजा छुपछाप ज सर कौठक सँ देखा नगनथिन । फ्रामक
 अनुः कषण मे लगनान गोरिन्द ध्यान करेत् छनाह । उ हन के
 ध्यान करइ नगनाह । फ्राम अपन आश्रयन्त उगनानक जप
 ध्यान केनथिन तह न गीतक अथर सँ प्रकठ लेन रिक्कु हूत्
 सँ पीडित लेन उ हन चालान लगि गेन । हनकर उद्वेग्यस्यन
 लइ गेन । एहि प्रकारक घर्थना के प्रत्यक्ष देखि बाजा आश्चर्यचकित
 लइ गेनाह । उ फ्राम सँ प्रछनथिन - हे रिप्रब ज महालयकर अपडि
 केँ अहाँ कोना कथनई ? अहाँ कोन मनुक जप आ कोन देरतक
 स्मरण करेत् छनई ? उ प्रबुध आ सुी के छनथि ? उ हन कोना उपस्थित
 लेनाह ? मेर उ कोना जानु लइ गेनाह ? उ सर हमरा रतउ ।

फ्राम कहनि - बाजन, चालानक रूप धारण कइ लयकर
 पाप प्रकठ लेन छन आ उ सुी निन्दक माझान मूर्ति छनीह ।
 हम हन के एह सम्मोत् छी । उहन हम गीतक नरम अथ्यायक
 मनुक मानक जप करेत् छनई । तेकरे माहाम्ये सँ उ सर
 संकठ ह्व लइ गेन । हे महिषते ! हम सर दिन गीतक नरम
 अथ्यायक जप करेत् छी तेकरे प्रशार सँ प्रतिग्रह जनिउ
 अपडि केँ पर कइ सकनई अछि ।

उ सनि बाजा उहि फ्राम सँ गीतक नरम अथ्यायक
 अन्त्यस केतनि आ हन केँ मोक्षक प्राप्ति लइ गेननि ।

उ कथा सनि फ्राम रकष केँ रन्धन सँ मुक्तकइ देखि
 आ गीतक अन्त्यस सँ परम गति केँ प्राप्त केतनि ।

प०प०

mãtəvja editorial.staff.videheã@gmail.com pərə

paŋʱa:u.

2.4. **ṣṭṭo:ṣə kuma:rə ra:jə 'bətɔ:hi:'-māgəruṇa:**
(d̪h̪a:ra:va:ɦikə upənjə:ṣə)- (t̪ʃəud̪əɦəmə kʰe:pə)

ṣṭṭo:ṣə kuma:rə ra:jə 'bətɔ:hi:'

māgəruṇa: (d̪h̪a:ra:va:ɦikə upənjə:ṣə)- (kʰe:pə 14)

mo:ṇə d̪ukʰi: t̪ʃʰələ a:ɪ . t̪əkərə ka:rəṇə ki: bʰəə/ ṣəkəɪt̪ə
ət̪ʃʰɪ ? ɦəmərə mo:ṇə me: gʰurəgʰura: d̪zək̄ā: kɪt̪ʃʰu
gʰurəgʰura: rəɦələ ət̪ʃʰɪ. gʰərə me: ra:kʰələ bərəka:
rəd̪zɪst̪ərə ṇka:ləɦũ. ə_ɪ rəd̪zɪst̪ərə me: d̪h̪a:ṇə ke:rə
ɦɪṣa:bə lɪkʰələ t̪ʃʰəɪ. kɪṇəkɔ: kət̪e:kə ɦɪṣa:bə bʰe:ləṇɦə
a:ɔ:rə kɪṇəka: pərə kət̪e:kə mo:ṇə d̪h̪a:ṇə t̪ʃʰəṇɦə ɪ
lɪkʰələ t̪ʃʰələ o:i: rəd̪zɪst̪ərə me:. ə_ɪ rəd̪zɪst̪ərə me:
bət̪əka: bʰəɪjja: ke:rə lɪkʰələ e:kət̪a: d̪rəkʰva:st̪ə ʃe:ɦo:
pət̪ələ t̪ʃʰəɪ. o: əpəṇə be:ro:d̪zəga:ri: kē: o:i: me: ɦɪṣa:bə-
kɪt̪a:bə ke:ṇe: t̪ʃʰəɪt̪ʰɪ. ma:jə-ba:pəkə pəɦɪlə a:ɔ:rə d̪ze:t̪ʰə
ṣṭṭa:ṇə t̪ʃʰələ:t̪ʰɪ ra:məkɪṣṇə. ba:bu:d̪zɪ:kə

kõ:rija:tʰəpəŋi: ke:rə ka:rəŋe: fiuŋəka: kəme: umirə
 me: lo:kəkə kʰe:tʰə-pətʰa:rə me: bo:ŋə kəʔke:
 pəriɪa:rəkə bʰərəŋə-po:ʂəŋə kərəʔ/ pətʰələŋfiə ətʰri.
 kiŋəko: ta:ta:ŋəgərə bəŋfiə rəhələ tʰətʰri tʰə kiŋəko:
 ŋa:rəki:jə ta:lə tʰəirə rəhələ tʰətʰri. ə_1 prəka:re:ŋə əpəŋə
 dʒiŋəgi: ke:rə a:gā: bətʰəuləŋfiə. əhi: bi:tʰə ra:məkriʂŋə
 ke:rə ja:dʒi: ke:rə gəppə fiə:məʔ/ la:gələ. siɪa: pətʰəbəi
 tʰolə ŋa:ge:ʂvərə dʒi:kə kətʰə bəŋfiə ke:rə ŋa:tŋə
 mādʒu: dʒe: kʰəva:ʂətʰo:li:, mədʰubəŋi: me: pələlə-
 bətʰələ tʰəli:fiə ʂə kərə:lə ge:ləŋfiə. 'ɪja:ʂədʒi:'
 gʰətəkətʰi: kərəva: me: ma:fiɪrə tʰəla:fiə. mādʒu: kē:
 e:ke: be:rə me: dʒe:kʰri kəʔ/ o:ŋəʔ ʂə dʒiŋə tʰe:kəŋe:fiə
 e:la:tʰri.

dʒa:fi gʰərə me: əbʰa:və rəhəitʰə tʰəi o:fi gʰərə me: bʰa:və
 kʰətʰmə bʰəʔ/ dʒa:jətʰə tʰəi. re:fiə: bʰe:lə ɪja:ʂədʒi: ke:rə
 gʰərə me:.. kukkurə-bila:ʒi dʒəkā: gʰərə me: ra:məkriʂŋə
 a:o:rə brəhəməde:və dʒʰəgəʒa: kərəʔ/ la:gələ.
 vərəhəməde:və ke:rə ka:rəŋə gʰərə bikʰəirə ge:ləŋfiə
 ɪja:ʂədʒi:kə.

ra:məkriʂŋə rədʒiʂtərə me: əpəŋə a:o:rə ʂa:tʰo: bʰa:i-
 bəŋfiəkə dʒəŋəmə tʰtʰri likʰəŋe: tʰətʰri. vāʂa:vəli: va:la:
 rədʒiʂtərə gʰərə ʂə kiʒo: ŋe:tʰa: kəʔ/ dʒe:ləkəi. kitʰu-kitʰu
 fiəmərə: ja:dʒə tʰələ a:o:rə kitʰu bəba:dʒi: ka:ka: a:o:rə

prədj:pə ka:ka: ke:rə sʰəhəjɔ:gə s̃ə lɪkʰələhū ətʃɪ.
vɪdʒa:n̄d̄ə bʰəijja: a:ɔ:rə brəhəməd̄e:və bʰəijja: s̃ə s̄e:fiɔ:
putʃʰəlɪjəɪɪhə. həmə bʰɪkʃukə kʰəva:s̄ə ke:rə v̄əʃəd̄zə
tʃɪ: d̄əɪbʰəgə: d̄zɪla:kə bʰərəuɾa: gə:mə s̃ə a:bɪ kəʃ
pā:tʃə bʰəijja:ri: m̄əgərəuɪa: gə:məkə ŋ̄i:bə rəkʰələɪɪhə.
o: t̄əʃs̄a:t̄ə bʰa:i: tʃʰələ:fiə, pərəɪtʃə d̄əɪbʰəgə: rə:d̄zə:kə
s̄e:və: me: d̄u: bʰa:i: əpən̄ə d̄zɪɪḡi: ke:rə a:fiutɪ d̄əʃ
d̄e:la:t̄ɪ. ə_ɪ pərə d̄əɪbʰəgə: rə:d̄zə: kʰuɪə bʰəəkəʃ i:
m̄əgərəuɪa: gə:məkə rəkəba: pətʃɔ: bʰa:i: k̄e: d̄a:n̄ə
me: d̄e:lət̄ɪɪhə. m̄əgərəuɪa: gə:mə d̄əɪbʰəgə: rə:d̄zə:
s̃ə m̄ā:gələ ge:lə tʃʰələ t̄a:fi d̄uə:re: e:kərə ŋ̄a:mə
'm̄əgərəuɪa:.' rə:kʰələ ge:lə.

bʰɪkʃukə kʰəva:s̄ə ke:rə be:t̄a: ŋ̄əfi bʰe:ləɪɪhə. e:ke:t̄a:
be:t̄i: bʰe:ləɪɪhə o:kərə bjə:fiə ŋ̄a:rə:jəɪpura gə:mə
ke:ləɪɪhə. budʰa:t̄i: me: m̄a:n̄əʃkə ru:pe: kəməd̄z̄o:rə
pəɪ ge:lə:fiə. gə:məkə budʰɪjja: lo:kəɪ t̄əɪgə pʰus̄əla:
kəʃfiuɪəkərə d̄z̄əmi:ŋ̄ə m̄ā:gi: le:la:t̄ɪ.

lo:kə kəhəɪt̄ə tʃʰe:ləɪɪhə, " ba:ba:, pʰələ: k̄e: bjə:fiə
bʰe:ləɪ. əfiā: kəɪjja: k̄e: d̄e:kʰɪ lɪjəuɪhə. ba:ba: m̄ūfiə
d̄e:kʰəɪa: me: kəɪjja: k̄e: əpən̄ə d̄z̄əmi:ŋ̄ə d̄əʃ d̄əɪt̄ə
tʃʰələt̄ɪɪhə. o: kəhəɪt̄ə tʃʰələt̄ɪɪhə, " rəu pʰələ:, kəɪjja:
k̄e: m̄ūfiə d̄e:kʰəɪa: me: pʰələ: d̄z̄əgəfiə d̄z̄əmi:ŋ̄ə d̄z̄o:t̄
le: . əi: prəka:re:ŋ̄ə bʰɪkʃukə kʰəva:s̄ə əpən̄ə d̄z̄əmi:ŋ̄ə

lutəulənhi. təkəre: bhugəṭa:nə hāmə bhō:gi: rəhələ tʃi:
dʒe: sətəkə pərə nukələva:kə le:lə əpənə dʒəmi:nə nəhi
ətʃi. dō:sərə lo:kə ra:stā: bənnə kəʔ rəhələ ətʃi.

a:i bəḥija: dā:dī: nəhi rəhətṇhə t̃ dʒəi: ghəra:ri: pərə
əkʰənə d̃həri tʃi: o:ho: kṇəko: bhikṣukə khəva:sə dā:nə
kəʔ d̃əitṇhə. əpənə: t̃ o: bhikṣukə bəṇṇ ge:la:hiə s̃gəhiə
əpənə a:bəi va:la: dʒe:nəre:ʃənə kē: bhikṣukə va:
bhika:ri: bəṇṇa: ge:la:hiə ətʃi. əkʰənə hāmə s̃bʰə fiəkkənə
ka:nṇ rəhələ tʃi: . əpənə pu:rvədʒə kē: kərəṇṇi: kəṭe:kə
pi:tʃi: d̃həri t̃əba:hiə kərəit̃ə tʃəi s̃e: o: ki: nəhi budʒʰəit̃ə
hi:tṇhə. bə_udʒənə ra:ut̃ə ə_I kərəṇṇi: kē: rō:ki s̃əkəit̃ə
tʃʰəla:hiə, pərənt̃ə hiṇəka: ke: məṭṭ mā:ri le:nə:
rəhəṇhə s̃e: ki: dʒa:nṇ. o: kṇəko: prəja:sə nəhi
ke:ləṭṇhə. ət̃hə:hiə dʒəmi:nə nəhi rəhəṇhə dʒe: dā:nə
d̃e:lə dʒa:i. i: o: ṇi:kə ka:dʒə nəhi ke:la:hiə . əbəi va:la:
pi:d̃hi: kē: unṇəṭṭ ke:rə rəstā: bənnə ke:ləit̃hə.

ba:ba: ṇa:ge:ʃvərə ra:jə ke:rə ba:hiərə nəhi kəme:nəika
ka:rəṇe: unṇəṭṭ nəhi bhē:lai . s̃gə me: ba:bu:dʒi: s̃e:ho:
ṇkəmmə: nukələla:hiə . bhəijja:ri: s̃bʰəhəkə məṭṭ s̃e:ho:
mā:rələ ge:ləṇhə. a:i tʃi:rəḍʒi:və ra:jə 'vja:s̃əḍʒi:kə'
ṇa:mə miṭə ge:lai.

s̃t̃o:sə kuma:rə ra:jə 'bət̃o:hi:'

-**နိုတ:နော** **ကုမာ:ရော** **ရားဂ** 'b^ho:hi:', **ဂရားမော** -
မံဂရောနော:

ခပာနော
မံတုဂ editorial.staff.videha@gmail.com **ပရော**
ပတ^hား:

2.5. **ကုမာ:ရော** **မာနော:သဒ္ဒါ** **ကရ်ဂ** **ခပာ:ရော** **နပာ:သဒ္ဒါ**

ကုမာ:ရော **မာနော:သဒ္ဒါ** **ကရ်ဂ**

လဂ^hုကတ^hား:

ခပာ:ရော **နပာ:သဒ္ဒါ**

məɦɪŋɑː ləgəɪ meː eːkʰəŋə eːkə ɦəftɑː aːrə tʃʰəɪ. sʌbʰə
 kʰudɔːrɑː-kʰudɔːriː mɪlɑː kəs ɡɪŋləkə tʃʰɑːrɪ sʌjə
 ŋəbbeː rupejɑː! tʃʰɑːuːrə, dɑːli, āːtɑː, tɛːlə tʌs ɡʰərə meː
 tʃʰəɦeː. bəsʌ ɡʰətələ-bətʰələ sɑːmɑːŋə aː
 tʌrəkɑːriː, dʊːdʰə - jəɦə sʌbʰə leːlə ŋeː pɑːiː tʃʰɑːɦiː! oː
 ʌdɑːdʒə ləgeːləkə eːtəbɑː pɑːiː sʌs kəɦuŋɑː məɦɪŋɑː
 kʰɪtʃɑː dʒeːtʌɪ bəfətɛː koːŋoː əprətjɑːɦtə kʰərtʃɑː ŋəɦɪ
 bədʒətʌɪ. aːɦvəsʃtə bʰəs sɑːiːkɪlə ləs oː tʌrəkɑːriː
 lɑːbəjə bɪdɑː bʰeːlə. kəlɔːŋɪː keː geːtɛː pərə rəpʰiːkə
 bʰeːtəlɔɪ - 'kiː ɦəu rəpʰiːkə bʰɑːiː! kəɦāː sʌ' əbətʃə
 tʃʰəɦə? iː bʰərələ sɑːdʒʰə kəs ɡʰoːɡʰəŋɑː kɪjə lətəkəŋeː
 tʃʰəɦə?'

- 'ŋəɦɪ bʰɑːiː! koːŋoː bɑːtə ŋəɦɪ. sʌbʰə tʰiːkə
 tʃʰəɪ.' rəpʰiːkə sɑːmɑːŋjə ɦeːbɑːkə prəjɑːsʌ keːləkə.

- ' tʃʰoː kəɦəbəs tʌs ɦəmə pətjɑː leːbəs? kɪtʃʰu bɑːtə
 tʌs dʒərɪrə tʃʰəɪ dʒeː tʃʰoːrɑː əsʌɦədʒə kəs rəɦələ
 tʃʰəɦə. ɦəu ɦəməɦɪ tʃʰoːɦərə bʰəɪjɑːrɪjeː tʃʰɪjəɦə. pʰəɦɪtʃʰɑː
 kəs kəɦəs koːŋoː bɑːtə tʃʰəɪ tʌs.' sɑːiːkɪlə sʌs utʌrɪ
 rəpʰiːkə keː aːrə ləsgə geːlə oː.

- kiː kəɦɪjəs bʰɑːiː.... bɑːtə koːŋoː ŋeː aː əkʰəŋə bətɪː
 tɑː! əiː məɦɪŋɑː meː rɪtɛːdɑːriː meː kəkə tɑː ŋɪkɑːɦə
 sʌbʰə rəɦəɦ tɑːɦɪ meː ɦɑːtʰə kʰɑːliː bʰəs geːlə. aː tʌɦiː pərə
 koːrʰə meː ŋoːtʃʰəŋɪː dʒəkāː bətəkɑː tʃʰəũtɑː keː

vəd̪i:p̪hɑ: ke: p̪əri:k̪ʂɑ: ke: p̪h̪ɔrmə b̪h̪əɾəi ke: kɑ:l̪hije:
lɑ:ʂt̪ə d̪e:t̪ə t̪ʰəi. t̪ʰəũr̪ɑ: t̪ʰəŋʂ̪əg̪əɾə t̪ʰəi; p̪h̪ɔrmə ŋəɦ̪iʝo:
b̪h̪əɾe:b̪əi: t̪əʂ o:ɦ̪o: ŋ̪i:k̪ə ŋəɦ̪i.'

- 'kət̪e: pɑ:i: ləgət̪əi?'

- 'ʂɑ:t̪ʰe: p̪ɑ:t̪ʰə ʂəjə - ʂɑ:t̪ʰe: t̪ʰɑ:ri ʂəjə ke: d̪rɑ:p̪h̪t̪ə a: ʂəjə
rupəjɑ: ke: p̪r̪əʂpe:k̪t̪əʂə.'

- 'ɦəm̪əɾɑ: ləsgə me: e:t̪əbe: b̪ɑ:t̪ʰələ t̪ʰəɦ̪ə - i: rɑ:k̪ɦ̪i
ləɦ̪ə ... ɑ:r̪o: k̪o:ŋ̪o: d̪ʒ̪o:gɑ:r̪ə k̪əʂ k̪əʂ kɑ:d̪ʒ̪ə
t̪ʰələ:b̪əɦ̪ə.'

- 'ɑ: t̪ʰ̪:?!'

- 'd̪ɦ̪urr̪ə m̪əɾd̪e:! t̪ʰ̪: ɦəm̪əɾə t̪ʰiʦɑ: d̪ʒ̪uŋ̪ k̪əɾəɦ̪ə. e:ke:
ɦ̪əft̪ɑ: r̪əɦ̪ələj̪əi ɑ:b̪ə! ʂəb̪h̪ək̪ə d̪ʒ̪o:gɑ:r̪ə b̪h̪əg̪əvɑ:ŋə ləgə
t̪ʰəŋ̪̪. e:k̪h̪əŋ̪ə t̪ʰ̪: d̪ʒ̪ɑ:ɦ̪ə d̪ʒ̪əld̪i: bɑ:ki: ke: d̪ʒ̪o:gɑ:r̪ə
k̪əʂ k̪əʂ o:k̪əɾə p̪h̪ɔrmə b̪h̪əɾɑ:b̪əɦ̪ə.'

d̪ɦ̪ɦ̪u: ke: t̪ʰo:r̪ə p̪əɾə muʂkɑ:ŋə t̪ʰələi. d̪ɦ̪ɦ̪u: əp̪əŋə
g̪h̪əɾə ke: r̪əʂt̪ɑ: d̪h̪e:lək̪ə. d̪ʒ̪əld̪i: g̪h̪əɾə d̪ʒ̪ɑ: k̪əʂ b̪ət̪əb̪əi
ke: t̪ʰəi ŋəɦ̪i t̪əʂ k̪əŋ̪j̪ɑ: t̪əɾkɑ:ri: ləi b̪əiʂəle: r̪əɦ̪ət̪əi.

ɑ:i: o:k̪əɾɑ: ŋ̪u:ŋə-t̪e:lə ʂ̪əg̪ə r̪o:t̪i: k̪h̪e:bɑ: me: əpu:r̪və
ʂpɑ:d̪ə bud̪ʒ̪h̪ɑ: r̪əɦ̪ələ t̪ʰələi.

-kuma:ra maṇo:dṛā kajjapa, sampṛatṭi: bhā:ratṭa
ṣaraka:ra ke: upa-ṣatṭiva, ṣṣparka: ṣi:-11, ta:vāra-4,
ta:pa-5, kiḍḍavai: ṇāgāra pu:ruva (dḍilli: fi:ta ke:
ṣa:maṇe:), ṇāi: dḍilli:-110023 mo:. 9810811850 /
8178216239 i:-me:lā : writetokmanoj@gmail.com

apaṇṇa māṭṭaja editorial.ṣtaff.videheā@gmail.com
pāra pātḥa:u.

2.6. a: tʃa: rjə ra: ma: n̄əndə məndələ- ba: lmi: ki ra: ma: jəŋə
a: ra: mətʃərɪtə ma: n̄əŋə ke: tʃlənə: t̄məkə ədʰjəjəŋə

a: tʃa: rjə ra: ma: n̄əndə məndələ

ba: lmi: ki ra: ma: jəŋə a: ra: mətʃərɪtə ma: n̄əŋə ke:
tʃlənə: t̄məkə ədʰjəjəŋə

ʃri: ra: mə kətʰa: ke: t̄i: n̄əta: prəmukʰə gʰətəŋə: 1. ra: n̄i:
ʃəbʰə me: puʃrə pra: p̄tə le: lə kʰi: rə vɪt̄ərəŋə 2. ʃi: t̄a:
ʃvəj̄əvərə va: dʰən̄uʃə jəd̄ʒiŋə a: 3 ra: vəŋə bədʰə ke:
bʰe: d̄ə ke: tʃlənə: t̄məkə ədʰjəjəŋə kəila: pərə
mət̄əbʰi n̄n̄əta: pa: jələ d̄ʒa: i h̄əjə.

ra: d̄ʒa: d̄əʃərətʰə ke: ra: n̄i: ʃəbʰə ke: gərma d̄ʰa: rəŋə ke:
le: lə kʰi: rə vɪt̄ərəŋə ke: ʃəb̄ə d̄ʰə me: ra: ma: jəŋə a:
ra: mətʃərɪtə ma: n̄əŋə me: mət̄əbʰi n̄n̄əta: h̄əjə.

ba:lmi:ki ra:ma:jəŋə ke: əŋuʂa:rə.

kəuʂəljə:jəi nəɾəpətɪ:pa:jəʂa:rdʱə̃ d̪əd̪əu t̪əd̪a:.

ərdʱa:d̪ərdʱə̃ d̪əd̪əu t̪ja:pi s̪umɪt̪ra:jəi nəra:d̪hɪpə:...27 ..

kəike:jje: t̪ja:vəʂiʂta:rdʱə̃ d̪əd̪əu put̪ra:rt̪həka:rəŋa:t̪ə.

prəd̪əd̪əu t̪ja:vəʂiʂta:rdʱə̃ pa:jəʂəʂjəmɪt̪o:pəməm..28..

əŋut̪ɪŋt̪jə s̪umɪt̪ra:jəi puŋəre:və məɦa:mət̪i:.

e:və̃ t̪a:ʂã: d̪əd̪əu ra:d̪ʒa: bʱa:rja:ŋã: pa:jəʂã̃ priʂhək..29..

ʂəməd̪ʒʱe: ke: le:lə

kʱi:rə=16a:ŋa:(1ru)

kəuʂəljə:- 8 a:ŋa:

s̪umɪt̪ra: -4 a:ŋa:+2 a:ŋa:=6a:ŋa:

kəike:i:-2 a:ŋa:

kulə-16a:ŋa:

ṭəbəhī ra:jē prjə ṇa:ri: bo:la:ī. kəuʃəljə:d̪i ṭəhīā: tʃəlɪ
a:ī.

ərd̪d̪hə bʰa:gə kəuʃəljəhɪ d̪i:ɦa:.ubʰəjə bʰa:gə a:d̪hə: kərə
kī:ɦa:.

kəike:i: kəhī ṇɪpə ʃo: d̪əjə_u:.rəhjo: ʃo: ubʰəjə bʰa:gə
puṇi bʰəjə_u:

kəuʃəljə: kəike:i: ɦa:t̪hə d̪həri:d̪i:ɦə ʃumɪt̪rihɪ mənə
prəʃəṇṇə kəri.

ʃəməd̪ʒʰe: ke: le:lə

kʰi:rə -16a:ṇa:(1ru)

kəuʃəljə: -8a:ṇa:

kəike:i: -4a:ṇa:

ṣumitṛa: -2 a:nṛa:+2a:nṛa:=4 a:nṛa:.

kulə-16a:nṛa:.

ṣṛabhə ra:nṛi: əpənə əpənə kʰi:rə ke: kʰələnə a:
gərbʰədḥa:rənə kələnə.ba:dḥə me: kəuʃəlja: ra:mə
ke:, kəkə:i: bʰərəṭṭə ke: a: ṣumitṛa: ləkṣməṇə a:
ʃəṭṛudḥənə ke: dṛṇəmə dḥ:ləkə.

ə_I prəka:rə kʰi:rə bā:ṭe: ke: prəkrija: me: ra:ma:jənə a:
ra:mətṣirṭə ma:nṣṣə me: mətəbʰiṇṇəṭṭa: ʃəjə

ṣṛəjəbərə va: dḥənṣjə jədṛṇə ke: vṛittā:ṭə me: məḥərṣi
ba:lmi:kṛi a: ṣṛṭə ṭuləṣi:dḥa:ṣṣə me: mətə bʰiṇṇəṭṭa: ʃəjə!

məḥərṣi ba:lmi:kṛi ke: əṇṣṣa:rə -

vi:rjəfulke:ṭṭ me: kəṇja: ṣṭḥa:pṛiṭe:jəməjo:ṇudṛā:.

bʰu:ṭəla:duttḥitā: ṭā: vərḥəma:nā:
məma:ṭṭmədṛā:m..15..

vərəja:ma:ṣṭra:gəṭjə ra:dṛā:ṇo: muṇṇpṛgəvə .

ṭe:ṣā: vərəjəṭā: kəṇjā: ṣṛve:ṣā: pṛiṭḥi:ksṛiṭa:m..16.

vi:rjəfulke:ṭṭ bʰəgəvəṇṇə dḥḍa:mṛi ṣṭṭa:məḥəm.

te:šã: dʒidʒɪna:səma:nəñã: ʃəvũ
dʰəñu:ru:pa:ɦɪtəm..18..

nə ʃe:kurgrəɦəne: təsjə dʰəñu:səsto:ləne:əpɪ va:.

jədjəsjə dʰəñu:šo: ra:mə:kurja:də:ro:pəñũ muñe:.

sutə:məjo:nudʒã: ʃi:tã: dədjã: dəʃəretʰe:rəɦəm..26..

tə:ma:də:jə səmədʒuša:ma:jəšɪ: jətɾə,təddʰəñu:.

šuro:pũ te: dʒəñəkəmu:tʃu:nɪpətɪmənɪrɪne:...5..

ɪd̥ dʰəñu:rũrũ ra:dʒəñu:pu:dʒɪt̥ə ʃərvəra:dʒəbʰɪr:.

mɪtʰɪla:dʰɪpə ra:dʒe:nɪdɾə dəʃəñi:jũ jədjɪ:tʃtʰəʃɪ..6..

ɪd̥ dʰəñu:rũrũ bɾəɦməjdʒəñəkəɪrəbʰɪpu:dʒɪtəm.

ra:dʒəbʰɪʃtʃə məɦa:vi:rjəɪrəʃəktɛ: pu:rɪt̥ə tədɾa:...8..

məɦəʃe:rvətʃəñə:dɾa:mo: jətɾə tʃtʰətɪ tədvəñu:.

mãdʒušã: tə:məpa:vɪtjə dɪʃtva: dʰəñu:rətʰa:bɾəvi:t̥..13..

ɪd̥ dʰəñu:rũrũ dɪvʃũ ʃəʃpɪʃa:mi:ɦə pa:nɪñə:.

jətnəvã:ʃtʃə bʰəviʃja:mɪ tɔ:ləne: pu:rəne:əpɪ va:...14..

ba:d^hamitjəbrəvi:d^hra:dʒi: munjʃtʃə s̄əməb^ha:sət̄ə.

li:ləja: s̄ə d^həṇṇur^hməd^hjəi dʒəgrɑ:fio
vətʃənɑ:n̄mune:..15..

pəjʃət̄ā: n̄ri:s̄əfəs̄t̄ra:n̄ā: bəhu:n̄ā: rəgh^hun̄d̄əṇṇə:.

a:ro:pəjət̄ s̄ə d^həma:t̄ma: s̄əli:ləmiṭə t̄ədd^həṇṇu;..16..

a:ro:pəjit̄va: məuṭvāi: tʃə pu:rəja:ma:s̄ə t̄ədd^həṇṇə_u:.

t̄əḍ bəb^həṇt̄ʃə d^həṇṇur^hməd^hjə: n̄ərəʃre:ʃt̄ho:
məfia:jəʃa:..17..

dʒəṇṇəka:n̄ā: k^hule: ki:rt̄ma:fiəriʃjət̄i me: s̄uṭa:.

ʃi:t̄a: b^hərt̄a:rəma:s̄a:djə ra:m̄ d̄əʃərət̄ha:t̄mədʒəm ..22..

məmə s̄ət̄ja: prət̄dʒi:na: s̄a: vi:rjəʃulke:t̄i kəuʃikə.

ʃi:t̄a: pra:n̄əirbəhumət̄a: d̄e:ja: ra:ma:jə me: s̄uṭa:..23..

ra:mət̄ʃir̄t̄ə ma:n̄əṣə ke: əṇṇu:s̄a:rə -

ʃi:jə s̄pəj̄əb̄əru d̄e:k^hiə dʒa:i.ɪsu ka:fi d^həũs̄ə d̄e:i b̄əra:i.

lækhəṇṇə kəḥa: d̪̪əṣṣə bʰa:d̪̪əṇṇu s̪̪o:i:ṇa:t̪̪hə kripa: t̪̪əvə
d̪̪ə:pərə ho:i:..1..

ṛ̪̪əgəbʰu:mi a:e: d̪̪o:u bʰa:i:..əṣṣi s̪̪ud̪̪i s̪̪əbə purəba:s̪̪ṇḥiə
pa:i:..

t̪̪āle: s̪̪əkələ gr̪̪iḥika:d̪̪ə b̪̪iṣa:ri:.ba:lə d̪̪̪uba:ṇṇə d̪̪̪əṛəṭhə
ṇṇərə ṇa:ri:..

le:t̪̪ə t̪̪əḍh̪̪a:vət̪̪ə kʰəi̪̪t̪̪əṭ̪̪ə ga:d̪̪he:.kəḥi: ṇṇə lækʰa: d̪̪e:kʰə
s̪̪əbu t̪̪a:t̪̪h̪̪i:..

t̪̪e:ḥi t̪̪h̪̪əṇṇə ra:mə məḍh̪̪jə d̪̪h̪̪əṇṇu t̪̪o:ra:,bʰəre: bʰuṣəṇṇə
d̪̪h̪̪uṇṇu gʰo:rə kəṭh̪̪o:ra:..

ga:vəḥi t̪̪h̪̪əvi əvəlo:ki s̪̪əḥe:li:..s̪̪jə d̪̪̪əjəma:lə ra:mə urə
me:li:..

ra:vəṇṇə bəḍh̪̪ə ke: bʰe:d̪̪ə bəṭa:be: va:la: me: ra:ma:jəṇṇə
a: ra:məṭ̪̪əṇṇə ma:ṇṇəṣṣə me: məṭ̪̪əbʰiṇṇəṭ̪̪a: ḥiəjə.

ba:lmi:ki ra:ma:jəŋə ke: ənuʃa:rə m̄d̄rə ke: ʃa:rəʃi
ma:ʃəli hiəjə.

əʃhə ʃəʃma:rəja:ma:ʃə ma:ləʃi ra:ghəʃə ʃəda:.

ədʒa:nəni ki vi:rə ʃəme:nəmənuvətəʃe:..1.

viʃidʒa:ʃməi vədʒa:jə ʃəməʃt̄rə ʃəʃa:məʃi ʃəbʰo:.

viŋa:ʃəka:lə:kəʃiʃo: jə: ʃəʃa:ʃo:dd̄hə vət̄t̄e:..2..

ʃə viʃiʃt̄o: məʃa:ve:gə: ʃəʃi:ra:n̄t̄əkəʃə:ʃəʃə:.

biʃhə:də ʃiʃid̄jə ʃəʃjə ra:vəʃəʃjə d̄ura:t̄məʃə:..18..

rud̄hira:ktə: ʃə ve:ge:nə ʃəʃi:ra:n̄t̄əkəʃə:ʃəʃə:.

ra:vəʃəʃjə ʃəʃəni ʃəʃa:ʃo:viʃə d̄həʃəni:t̄ləm..19..

ʃə ʃəʃo: ra:vəʃə ʃəʃjə: rud̄hira:rd̄əkriʃt̄iʃiʃi:.

kritakarma: nṛbṛitavṛṣṭṣa tu:ñi punṛara:viṣṭṣa.20..

ra:mṛṭṛitṣa ma:nṛṣṣa ke: aṇṇṣa:rṣa ra:vṛṇṣa ke: bḥa:i:
vibḥi:ṣṇṣa bḥe:dṣa bṛṭa:be: va:la: hṛijṣa.

ṇa:bḥikūḍa pijuṣṣa bṣṣa ja:kē:ṇa:tḥṣa dṣṛiṭṣa ra:vṛṇṇu bṣṣa
ṭa:kē:..

ṣṇṇṣṣa vibḥiṣṇṣa bṛṭṣṇṣa kriṣa:la:..hṛṣṣi gṣḥe: kṣra
ba:nṣa kṣra:la:..

ṣa:jakṣa e:kṣa ṇa:bḥi ṣṣṣa ṣṣṣa:..ṣṣṣa lṣṣe: bḥudṣṣa ṣṣṣa
kṣṣi rṣṣa:.

lṣṣi ṣṣṣa ba:ḥu ṭṣṣe: ṇa:ra:tṣṣa:..ṣṣṣa bḥudṣṣa ḥi:nṣa rṣṣi:dṣa
mṣḥi ṇa:tṣṣa:..

ṣṣṣa pṣṣa:rṣa ṣṣṣe: ra:vṛṇṣa bṣṣṣa ke: bḥe:dṣa bṛṭa:be: va:la:
me: ra:ma:jṣṣa a: ra:mṛṭṛitṣa ma:nṛṣṣa me:
mṛṭṛbḥiṇṇṣṣa: hṛijṣa.

-a:tṣṣa:rṣa ra:ma:nṣṣa mṣṣṣa ṣṣṣa:ma:dṣṣiṣṣa ṭṣṣṣa ṣṣṣa
ṣṣṣa:ḥiṭṣṣa:rṣa ṣṣṣa:mṣṣi:.

2.7.la:ləde:və ka:mətə-la:ləde:və ka:mətə- ã:tʃəlɪkə
upənjə:sə "bʰo:tə" ma:de:/ sʃərvəfri: ra:dʒəkɪfo:rə mɪfrə
dʒi:ke: - tɛ:mi:/ e:kə ədʱja:tʃmə pətʰəke: pətʰɪkə -
sʃəfətʃətʃa: sʃe:nɑ:nɪ:/ dʒələ ətʃɪ dʒa:' dʱəri, dʒɪnəgi: tʃa:'
dʱəri! / prəkrija:dʱi:nə sʃa:ma:dʒɪkə pərvətənə'kə sʃərə

la:ləde:və ka:mətə- ā:tʃəlɪkə upənʃa:sə "bʰo:tə"
ma:de:/ sʌrvəʃri: rɑ:dʒəkɪʃo:rə mɪʃrə dʒi:ke: - tɛ:mi:/
e:kə ədʒɑ:tʃmə pətʰəke: pətʰɪkə - sʌvətʃrətɑ: sɛ:nɑ:nɪ:/
dʒələ ətʃɪ dʒɑ:' dʰəri , dʒinʒgi: tɑ:' dʰəri! /
prəkrija:dʰi:nə sɑ:ma:dʒɪkə pərɪvətʃnə'kə sʌrə
1

ā:tʃəlɪkə upənʃa:sə "bʰo:tə" ma:de:

vare:njə sɑ:fi:tʃəkɑ:rə dʒo(pɾo:0) sʌbʰɑ:sə tʃədɾə ja:dəvə
dʒi:kə sʌdʒəprəkɑ:ʃitə sɑ:ma:dʒɪkə upənʃa:sə 'bʰo:tə'
pətʰəbɑ:kə əvəsʌrə bʰe:tələ. kɪsʌnə sʌkəlpə lo:kə -
sʌpəulə, bɪhɑ:rə sʌ 68 pɾɪʃtʰə 'kə mətʰɪli: bʰɑ:sɑ: mē:
po:tʰi: 2022 mē: bəhərə:e:lə ətʃɪ. e:fi po:tʰi:kə kəbʰərə
ɑ:kəʃəkə tʃʰəikə,dʒɑ:fi:kə mu:lʒə sʌjə tɑ:kɑ: nɪrdʰɑ:riʃə
kəjələ ge:lə ətʃɪ. upənʃa:sə vɪdʰɑ: e:kədʌsə ko:nʌ:
vʌktʌkə tʃəriʃrə - tʃɪʃrənə tʰi:kə tʃə dʒo:sʌrə dʌsə sɑ:ma:dʒə
ɑ:o:rə sʌməjəke: iʃhɑ:sə ru:pəme: sɑ:kʃi: tʰɪkəikə.
mɑ:tʃɪbʰɑ:sɑ: mətʰɪli:kə vɪkɑ:sə le:lə vɪ:hənykətʰɑ:,
ləghukətʰɑ:, dʒi:rgʰə kətʰɑ: ɑ:o:rə upənʃa:sə le:kʰənə

ka: rjə s̃ a: ñə vɪd̃h̃a: kə bə ñə s̃vət̃ə be: j̃i: ka: d̃z̃ə b̃h̃e: lə
 ət̃ʃ̃i. t̃əkərə ka: r̃ə ñə t̃ʃ̃əi , l̃o: kə va: pa: t̃h̃əkə ə p̃ə ña: -
 ə p̃ə ña: bu: t̃h̃ə mə r̃j̃ā: - ba: ba: , ña: ña: - ña: ñj̃i: a:
 f̃re: s̃t̃h̃əd̃z̃ə ñə s̃ k̃h̃i: s̃s̃a: ba: l̃ə p̃ə ñə s̃ s̃u ñə ba: kə
 ə b̃h̃j̃a: s̃j̃i: t̃ʃ̃ə t̃h̃i. a: d̃z̃i ñə kə pu: r̃vəd̃z̃ə p̃ə d̃i t̃ə , ə d̃h̃j̃a: p̃əkə
 va: l̃o: kə ga: t̃h̃a: kə mu: l̃ə g̃ə ñə r̃ə h̃ə ñu , s̃e: f̃r̃o: t̃a: -
 pa: t̃h̃əkə a: ñəkə ə p̃e: k̃s̃a: be: j̃i: ə d̃h̃j̃ə j̃ə ñə j̃i: l̃ə ba: l̃ə p̃ə ñə:
 s̃ b̃h̃ə d̃z̃a: i: t̃ʃ̃ə t̃h̃i. t̃ē: up̃ə ñj̃a: s̃ə p̃ə t̃h̃ə j̃ə m̃e: ə d̃h̃i kə
 s̃ə m̃ə j̃ə d̃e: ñu f̃i: a: r̃ə k̃ə m̃ə pa: t̃h̃əkə h̃i: j̃ə t̃ʃ̃ə t̃h̃i. p̃ə d̃h̃i kə
 ə b̃h̃i ru: t̃ʃ̃i a: ñəi p̃ə t̃h̃i kə va: k̃ə m̃ə p̃ə d̃h̃i kə ə bu h̃ə p̃ə ñə
 d̃i s̃t̃i j̃e: ' b̃h̃o: t̃ə ' s̃a: ma: d̃z̃i kə up̃ə ñj̃a: s̃ə k̃ē: pa: t̃h̃əkə
 ə p̃ə ña: d̃i s̃t̃i k̃o: ñə s̃ ə̃. k̃ə t̃a: f̃i: a: m̃ə ñə l̃ə gu: bu: d̃z̃ə t̃ə.
 b̃h̃o: t̃ə up̃ə ñj̃a: s̃ə ' kə s̃ə u ñ d̃ə r̃j̃ə d̃z̃e: h̃i: i: kə , e: h̃i kə k̃ə t̃h̃j̃ə
 d̃z̃e: bud̃z̃h̃a: e: mu d̃a: e: h̃i kə va: ñi: - b̃o: l̃i: kə d̃z̃e: t̃o: ñə
 ña: j̃əkə j̃ə d̃u ṽə j̃ə , ña: j̃i kə: s̃ə f̃i: ña: , s̃ə h̃ə ña: j̃əkə
 up̃ə ñj̃a: s̃ə ka: r̃ə s̃ṽə j̃ə a: s̃ə h̃ə ña: j̃i kə: l̃ə k̃s̃m̃i: ' kə mu f̃i: ē:
 d̃z̃e: j̃ə ṽ d̃ə b̃ə h̃ə r̃a: e: l̃ə ə t̃ʃ̃i s̃e: m̃i t̃h̃i l̃a: ' kə s̃i p̃ə u l̃ə
 s̃ə h̃ə r̃ə s̃a: a: m̃ə d̃h̃e: pu r̃a: d̃z̃i l̃a: ' kə b̃o: l̃ə ṽə t̃ʃ̃ə ñə t̃ʃ̃i:
 m̃i t̃h̃i l̃a: kə p̃r̃a: j̃ə h̃ə h̃ə r̃ə ga: m̃ə m̃e: d̃u: t̃ə r̃ə h̃i kə m̃ə i t̃h̃i l̃i:
 ba: d̃z̃ə l̃ə d̃z̃a: i t̃ə r̃ə h̃ə l̃ə ə t̃ʃ̃i. ṽə r̃ə a: d̃z̃a: t̃i: j̃ə
 s̃ə m̃i: k̃ə r̃ə ñə ke: r̃ə a: d̃h̃a: r̃ə p̃ə r̃ə e: h̃i kə ma: ñəkə t̃ə j̃ə k̃ə r̃i:
 t̃ē bud̃z̃h̃a: e: t̃ə s̃ə ṽə r̃ə k̃ə b̃h̃a: s̃a: m̃e: t̃ə h̃ə ñə , t̃ək̃h̃ə ñə ,
 ə k̃h̃ə ñə , k̃ək̃h̃ə ñə , d̃z̃ə h̃ə ñə ke: r̃ə p̃r̃ə j̃o: g̃ə h̃ə r̃ə s̃ə t̃h̃e:
 h̃i: i: t̃ʃ̃ə. a: s̃e: ṽə i j̃ə - s̃o: l̃h̃ə k̃ə ñə (ra: r̃ə r̃o: h̃i j̃a: r̃ə) ke: r̃ə
 ma: t̃i b̃h̃a: s̃a: k̃ə ' t̃ək̃h̃ə ñə , t̃ə b̃ə , t̃ə b̃h̃i: , ə k̃h̃ə ñu , d̃z̃ə k̃h̃ə ñə

ຖືກເອົາມາ. ມີທຸກໆ: 'kə bʰa:vi: pi:tʰi: dʒəbə - dʒəbə
 sʊbʰa:sə dʒi: prəbʰe:t vɪfɪtə ədʒəjəŋə kərətə tʃ e:kə
 le:kʰəki:jə sʊətʃətʃə: budʒʰe:təikə. sɛ: o: əpəŋə lo:kəkə
 bo:lətʃa:lə kē: mətʰili: sʌ:fɪtʃəme: sʰa:pɪtə kərəba:me:
 e:kə sʊma:rgə dɛ:kʰəŋe: tʃʰətʰi. e:fi rɔ:mā:tʃəkə
 po:tʰi:kə ədʒəjəŋə kərətə gʰəri: ŋa:fiə sʃə ko:ʃi: ŋədʒi:kə
 pətʃua: la:dʰələ dʒiʃə bətʰə məŋo:rəmə tʃʰəikə. sʃəgi:kə
 sʌ:sʊrə pətʃə mā:gələ sʌ:jəkɪlə sʃə lo:də bʰəə/ke: ge:ŋa:i:
 a: ve:sʃi: dʒŋə rəhəla: sʃə sʌ:iki:ləke: tʃəge:də:,sɛ: sʌ:ikɪlə
 ba:təme: ra:tʃi vɪfɪra:mə gəddʒi: mē: ke:jəla: pərə
 tʃʰəfərədɛ:ba:li:kə bʰi:tərə sʃə tʃo:ri:kə gʰətəŋa: vətəŋə
 fɪrɪdʒəspə:ʃi: bʰe:lə tʃʰəikə. sʃəmpu:rə dʒiʃtʃə: gɪra:mə
 pətʃa:jətə ra:dʒə tʃʊŋa:vəke: pu:rə ummi:dəva:rə,
 vɪdʰa:ŋəsbʰa: kʃe:tʃə sʃə vɪdʰa:jəkə pədəke: əbʰjətʰi: a:
 pu:rə sʃə:sədə prətʃa:ʃi: ba:bətə guŋədo:səkə
 tʃərtʃa:me: la:gələ ŋa:gərikəkə a: dʒəli:jə ra:dʒəŋi:tʃ pərə
 e:kə vɪmərʃə dɛ:kʰa:jələ ge:ləikə fiəŋ əpəŋə ŋa:tɛ:də:rə
 dʒədʒu: ŋe:tʃa: ka:mətʃa: o:fɪtʰa:mə kəriho: ga:mə
 pəhūtʃə kəjə upəŋja:səkə:rə ja:dəvədʒi: la:lətə:ŋə
 tʃʰa:pəkə kəŋdi:dɛ:tə ke:rə dʒe: bʰa:tʃi:dʒə tʃʰətʰi:ŋə,
 əpəŋə kʰərtʃa: sʃə mədətʃə sʃədətʃə kərəjəme: la:gələ tʃiʃtʃə
 upəstʃi:tə ke:ləŋ ətʃʰi. tʃʊŋa:vi: tʃətəkə:rə dətʃə kitʃʰə
 e:fiəŋə ŋa:mə sʃəbə jətʃa: - mo:fiəri:lə vɪdʒu dʒe: kʰa:ŋəgi:
 ʃikʃəkə bəŋələ tʃʰəi. i: e:kəbe:rə kʰudə pətʃa:jətə sʃəmitʃ
 sʃədəʃjə bəŋələ rəhəikə. mətʃrikə pa:sə kriʃəkə

त्जिन्देःस्रिः राःदुददु.स्रं दुउतले त्जि. पःकाःरं मंनुः,
 पःरेःमिः, बिन्दुलिजाः हिन्काः स्रं विदेःस्रःकेः दुःकाःन
 पःरं त्जिःहिं पिजित् त्जि,तिरंनं दुःकाःन पःरं पाःन
 क्हुअबैत्तं काःले लक्कंनं मंहाःविःरं स्रःहिः पाःन क्हाःत्जि.
 ब्हाःरि ब्हाःतमेः त्जिुकं त्जिुत्तःहिः स्रदुले गुलदुःराः
 बुदुत्तःहिं. अदुःवाःदुःमेः हिंरंस्रःहेः जदुवैजं जाःदुव
 अः विवुं मोःहिंनं दुःजिः क्ः स्रमंरत्तंके स्रहिं - स्रहिं कःरं
 त्जि. स्रमाःदुःवाःदुः पाःरुः केः अः कंजुनस्रं पाःरुः केः
 उमिःदुःवाःरं क्ः ब्हाःतकतंभाः बुदुत्तंले दुःवाःत्जि.
 जदुदुःरुःपं विभत्स्रं (दुदुदुः,गंरं) लेःकंनं स्रं
 पःरंहेःअं उपंजाःस्रकाःरं नंहिं ब्हेःलाःहिं हिं. नःरिः
 स्रंजकत्तंकेरं पःरं दुःरं दुःत्तं गत्तंभंनदुत्तंकेःरं
 काःरुंकेरुः क्ः कंहिंले दुःवाःत्जिं त्जिः पाःरुः केः
 म्ः त्जि, त्जिःरं त्जिःपं न्जिःतुं कुमाःरं अः लाःलुः दुःजिःके
 पाःरुः,कंःग्रेःस्रं स्रं त्तःलेमेःले भंनंनः त्जि स्रः बाःत
 दुःनदुःवाःत्तं स्रंकेः बुदुत्तंभाःमेः अःभंजं! दुःरंनः
 प्रदुःरंनं,दुःलुःस्रं ,पःरुः- पोःस्रंरं स्रं पाःले
 दुःगाःस्रःनंके त्जिनुःविः स्रंभाःके पंदाःलेमेः कुःरुः
 लाःगंले अः प्रत्तःरं - प्रस्रःरंकेः कंसेःतं लाःदुःस्रिःके
 स्रं गिःतं लोःकंत्तंत्तंके उत्स्रं म्ः उत्स्रःहिं ब्हाःरंनः त्जि.
 बिःदुः केःरं दुःकाःन पःरं हिःरंमुंनंजाः बाःदुःकाः
 माःस्रंरं नत्तु ,दुःमिःले , सुःरुं
 नःराःजंनं,कंमंलेदुःस्रं,विनुःदं पंतेःले अः पाःत्तंके
 तुःलेके एःके त्जिःरुः,ओःके ब्हाःतं माःदुः गंनं दुःत्तं
 रंहेत्तं त्जि. मुक्कंजाः विकंमं केःरं त्जिनुःवंके मुक्कंजं

prætḍvāḍvi: śāfi:ṇa: prāṭjākṣa ru:pā śā a:i:ko:ṇa bāṇala
 tṛṇai. vīḍukā mūhā śā śri: ja:dāvā dṛi: kāhā:bāṭṭ
 dē:kḥā:i: tṛṇāṭṭi śāfi:ṇa: ke: a:va:dṛā dṛe:hiṇa rō:vāḍa:rā
 rāhāi: ,ṭe:hiṇe: a:kāṣākā o:kāra ru:pā rāhāi . lo:gā
 o:kāra: dṛṣā ṭa:kāṭe: rāhā dṛā:i. vridḥḍa nāṭṭḥu:ke:
 blā:kāmē: dē:vi:kā avāṭa:rā śā kāmā nāṇi budṛā:jā -
 śāfi:ṇa:. dī:ṇa: pa:tḥākāke: ṭṣ mukḥija: kāṇḍide:ṭṣ
 ba:vāṭṣāfi:ṇa: kāṣākāra: dē:lākāikā,bu:dṛā: pa:ṇu utāri
 ge:lā hio:jā. upāṇja:śāme: śāva:dā kāuṣalā bāṭḥā śāḍṛi:vā
 budṛā:e:ṭṣ. śāfi:ṇa: dḥilli:me: ra:dṛāmiṣṭṭri:kā bi:bi:
 rāhāiṭṣ dṛāmi:ṇa kḥāri:dā bīkri: kā:dṛāme: mo:i:māke:
 śāgā purāiṭṣ tṛṇai. ṇi:kā a:māḍāṇi:kā bālā pāra
 nāṣāṭo:lāme: ko:tḥā: dḥāri pi:ṭa: le:ṇe: jā. śāpḥi:ṇa:kā
 ga:ṭṣ idṛāḍāṭṣāḍa:rā budṛā:i:tṛṇā. o:kāra lāṭṣākāiṭṣ pa:ṭāra
 dā:ṭṣ , dō:kā: śāṇākā ṭṣāṭṣalā ā:kḥi go:lā māṭo:lā
 ṭṣe:hiṇā:,pḥu:lālā-pḥu:lālā la:lāṭāre:jā ga:lā ,mūhā
 pārahākā pa:ṇāke: ṭṣāmākā kḥu:bā ṇi:kā la:gāiṭṣ tṛṇai.
 māhāmāhā kāṣāiṭṣ dē:hi śā āṭṣāra śūgāṇḍḥā māṭe:ṇe:
 dṛā:e:ṭṣ hio:jā ṭṣāṇḍe:śāri: kē:. pḥulāśāṇā bīhūśāiṭṣ
 śūṣāiṭṣ pāra śā nāḍṛāiṣā nāi hāṭāibāi tṛṇāikā dṛe:ṇa:.
 ṭṣāṇḍe:śāri: śā śāfi:ṇa:ke: ṇi:kā lāgāṣāpāṇā tṛṇāikā. śe:
 e:kāḍṇā ākāśmā:ṭṣ dē:hi tṛṇuā: ge:lā:pāra o:kāra:
 bāṣāpḥāśāṇā ṭḥāṣalā śā:pe: dṛāka: la:gāḥāikā.
 ṭṣāṇḍe:śāri:ke: dṛāḥāṇu śā ṭḥā:hi ṭṣāḥāiṭṣ tṛṇai śāfi:ṇa:
 dḥilli: śā pḥe:rā a:bi ge:lā , ṭḥāḥāṇu śā o:kāra pāiṣā o:ṇāiḥi

bəhəkɪ dʒɑ:i.tʃə. sʌfi:nɑ: sʌndʌrɪkə mɑ:jɑ:
 tʃɪkəkə, o:kərə ã.tʃərə dʒə kɑ:mukə dʒɪstɪje: e:kətəkə
 nʃɑ:rətʃə vɑ:sʌnɑ:kə a:gɪme: tʃɪndɛ:sʌri: tʃərəpə
 rəhələ:hə. sʃe: dɛ:kʰɪgəmi tʃəgʌnʌtʃə dʒɪptʃə bʰe:lə
 sʃɑfi:nɑ: bʰo:təkə gəppə dʒsʃə vɑ:tɑ:vərənə kə' mɑ:rəli:hə
 ətʃɪ. e:hənʃə lɑ:lɪtʃəpu:ɾnə mətʃɪli: sʃɑ:fɪtʃə dʒə nʃəvə
 pɪdʰɪkə lo:kə dʒɑ:gəru:kə rəhətʃə; upənʃɑ:sʃə kɑ:rə i:
 kətʃɑ: 35 sʃɑ:lə pəhɪle: lɪkʰənʃe: rəhɪtʃəɪ ,sʃe: pətʃɪuɑ:
 ge:lɑ:. bʰo:tərə a:bə vɔ:təme: nʃəgədʃə tɑ:kɑ: le:məjə
 tʃɑ:hətʃə tʃəɪ sʃe: kɑ:mətʃɑ: sʃənʃə sʃəhəjɔ:gi: a: 10 hədʒɑ:rə
 dʒə bɑ:lɑ: bəhɪuʃɔ: mədʃədʃəgɑ:rə lo:kə jɑ:dʃəvə dʒɪ:kə
 kʰe:mɑ:me: tʃəɪ. e:kə lɑ:kʰə e:kə dʒnəkə kʰərtʃə e:ke:
 go:təjə uʃɑ: le:nʃe: hɔ:i:kə. tʃəhɪnɑ: vɪʃvə mɔ:hənʃə kē:
 kɪjɔ:tə dʒɑ:tʃ sʃə kʰubə sʃəhəjɔ:gi: tʃəɪ. o:kərə pətʃɪ:
 sʃudʒɑ:tʃɑ: sʃe:hɔ: əɪ kʃe:tʃə sʃə upətʃɪnɑ:vəme: vɪdʰɑ:jəkə
 bʰe:lə tʃəələkə. bɑ:po: kɑ:gre:sʃə dʒəmə:nɑ:me:
 upəmətʃɪ: bɪhɑ:rə sʃərəkɑ:rə mē: bʰe:lə tʃəələkə. tʃē:
 o:kərə sʃəmərʃəkə tʃə pɑ:i: sʃə hɔ:ri: kʰe:ləjə sʃe:hɔ: kɔ:nʃu:
 vɪʃe:sʃə bɑ:tʃə nʃəhɪ. 56 ãtʃɪ: sʃɪ:nɑ: bɑ:lɑ: mɔ:dʒɪ:dʒɪ: kē:
 bɑ:tʃəkē: gətʰəbədʰənʃə bɑ:lɑ: kəhətʃə tʃəɪ bʰo:təkə
 kʰɑ:tʃrə kəhɪ: pɑ:kɪstɑ:nə pərə nʃə tʃəɪhɑ:e: kəʃ dɛ:kʰə .
 bɪhɑ:rə kə' tʃɪnɑ:vi: dʒɑ:və-pē:tʃə ke:rə ənɑ:ɪ:
 upənʃɑ:sʃəkɑ:rə tʃə prəbʰɑ:vəʃɑ:li: ru:pē: sʃəmpu:ɾnə
 kətʃɑ:nəkəme: a:jələ tʃəɪ.

ॐ दृष्टेऽपि विदुः कः । अदुःखं सौ सखाः दृष्टे करुणं प्रदोकाः
 ग्राह्यं धर्मं बहोः गजैः त्रैलोक्ये । एकं गृह्येण्यः कः विदुः
 त्रैलोक्यः अपण्यः अतुमकतुः " दृष्टेः नृगिकं बाः तं परं " मः
 जम्बुः नृः तुं बाः बुः कजलं तुं अत्रि । इज्जं तुं पः तुं कः
 दृष्टेः स्रगं रः तुं दृष्टाः गिकं वरुः वरुः धर्मं बहाः मत्तु
 तेः मिः सुकाः बतं पतुं कः अदृष्टेः नृगः सखाः जकं बहेः लः
 त्रैलिः हाः ताः हि दृष्टेः विदुः लिः रः जं तुं , सुरुं उः रदृष्टाः अः
 किरः जं तुं लेः स्र दृष्टेः रतं लः लेः नृ केः रः अस्तु वः नृ हि
 रं हिकं , मः फः लः स्र वः स्रः दृष्टाः रं दृष्टेः नृकेः उपलं बः तुं
 नृ हि रं हिकं हिः त्रैकं , ताः हि दृष्टेः माः नृः स्र अदृष्टेः पः रं जं तुं
 तुं बः काः रं जं गः गः हिः - दृष्टाः बाः रं लं दृष्टाः इः तुं ! इः दृष्टाः
 दृष्टेः पाः तुं कः अपण्यः स्र जं तुं तुं बतं तुं पः रं रः कः रः हिः कः
 नृ बः तुं रः पतं तुं अः लः कः तुं कं दृष्टेः तुं प्रकाः स्रः वः नृ
 बः नृः बिः तुं दृष्टेः नृ वः दृष्टेः पाः तुं हिः जं बः ! स्रिः मः स्रं दृष्टेः
 स्र हः दृष्टेः कः वः तुं रतं तुं कः अः गः रः हिः तुं अत्रि । ०ः प्रतुं तुं तुं
 मः तुं तुं - हिं तुं : स्रः हिं तुं कः स्रः तुं मेः कः वः तुं विदुः कः
 बः तुं तुं : पोः तुं : अपण्यं प्रकाः स्रं तुं कः तुं तुं कः अः तुं तुं
 स्र दृष्टेः प्रकाः स्रं तुं इः कः वः तुं पोः तुं : ' तेः मिः ' पदं तुं कः
 वः स्रं बहेः तुं हां हां , एः हिं मेः स्रं गः रं तुं कः वः तुं कः
 स्रं तुं दृष्टेः बतं तुं वेः स्रिः अः कः रं तुं करुणं जं , पोः तुं मेः
 अः कः रं - स्रं तुं कः तुं तुं तुं : मः तुं कः कः रं जं : लिः नृ
 कः वः मः हिः दृष्टेः कः धर्मं पतं तुं : स्रिः मः तुं : नृ तुं :
 मः स्रं दृष्टेः प्रतं तुं स्रं तुं जं रुः पः : अः गः रं तुं बहेः लः तुं अत्रि ।
 कः वः तुं कः दृष्टेः मेः इः रतं तुं कः दृष्टेः नृ गिकं विदुः रं गः कः
 अः दृष्टाः रं माः नृ लं दृष्टाः स्र कः रं तुं , वः रं तुं माः नृ स्रः माः दृष्टेः

pərvə:ʃə dʒa:ɦɪ t̪brət̪a: ʃə pərvərt̪əŋəʃi:lə t̪ɦəɪ, t̪a:ɦɪ
 ʃəməjə-t̪ʃəkɾə kə' prət̪v̪ɪvə t̪ɦɪ: i: əkʃərə rupi: kəvɪt̪a:.
 po:t̪ɦɪ: əkʃəme: ʃəməjə ʃə a:e:bə ,ʃe: prəka:ʃəŋəkə
 d̪a:jɪt̪və ɦuŋəkə ʃuput̪ɦɪ: ʃuʃɦɪ: ʃɪkʃa: mɪʃrəkə:
 ʃəɦəjə:ga:t̪məkə ru:kʰə ʃuʃpəʃt̪ə dʒʰələkət̪ə d̪e:kʰa:ɪt̪ɦə.
 ʃɦɪ:ma:nə ra:dʒəkɪʃo:rə mɪʃrə dʒi:kə kəvɪt̪a: vɪvɪd̪ɦə
 a:ja:mə - vɪʃt̪ɦɪt̪ə , ʃəuŋd̪əɾjə t̪ɦəʃt̪a: n̪əvɪ:n̪ə a: n̪əɦka: -
 n̪əɦka: vɪʃɦa:rəkə prət̪ma:n̪ə gət̪ɦəɪt̪ə ət̪ɦɪ. ʃəbə ka:vjəkə:
 bʰa:və ət̪jənt̪ə t̪ɦɪt̪a:kəʃəkə a: gu:t̪ɦə rəɦəʃjə'kə d̪jo:t̪əkə
 t̪ɦəɦkə. t̪e:mɪ: pət̪ɦəla:kə ba:d̪ə ɦuŋəkə a:n̪ə məɦt̪ɦɪli:
 ka:vjə po:t̪ɦɪ: -: me:gʰəpuʃpə,t̪ɦa:n̪əŋɪ, n̪əvəpa:t̪ə -
 n̪əvəba:t̪ə, upa:jəŋə, ʃəpt̪əvəŋə, n̪əvə gʰərə ut̪ɦəjə -
 pura:n̪ə gʰərə kʰəʃəjə a: dʒɦn̪əgi:kə ʃo:n̪ə ʃəŋə p̪a:kʰɪ
 dʒɦdʒɦna:ʃu pu:rəkə pəd̪ɦəba:kə ut̪kəŋt̪ɦa: bət̪ɦət̪ə.
 mɪt̪ɦɪla:kə ma:t̪ɪ - pa:n̪ə kəvɪt̪a: mē: e:t̪uka: bʰəugo:ɦkə
 pərvə:ʃə a: ɪt̪ɦa:ʃɦkə pura:n̪ə d̪əʃt̪a:ve:dʒi: əʃə o:
 d̪ɦa:rɦkə məɦɦma: t̪ət̪ɦa: a:ɦa:rə - vɪɦa:rəkə rɪ:t̪ɪ
 re:va:dʒə ʃəd̪ərbʰɪt̪ə a:kʰja:n̪ə kē: əkʰɦja:i:ʃəkə: kəvɪdʒi:
 vɪ:dʒət̪əvə bʰərələn̪ə ət̪ɦɪ. məd̪ɦuma:ʃə kəvɪt̪a:me:
 t̪ət̪e:kə ʃuŋŋərəʃəŋə gərəɦəɦn̪ə bʰe:lə t̪ɦəŋɦɪ dʒe:
 ʃa:ʃvət̪ə ʃət̪jəkə d̪əʃɦəŋə kərə:bəɦt̪ɦə, dʒe:n̪a: -

.....

rəʃə ʃə ʃɦkt̪ə məd̪ɦuma:ʃəkə rəbʰəʃə ʃə ,
 t̪ɦa:ru: d̪ɦa: mo:d̪ə ʃə ma:t̪ələ ,
 pʰu:ləkə ga:t̪ɦə pərə ugələ kəŋo:dʒəɦɪ ,

d̥əʈi: kuʂumə ʂ̥ kəʂu - kəʂu gā:ʈhələ .

.....

a:d̥ʊkə n̄a:ri: kəv̄iʈa:me: məh̄ila: ʂ̥əʃəkṭi:kəɾəŋə ke:rə
ʂ̥əd̥ʒi:və ʈʃiʈrəŋə kəɾəiʈə uṭṭəro:ʈṭərə v̄ika:ʂ̥əkə p̄rəgəʈi
pəʈhə pərə n̄iṛəʈərə əgrəʂərə rəh̄əba:kə ḍiʃʃə
ḍe:kʰe:ba:me: ʂ̥əmər̄ʈhə bʰe:la:fiə əʈʃi. v̄iḍʒi:na:n̄ə, kəla:
, ʈʃiʃiʃ̣a:, kri:ʈa: ʃiʃkəŋə a: gr̄iʃh̄əŋi: ʂ̥ə əpʰəʂərə be:ʈiʃa:
ḍh̄ərikə pədə p̄rəʈiʃʈa: pərə əḍh̄iʃʈa:ʈri: n̄a:ri: ʃəkṭi 'kə
uṭṭh̄a:n̄əkə bəkʰa:n̄ə kəjəla:fiə əʈʃi ḍʒe: ʈh̄əməkələ n̄əfi
v̄əɾəŋ p̄u:ru:kʰō:ke: pəʈʃi:ɾə kəɾəiʈə a:gu: bəʈh̄əba:kə
əb̄iʃp̄re:rəŋa: ḍʒəga:bəiʈə ʈʃh̄əʈhi:n̄ə. e:fi po:ʈhi:kə
ke:n̄ḍi:jə kəv̄iʈa: ʈhi:kə - 'ḍi:pə a: pʰəŋu:ga:' ḍʒa:fi:me:
ʈm̄i:ɾə kē: bʰəga:bəiʈə ḍi:pəkəke: ləgi:ʈʃə ko:n̄a: pʰəʃi:ga:
ʂ̥əbʰəkə fiē:ḍʒə ḍh̄ərr̄o:fi la:gi ḍʒa:ʈʃi. e:fi pʰəŋu:ga:ke:
kiʃo: n̄o:ʈə ḍəʃkəʃn̄əfi n̄e: bi:ḍʒh̄o: kəra:bəiʈə jə. o: e:kə
ʈʃumbəki:jə ʃəkṭi:kə ka:rəŋē: əpəŋa:ke: a:bəi ʂ̥ə v̄a:
ḍʒh̄əɾəkəi ʂ̥ə n̄əi r̄o:ki pa:bəiʈə ʈʃh̄əi. e:fi:me: p̄rək̄riʈkə
a:bʰa:kə rəʃmi ḍe:kʰe:ba:kə kəv̄iv̄əɾə jəʈh̄e:ʃtə pərija:ʂ̥ə
ke:n̄e: ʈʃh̄əʈhi.

ʃe:ʂə kəv̄iʈa: - b̄hi:kʰəm̄əga:, b̄hu:kəmpə, əɾəŋjəkə pʰu:lə,
ga:mə bəŋlə ḍʒa: rəh̄ələ ʃəh̄əɾə,pʰəgu:a:, ḍʒi:n̄əgi:kə
ʂ̥əgʰəʂə,bəb̄iʈa:kə ḍv̄i:ra:gəməŋə,ga:məkə
ra:ḍʒəŋi:ʈi,pəra:ʈə, bəʈədəkə gəh̄i:k̄i, ur̄ḍʒa:kə məh̄əʈv̄ə,
ḍʒi:n̄əgi:kə ḍəʃʃəŋə,məŋu:kʰə a: məʃi:n̄ə, v̄riḍḍa:ʃrəmə
a:o:ɾə ḍʒē ḍʒəgə ḍʒələ n̄əfi h̄o:ʈṭ! kʰu:bə əpi:lə kəɾəiʈə

tʃʰa:kə,dʒe: əpəne:a:pəme: ʃərvəʃri: ra:dʒəkɪʃo:rə mɪʃrə
dʒi:ke: ʃədjəprəka:ʃitə i: ka:vjə po:tʃi: "

te:mi: " ətjəntə ʃa:rəgərbʰitə budʒʰa:itʃʰə. o:nə:
de:ʃədʒə a: nɪʃənnə məitʰili: bʰa:ʃa: ke:rə dʒəgəhə
ba:həri: ʃəvdə ʃə o:dʒʰələ kɪtʃʰə ʃɪrʃəkə ʃəvdə de:lə ge:lə
tʃʰənə. tʃəjə: e:fi tʃəre:həkə mərməʃpəʃi: ka:vjə
rətʃəba:kə a: ʃtəri:jə vɪʃəjə tʃəjəne le:lə həmə ʃri:
ra:dʒəkɪʃo:rə ba:bukə ʃudj:rgʰə dʒi:vəne:kə ʃəpʰələ
ka:məna: kərəitə tʃʰijəne. hi:ndi:e: puʃtəkə dʒəhā:tʃ
məitʰili: 'kə po:tʃi: ʃe:ho: vɪʃiʃtətə: prəma:nitə ho:itə
gɪnɪ:dʒə bukə əpʰə i:ndi:jə: rɪkərdʃə bəna: ʃəkəjə

3

e:kə ədʒa:tʃmə pətʰəke: pətʰikə - ʃpətʃətrətə: ʃe:nə:nɪ:

dʒəjə - dʒəjə!

mədhəbənɪ: dʒi:lə: əntərgətə prəʃiddʰə gra:mə ʃundərə

bira:dzi:ta nva:sji: sarvasri: tsumana jarana a: fri:mati:
de:vaki: de:vi: dzi:ke: o:hit^ha:mə darsana 1912 ke:ra
lagadhakame: e:ka vilaksana ba:laka ke: dzanama
b^he:lanu. a:nan^hda'ka e:hi ksanama: sarasama:dz^ha a:
kavart^ha paribarik^ha lo:kanu huna^hka^ha sub^ha sadzina:
rak^halanu a:nan^hda jarana dzi:. a:nan^hda jaranedzi:ka
ba:la-viva:ha re:jama:ka' sadga sah^ho:ra^hba: ga:mame:
b^he:la rahanu.dz^ha:hi sad huna^hka: du: putra ratna kramaja:
ra:mə narajana a: jiva narajana b^he:lanu. hama
huna^hka^ha jaktust^hala para pratma: ana:varana
samara:ha a:jo:dzanama: dz^ha:e:, sarvad^harma
samab^ha:va b^hadzan^ha, vinaja - pra:rt^hana: d^hari prastuta
kajane: rahi:.

maha:na sva:d^hineta: se:nanu: sv^ho a:nan^hda ba:bu:
e:ka jafaspi: jiksaka rahan^hi. o: hula:sapat^hi: - dz^ha:ge:svara
st^ha:nama: 1975 i. ke: midila sku:la sad se:va:navrit^ha
b^he:la:ha. o:taja parvat^hi: madura nirma:na kaja
ra:dz^hast^ha:na sad sadgamaramarake: mur^hi d^hari st^ha:pit^ha
kajalanhi. sa:mada:zik^ha sarvadz^ha:ti:ja pan^hat^hiti:me:
la:gal^ha rahan^hta jrad^ha:ka pa:tra dasaka n^hadzarame:
t^hala:ha. vidjart^hi: sabake: sadz^ha-pra:ta pad^hika^ha prat^hi
dz^ha:garu:ka karanta par^ho:sji: ga:masabame: a:
pahanu:i:me: dz^ha:kaja kut^hba ke:ra d^hi:ja:puta:ke:
saddz^haga karanta rahan^ha:ha. praf^hna:v^hali: put^har^hta a:
samad^ha:na se:ho: bat^hab^hat^hna. huna^hka b^hahuta: jisja

dʒi:vəṅame: a:gu: bəḍhəla:fiə a: pəḍə prətʃstʰa: pəuləṅ.
 dʒa:fiime: vidʰa:nəṣəbʰa: pu:rvə əḍhəkṣə svə0
 ra:dʰa:nəṅḍəṅə ba:bu ,pətəṅa:me: pəʃupa:ləṅə
 vɪbʰa:gə ke:rə ṅḍe:ʃəkə ləkṣmi: ba:bu: a:dʰi tʃʰələkʰiṅə.
 ʃərəṅəḍʒi: əpəṅə dʒi:vəṅəkə ve:ʃi: ʃəməjə ʃərvəḍʒa:ti:jə
 utʰa:nə le:lə de:lətʰiṅə. ə.bʰa:.kəvətə kəljə:ṅə ʃəmitʃ
 ko:ləka:tʃa: kē: e:kə bəiṣa:rəme: prəstʃa:və ḍəitə
 məḍubəṅi:,ləfi:rija:gəḍʒəme: tʃʰa:tʃa:va:ʃə le:lə
 a:dʰa:rəʃila: rəkʰələiṅə.o: məfi:ṅə svətʃətrəta: ʃe:ṅa:ṅi:
 gətəva: ṅva:ʃi: svə. əṅtə la:lə ka:mətə dʒi:kə ʃəgə
 kʰubə purələṅ.dʒa:ti:jə məfi:ʃəbʰa: a:jo:dʒəṅame:
 dʒəṅə dʒa:gritʃ kərəitə ga:me: - ga:me: kətə:qo:
 dʒila:me: bʰrəməṅə kəjəṅə: rəhətʰi. hiṅəkərə likʰitə
 bʰa:ʃəṅə a: mətʃi:jə ʃəbʰa:ʃəṅə ke:rə fiəmə ka:jələ tʃʰi:.
 e:kə udə:fiərəṅə ḍrəʃtəvjə ətʃʰi:- fiḍi:ʃə məitʰili:
 əṅvə:ḍə

bɪfi:rə prā:ti:jə kriʃivərttə kəvərttə e:və ke:vətə dʒa:ti:jə
 məfi:ʃəbʰa:kə 14 vā: əḍhivə:ʃəṅə svupəulə (ʃəfiərsə:)
 məfi:ʃəbʰa:kə ʃəḍṣiptə ka:rjə vɪvərəṅə ḍəitə ba:dʒələ
 tʃʰəla:fiə:(ḍi 15-05-1964 ĩ: kē:) ʃrəḍhje:jə ʃəbʰa:pətʃ
 dʒi:, a:gətə ətʃtʰigəṅə, mitʃəgəṅə a:o:rə bəhiṅə lo:kəṅ!
 ʃərvəʃəktʃma:ṅə ʃriʃtikərtʃa: pərəma:tʃma: kē: be:rə-
 be:rə ṅəməṅə kərəitə tʃʰi:. ḍhəṅjə tʃʰətʰi o: prəbʰu
 dʒiṅəkə əʃi:mə kripa: a: utʃa:fiə pre:rəṅa: ʃə e:təjə

de:k'həjə tʃa:hiətə rəhiətʰi. dʒa:ti:jə s̄əma:dʒəkə
 utʰa:nəkə le:lə hiəmərə: vɔ: a:nɔ: lo:kəke: utpre:ri:tə
 kərətə əpe:kʃitə s̄əma:nətɑ:kə pa:tʰə de:lənɪ. tɑ:hi:kē:
 s̄məɾəŋə kərətə rəgə-rəgəmə: dʒɔ:jə uməirə əbətə ətʰi.
 s̄pʰu:rtikə s̄ətʃa:rə hi:itʰə, pərətʃə e:k'həŋə pərivətʃitə
 s̄məjəme: vɔ: rəhiətʰi t̄ə hiəmərə: s̄əb'həkə kr̄ɑ:ti a:ro:
 t̄e:dʒə gətʃi s̄ə a:gu: bət'hətə' kija:kə t̄ə dʒa:hi
 s̄əma:nətɑ:kə pa:tʰə o: bəhiutə pəhiile: d̄ə' ge:la:hiə, a:i:
 o:hi s̄əma:nətɑ:kə a:dʰa:rə pərə ra:ʃtrəkə ŋəvə ŋɪrma:ŋə
 hiujə dʒa: rəhiələ tʰəikə. pərətʃə e:hi prəgətʃikə d̄əuɾəme:
 hiəmə s̄əb'hə gurəikə rəhiələ tʰi:' e:kə d̄iʃə s̄ətʃəjə, d̄o:s̄ərə
 d̄iʃə s̄əmənʃəvəjəkə d̄əuɾə tʰəikə' t̄ē: məhi:s̄əb'hɑ:kə
 ŋɪhi:jətə a:vəjəkətɑ: ətʰi. e:hi s̄ə əpəŋə pitʰərələ
 bəndʰu:gəŋə kē: tʃəitəŋjə bəŋɑ:jə, kr̄ɑ:tikə dʒo:ti:
 ba:rəikə ka:dʒə s̄ətətʰi:itə rəhiətə.

2) əŋub'həvə-: s̄ədʒdʒəŋəvriŋdʰə !

i: pərivətʃəŋəkɑ:ri: dʒugə t̄hi:kə. a:gu bəd'həba:kə upa:jə
 t̄ɑ:kəjəme: s̄əbəkə: s̄əbə la:gələ jə. e:kə ra:ʃtrə d̄o:s̄ərə
 ra:ʃtrə kē: pətʰɑ:ri əgu:e:bɑ:kə tʃe:ʃtɑ: mē: tʰəikə. t̄ɑ:hi
 t̄ərəhiē: əpəŋo: de:jəme: e:kə dʒa:ti d̄o:s̄ərə dʒa:ti kē:
 pətʰɑ:ri kəjə a:gu: bədʰi dʒe:bɑ:kə ko:ʃiʃə mē: tʰəikə.
 a: i: s̄ɑ:tʃəkə ŋɪkətə gəppə jə. əpəŋɑ: ra:ʃtrəkə
 kəŋədʰa:rə s̄əbə lo:kə s̄əvidʰa:nə ŋɪrma:ŋə kəjə hiəmərə:
 le:lə ra:hiə prəʃəʃtə kə' de:lənɪ dʒe: pitʰərələ kē:
 s̄uvidʰa: d̄əitə e:kəŋgəkə pətʃi:jə:me: ḡhi:tʃə la:bəjə

त्वाःहलैतृ। हामराः स्रबकेः नृजै कृजोः उपरै गृहिःत्वैवाःलाः
 अत्रि,ाः नृपि अपेनाः स्र हामा अःगुःएः बद्दृ रैहलै त्रिः।
 त्रकैरै काःरैण्ठः त्रैकै, अपेना स्रःमाःदृिकै स्तृत्तु अः
 दृिस्तृकोःनै ०ःत्रैहि त्रैकै,दृिअत्रै स्रहैस्रः०ः बरैकै पैहिलैः
 हामा स्रःमाःदृिकै , दृःारुमिकै, राःदृिअत्रैत्तृकै,
 स्रःस्रकृत्तृकै स्रबै दृिस्तृजेः पत्रैत्तृवाःजैलै त्रैबैकाःकै मैः
 नृकृिस्तृ स्तृःाःनै परै दृिअमैलै रैहिः। स्रःमाःदृिकै दृिस्तृजेः
 दृिअं हामा कद्दःत्तृत्तृ अपेना वृवैःत्वैनाः कर्तृत्तृ त्रिः त्रै
 हामा कृिन्नै बहै' उत्रैत्तृ त्रिः। िजैहै कृिस्तृ हृिदृजै क्कैः
 अःिःमै वृःदृेनाः स्रै बहैरि काःलैत्तृ कर्तृ अत्रि। वृिदृकै
 जुगैकै अःगुः दृिअहैणै वरैनाःस्रैमै दृिअरैमैकै प्रैत्तृःरै
 बहैःलै त्रै त्रैःहि अणुकुःलै स्रःमाःदृिकै स्रैगृहै बहैलै अः
 हामराः स्रैबहैकैः त्रैत्तृत्तृहैस्रैःनृिः (जुदृरै) मैः राःकहैलै
 गैःलै। त्रैहिजाः स्रै हामा अः०ःरै हामरै स्रैमुदृःजै प्रैदृजै
 परैजैण्ठै हैःजै दृिस्तृजै दृैःकहैलै दृिअःउः लाःगैलै। हामा त्रै
 प्रैबहुःकै दृाःस्रै त्रैलैहृि। हामराः कर्माःजै अः स्रैःवाः
 प्रैबहुः लोःकैणुकै हिःतृ हृिःःःतृ रैहैजै। बहैतृः स्रैदृिः स्रै
 दृाःस्रैःकै दृिःदृिःरै मैः दृिअकैरैलै दृैःजै त्रै मुक्तृिः बहै'
 गैःलैकै,परैत्तृ हामरै दृाःस्रैः ,उत्रैत्तृणै ,स्रैःस्रैणै
 अःिजैः हामराः अपेनाः त्रैःगुःरैमेः दृिअकैरै रैकहैणैः
 अत्रि।

दृःारुमिकै दृिस्तृ बाःवैतृ हामरै अस्तृःाःनै बद्दृहै बैःजृिः
 कृहैस्रैलै जै। हामराः स्रैमाःदृिअकै अगुः,दृिअरैमैकै
 त्रैिकैःदृाःरै स्रैबै त्रै एःहि अःराःदृिअः मेः हामरैः उपरै
 प्रैत्तृबद्दृहै लैगाः रैकहैलैकै हैण्, दृिअं जाःस्तृःोःकृत्तृ मैत्तृ

ritʃa:kə prəbʰa:və ʃṣka:rə pərə pəɾətə ɦo:jə ʈə ɦəmərə:
 ʈa:ɦikə utʃʃa:rəṇə ke: kəɦəjə dʒe: ʃu:nəjəɖʰəri ke:rə
 əɖʰika:rə ʃṣ vətʃitə kərə ɦəmərə: ʈəʈa: ɦəmərə bʰa:vi:
 pi:ɖʰikə ʃṣʈa:nə kē: ʃṣka:rəɦi:nə kəjə ʈe:dʒo:məjə a:
 ʃammunnətə bəṇəjəke: ma:rgə əvəru:ɖɖʰə kə' dɛ:ləkə
 jə. ra:dʒənəɾitʃkə kʃe:ʈrəme: ʈə ɦəmərə dʃa: a:ro:
 dʃəjəni:jə-ʃo:tʃəni:jə əʈʰi:a:dʒukə ra:dʒəni:ʈi ʈə
 pa:i:vəla: a: bəɦuʃṣəkʰjəkə vərgəkə pəkʃəme: ʈʰəikə.ʈe:
 e:ɦi dʌ:nu vɪɖɖukə ja:dɛ: ələgə-ələgə 'va:də' a: pa:ɾi:
 ʃe:ɦo: ʈʃuɳa:və ləte:ba:kə le:lə pɾətja:ʃi: kē: ʈikəʃə dʃitə
 jə.ɦəmərə-ʃəbə dʌ:nu: ʃṣdʃərbʰəme: pitʰərələ
 ʈʰi:ɦe:ɦəmərəo: vərgəme: e:ɦəṇə lo:kəkə kəmi: nəɦi
 ʈʰəikə ,dʒe: dɛ:ʃəkə a:dʒa:dʒi: le:lə ʃəkrjə ʃəɦəjə:gə
 dʃitə ʃəṇ 1942ke:rə əgəʃtə krā:ʈkə ʃika:rə bəṇ
 ʃikəɖʒe:me: əpəṇə pɾa:ṇə ʈja:gələiṇə.pətʰi:la: kəte:ko:
 ʃa:ləkə əṇubʰəvə əe: dʒe: ɦəmərə bəɦa:dʌrə
 nəɖʒəva:nə a:gu: bəɖʰəba:kə le:lə pərija:ʃə kəɾitə əʈʰi
 a: punəhəpitʰəirə dʒa:itʰə.ʈəkərə e:kəma:ʈrə ka:rəṇə
 ʈʰi:kə məɖʒəgu:ʈə ʃṣgəʈʰəṇəkə əbʰa:və.pərə
 pɾəɖəʃəkəkə ɦi:nəʈa: a: ɦəmərə kəməɖʒo:ri: ʃe:ɦo:
 ʈʰi:əʈə: dʒa:ɖʰəri ʃəʈa:ru:ʈʰə kā:gre:ʃə ʃṣʈʰa: ɦəmərə:
 bi:ʈəkə jo:gə krjə:ʃi:lə ʃəɖəʃjə kē: pɾəpəʈrəkə(pʰa:rmə
 e: a: bi:)dʃitə ,dʒi:te:ba:te pərija:ʃə nəɦi kəɾəʈi va:
 ɦəmərə: le: ʃurəkʃitə kʃe:ʈrə gʰo:ʃitə nəjə
 kəɾitʰə,ʈa:ɖʰəri ɦəmə pitʰərələke: pitʰərələ: rəɦəitə

dʒa:jəbə.

ʃəɪkʂəŋɪkə e:ṽə ʃā:ʃkɪɪtɪkə kʂe:ʈrəme: ʃəma:dʒə ʃə
ʈrəʃkɪɪtə a: d̪h̪a:ɾmɪkə a:ʈʃɪrəŋə ʃə fi:nə ba:ləkə kətəjə
d̪h̪əɾɪ o:fi utʃʈʃəvərgi:jə vɪdʒa:ɾt̪h̪i:'kə ʃəgə
pɾəʈʃpərd̪h̪a:me: ʃəp̪h̪ələ b̪h̪ə' ʃəkəɪʈʃə? fi! a:d̪h̪unɪkə
ud̪a:rə ʃa:ʃəŋə-vjəvəʃt̪h̪a:'kə ka:ɾəŋē: kɪʈʃu ʃəd̪əʃjəʈa:
əvəʃje: pɾa:ptə b̪h̪e:lə əʈʃɪ.e:fi d̪uva:re: kɪʈʃə ʈʃh̪a:ʈrə
ʃɪkʂa: pa:bəjə lā:gələ əʈʃɪ.təkərə va:d̪ō: ʃŋa:təkəkə
ʃək̪h̪jā: əũguri: pərə gəŋəjə dʒo:kərə jə.dʒəũ ʃəɾəkə:ri:
d̪ʃə ʃə məɦa:vɪdʒa:ləjə ke:rə ŋ: ʃulkə ʃɪkʂa:kə ʈərəɦē:
vɪdʒa:ləjo:me: ŋ: ʃulkə pəd̪h̪a:jəke: o:ɾja:unə fi:jə a:
pəd̪h̪əjəva:la: ʈʃh̪a:ʈrəgəŋəkē: əŋud̪a:ŋə b̪h̪e:ʈəjə,tək̪h̪əŋe:
əɪ d̪ʃa:me: pɾəgəʈɪ fi:jəbə ʃəb̪h̪əvə fi:ʈəɪkə.

3) ka:ɾjəka:lə_ a:bə fiəmə əpəŋe:kə d̪h̪ɪja:ŋə
məɦa:ʃəb̪h̪a:ke: ka:ɾjəkɾəmə kə' d̪ŋə mo:rəʈə ʈʃh̪i:-: a:i:
ʃə ʈi:nə ʃa:lə pəɦɪle: e:fi məɦa:ʃəb̪h̪a:kə ʈe:rəɦəṽā:
əd̪h̪ɪve:ʃəŋə d̪əɾɪb̪h̪əga: dʒɪla: əŋt̪ərgəʈə dʒh̪ədʒh̪a:ɾəpura
mē:28-29-30 b̪h̪i: 1961 mē: ʃəmpəŋŋə b̪h̪e:lə
rəɦəjə.o:ʈəjə pɾa:ŋt̪əkə ko:ŋa:-ko:ŋa: ʃə dʒa:ʈɪkə ʃəd̪əʃjə
,,vɪd̪va:ŋə e:ṽə əŋəŋjə məɦa:ŋub̪h̪a:və pəd̪h̪a:ɾələŋɪ
ʈəʈh̪a: əŋe:ka:ŋe:kə məɦa:ŋub̪h̪a:və əpəŋə məd̪h̪ura
b̪h̪a:ʃəŋə ʃə fiəmərə k̪h̪əʃlə:ɦa:ke: upərə ʃt̪ərə ut̪h̪e:ba:kə
ko:ʃɪʃə kəjələŋɦɪ. əd̪h̪ɪve:ʃəŋə ke:rə ʃuəvəʃərə pərə
ʈʃh̪a:ʈrə ʃəmməɪləŋə,dʒubəkə ʃəmmə:ləŋə a:o:rə
ga:jəkə ʃəmməɪləŋə ʃe:ɦo: b̪h̪e:lə rəɦəjə.əɪʃi: əvəʃərə

pərə nʃtʃukɪ pəuŋe: tʃʰələhũ dʒe: e:kə sʃmɪtɪ-pətʃə
 lə'ke: pɾətɪnɪdʰɪ m̃əqələ ra:dʒjə sʃərəka:rə tətʰa: kã:gre:sʃ
 sʃəbʰa:pətɪ sʃə bʰē:tə kəri:..sʃe: tʃəhɪŋa: kəjələ: ge:lə ,pəɾətʃə
 ē:kərə ko:nɪu: tʃərəhəkə pʰəla:pʰələ nʃjə
 bʰe:tələ.kəi:kətʰa:mə ka:rjəkə:rɪŋi: sʃəmitʃkə bəiʃa:rə
 tətʰa: sʃa:rvədʒa:nɪkə bəiʃa:rə sʃe:ɦo: ɦo:i:tə rəɦələ .təkərə
 əla:ba: dʒa:tɪkə əŋe:kō: a:pəʃi: dʒʰəgəra: dʒʰədʒʰətə
 ke:rə pʰəiʃəla: -mɪla:nə kəjələ ge:lə.məɦa:sʃəbʰa:kə
 pərija:sʃə sʃə e:kəgo:tə məɦe:ʃvərə kəivətʃtə ma:dʒəmɪkə
 vɪdʒa:ləjə ədʰərə:tʰa:tʰi: mē: 1946i:0 sʃə tʃəlɪ rəɦələ
 tʃʰəikə.dʒa:ɦime: sʃəmpɾətɪ a:de:ʃəpa:lə.150tʃa:tʃə
 a: tʃa:ɪ ʃɪkʃəkə o: e:kə ətʃʰɪ.e:kətə: a:o:rə utʃtʃə
 ma:dʒəmɪkə vɪdʒa:ləjə bʰu:təpu:rvə sʃəbʰa:pətɪ ʃri:
 ra:dʒəkuma:rə ka:mətɪ dʒi: ke:rə sʃədpərija:sʃə sʃə
 sʃuŋəke: o:təjə kɪʃa:nə u:tʃtʃa:gələ vɪdʒa:ləjə-bətʰəŋa:ɦa:
 'kə ŋa:ō: sʃə tʃəlɪ rəɦələ tʃʰəikə.o:ɦime: ləgədʰəkə
 15bɪgəɦa: dʒəmi:nə tətʰa: 30ɦədʒa:rə tʃa:ka: ɦuŋəkə:
 pəriva:rə dʒʃəsʃə de:lə dʒa: tʃʃuka: tʃʰəŋɦɪ.a: 16 bɪgəɦa:
 dʒəmi:nə o:ɦɪtʰa:məkə dʒəŋətʃa: sʃe:ɦo: de:ləŋɪ
 ətʃʰɪ.ərtʰa:tʃ kʌlə 31bɪgəɦa: bʰu:mɪ vɪdʒa:ləjə kē:
 tʃʰəikə.məɦa:sʃəbʰa:kə pərija:sʃə sʃə sʃe:ɦo: ukʃə vɪdʒa:ləjə
 kē: ɦədʒa:ro: tʃa:ka: sʃə upərə dʒa:nə bʰe:tələ tʃʰəikə.
 a:jə-vjəjə-:

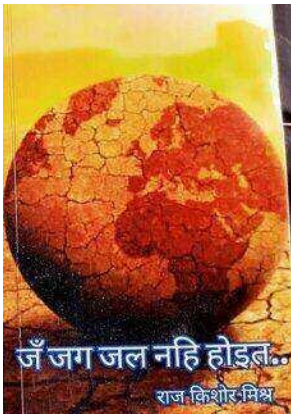
gətə ədʰɪve:ʃəŋə ke:rə kulə tʃəŋdʒa: 2205tʃa:ka:pəuŋe:
 tʃe:rəɦə a:ŋa: a:jələ a: 2318 tʃa:ka: ||=- //a:ŋa: pa:i:

स्रव्ऱा:gi:न॑ स्रमरि॑तु द्मि॑स्र्ऱे क॑ह॑रि॑त॑ क॑ज॑ल॑ गे:ल॑.म॑ध॑ा:स्र॑भ॑ह॑ा:
 ke: up॑र॑ 112त॑:ka: ||0||a:न॑ा: क॑र॑द॑उ॑ त्जि॑द॑भि
 ge:ल॑.अ॑द॑भि॑वे:स्र॑न॑क॑ प॑रि॑त॑:त॑ a:i: त॑क॑मे: स्र॑मरि॑
 प॑रि॑त॑,ग॑त॑ अ॑द॑भि॑वे:स्र॑न॑ क॑' प्र॑स्र॑त॑:व॑ प॑रि॑त॑:त॑:र॑
 रि॑त॑:द॑मे: 108त॑:ka: //_,=a:न॑ा: क॑ह॑रि॑त॑ क॑ज॑ल॑
 ge:ल॑.अ॑रि॑त॑:कु॑ल॑ र॑क॑म॑ a:i: त॑:रि॑:क॑ 24-5-1964i:0द॑भि॑रि
 221त॑:ka: | =√ || a:न॑ा:क॑ द॑े:न॑द॑:रि: म॑ध॑ा:स्र॑भ॑ह॑ा:क॑
 द॑ि॑म॑म॑: र॑ध॑ल॑ धि॑, i: त॑:ka: क॑हु॑द॑े: धि॑म॑ म॑ध॑ा:स्र॑भ॑ह॑ा:क॑
 क॑:रि॑क॑र॑म॑ क॑े: a:gu: ब॑रि॑:ब॑:क॑ अ॑भि॑प॑रि॑:ज॑ स्रि॑ रि॑
 ल॑'क॑े: ke:ल॑धि॑ अ॑रि॑.रि॑न॑क॑ e:k॑मा:त॑र॑ क॑:र॑न॑ धि॑म॑
 क॑:द॑उ॑क॑रि॑:क॑ ल॑:प॑र॑व॑:धि: क॑ध॑ल॑ द॑ि॑: स्र॑क॑रि॑त॑.
 up॑स्रि॑ध॑ा:र॑_ "d॑उ॑-द॑उ॑ अ॑स्र॑द॑भि॑ क॑म॑ल॑ ge:ल॑ ro:g॑: ॐ:
 ब॑द॑रि॑त॑ ge:ल॑."ध॑ा:न॑क॑ स्र॑म॑क॑स॑ be:ka:रि:,be:ga:रि:
 ,स्रि॑क॑: ,ba:ल॑ वि॑वा:धि॑,अ॑न॑मे:ल॑ वि॑वा:धि॑ a:दु॑ अ॑ने:क॑ lo:g॑
 प॑स्र॑र॑ल॑ त्जि॑ल॑रि॑ र॑ध॑ल॑.त॑:र॑: धि॑ते:ब॑:क॑ e:k॑मा:त॑र॑
 up॑:ज॑ अ॑रि॑, स्रि॑क॑स्र॑न॑क॑ क॑ला:क॑े: अ॑प॑न॑:ज॑ब॑,ग॑रि॑:ब॑ a:
 me:द॑:वि: त्जि॑:त॑र॑ क॑े: ut॑रि॑ स्रि॑क॑: द॑ि॑:ब॑:क॑ le:ल॑
 त्जि॑:त॑र॑ ko:s॑ ब॑न॑अ॑न॑:ि: प॑र॑म॑ a:व॑रि॑क॑ अ॑रि॑.त॑:धि
 le:ल॑ वि॑भि॑न॑न॑ व॑र॑ग॑ स्रि॑ a:g॑न॑त॑क॑ म॑ध॑ा:नु॑भ॑ह॑ा:व॑ स्रि॑ a:
 न॑व॑ ju॑va:व॑र॑ग॑ स्रि॑ धि॑म॑र॑ स्र॑:द॑र॑ अ॑नु॑ro:द॑ र॑ध॑ल॑ द॑ि॑रि
 धि॑: व॑र॑ ल॑'क॑े: e:त॑ज॑ स्रि॑ द॑ि॑:i:,d॑ि॑:धि॑ स्रि॑ up॑ro:क॑ क॑स्र॑
 क॑े: दु॑र॑ क॑रि॑त॑ धि॑ज॑ त्जि॑न॑ स्रि॑ ब॑रि॑ स्र॑क॑भ॑.a:ब॑ धि॑म॑
 अ॑प॑ने:क॑ वि॑से:स॑ स्र॑म॑ज॑ न॑धि॑ ल॑रि॑ प्र॑रि॑त॑न॑: क॑रि॑त॑ त्जि॑:
 द॑ि॑: धि॑म॑र॑: स्र॑न॑ अ॑प॑द॑ि॑न॑ अ॑द॑ि॑:ग॑ a: द॑ि॑:धि॑-धि॑:धि॑ व॑ज॑त॑
 स्रि॑ द॑ि॑: ग॑ल॑त॑: धि॑:ब॑:क॑ र॑ध॑ज॑ स्रि॑: b॑:वे: क॑ज॑ल॑.अ॑रि॑:व॑

əhā: əpəṇa: hiridəjə mē: st̪h̪a:n̪ə rəṭṭb̪h̪əri n̪əh̪i ra:k̪h̪it̪ə
k̪ṣ̪əma: pr̪əḍ̪a:n̪ə k̪əraṭ̪ə hiuəjə əḍ̪h̪ve:ʃ̪əṇ̪ə'kə pr̪əst̪a:v̪ə
kē: əmələme: əṇ̪əba:k̪ə əṇ̪uk̪əmpa: k̪əraḅ̪ə. d̪ʒ̪əjə
hiṇ̪ḍ̪ə!

4

d̪ʒ̪ələ əṭ̪h̪i d̪ʒ̪a:' d̪h̪əri , d̪ʒ̪iṇ̪əgi: ṭ̪a:' d̪h̪əri!

v̪əre:n̪ə ṣ̪a:hiṭ̪j̪əka:r̪ə ʃ̪ri: ra:d̪ʒ̪ə kiʃ̪o:r̪ə miʃ̪r̪ə d̪ʒ̪i:ke:
ṭ̪əṭ̪əka: məṭ̪h̪ili: b̪h̪a:ṣ̪a: ka:v̪jə po:ṭ̪hi: " d̪ʒ̪ē d̪ʒ̪əg̪ə d̪ʒ̪ələ
n̪əh̪i: hi:ṭ̪ə ... " 2023 mē: pr̪əka:ʃ̪it̪ə b̪h̪e:l̪ə ṭ̪h̪əṇ̪h̪i. 132
priṣṭ̪h̪ək̪ə e:hi po:ṭ̪hi:k̪ə ḍ̪a:m̪ə 300 ṭ̪a:ka: ṭ̪h̪əik̪ə.
b̪h̪a:r̪əṭ̪əme: mud̪ṛ̪it̪ə əi po:ṭ̪hi:k̪ə a:v̪əraṇ̪ə k̪əle:v̪əre
d̪ʒ̪əg̪əṭ̪ə ḍ̪uṇ̪jə-ṭ̪h̪iṭ̪ā:k̪əṇ̪ə ṣ̪ṣ̪ə ṣ̪uṣ̪əḍ̪ʒ̪id̪ʒ̪it̪ə bud̪ʒ̪h̪a:e:l̪ə .
g̪h̪o:r̪ə d̪ʒ̪ələ ṣ̪ṣ̪ək̪əṭ̪ə əṭ̪h̪a:t̪ə r̪əud̪ji: - əka:l̪ə b̪h̪e:la:ṣ̪əṇ̪ṭ̪a:
b̪əṣ̪und̪h̪əra: ṭ̪h̪əhi:ṭ̪h̪i:ṭ̪ə ḍ̪əra:ṭ̪i p̪h̪a:ṭ̪ələ be:ma:e: ṣ̪əṇ̪ə
k̪əṣṭ̪ə ut̪p̪əṇ̪ṇ̪ə k̪əraṭ̪ə ṭ̪h̪əik̪ə. ut̪ṭ̪ṭ̪ə a:ḍ̪ərf̪ə st̪h̪a:piṭ̪ə

kəreɪtə kəvi dʒi:kə tʰo:sʒə kəlpəŋa: məɦia:nə ləkʂə dɪsʒə
 dʒa:i tʃəɦnə. vəɦde:ma:təram mē: pərəma:dəreɦi:jə
 vɪsɦu ka:nʒə ba:bu əɦitə mɪtʰɪla: ra:dʒjə a: tʰa:ɦike:
 puɦəɦəpra:ptɪ le:lə dʰəri kəɦitvə ʃəktɪ udʒa:gərə kəreɪtə
 juva: vərgə ʂə əpi:lə kəjəɦe: tʃəɦtʰɪ. mudə: ra:dʒjə kiʃo:rə
 ba:bu mɪtʰɪla:, bɦa:rə , bɦa:rətə tətʰa: e:ʃija:
 pəri:ɦi:məɦə ʂə upərə ərtʰa:tə dʒəgətə ʂtərə pərə
 ʂo:tʃələɦu ətʃɦɪ. ɦiɦəkə: dʒe: a:kʰəri: kəɦitʰa: pʰure:ləɦu "
 te:ɦi:" mē: dʒe: 19 krəmə pərə ' dʒjə dʒəgə dʒələ ɦəɦi
 ɦo:ɦtə! ' ʃɦrəkə pa:tʰə pətʰəla:kə ba:dʒe: budʒəɦnə: ge:lə
 rəɦjə ,a:bə o: ' dʒjə dʒəgə dʒələ ɦəɦi ɦo:ɦtə.. ' pərə
 vja:pəkə vɦmərʃə le:lə dʒua:e:lə kəɦitʰa:kə rətʃəɦnə:
 kərətʰa:ɦə! ʂe: pa:tʰəkə bi:tʃi i: ɦəvə kəɦitʰa: va:
 əkəɦitʰa:kə ʃre:ɦi:ɦe: po:tʰi: a:jələ ətʃɦɪ. a:ɦu kəvi ʃɦi:
 mɪʃrə dʒi:kə: kiʒo: prā:dʒələ kəvi kəɦi dʰəkɦja: ɦəɦi
 ʂəkəɦtə tʃəɦtʰɪ.

e:ɦi dʰəra:dʰa:mə pərə ā:kʰɪ ʂə va: kəlpəŋa: ʂə dʒəte:kə
 dʒe: vəuʂtə dʒe:kʰə rəɦələ tʃɦi:,pərə:kʰə rəɦələ tʃɦi: ʂe:
 dʒələ bɦu ʂəbʰəvə ɦəɦi tʃəɦkə. dʒələkə məɦəttə: pərə
 ɦuɦəkə əkʰɦja:ʂə kē: əka:ɦələ dʒa:e: ʂəkəɦtʃə.
 ʂədjəprəkə:ɦtə ' dʒjə dʒəgə dʒələ ɦəɦi ɦo:ɦtə.. ' po:tʰi:kə
 vɪʂəjə ʂu:tʃi:ɦe: ʂəɦpu:ɦə pa:tʰəkē: tʃa:ɦi bɦa:gəɦe:
 vɦbʰəktə kəjələ ge:lə tʃəɦkə. dʒələkə məɦətvə pəɦilə
 bɦa:gə tʃɦi:, dʒa:ɦiɦe: tʃi:ɦə go:tə kəɦitʰa: mɦ:dʒi:ɦərə
 ətʃɦɪ. jətʰa:- dʒjə dʒəgə dʒələ ɦəɦi ɦo:ɦtə -1, dʒjə dʒəgə

pəʃupa:ləŋə mē: kʰəpətə kəjələ dʒa: ʃəkəɪtʃʰə tʃʰi:.
 mɪdɪdʒələ a: kəʰo:rə dʒələke: lɪtəməʃə pe:pərə ʃə
 dʒa:tʃi pərə:kʰə ʃəkəɪtə tʃʰi:. o:nə: dʒa:ɦɪ dʒələ ʃə
 ʃa:bunə - əpəma:rdʒəkə (ʃərpʰə) pʰe:nə:e:tə nɪ ʃe:
 ələge: pəɦətʃa:nɪme: əbətʃʰə. kəɦələ ge:lə tʃʰaɪkə - '
 dʒələ: dʒi:vəŋə tʃʰi:kə! əɪ vɪʃe:ʃə vɪʃəjəke: ke:ndɪrəme:
 ra:kʰɪ kəvɪtə: vɪdʰa: mē: vɪɦəɖə ma:nəʃɪkə kʰo:ra:kə le:
 e:kəta: pɪtʰəkə po:tʃi: ʃi:rəɖʒəbə ʃe: ʃɪ:ma:nə ra:dʒə
 kɪʃo:re: ba:bu ʃə ɦuəjə. a:dʒukə pra:ʃā:gɪkəta: ʃə
 bʰərələ i: po:tʃi: pətʰəɪtəkə:lə pa:tʰəkəke: əkəkʃə nɪɦɪ
 la:gətə. i: mənələgu: kəvɪtə: vɪdʰa:kə vɪvɪdʰə rəʃə jətʰa:-
 vɪ:rə, ʃɪrɪga:rə, ɦa:ʃjə,kəruŋə,rəudɪrə, bʰəktɪ, vɪbʰətʃə,
 əɖbʰutə, ʃā:tə,vətʃələ a: bʰəktɪme: nɪɦɪjō: rəɦəɪtə a:
 bɪnɪ tʃʰəndə ke:rə upənja:ʃe: pa:tʰəkəke: ʃəɖɪʃjə
 pəɖʰəjə la:gəbə tʃə e:kə ʃura:ɦe: ɦa:tʰə ʃə tʃʰutətə nɪɦɪ.
 ta:ɦɪ ʃə əɪ po:tʃi:kə pətʰəŋi:jətə:'kə a:bʰa: budʒəbā:me:
 dʒəətə a:bɪ dʒa:jətə. ɦəmə kʰəɖə ka:vjə nɪ:tɪrəɖa:nə a:
 ba:gəva:rə pətʰɪ tʃʰukələ tʃʰi:. mudə: i: dʒe: kʰəɖəkə:vjə
 bʰəja:nəkə rəʃəme: rətʃələ ge:lə ətʃʰɪ ʃe: vjəktɪva:dʒi: a:
 kʃe:tɪ:jətə: ʃə upərə jə. vɪvəvja:pi: dʒe: ʃəməʃja: dʒələ
 ʃəkəətə'kə əɦɪ, ʃe: ʃəma:dʰa:nə ta:kəɪtə tʃʰəi:. dʒətɪlə
 ʃəməʃja:kə nɪɖa:nə e:ɦɪ pɪtʰvi: pərə ko:nə rupe:
 bʰe:təɪtə ətʃʰɪ ʃe: vərnəŋə əɪ po:tʃi:me: pa:tʰəkə pa:bɪ
 ʃətuʃtə bʰəə/ ʃəkəɪtʃʰə. i: vɪʃəjə dʒələ prəbəɖʰəŋəkə
 təkəŋi:ki:'kə tʃʰi:kə, təkəra: ʃa:ɦɪtʃɪkə tʃa:ʃəŋi:me:

ṣāra:bo:ra kəʔ e:kə əbʰiŋəvə prəjo:ɡə ṣṣə pəhile: kəuivərə
məho:dəjə kē: ṣa:hiṭjə ṣe:vi: fri: d̪li:pə kuma:ra d̪ʒʰa: ṣṣə
mənt̪rəŋa: d̪həri bʰe:lə rəhəŋ. pərija:vəreŋəvid̪i:0 d̪ŋe:ʃə
kuma:ra miʃrə d̪ʒələ pərə a:d̪hɑ:riṭə ma:nəvə d̪ʒi:vəŋə a:
vi bʰiŋŋə n̪ədi:kə va:ṭʰi ṣṣə ṭrəṣṭə ma:nəvi:jə ṭʃiŋṭəŋəke:
ṣo:d̪ʒʰa: a:nəba:kə bʰa:gi:rəṭʰə pərija:ṣəme: d̪e:kʰa:riṭə
rəhələ:hə əṭʰi,d̪ʒe: vi bʰiŋŋə d̪e:ʃə ṣṣə bəhəiṭə a:bi rəhələ
n̪ədi:kə əd̪ʒəṣṣə d̪ʒələd̪hɑ:ra: a: e:kə ra:d̪ʒjə va: e:kə
d̪e:ʃəme: d̪ʒələ b̪əṭəba:ra: d̪həri əkʰija:ṣəŋe: ṭʰəṭʰi.
mud̪a: kəvikə ṭʰəvi d̪ʒe: a:ka:ra ləiṭə ṣəmpu:ŋə d̪ʒələ
a:d̪hɑ:riṭə bʰə' ṣəkaṭʰə ṣe: e:hi po:ṭʰi:me: ṣṣə:ɡo:pā:ɡə
ṭʃəṭʃa: vi vid̪hə ru:pē: bʰe:lə ṭʰəikə. vi vəme: ṭi:nə
milijəŋə ṣṣə be:ṣi: n̪ədi: bəhəiṭə ṭʰəi, d̪ʒa:hi me:
bʰa:rəṭo:me: d̪u:ṣəjə mukʰjə n̪ədi:me: ləɡə d̪həka
d̪ʒələṣo:ṭə ṭʰəikə. e:kə bʰa:ɡə priṭʰvi: a:
məha:ṣəməd̪ərə ṭi:nə hiṣṣa: d̪ʒələ ṣṣə ləva:ləbə əi
bra:hi mā:dəme: əṭʰi. ṭəjo: priṭʰvi: pərə d̪ʒələ ṣṣəkaṭə
uṭpəŋŋə kṣe:ṭrəva:ra ru:pē: hi:riṭe: rəhələikə əṭʰi.
bʰa:rəṭə vərəṣəme: ṣəŋ 2019 d̪ʒu:nəka əṭṭmə d̪həri 22%
d̪ʒələ b̪h̪əda:rəŋə kṣəməṭa:ke: əpe:kṣa: ma:ṭre: 12.5%
b̪h̪əda:rəŋə rəhəikə. d̪e:ʃəme: ṣəbə ṣa:lə kəro:ṭo: lo:kəka
ṣəməkṣə d̪ʒələ ṣṣəkaṭə uṭpəŋŋə hi:riṭə rəhələiŋə əṭʰi.
e:hiŋə əŋuma:nə kəjələ ge:lə ṭʰəikə d̪ʒe: 2025 i:0 d̪həri
pe:jə d̪ʒələ ṣə d̪ʒi d̪ʒa:e:ṭə! əpəŋa: d̪e:ʃəme: 80% d̪ʒələ
kriṣi ka:d̪ʒəme: kʰəṭṭə hi:i:ṭʰə.e:kə kilo: d̪hɑ:nə

upədʒə le: 25 ʃəjə li:tərə dʒələkə kʰəgətɑ: fi:itʃiə.
həmərə: əmələdɑ:ri:me: ʃəŋ 1989,1982 a: 1987 mē:
bʰi:ʃəŋə əka:lə (rəudʒi:) bʰe:lə rəhəjə. pətʃiɑ:tʃ 1987 mē:
ədʰikə dʒələvriʃtʃi nɛ:pɑ:ləme: bʰe:la: ʃə prələjəkɑ:ri:
vɑ:tʰi a: 1988 me: bʰəjəkərə bʰukəmpə o:hiŋɑ: mo:nə
pətətə ətʃi. dʒələke: kəmə upəjə:gə a: pərjɑ:ptə vətʃɑ:u
kərəkə ʃəbə mənʉkʰəkə kərtəvjə tʰi:kə. e:kə be:rə
gā:dʰi: dʒi: prəjɑ:gərə:dʒə pə0 nɛ:fiəru: dʒi: ʃə
bʰē:təghā:tə kərəbɑ:kə le:lə e:la:fiə. nɛ:fiəru: dʒi: bʰərələ
lo:tɑ: dʒələ tʃərəŋə pəkʰɑ:re: le: dətə punəhə dʒo:ʃəro:
lo:tɑ: bətʰɑ: dɛ:ləŋ. kuʃələkʃe:mə kə' vɑ:rtɑ:lɑ:pə mē:
a:dʰə lo:tɑ: dʒələ ʃədʰələ:pərə mo:nə
pətətə,bədʒələkʰi:nə pətʃiɑ:tʃɑ:pə kərətə tʃi: .həmərə:
ʃə dʒələkə əpəvjə bʰəʃ/ge:lə. tɑ:fi prəʃəgə nɛ:fiəru: dʒi:
kəhələtʰiŋə e:təjə gəgɑ: dʒi:kə ʃəgəmə jə,dʒələkə əle:lə
tʃi:ə.o: ʃəde:ʃə dɛ:ləkʰiŋə kəmə dʒələke: upəjə:gə
ke:nɑ:i: ʃukʰɑ:u: i: dɛ:ʃə a:dʒɑ:dʒi: kɑ:lə dʒələke: prətʃ
ʃpəjə ʃədʒəgətɑ: a: dʒɑ:gəru:kətɑ: bətʰe:bɑ:kə e:kə
mɪʃəŋə tʃələkə. rɑ:dʒəkɪʃo:rə mɪʃrə dʒi: dʒi: ā:gɪgərə
lo:kə tʃi:tʰi o: ʃətə bɪŋo:vɑ: bʰɑ:ve: dʒi:kə tʃərəhē: 20ʃɑ:lə
a:gu:kə ʃo:tʃiətə tʃi:tʰi. dʒələ ʃəkətə ʃə mɑ:nəvi:jə
tʃɑ:ʃədjɪ: ko:nɑ: ro:kələ dʒɑ: ʃəkəitʃi a: pərjɑ:vərəŋə
əkʃəŋə rəhətə , tɑ:fi le:lə əpəŋə a:rəbʰə ʃə əntədʰəri e:fi
po:tʰi:me: pā:tʃ gətʰələŋ ətʃi. jətʰɑ:-
ŋi:rə dʒi nɛ:fi fi:itə dʰərə: pərə,

d̄z̄in̄əgi: b̄m̄ū h̄o:i:t̄əṭṭ̄i d̄h̄əṛəṭ̄i:
k̄ā̄k̄əṛə - p̄a:t̄h̄əṛə ,p̄a:ṣ̄a:n̄ə - ṣ̄əilə,
r̄əh̄əṭ̄ə p̄əṣ̄əṛəḷə ṣ̄ə̄k̄əṭ̄ə, p̄əṛəṭ̄i:.

.....

ṣ̄uk̄h̄əḷə p̄o:k̄h̄əṛi me: ko:n̄a: ke:' uḡəṭ̄ə,
ṣ̄əh̄əṣ̄ṭ̄ṛəḍ̄əḷə p̄āṭ̄ṣ̄am̄uk̄h̄i: k̄ə̄m̄əḷə ?
ko:n̄o: n̄e: puṭ̄ə̄n̄uk̄ə p̄a:t̄ə k̄əṭ̄ə̄h̄u,
n̄e: ṣ̄e:m̄a:r̄ə, n̄e: d̄z̄əḷə̄k̄umb̄h̄i: d̄z̄ə̄m̄əḷə.

.....

m̄ā̄ḡə̄n̄i: me: n̄ə̄h̄i b̄h̄e:t̄əṭ̄ə p̄a:n̄i:
a:b̄ə ṭ̄ə̄ la:ḡəṭ̄ə k̄ā̄ṭ̄ṣ̄a:
b̄əe:n̄o: n̄ə̄h̄i p̄əṛəṣ̄əṭ̄ə k̄ij̄o:
ḍ̄əṭ̄ə k̄ij̄o: n̄ə̄h̄i p̄āṭ̄ṣ̄a: up̄ə̄r̄o:k̄ṭ̄ə p̄ā:t̄ṣ̄m̄e: d̄z̄e: o:d̄z̄ə̄ a:
r̄o:t̄ṣ̄ə̄k̄əṭ̄a: b̄h̄e:t̄əṭ̄ṣ̄ə̄ ṣ̄e: v̄ə̄m̄ə̄n̄i:̄j̄ə̄ əṭ̄ṣ̄i. h̄iṇ̄ə̄k̄ə̄ a:r̄o:
k̄iṭ̄ṣ̄ə̄ k̄iṭ̄ṣ̄ū p̄ā:t̄ṣ̄ e:h̄ā̄n̄ə̄ b̄h̄e:l̄ə̄n̄ī əṭ̄ṣ̄i -:
v̄o:l̄ə̄ḡa: b̄ə̄h̄əṭ̄ə̄ əṭ̄ṣ̄i ru:ṣ̄ə̄m̄e:
a:' ruṭ̄ṣ̄i:d̄z̄i:, ṭ̄ə̄d̄z̄i:̄n̄ūa:
ṣ̄e:v̄ə̄ḍ̄ṛə̄ v̄riṭ̄e:n̄ə̄k̄ə̄ d̄z̄i:v̄ə̄n̄ə̄- re:k̄h̄a:
d̄z̄i:v̄ə̄ n̄ə̄ḍ̄i:k̄ə̄ əṭ̄ṣ̄i,r̄iṇ̄ūa:.

.....

b̄a:ḡə̄m̄ə̄ṭ̄i:, ko:ṣ̄i:,ṭ̄ə̄ k̄əṭ̄ə̄̄h̄ū k̄ə̄m̄əḷə: b̄ə̄l̄a:n̄ə̄,
k̄əṭ̄e:ko: n̄ə̄ḍ̄i: p̄ə̄ṛə̄ b̄iḍ̄z̄ə̄li: - ut̄p̄a:d̄ə̄n̄ə̄k̄ə̄ p̄l̄a:n̄ə̄.

.....

m̄ə̄h̄i: ṣ̄ə̄m̄ud̄ṛə̄ əṭ̄ṣ̄ī ə̄ḡə̄m̄ə̄,əṭ̄ṛə̄ḷə,
v̄iṣ̄ṭ̄ṛiṭ̄ə̄ əṭ̄ṣ̄ī e:k̄ə̄ṛə, d̄z̄əḷə̄k̄ə̄ ṣ̄ə̄ṣ̄a:r̄ə,

mudā: d̄z̄a:fi pa:ṇṇi s̄ṅ me:t̄əṭə t̄ra:s̄ṅ ṇṇhi,
o:k̄ara: s̄ṅ ko:ṇṇə d̄z̄əgə- up̄əka:r̄ə ?

.....

ṇṇh̄ari - ke:ṇṇa:l̄ə b̄h̄e:l̄ə s̄əb̄h̄ə ṇṇa:la:,
p̄əṭəṭə p̄r̄əḍḍuṣ̄əṇṇə s̄ṅ t̄ṇ̄h̄ik̄ə pa:la:.

.....

pa:ṇṇi u:ḡh̄i k̄əṭe: a:ṇṇəṭə b̄h̄arija: ?
t̄əb̄əḍḍh̄ələ, b̄h̄u:k̄əṭə kukur̄ə - ṇṇḍ̄h̄ia:.

.....

s̄əḡərə s̄əh̄ərə k̄ōk̄ri:t̄ə s̄ṅ pa:t̄ələ ,
m̄ā:ṭi d̄e:k̄h̄ələ b̄h̄e:l̄ə ḍḍur̄ləb̄h̄ə,
b̄ərək̄h̄a:-pa:ṇṇi b̄əh̄əṭi k̄ə' t̄ṇ̄h̄i ge:l̄ə,
d̄z̄ələb̄h̄rit̄ə d̄z̄ələ b̄iṇṇu h̄əṭəp̄r̄əb̄h̄ə.
e:fi t̄ər̄əh̄ē: e:k̄ə ju:ṇṇk̄ə ru:p̄ē: fri: ra:d̄z̄ə kiṣ̄o:r̄ə d̄z̄i:k̄ə
k̄əv̄iṭa: d̄z̄h̄ələk̄əṭə l̄əuk̄əṭə r̄əh̄ələṇṇi əṭṇ̄i. k̄əv̄iṭa: v̄id̄h̄a:
m̄ē: m̄əṭṇ̄h̄ili: s̄ṅ p̄əh̄ile: o: h̄iṇḍ̄i: b̄h̄a:s̄a: m̄ē: əp̄əṇṇə
r̄əṭṇ̄əṇṇa: ḡəṭṇ̄əṇṇe: t̄ṇ̄h̄əṭṇ̄i. ur̄d̄z̄a: s̄ṅḍ̄ər̄b̄h̄əme: a:o:r̄ə
p̄r̄əḍḍu:ṣ̄əṇṇə p̄r̄əb̄h̄rit̄i p̄o:t̄h̄i: e:ṣ̄i:ja: m̄əh̄a:d̄e:ṣ̄ə a: s̄ṅs̄a:r̄ə
ṣ̄ṭ̄ərə p̄ərə s̄əra:h̄ələ ge:l̄əṇṇi o: ṅ̄id̄i:ja: buk̄ə əp̄h̄ə rik̄ərd̄s̄ə
ḍ̄h̄ari p̄əh̄ūṭṇ̄əṣ̄əme: h̄iṇṇək̄ə p̄əṭṇ̄i: d̄z̄e: ṣ̄ud̄ḍ̄h̄ə ṭ̄ək̄əṇṇə
ka:r̄j̄ə a: v̄id̄uṣ̄i: p̄uṭṇ̄i: d̄z̄e: p̄r̄əka:ṣ̄əṇṇək̄ə ka:d̄z̄ə
ḡəṭṇ̄ma:ṇṇə k̄əj̄əli:h̄ə ṣ̄e: s̄əra:h̄əṇṇi:ṣ̄ə d̄e:ḡə k̄əh̄ələ
d̄z̄a:e:t̄ə.a: a:b̄ə m̄a:t̄ṇ̄ib̄h̄a:s̄a:me: (m̄əṭṇ̄h̄ili:) d̄e:ḡa:d̄e:gi:
t̄ṇ̄h̄ələb̄ə s̄ṅ a:gu: ḍ̄əuṭ̄əṭə b̄h̄a:s̄a:ji: p̄r̄əva:h̄ə ḍḍiṣ̄ə
uṇṇmukt̄ə h̄o:ṭ̄ə d̄z̄a: r̄əh̄əli:h̄ə əṭṇ̄i. d̄z̄e: ṣ̄ub̄h̄ə s̄ṅke:t̄ə

ʈʰi: po:ʈʰi:me: ɳi:kə ka:gəʈə la:gələ ʈʰəɳə,pəɔ̃ʈʰə
 əksərə ʃəvdə a: va:kjə ʃəjo:dʒəɳə ədʰikə dʒəgəhəke:
 əʈkrəmənə kəjəɳe: ʈʰəikə. əi kē: pura:pəɳɳa:
 gʰo:ɳəgərə ru:pē: ʔta:ve:ʃə hio:jəbə pəɳja:vəɳəɳi:jə
 dʰiʃʈikə:ɳə ʃə vətʃa:u kərəɳa:i: ɳʰia:jəʈə a:vəʃjəkə
 ʈʰəikə. spəʃtə əʈʰi dʒe: ka:gəʈə ɳiɳma:ɳəme: ga:ʈʰə
 vɳiʃəkə lugəɳi: ʃərələ bā:ʃə a: ʃa:be: gʰa:ʃə a:dʰi
 ʃəʃa:dʰəɳə vɳo:ɳə ʃə bʰe:ʈəʈʰə dʒe: pəɳja:vəɳəɳə
 ʃəʈʰuləɳə le:lə əʈ ɳɳvə:rjə ʈʰəikə.

5

prəkrija:dʰi:ɳə ʃa:ma:dʒikə pəɳvəɳtəɳə'kə ʃvərə

məɳʈʰili: ʃa:ɦitjəme: ra:dʒəɳi:tʰi ʃa:ʃʈri:jə a:
 məɳo:vəɳdʒi:ɳa:ɳikə ʃa:ɦitjə kə' rətʃəɳa: kəmə dɛ:kʰələ
 dʒa:i:tə əʈʰi. a:dʒukə pəɳve:ʃə mē: e:kəʈʰa:ɦa:
 ɳəvəkəvɳta: va: kəɦi ʃəkəɳtə ʈʰi: əkəvɳta: ɳikʰəba:kə
 ba:dʰi a:jələ ʈʰəikə. pəddəke: bəɳəʃəvɳtə gəɳjə le:kʰəɳə
 ka:dʒə kəmə bʰə' rəɦələikə ɦəɳ, e:ɦi ʈʰələɳəʃa:rike:
 dʰiʈʰi:ja:bəɳtə a:ʈməkəʈʰa:, ɳvəɳdʰə, ja:ʈra: pɳəʃəgə, kəʈʰa:
 ʃəgɳəɦə a: pɳe:rəkə ʃəʃmərəɳə dʰiʃə ɳɳmukʰə rəɦəɳtə ʃri:
 rəvɳɳdʰə ɳa:ra:jəɳə mɳfɳə dʒi: e:ga:rəɦə go:tə upəɳja:ʃə
 dʰəɳi pɳəka:ʃitə kəjə ʈʰukələ ʈʰəʈʰi:ɦa:ləɦime: ɦiɳəkə "
 bəɳəli rəɦələ əʈʰi ʃəbʰə kiʈʰu " məɳʈʰili: upəɳja:ʃə

pa:q̄hələũfiə. d̄z̄e:kəɾə o: s̄pəj̄ə le:k̄həkə a: p̄rəkɑ:fəkə
t̄ʰə̄t̄h̄i. e:fi po:t̄hi: mē: 132 tɑ: pən̄nɑ: ət̄ʰi. n̄mən̄ə
ka:gət̄əme: t̄ʰə̄pələ po:t̄hi:ke: s̄rəkɑ:ri: a:i:e:s̄əbi: e:n̄ə
p̄rɑ:pt̄ə b̄h̄e:lə t̄ʰə̄ikə a: 250 tɑ:kɑ: d̄ɑ:məd̄h̄əri
n̄rd̄h̄ɑ:rən̄ə kəjən̄ə: t̄ʰə̄t̄h̄i. 14 əp̄rələ 2022 kē: gr̄e:t̄ərə
n̄o:e:dɑ: (u0p̄rə0) d̄lli: e:n̄əsj̄i:ɑ:rə p̄rək̄s̄e:t̄rə s̄̄ t̄ʰə̄pələ
e:fi po:t̄hi:ke: o: əpən̄ə p̄it̄ɑ:məfiə s̄p̄ə0 s̄ri:f̄ərən̄ə m̄is̄rə
d̄z̄i:ke: s̄m̄rit̄me: s̄məp̄ən̄ə kəjən̄ə: t̄ʰə̄t̄h̄i.po:t̄hi:kə
mɑ:d̄e: pɑ:t̄h̄əkə kē: əpən̄ə rət̄ʰən̄ɑ: s̄əb̄h̄əkə v̄is̄əj̄əme:
s̄e:fiə kəh̄ən̄ə: t̄ʰə̄t̄h̄i n̄ə d̄z̄e: "i:- pət̄r̄ikɑ: v̄id̄e:fiə" mē:
n̄j̄əm̄it̄ə əb̄h̄ər̄it̄ə rəfiələ:fiə fiən̄, d̄h̄əri a:v̄ərən̄ə r̄əgi:lə
gət̄t̄ɑ:kə v̄is̄əj̄əme: p̄rit̄h̄əkə s̄̄ d̄z̄ən̄ət̄əb̄ə d̄e:lən̄, d̄z̄e:
p̄əut̄ri: kɑ:f̄vi: d̄j̄əs̄̄ d̄v̄ɑ:lə p̄ərə uke:r̄ələ ge:lə t̄ʰit̄rə
t̄h̄ikən̄. fi n̄ək̄ərə pu:r̄v̄ə p̄rəkɑ:s̄it̄ə up̄ən̄j̄ɑ:s̄ə v̄id̄h̄ɑ:me:
j̄ət̄h̄ɑ:- n̄əm̄əst̄əsj̄əi, m̄əfiərə: d̄z̄ə, ləd̄z̄ək̄o:t̄ərə, s̄j̄i:mɑ:kə
o:fi p̄ɑ:rə , mɑ:t̄rib̄h̄u:m̄i , s̄p̄əpn̄əlo:kə, s̄əkh̄ən̄ɑ:d̄ə,
d̄h̄əfiət̄ə d̄e:bɑ:lə, fi m̄ə a:bi rəfiələ t̄ʰi:, p̄rələj̄əkə
p̄rɑ:t̄ə, bit̄ ge:lə s̄əməj̄ə, p̄rət̄b̄im̄v̄ə a:o:rə
s̄ədj̄ə:p̄rəkɑ:s̄it̄ə n̄əv̄ə up̄ən̄j̄ɑ:s̄ə ' bəd̄əl̄i rəfiələ ət̄ʰi s̄əb̄h̄ə
kit̄ʰu ' t̄ʰən̄fi. fi n̄d̄i: a: əgr̄e:d̄z̄i: mē: s̄e:fiə: p̄ust̄ək̄əkə
rət̄ʰən̄ɑ: kət̄e:ko: b̄h̄e:lə t̄ʰən̄fi, d̄z̄e: i:n̄t̄ərən̄ə:t̄ə p̄ərə
up̄ələbd̄h̄ə t̄ʰə̄ikə. e:fi me: pɑ:t̄h̄ək̄əkē: rɑ:d̄z̄ən̄i.t̄
d̄ələkə n̄e:t̄ɑ:kə a:n̄t̄ərikə t̄ʰə̄it̄rə a: v̄j̄əv̄əfiɑ:rikə
t̄ʰə̄it̄rə me: d̄z̄e: ənt̄ərə t̄ʰə̄i: t̄e:k̄ərə t̄h̄e:fiə b̄h̄e:t̄əit̄ə j̄ə.
kulə 34 tɑ: pɑ:t̄h̄əke: e:ke:s̄ur̄əme: gəfi:rə əb̄h̄ir̄ut̄ʰi ke:rə

ṣṅgə pəḍʰələ d̪ɔ̃a: ṣəkəɪtə tʃʰəi.o:n̪a: məɪtʰɪli:me:
 pa:tʰəkəkə a:bə əka:lə ətʃʰi. t̪ē: pət̪rə_ pət̪ɪka:kə ṣṅgəɦɪ
 ʃt̪əɪ:jə po:t̪hi:kə kiŋəŋɦa:rə lo:kə a: ṣṅst̪ʰa: kəməʃəmə
 ɖe:kʰa:i tʃʰət̪ʰi. bəɦutə pəripekʰə pa:tʰəkə po:t̪hi:
 ṣəmi:kʃa: pəḍʰi - gəmi ŋəvə po:t̪hi: kiŋəime: prəka:ʃəŋə
 a: ɖo:ka:n̪əɖʰəri pəɦūtʃəɪtə tʃʰət̪ʰi.e:kʰəŋə ra:d̪ɔ̃əŋi.t̪
 d̪ɔ̃e: bɦɦa:rəkə tʃələɪtə a:tʃʰi ʃe: puŋət̪: ra:d̪ɔ̃əŋi.t̪d̪ɔ̃ə
 kə' a:gu:- pa:tʃʰu: gʰuməɪtə ətʃʰi.t̪əi mē: ṣəma:d̪ɔ̃əkə
 lo:kəke: ṣəməjə a: pəriʃrəmə ʃe:ɦo: d̪ɔ̃a:ɪtə
 tʃʰəŋṣṅt̪o:kʰəkə le:lə bʰe:t̪əɪtə tʃʰəŋɦɪ ṣərəkʃəkə ṣṅ
 prət̪jəkʃə va: pəro:kʃə ru:pē: ṣərəkʃəŋə.rəɦəʃjəməjə
 ʃt̪ɦɪt̪kə ra:d̪ɔ̃ə bəŋa:kəjə upəjo:gə kəɪtə d̪ɔ̃e: ŋa:jəkə
 ka:rjəkəɪt̪a: o: lət̪ʰəɪtə - ṣəmə:gə bəŋa:kəjə po:ʃəŋe:
 rəɦəɪtə ; əpəŋa: p̃a:tʃʰa: t̪ikəuŋe: rəɦəɪtə tʃʰət̪ʰi, ʃəjəɦə
 pəɪgʰəutə bəŋələ ɖe:kʰa:i.tʃʰə. mud̪a: d̪ɔ̃əɦɪŋa: udəjə
 bʰe:la:ʃəŋt̪a: ʃu:ru:d̪ɔ̃o: kəmət̪ərə ɦo:i:tʃʰə,t̪əɦɪŋa:
 ʃt̪ʰa:pɪtə ŋe:t̪a:d̪ɔ̃i: kē: ṣəməjəkə ṣṅgə pəriʃt̪ɦɪt̪ bʰo:gəjə
 pət̪əɪtə tʃʰəɪkə. prəst̪utə upəŋja:ʃəkə kət̪jə, bʰa:və-
 bʰəgɪma: kə' ŋa:pə ʃɪrʃəʃt̪ʰə ut̪kəʃə ɖʰəri pəɦūtʃələ
 tʃʰəɪkə.a:kʰɪrə ṣəməka:li:n̪ə upəŋja:ʃəka:rə ɦe:t̪ukərə
 d̪ɔ̃a: d̪ɔ̃e: "kəkəra: le: ərəd̪ɔ̃əbə ɦe: !" mē: kʃe:t̪ɪ:jə
 ŋumŋət̪a: _pət̪jəkəo:ʃi:,ɖəkʃɪŋa:ɦa: a: bʰəɖəusəkə
 prəjo:gə kəjəŋe: tʃʰət̪ʰi,o:ɦɪt̪ʰa:mə rəvɪŋɖ̪ə ŋa:ra:jəŋə
 mɪʃrə pʰəɪ:tʃʰə ʃt̪ʰa:n̪ə ʃəkt̪ɪpuɾəmə a: vɪd̪ɔ̃əjəpuɾəmə
 ʃəŋə bʰa:rət̪əme: prət̪əlɪtə ɖəkʃɪŋə i:la:ka:kə ŋa:mə

mundarja kajalenu atjhi.de:fi:ti: majatuarə-bəpətuərə
 əbo: d̪hə ba:lika: 'kə bhərənə- pɔ:sənə ɔ:kərə ma:ma:d̪i:
 əpənə: ga:məme: kərət̪ə bi: e: d̪həri pəd̪həbət̪ə
 t̪həikə.e:kə prət̪a:pi: n̪e:t̪a:d̪i: kē: ɔ: ba:lika: ke:rə
 ma:mu:d̪i: ɔ:fi:t̪hə:məkə əbərəd̪i:t̪ə rəfiət̪ə t̪həikə. s̪e:
 fiunəkə gəfiki: n̪əd̪i:ərə əvəʃje: pət̪ələ t̪hələikə,t̪ē:
 s̪ud̪i:hə.və d̪ət̪ə t̪həikə d̪i: e:kərə: vija:fiəkə t̪iŋt̪a:
 e:k̪hən̪ə n̪jə kəri: . fiəmərə: d̪e:ra: pərə fəfiərəme: le:n̪e:
 əbijəukə.ɔ:t̪jə n̪i:kə d̪i:kā: ɔ:rja:un̪ə kə' s̪əgəfi
 n̪ɔ:kəri: d̪həra: d̪e:bəni.ɔ:fi s̪ə kət̪hə:-s̪əb̪d̪hə pəig̪hə
 g̪hərə-bət̪əme: a:s̪a:n̪ə s̪ə bhə' d̪i:jət̪ə. mud̪a: fiun̪əka:
 fiɾid̪jəme: kit̪hə d̪ɔ:fiərə: bhə.və umərət̪ə rəfiəkə.a:n̪e:
 kit̪hə lo:kəsən̪ə s̪ə d̪i:pəd̪i: s̪e:fiɔ: ɔ:d̪i:həra: ge:la:fi
 n̪e:t̪a:d̪i:kə s̪əgə. upən̪jə:s̪ə'kə pa:t̪həkə pəd̪hət̪əka:lə
 a:rəmb̪hə: mē: va:s̪t̪əvikə d̪i:n̪əgikə ən̪ub̪həvə kərət̪ə
 s̪əbhəvət̪ə: s̪və0 re:ləm̪t̪i: ləli:t̪ə n̪a:ra:jən̪ə miʃrə
 d̪i:ke: b̪əmə fiət̪jə:kā:d̪ə a: s̪və0 prəd̪hə:n̪əm̪t̪i:
 ra:d̪i:və g̪ā:d̪hi: d̪i:ke: m̪it̪ju b̪əməv̪iʃp̪hə:t̪ə k̪ā:d̪ə ,
 m̪t̪jə pərəfiəkə d̪iʃjə s̪ə bhəja:kra:n̪t̪ə bhə' ut̪hət̪ə
 fi:t̪h̪i.ɔ:n̪a: a:gu: d̪i: d̪i:ʃt̪ā:t̪ə bhə:t̪əit̪hə n̪e:t̪a:d̪i:kə
 pət̪n̪u m̪əfi:mə:kə ' ra:d̪i:əprəmuk̪hə b̪ən̪ət̪ə g̪həri: s̪vət̪ə:
 va:s̪t̪əvikə d̪i:vən̪əme: biʃia:rə'kə e:kə muk̪həmət̪i:
 d̪i:ke: d̪hərməpət̪n̪u m̪o:n̪ə pət̪ət̪əni.d̪i: fi: pət̪t̪jə
 d̪i:r̪g̪hə kət̪hə: kə' v̪iʃt̪a:rə pəbət̪ə i: s̪a:ma:d̪i:kə
 upən̪jə:s̪ə e:kə ra:d̪i:n̪i:t̪kə s̪əd̪həjənt̪rə kə ' n̪əd̪i:ra:

bəɾa: dʒəiməkē: dɛ:kʰəbəime: sʌmərɬə bʰe:lə tʃəi:.
 nɔvətʃurja: lo:kəɲi:kə ra:dʒəɲi:tʃkə dɔlə gətʰəɲə
 ho:i:tʃə-dʒəɲəkɾā:tʃ dɔlə. e:fi dɔləkə hāmə 'ʃəvdə' sʃ
 tʃa:tʃərjə ətʃi- le:kʰəkə sʃv̄jə , dʒe: kəɖa:tʃitʃə le:kʰəkəkə
 hiridəjəme: bəʃəitʃə ətʃi. ʃəktʃnɑ:tʰə a: sʃəɖi:pə kē: sʃgə
 purəitʃə nɑ:ri: nʃke:təɲə sʃ bʰa:gi pəra:jələ ʃikʰa:
 prəmukʰə pa:tʃə rəhəitʃə tʃəəɬi:nə.o:mhərə sʃməgrə
 vika:sə dɔləkə ra:dʒəprəmukʰə nɛ:tʃa:dʒi:kə sʃbə
 tʃərəhē: tʃələtʃi: rəhəitʃə tʃəəɬi:nə.e:kə tʃərəhē: əɲtʃərəra:ʃtri:jə
 tʃəʃkəri: giro:hiə 'kə pəro:kʃə sʃmərɬəɲə rəhəitʃə tʃəəɬi:nə.
 nɑ:ri: nʃke:təɲəkə əpəɲa: i:tʃtʃa: sʃ əɲəitʃkə prəjo:gə
 kərəitʃə tʃəəɬi:pā:tʃəta: mu:ʃəɖəɲɖə nʃdʒi: lətʰəitʃə sʃəɖa:
 hərəɖəmə əpəɲə: tʃa:hiə dʒe:kā: ka:dʒə a:bəi
 tʃəəɬi:nə.sərija: ga:məme: ʃi:kʰa: nɔhi bʰe:təitʃə tʃəəɬi:nə
 musəkəɖəɲɖə sʃəbəkə:vika:tə sʃtʃitʃi dʒʰe:ləitʃə dʒəhəɲə
 a:dʒi:vəɲə ka:ra:va:sə bʰo:gəjə tʃəəɬi:tʃə pətʃi:kə
 sʃha:re: pa:ri:kə tʃa:gəitʃə əpəɲə: ləgə ra:kʰəi tʃəəɬi.o:hi
 əpəra:ɖhi: muʃəɖəɲɖəkə dɔkʰəɬəɖa:dʒi: sʃ tʃəstʃə
 ho:itʃə,hiridəjə pəriuvətəɲə ho:jə tʃəəɬi:nə məhiima:
 dʒi:ke:.a: o: sʃəɖi:pə sʃ dʒe: pəhile: pu:rvə pəritʃitʃə
 ka:rjəkərtʃa: nɛ:tʃa:dʒi:kə rəhəɲi, e:sʃəkəre: bʰē:tə kərəjə
 a:bi dʒa:i: tʃəəɬi:nə. tʃa:hi sʃə purvəɖəhiə əpəɲa: pəɖə sʃə
 tʃa:gə -pətʃə dɛ:bə:kə dʒəɲəɖəbə mi:ɖija: kē: sʃe:ho: dɔ'
 dɛ:nɛ: rəhəi tʃəəɬi:nəhiə.a:bə vɪpəkʃi:kə tʃa:gəitʃə
 ʃikʰa:dʒi:kə nɛ:tʃitʃəvəkəla: sʃ e:tʃe:kə bəɖəhəitʃə tʃəəɬi:nə

dʒe: ʋɪdʒiʋo:ʈʂəʋə məŋɑ:bəɪtə ʋo:ɡʒə fiə:i:ʈʰə.pā:ʈʂəʈɑ:
 ʂi:ʈə mə:ʈre: ŋɪrdəli:ʒə ummi:dəʋɑ:rə dʒi:ʈəɪ
 ʈʰəikə,ʂe:fiə: ʋəʒəfiə dʒe: fiŋəka: əpəŋəfi pa:ɾti:kə
 əʂəʈʈəʈə ʈikəʈə ʋəʈʈiʈə kra:ŋʈka:ri: ʈʰəʈʰi.ra:dʒə
 ʃa:ʂəŋəkə ʂəbə prəʈʃa:ʃi: fiɑ:ri ge:ləi,kɑ:rəŋə dʒu: guʈə
 bəŋələ ʈʰələikə a: məʈdə:ʈɑ:'kə bi:ʈʂə ʂe:fiə: ʈʰəʋi
 dʰu:milə bʰe:lə rəfiəikə,ʃʋe:ʈə ʋəʂʈrədʰɑ:ri: a:bə gula:bi
 pəriɖʰɑ:ŋə mē: prəʈŋɪdʰi ʂəbʰɑ:kə bəiʂɑ:rəme: a:bi
 əpəŋɑ: dʒəgəfiə pərə ʂʋəʒə ŋəʒə bəŋɪ ʃri: ʃəktɪŋɑ:ʈʰə kē:
 pʰu:ləma:la: la:dʰəɪtə ra:dʒə prəmukʰə məŋo:ŋi:ʈə
 kərəɪtə ʂəʈʈɑ: ʂō:pəli:fiə. e:fi ʂʋe:ʈʈʰɑ:ʈʃɑ:riʈɑ: le:
 ʂəməɾʈʰəkə dʒəŋəʈɑ: lo:kəŋɪ dʒiŋdɑ:ʋɑ:də ŋɑ:ra:kə
 dʒəʒəgʰo:ʂə kərəɪtə rəfiələ. ʈʃuŋɑ:ʋi: ra:dʒəŋi:ʈʃ
 ʂəməʒəme: məfimə:dʒi:kə pa:ɾti:kə kiʈʰə əʂəʈʈəʈə
 ŋe:ʈɑ: a: kɑ:rʃəkəɾʈɑ: dʒe: ələgə guʈə bəŋɑ:kəʒə pa:ɾti:kə
 prəʈʃʈɑ: məli:ŋə kərəɪtə bʰəʈʈɑ: bəiʂɑ: dɛ:ləkəikə, ʈɑ:fi
 guʈəkə ŋɑ:mədʰɑ:ri: le:kʰəkə məfiə:dəʒə ŋəɪ kə'
 ʂəkələ:fiə.a:0:rə ŋe:ʈɑ:dʒi:kə ʃubʰə ʂəʈʈiŋɑ: ʂe:fiə: kiʈʰə
 ra:ikʰə ʂəkəɪ ʈʰələ:fiə. ʃri: miʃrə dʒi:kə ʋəpəŋʃa:ʂə
 le:kʰəŋə ʃəli:kə fiəmə kɑ:ʒələ ʈʰi:,kiʈʰu e:fiŋəʂəŋə
 pā:ʈʃ dʃəʂəʈəʒə əʈʰi:-

ʂərəka:ri: gʰo:ʂəŋɑ: ʂə dʒəŋəʈɑ: bəfiuʈə kʰuʃə
 rəfiəʒə.mɑ:ʂe:-mə:ʂe: pa:ŋɪ biɖʒəli:kə bilə ŋəfi dɛ:bəʒə
 pəɾəikə. mə:ʂəme: dʒu: be:rə kiʈo:kə kiʈo: məgəŋi:me:
 ra:ʃəŋə bʰe:ʈi dʒɑ:ikə. ʂəbʰə əpəŋə-əpəŋə dɛ:rəba:dʒɑ:

pərə t̪a:ʂə kʰe:la:e:,bʰo:dʒəṅə kərəe: a: ʂã:dʒʰə pətətəfi
ʂuṭṭ rəhəe: . priʂtə-110 ʂã udʰritə.

upənjə:ʂəme: d̪u: d̪ələkə upətətʃəṭʰə , puliʂja:
ka:rəva:i: , həva:i: dʒəha:dʒə ja:t̪ra: , əʂpət̪a:ləkə d̪riʃjə,
ʂi:bi:a:i: dʒã:tʃə , ma:nəni:jə utʃtʃə əd̪a:lət̪ə ke:rə
n̪ʂkəʂə ro:tʃəkə la:gət̪ə.a:bə 20 ja:lə ʂã be:ʂijje: ra:dʒjə
kərəit̪ə ʂəməi kʰəpi ge:ləikə.ʂəma:dʒəkə əṅuku:lə
va:t̪a:vəreṅə ʂidʒəṅə bʰe:ləikə, dʒã:fi ʂã ba:l̪ika: ʂəbə
d̪a:k̪t̪ərə, idʒin̪jərə bəṅ rəhələikə. ʂərvə dʒã:t̪i:jə e:kət̪a:
bədʰələ a: ʂa:mufikə bʰo:dʒəme:- utʂəvəme:
ʂəmərəʂət̪a: d̪e:kʰələ dʒã:ikə. kʰa:nəpijəṅə ʂəbədʒã:n̪a:
huə ləgəl̪i a: ʂikʰa:kə t̪ja:gə ʂã huṅəkə ʂvəpṅə ʂa:ka:rə
h̪o:i:t̪ə ge:ləikə.e:fi t̪ərəh̪ē: ʂa:ma:dʒikə pərvət̪əṅə
ʂət̪ə ʂa:ka:ra:t̪məkə d̪iʃəṅə bədʰəit̪ə d̪e:gə ʂəṅə
budʒʰa:jə. ʂa:ma:dʒikə ʂədd̪bʰa:vəṅa: ʂəbʰa: dʒəkʰəṅə-
dʒəkʰəṅə kət̪əuf̪iə kərət̪i t̪ə a:kʰəime: e:kə n̪iʃəṅṅə
ʂəvd̪ə -t̪jərəibe:t̪i - t̪jərəibət̪i əvəʃje: ʂikʰa:dʒi: kəh̪ət̪i.

əpəṅə

m̪ãt̪əvjə editorial.staff.videhã@gmail.com **pərə**
pət̪ʰa:u.

2.8.la:ləde:və ka:mət̪ə- n̪o:t̪əkə b̪idʒʰo:!(bi:həṅṅ
kət̪ʰa:)/ dʒe:həṅṅə ro:pəbə, t̪e:həṅṅə: ka:t̪əbə!
(ləgʰukət̪ʰa:)

la:ləde:və ka:mətə- no:təkə bīdʒʰo:! (bi:fiəŋu
kətʰa:)/ **dʒe:fiəŋə ro:pəbə, te:fiəŋe: ka:təbə!**
(ləgʰukətʰa:)

1

vi:fiəŋə kətʰa: - no:təkə bīdʒʰo:!

əŋuke:tə kē: ŋuke:təŋə tʃʰəi, o:fi:tʰa:mə ʃə məijā:kə
tʃʰa:ja: ŋumittə no:tə bʰe:tələ tʃʰələ. ʃe: dʌpəfiərame:
bīdʒʰo: ŋəfi ke:ləkə! dʒəfiəŋə be:rə bītələi: tʃə mo:nə
pətələnŋ. ʃəũdʒʰəka: bədʒa:fiətə sʌtʃja:fi: ba:li:kə
ʃəmədʒja: ʃə dʒa:e: pətələ pu:vai:ri tʌlə. muŋəfi:ri
ʃā:dʒʰəkʰəŋə ka:tʰəkə dʌ: məfiəla: pərə bəitʰəki: pərə
pidʰija: ŋəfi rəfiəkə. o: pitʃja:kə ŋəŋətə: - sʌŋətə: o:kərə
ma:jə - ba:pə ŋəfi dʒa:ŋəi tʃʰəikə. tʃe: a:bə o: ʃəbʰə
ka:tʰəke: kʰurʃi: - me:dʒə kə' ʃe:fiŋə budʒʰəitə tʃʰəikə.
dʰəri kəmmələ a:ʃəŋi: bəiʃə kəʃ/bʰəripo:kʰə dʰəfi: tʃʰura:
tʃi:ŋi: a: dələnə: dʒəre: bʰo:dʒəŋə kəjələŋi .ʃe: fiā: - fiā:
kəritte: rəfi ki tʃʰa:li:da:rə dʰəfi:me: ŋo:nə dʰə' dē:ləkə
... tʃa:fiəkə dʰe:ka:rə e:kʰəŋədʰəri ələtʃʌka:ri bʰəʃ rəfiələ
ətʃʰi. o:fi tʌləme: ka:gədʒi: ŋe:bo: ŋəi rəfiəkə ,a:bo:
dʒəma:i:nə e:kə tʃʌtəki: pʰā:ki li:?

2

ləg^hukət^ha: - dʒe:fiəŋə rɔ:pəbə, tɛ:fiəŋe: ka:təbə!
 uma:kā:tə a: məfiɑ:kɑ:n̄tə əpəŋə bɑ:budʒi:kə pətʃ^ha:t̄
 tʃ^ho:tətʃɑ:səke: məŋək^həpə - bətəjɑ: ləge:lɑ:fiə.
 bɑ:bu:dʒi: 'kə n̄d^həŋə pəig^hə b^hɑ:jəkə a:frəməme:
 rəfiət̄ə b^he:ləŋ̄. s̄mə:dʒəkə kət^hiɑ:ri: əŋt̄je:ʃt̄'kə
 dʒəgəfiə ləgəkə kələme: mē: prit^həkə-prit^həkə
 s̄məufəme: bəis̄əkə/ŋjɑ:rəit̄ə rəfiəkə. a: e:kətɑ: əlɔge:
 vid^hɑ:n̄ə d̄e:k^hi s̄e:fiɔ: ətʃərədʒəme: s̄əbə kiʒo: rəfiət̄^hi.
 tʃɑ:ru: b^hɑ:e:- bəfiŋə be:rɑ:be:ri: muk^hɑ:gn̄ d̄əi le:lə
 prəst̄ut̄ə fiɔ:t̄ə a:rət̄i: a: ətʃ^hiɑ:kə pərikrəmə:
 t̄ripe:k^həŋə kərət̄ə ge:lət̄^hi. lɑ:udəspi:kərə s̄ə əvɑ:dʒə
 d̄urə-d̄urə d^hərikə b̄iŋu fiəkɑ:rɔ:kə lɔ:kə gəurə s̄ə s̄uŋəi.
 bɑ:bɑ:dʒi: 'kə s̄məs̄ɑ:n̄ə mē: b̄ikəŋədʒi: s̄mədəɑ:uŋə
 m̄əḍəlɪkə s̄e:fiɔ: dʒuɑ:n̄ə b^he:lə rəfiəkə. s̄pərərgi:jə
 b^he:lɑ:s̄əŋt̄ɑ: fiuŋəkə vjəkt̄ut̄vəkə ŋe:pɑ:lə prəkərəŋə
 kɔ:n̄ɑ: kɑ:tərəmilə bɔ:n̄ḍəb^he:lɑ: pərə pəfiɑ:ri
 d^hɑ:n̄ək^he:t̄ə s̄ə fiis̄əkə bɑ:g^həke: ŋurɑ: s̄ə mɑ:rike:
 b^həgəuŋe: rəfiət̄^hiŋə, vɑ:d̄əme: dʒuɑmɪləme: k^həit̄ə kəjə
 pət̄rikə b^hu:-s̄əmpətt̄i ke:rə kɔ:ʃi: vəkɑ:ʃt̄ə ke:ʃə
 g^ho:g^hərəḍi:fiɑ: ət̄ʃələ əd^hiɑ:ri: s̄ə ləkə/ pət̄əŋɑ:
 fiɑ:i:kɔ:r̄t̄ə d^həri lət̄ələŋ̄ ; ... a:d̄i gūŋəŋəvɑ:d̄əŋə t̄jərt̄jɑ:
 mɑ:ikə s̄ə prəs̄ɑ:rit̄ə b^he:lə rəfiəjə. uma:kɑ:n̄t̄ə a:

māhā:ka:ntā dṛiṣṭa:ri: bhō:dṛi ko:ṇa: dṛu: ga:mā
 bādḥikājā hō:jā le: tṛiṇṭṭā dē:kḥa:e:. uma:dṛi: kē: śāba:
 dṛu: kātḥa: tṛiṭṭāri: pārahākā khē:tāpārā lākṣmi: pādṛiṭā a:
 dī:hā pārahākā tṛiṭṭāri: dḥāṇḥārahā khē:tākā
 be:tṛiṇṭā:ma: dṛiṣṭimāṇā tā:ka: be:ma:kā tṛiṭṭā:
 dē:lāṇṇu o:kārā pṛiṭṭāṭā bhā:jā dṛiṇṭā pṛadṛi:pāṭu. śāṭ
 lāra:e:ṇā a: bhīkḥa:ri: dṛi: dṛu:ṇu: bhā:jā śē:hō: e:kā-e:kā
 kātḥa: ba:ṛi: e:kā e:kā la:kḥā mo:bālāgā mē: kāba:la:
 kāre:lāṇṇu. āṇḍṛiḥābhā:jā māhā:kā:tā śē:hō: e:kā kātḥa:
 bhī:tḥā pāṇṇē: tṛi:ṇā la:kḥā tākā:me: e:kā gāuē:
 muṣṭāma:ṇā hā:tḥē: bātākā: ko:la:me: śā dāṣṭā:ve:dṛi
 pḥulāpārā:śā dṛi:kājā tā:mi:lā ke:lākā. a:ō:rā āpāṇṇa:
 śvāṣṭurā dṛi:kā rā:jā śā śā:tḥē: śā:tā kātḥa: ubādṛi:u:
 khē:tā rā:māri:tā hā:tḥē: e:ṣā dāṭṛiṇṭāba:ri ba:dḥākā
 bō:ri:ṇā ba:la: rākāba: Ōvīgāhā: - 17 kātā: - 18 dḥurā mē:
 śā ba:ṇḥē:ka:tā dṛiṭā śā tṛi:ri kātḥa: vājāla: kāla:mi:
 dṛiṭāgāli: a: śūre:jā bhāi:ja: hā:tḥē: ṇāgāḍḍi:me: be:tṛi tṛi
 dē:lākā, mudā: māhā: ghō:lāpḥātṛiṭṭā: kārahātā śābhā:
 śābhāiṭṭi: mṛitābhō:dṛiḥākā pṛāṭṛi:ō:dḥā dṛu:ṇu: bhā:jā
 upāṣṭḥiṭṭā ke:lākā. dṛi:ṭi:jā māṇḍṛiṇṭā upāṣṭḥiṭṭi:me:
 grā:mi:tāke: bāiṣā:rāme: āgrādṛi bhā:jā ba:dṛiḥāṇṇā -
 hāmāra: gā:rā:me: utṭāri: pāṭāḥ āṭṛi,dṛiṭā ṛ dṛu:ṇu: bhā:e:
 khō:ri:ṣā pḥā:tā pāṇṇāṭā tājā bhē:la:śāṇṭā: hāmāra: āḍā:jā
 ṇāi kāe:lākā tṛi hāmāra dāṇṇi:jā āṣṭḥā: rāhīṭā: āṣākāre:
 xātṛiṭā kārahāi. gā:mābhārikā lo:kāke: pūrākḥē: dāpḥē:

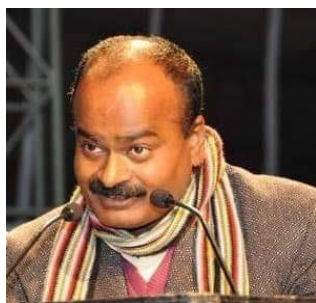
du:duṅṅa dāhi: t̪ura: t̪i:ṅi: a:mə a: pu:ri: d̪i:le:bi:
 d̪ələn̪a:kə məḥa:bʰo:d̪z̪ə d̪e:lə ge:ləi. d̪a:n̪ə - d̪ək̪ṣ̪iṇa: a:
 v̪iḥʰo:st̪ə fra:d̪d̪h̪ək̪ərmə k̪ərmək̪ā:d̪əke: d̪z̪əgəḥə gʰa:t̪ə
 p̪ərə ṅəi , əpən̪əḥi məka:n̪əp̪ərə t̪ən̪əma: t̪ā:gi
 mən̪d̪əp̪əme: v̪əid̪uk̪ə ri:t̪i s̪ə s̪əsk̪rit̪əke: d̪z̪i:la:st̪əri:jə
 a:t̪f̪a:r̪jə əṅuṣṭ̪h̪a:n̪ə pu:ra: du: duṅṅəme: k̪əjələn̪i. məkə
 s̪ə s̪uk̪h̪əfra:d̪h̪ək̪ə ʃlo:k̪ə - m̪əṭ̪r̪ə d̪əḥo:d̪iʃə p̪rəʃa:r̪əṅə bʰə'
 r̪əḥələ t̪ʰəl̪əik̪ə. s̪uṅṅəṅḥi:r̪ə-bəd̪z̪əṅḥi:r̪əme: ma:t̪re:
 t̪i:n̪ə s̪əḥa:jək̪ə p̪əḍ̪it̪əd̪z̪i: k̪r̪əməʃə: r̪əʃik̪ə la:lə
 t̪ʰəud̪h̪əri:,s̪əṛəv̪əḍ̪e:bə v̪ərma: , d̪z̪a:n̪əki: ṅəṅḍ̪ə
 ka:m̪əṭ̪ə up̪əst̪h̪it̪ə r̪əḥət̪h̪iṅṅə. d̪əʃəṛət̪h̪ə ba:bu: ila:ka:me:
 e:ḥəṅṅə p̪əḍ̪it̪uk̪ə a:r̪əbʰə 30 b̪əṛək̪h̪ə pu:rv̪ə s̪ə k̪əjə t̪ʃuk̪ələ
 t̪ʰəṭ̪h̪i. mud̪a: kiṭ̪ʰə v̪iṅḍ̪up̪ərə ḥiṅṅəka:
 əʃəra:d̪h̪əp̪əma:n̪ə s̪əḥəjə p̪əṛələn̪ə. e:ḥi ga:m̪ək̪ə ṅi:ra:la:
 d̪z̪i: əṅṭ̪əjə p̪əḍ̪it̪a:i: k̪əṛəit̪ə t̪ʰəṭ̪h̪i , mud̪a: əpən̪ə d̪i:ja:d̪i
 a: k̪əv̪əṛt̪ə s̪əma:d̪z̪ək̪ē: ṅəḥi s̪ud̪h̪a:ri s̪ək̪əla:ḥə. d̪e:ʃi:
 e:t̪əjə k̪əibə t̪ʰəṭ̪əjəba:la: d̪z̪e: məḥa:pa:t̪ro: s̪ə
 k̪əmi:ʃəṅṅə a: p̪əṭ̪t̪əit̪i:jo: k̪əṛəile: t̪əṛəpe:ʃəki: s̪uṅḍ̪h̪a:
 ʃul̪k̪ə o:s̪ul̪əit̪ə jə. e:k̪əṭ̪a: mup̪h̪əṭ̪ə s̪əṁā:gə
 s̪əṭ̪əma:v̪o:rd̪ə pa:s̪ə k̪əi t̪ʃuk̪ələ t̪ʰəl̪əi o: ba:d̪z̪ələ p̪h̪iṛəi
 ba:ba:d̪z̪i: k̪ək̪ka: d̪z̪e: ro:p̪ələn̪i s̪e: p̪əul̪ən̪i! s̪uṅṅəi
 t̪ʰi:ṅəi o: əpən̪ḍ̪: ba:p̪ək̪ə g̪əit̪ə t̪e:r̪əḥa: ṅəika:d̪h̪əge:
 ke:ṅe: t̪ʰəl̪əit̪h̪ə a: ḥiṅṅək̪ə d̪z̪e:t̪h̪əka: bʰa:jə ra:m̪əkiʃuṅṅə
 s̪a:ma:d̪z̪ik̪ə p̪r̪əṭ̪h̪a: əṅuṣṭ̪a:re: ma:ʃik̪ə ʃəra:d̪h̪ə le: t̪ul̪ələ
 r̪əḥi ka:d̪z̪ə bʰiṅṅə: k̪əṛəṅe: t̪ʰəl̪əik̪ə.

əpəŋə

mãtəvjə editorial.staff.videhə@gmail.com pərə

pəʃʰa:u.

2.9.də kəila:ʃə kuma:rə miʃrə- ʃəva:kə kuʃumə
ka:miŋi:/ kəkəra: ke: d̪u:ʃəʃə

də kəila:ʃə kuma:rə miʃrə

ʃəva:kə kuʃumə ka:miŋi:/ kəkəra: ke: d̪u:ʃəʃə

1

po:ʃi: tʃərtʃa:

ʃəva:kə kuʃumə ka:miŋi: (məiʃʰili: kəviʃa: ʃəgrəʃə)

kəvi: viŋo:də kuma:rə dʒʰa:

vṛṇo: dḁ kuma: rḁ dḁha: dḁe: maṛṭḥili: ṣa: hitjḁ a: ṣḁṣkṛitḁ
 dḁgḁgḁkḁ ṣḁgḁ ḁṇe: kḁ ṭḁrḁhḁkḁ ṣa: ma: dḁikḁ ṣḁndḁa: lḁ
 pḁrḁ ṣḁrḁka: rḁ ṇḁ: me: pḁṣḁddḁḁ ṭḁḁḁḁḁ ke: rḁ dḁ: po: ṭḁi:
 (dḁṇḁ: kḁḁṭḁ: ṣḁgrḁhḁ), 'maḁha: ṇḁgḁrḁ me: kḁḁ' a:
 'ṣḁḁa: kḁ kuṣḁma ka: miṇi.' ḁḁḁḁḁ: pḁḁḁḁḁ: ṭḁḁḁḁḁ.
 ṣḁrḁka: rḁ bḁdḁḁḁḁ, likḁḁḁḁḁ kḁḁḁ ṭḁḁḁḁḁ mudḁ: maṛṭḥili:
 ṣa: hitjḁ a: ṣḁṣkṛitḁ ḁe: ṭḁ ṣḁḁḁḁḁ ṣa: kḁ: kṣḁ rḁḁḁḁḁ ṭḁḁḁḁḁ.
 maḁḁḁḁḁḁ: ṣḁ ko: lḁka: ṭḁ:, ko: lḁka: ṭḁ: ṣḁ pḁḁḁḁḁ:,
 pḁḁḁḁḁ: ṣḁ dḁlli: a: ḁḁḁḁḁḁ dḁlli: ṣḁ mḁḁḁi: dḁḁḁḁ' kḁḁḁḁḁ
 ṣḁrḁka: rḁ rḁḁḁḁḁ ṭḁḁḁḁḁ ḁiṇḁka: ṣḁgḁ maṛṭḥili: ṣa: hitjḁ ṣḁ
 dḁḁḁḁḁ lo: kḁ utṣḁ: hitḁ rḁḁḁḁḁ ṭḁḁḁḁḁ. dḁlli: kḁ ḁṇḁḁḁḁḁ
 ḁḁḁ ṣḁḁḁḁ ke: ṇḁ: ṭḁi: i: ṇḁḁḁḁḁ lo: kḁ ke: ṣa: hitjḁ
 ṣḁḁḁḁḁḁ le: lḁ, ṣa: hitjḁ me: ṣḁḁḁḁḁḁ le: lḁ pḁḁḁḁḁ kḁḁḁḁḁ
 ṭḁḁḁḁḁ, ḁiṇḁkḁ ṣḁrḁ: ka: rḁ pu: ṇḁḁḁḁḁ ṣa: hitjḁkḁ
 ṣḁḁḁḁḁḁ ḁi: ḁḁḁ ṭḁḁḁḁḁ lo: kḁ ḁiṇḁkḁ ba: ṭḁ ke:
 ṣḁḁḁḁḁḁ kḁḁḁḁḁ ṭḁḁḁḁḁ. dḁḁ: ḁi ṭḁḁḁḁḁ: dḁ: be: rḁ dḁlli:
 a: e: kḁ be: rḁ mḁḁḁi: me: ṣḁrḁka: rḁ 'maṛṭḥili: liṭḁḁḁḁḁ
 pḁḁḁḁḁḁ' ke: rḁ ḁiḁḁḁḁḁ ḁḁḁḁḁḁ: me:
 ṣḁḁḁḁḁḁḁ: pu: ḁḁḁḁ a: jo: dḁḁḁḁḁ ke: lḁṇḁ ṣḁ: ḁiṇḁkḁ
 ḁḁḁḁḁḁ ke: rḁ pḁḁḁḁḁḁ ḁḁḁḁ. kḁḁḁba: me: ko: ṇḁ:
 ḁḁḁḁḁḁḁ ṇḁḁḁ dḁe: ṣḁrḁka: rḁ ke: rḁ ḁḁḁḁḁḁḁ ṣḁ ṣḁḁḁḁḁḁ:
 dḁḁ: ṇḁḁḁ dḁḁ: ḁḁḁḁḁ, ṣḁḁḁḁḁḁ: ṣḁ ṣḁrḁka: rḁ ṇḁḁḁ.

ṣḁrḁka: rḁ ke: rḁ pḁḁḁḁ po: ṭḁi: pḁrḁ ṣa: ma: dḁikḁ ṣḁdḁa: lḁ

me: lo:kəkə ətʰəva: i: kəhi: dʒe: pa:tʰəkəkə prətʰkrija:
 ke:rə dʰe:rə la:gi ge:lə. dʒinəkə: po:tʰi: bʰe:tələnʉ sʰe:
 dʒʰətədənʉ prətʰkrija: dʰe:lənʉ. i: ba:tʰə prəma:nʉtʰə kərətʰə
 ətʰi dʒe: sʰərəka:rə kətʰe:kə po:pulərə tʰika:fiə! kitʰu
 lo:kə gəbʰi:rə tʰppəni: sʰe:fiə: ke:lənʉ. e:kə a:dʰə sʰtʰa:piṭə
 sʰa:fiṭjəkə:rə jədʒəpi i: ma:nəba: le:lə tʰajə:rə nʰfi
 bʰe:la:fiə dʒe: sʰərəka:rə kəvi bʰə' tʰukələ tʰətʰi.
 fiṇəkərə tʰppəni: kitʰu e:fiəne: sʰnə la:gələ. kʰəirə!
 fiəmə pədjə ko:fiṇa: pətʰətʰə dʒərurə tʰi:, o:fi pərə
 likʰəba: sʰə pərəfi:dʒə kərətʰə tʰi:. mudʰa: fiəmərə
 pərəfi:dʒə sʰərəka:rə ləgə nʰfi sʰəbʰəvə tʰələ. sʰo:tʰətʰə-
 sʰo:tʰətʰə dʰo:sʰərə po:tʰi: a:bi ge:lə. a:bə bʰe:lə, əvəjʃə
 pətʰəbə, likʰəba: le:lə pətʰəbə. sʰe:fiə kəe:lə. po:tʰi:
 ni:kə la:gələ. juru: sʰə ətʰə dʰəri sʰərəka:rə əpənə
 ma:rkʰəva:dʒi: vitʰa:rədqʰa:ra: sʰəgə upəstʰitʰə tʰətʰi.
 sʰərəka:rə mətʰili: sʰa:fiṭjə ke:rə prəkə:ʃənə sʰə dʒurələ
 rəfiələ tʰətʰi. i: nʰa:nʰa: tʰərəfiəkə po:tʰi: pətʰəne: tʰətʰi.
 əne:kə sʰa:fiṭjəkə:rə sʰəgə ka:dʒə ke:ne: tʰətʰi.
 ba:məpətʰi: vitʰa:rədqʰa:ra: ke:rə lo:kə tʰətʰi. ba:məpətʰə
 sʰəgə fiṇəkə prətʰbəddʰətʰa: spəstə dʰristʰigo:tʰərə fi:itʰə
 rəfiətʰə tʰənʉ. tʰa:fi fiṇəkərə ləga:tʰa:rə dʰu: po:tʰi:
 tʰəpəbə ko:nʉ: viʃməjə ke:rə viʃəjə nʰfi ətʰi. kəvitʰa:
 fiṇəkə fiṇədʒə me: bənəitʰə rəfiələnʉ a: i: e:kətʰitʰə kərətʰə
 ge:la:fiə. sʰəbʰə ba:tʰə əpənə kətʰjə sʰəgə pəriəkəvə bʰə'
 ge:lənʉ tʰə po:tʰi: ke:rə sʰərupə me: a:nəjə ləgəla:fiə.

o:fiuṇa: hāmā mātḥilā śābhā laukikā a: māukḥikā
pārāmpāra: ke:ra lo:kā tḥi: śārākā:ra māukḥikā
pārāmpāra: ke:ra ātḥmā prātḥnḥdḥi bēla: dḥāṇāre:śāṇā śā
tḥāṭḥi. śmārāṇā ra:kḥābā hīṇākā: śā śābhāṣā tḥāṇḥi.
hāmā āpāṇā prātḥkrija: hīṇākā dḥo:śāra po:tḥi: 'śāva:kā
kuṣṣumā kā:mḥi:.' dḥāri ke:ṇḥdḥitā ra:kḥi rāhāṣā tḥi:.

hāmāra: la:gāṣā dḥā:ṇā: śārākā:ra 1970 śā a:i: dḥārikā
ba:tā kārāṭā tḥāṭḥi. ba:tākā krāmā me: śā:hītjā, itḥā:śā,
ra:dḥāṇi:tḥi:, śāṇḥdḥāṣā, mā:ṇāṣā:dḥikā:ra, śāṣidḥā:ṇā
śābhā ba:tākā dḥā:ṇā rākḥāṭā tḥāṭḥi. mātḥili: śāgā
śāśkrīṭā, hīdḥi: śā:hītjā ke:ra grāṇḥā śābhāḥakā mu:lā
ba:tā śmārāṇā tḥāṇḥi. pu:ra: vīṣā śāgā bhā:raṭā me:
ko:ṇā: mā:rkḥāṣā:dḥi: vītjā:raḥdḥā:ra: e:kā ra:dḥāṇāṭḥikā
dḥāṣā āṭḥā: śāṭḥā:dḥā:ri: dḥāṣā ke:ra ru:pā me: bhāṣā
āṭḥi, śākutḥiṭā bhā:ṣā āṭḥi, pḥā:ra ko:ṇā: o:fiu: me:
śāṭḥā:ṇā vīṣā:śā pāra vjāktḥi āṭḥā: a:ro: kuṇḥo: kā:raṇā:
pārāṣāṭḥā a: vīkḥāḥāṣā hī:ṭā ge:lāikā āṭḥi ṭākāra e:kā
e:kā śū:ṭā hīṇākā: budḥāṣā tḥāṇḥi. āpāṇā śābhā ba:tā
ke: rāṣā:-rāṣā: rākḥāṭā tḥāṭḥi. kāṭḥjā kāḥāba:kā śāli:
mudā: kāṣiṭā: tḥāṇḥi. ā:kḥi mātḥilā āṣālo:kāṇākāṭā:
ke:ra tḥāṇḥi:

mātḥilā ā:kḥiśā kāṣāṣā āṣālo:kāṇā
dḥā:kḥāṣā, bhā:ḥāṣā, bhā:dḥāṣā jātḥā:ṭḥāme:
bhā:śāṇākā ātḥmā tḥā:urākā āṭḥāḥābo:dḥāme:

dʒəŋəʃəro:ka:rəkə pəkʃədʰərət̪a:me:
 vətʃa:rikə ʃo:tʃəkə prət̪bəd̪dʰət̪a:me:
 dʒi:na:ŋə, vidʒi:na:ŋə, ədʰja:t̪məkə ʃə̃dʒi:na:ŋəme:
 mənʊkʰət̪a:kə ʃa:pe:kʃə vətʃa:rəd̪dʰa:ra:me:
 ʃə̃ve:dəŋa:kē: d̪e:lə ʃə̃hədʒə əbʰiʋjəkt̪i. (priʃtʰə ʃə̃kʰja: 5
)
 ba:məp̪ə̃t̪hi: vətʃa:rəd̪dʰa:ra:kə lo:kəkə bʰrəmədʒa:lə
 e:kʰəŋə d̪həri ŋəhije: tu:tələ tʃʰəikə. ma:rkʃə a:bə kuŋo:
 pa:rti:, kuŋo:, d̪ələ, kuŋo: vətʃa:rəd̪dʰa:ra:, kuŋo: d̪e:ʃə
 ʃə̃, bʰugəulikə ʃi:ma: ʃə̃ ba:ŋhələ ŋəhi tʃʰə̃t̪hi. ma:rkʃə
 ʃə̃bə t̪ʰa:mə ʃə̃ma: ge:lə tʃʰə̃t̪hi. ka:rlə ma:rkʃə ke: ə̃hi:
 ʃglə̃idə, əme:rika:, bʰa:rət̪ə, dʒa:pa:ŋə ʃə̃bə t̪ʰa:mə d̪e:kʰi
 ʃəkə̃t̪ə tʃʰi:. bʰa:rət̪ə ke:rə ʃə̃bʰə d̪ələ a: d̪ələkə ŋe:t̪a:
 əpəŋa: bʰi:t̪ərə a: ba:hiari: a:vəreŋə ʃə̃gə ma:rkʃə ke:
 le:ŋe: gʰumə̃t̪ə tʃʰə̃t̪hi. gā:d̪hi: ke:rə vəiʃŋəvə dʒəŋə
 ʃə̃rvəhi:ra: bʰə' ge:lə ətʃʰi, bʰa:rət̪i:ʒə dʒa:nə̃t̪a: d̪ələkə
 ŋe:t̪a: a: bʰa:rət̪ə ke:rə prəd̪dʰa:ŋə̃m̃ət̪ri: ŋə̃rē:d̪rə mo:d̪i:
 əpəŋa: ke: pitʃə̃t̪a: vərgəkə prət̪n̪d̪hi kə̃hə̃t̪ə tʃʰə̃t̪hi,
 əŋa:dʒə ʃə̃bʰə le:lə bʰe:t̪ə̃t̪ə tʃʰə̃ikə, dʒʰuggi: me: lo:kə
 a:bə e: ʃi:. ləgəbə̃t̪ə ətʃʰi, əŋŋə t̪ərəka:ri: ke:rə ŋməkə
 dʒəkā: ma:rkʃə a: ə̃mbe:dəkərə ʃə̃bə t̪ʰa:mə gʰulələ
 tʃʰə̃t̪hi. bʰa:rət̪əkə ʃə̃vid̪dʰa:ŋə ke:rə əŋutʃʰe:d̪ə ʃə̃bʰə
 me: ma:rkʃə ʃə̃ma:hĩt̪ə tʃʰə̃t̪hi. a:bə e:kə ʃə̃gə kitʃu
 gələ̃t̪ə hi:ŋt̪ə tʃʰə̃ikə t̪ə̃ ʃə̃bə pa:rti: la:ŋə ke: tʃʰo:t̪ə̃t̪ə
 o:kərə viro:d̪hə̃ kərə̃t̪ə ətʃʰi. bə̃lk̪i ma:rkʃə, ə̃mbe:dəkərə,

buddhā ke:ra nā:mā pāra kīrtīu lo:kā dō:kā:nā sē:fiō:
 t̄lā: rāhālā t̄hāt̄hī. t̄rupāt̄ dē:vāst̄hā:nāmā ke:ra
 kā:rjākā:rāṇi: śārvā śāmmāt̄ śā hārīd̄zānā pādīt̄ ke:ra
 n̄jukt̄ kārāt̄ t̄hāt̄hī. ulāt̄e: sub altern, māhīla: a:d̄
 vīśājā pāra d̄zāt̄ājā kuṇṇō: kā:rāṇā śā mā:rkṣā māunā
 t̄hāla:hā t̄t̄ājā lo:kā kā:d̄zā kā rāhālā t̄hāt̄hī. mā:rkṣā
 śāgā ko:nā: śō:vījāt̄ śāgḥā d̄hō:kḥā: ke:lākā a: āme:rīkā:
 śā juddhākā śāst̄rā bāṇābā:kā hīo:t̄ā me: la:gālā, ko:nā:
 śī:t̄ā juddhā me: vīsvā ke: pḥāśē:nē: āt̄hī sē: śābhā
 d̄zānāt̄ā t̄hī:; kāhī:nā kāmjun̄st̄ā āt̄hī t̄jī:nā ke: t̄pkārā
 vārāṇā ki: kārī:, ke: nāhī d̄zānāt̄ā āt̄hī ? āt̄hā i: d̄zē:
 bhā' ge:lā mā:rkṣāvā:dā e:kā dālā, e:kā vīt̄fā:rād̄hā:ra:
 ke:ra rū:pā me: ju:t̄ō:pījā: mudā: mā:rkṣā ke:ra bāt̄
 t̄ā lo:kā mā:n̄jē: rāhālā āt̄hī kīrjā: kālā:pā me:,
 vjāvāhā:rā me:, lo:ko:pākā:rī: jō:d̄zānā: me:. vīd̄zīnā:nā
 ā:bā bhāt̄ā āt̄hā me: śābhākā bhē:lā d̄zā: rāhālā āt̄hī.
 mō:bā:lā, śā:mā:d̄zīkā śād̄zā:lā, vō:t̄ā śābhā kīrt̄īu ā:n̄
 rāhālā āt̄hī vā:st̄āvīkā mā:rkṣāvā:dā. mīd̄jā:, d̄hārmā,
 śā:mā:d̄zīkā kā:rjā, śīkṣānā śāst̄hā:nā, śābhā t̄hā:mā t̄ā
 gh̄usālā āt̄hī mā:rkṣāvā:dā. mudā: vīṇō:dā d̄zī: āpānā
 śāvā:kā kuṣumā kā:mīṇi: ke: t̄ā:kī rāhālā t̄hāt̄hī āṇē:kā
 t̄hā:mā:

śāvā:kā t̄hāt̄hī hāmārā kuṣumā kā:mīṇi:
 d̄hārāt̄i: pāra śvārgā-śundārī: urvāśī:kē:
 śā:pe:kṣāt̄ā: a: n̄rāpe:kṣāt̄ā:kā id̄zō:t̄āme:

a:ĩs̥ti:n̥a a: ve:d̥akə d̥ərf̥əñəsq̥ə k̥əe:lə n̥ru:p̥əñə
kuñd̥əl̥iñi:-t̥ʃək̥rəkə f̥əkt̥u s̥ərp̥iñi:
d̥ʒ̥ile:bi:kə r̥əs̥əme:, p̥əʃe:n̥a:kə m̥ədq̥burə t̥ʃa:s̥əñi:
ma:r̥ks̥əkə s̥a:m̥jəva:d̥ə ru:p̥ə-b̥hu:go:lə b̥ədq̥ləit̥ə
b̥əñələ

b̥h̥a:r̥əti:jə s̥q̥s̥k̥ər̥əñə s̥əma:d̥ʒ̥əva:d̥i: lo:k̥əf̥ə̥t̥r̥ə
l̥ik̥h̥əb̥ə be:t̥ʃəp̥ə ələək̥s̥a:, ka:l̥iɖa:s̥əkə me:ɡ̥h̥ə
t̥a:li:b̥a:ñi: s̥o:t̥ʃəkə ət̥ʃi:f̥a:s̥i:kə d̥ri:st̥i:ko:n̥ə. (pri:st̥h̥ə
sq̥k̥h̥ja: 6)

k̥əvi əp̥əñə ba:t̥ə k̥əhi r̥əh̥ələ t̥ʃh̥ə̥t̥h̥i. s̥o:t̥ʃə ko:n̥a:
pr̥əsp̥h̥ut̥it̥ə b̥h̥ə' r̥əh̥ələ t̥ʃh̥ə̥n̥u t̥ək̥ərə pri:st̥h̥əb̥hu:m̥i b̥ət̥a:
r̥əh̥ələ t̥ʃh̥ə̥t̥h̥i. ko:n̥a: s̥əb̥ə t̥h̥a:m̥ə s̥a:m̥jəva:d̥ə t̥a:ki r̥əh̥ələ
t̥ʃh̥ə̥t̥h̥i t̥ək̥ərə udd̥h̥ə̥r̥əñə d̥ə' r̥əh̥ələ t̥ʃh̥ə̥t̥h̥i. i: b̥ət̥a: r̥əh̥ələ
t̥ʃh̥ə̥t̥h̥i d̥ʒ̥e: ko:n̥a: m̥əh̥a:n̥əg̥ərə me: r̥əh̥əit̥ə, ko:l̥a:h̥ələ
s̥un̥əit̥ə i: əti:t̥ə d̥i:s̥ə d̥ʒ̥a: r̥əh̥ələ t̥ʃh̥ə̥t̥h̥i. ko:n̥a: əñub̥h̥əv̥ə
d̥ʒ̥e: b̥əh̥ut̥ə t̥ʃh̥ə̥n̥u s̥e: sq̥k̥s̥i:pt̥ə b̥əñu p̥əʃəri r̥əh̥ələ t̥ʃh̥ə̥n̥u.
h̥iñək̥ərə e:k̥ə-e:k̥ə əv̥əlo:k̥əñə ke: s̥əmu:h̥ək̥ə pr̥ətiñud̥h̥i
o:h̥iñā: buid̥ʒ̥h̥ə s̥ək̥əit̥ə t̥ʃh̥i: d̥ʒ̥e:n̥a: p̥ək̥əit̥ə b̥h̥a:t̥ək̥ə
b̥ərt̥əñə sq̥ ə̥t̥um̥ə t̥ʃa:ri d̥a:n̥a: t̥ʃa:urə d̥e:k̥h̥i lo:k̥ə
bu:d̥ʒ̥h̥i d̥ʒ̥a:i:t̥ə ət̥ʃh̥i d̥ʒ̥e: s̥əb̥h̥ə b̥h̥a:t̥ə pa:ki ge:lə. i:
ba:t̥ə h̥əmə ñəhi, s̥ə̥r̥ək̥a:r̥ə k̥əh̥əit̥ə t̥ʃh̥ə̥t̥h̥i.

ət̥e:k̥ə əv̥əj̥j̥ə ət̥ʃh̥i d̥ʒ̥e: h̥iñək̥ə b̥h̥a:s̥a: s̥əh̥əd̥ʒ̥ə, s̥o:d̥ʒ̥h̥ə a:
bo:d̥h̥əg̥əmj̥ə t̥ʃh̥ə̥n̥u:

h̥əmə̥r̥ə b̥h̥a:s̥a:, f̥ilp̥ə, f̥əili:

be:d̥h̥ə̥g̥ə, be:t̥ʃəp̥ə, b̥iñā: ma:r̥ələ r̥ə̥d̥a:

kəmme: b^he:təṭṭə əka:dəmīkə kəla:ka:ri:kə śabdādṛā:lə
kəitṭā-p^hre:dṛā va: p^hāiṣi: ligo:

a: ṇe: rəhəsjaḱə ṭṭāmṭka:rikə vəṇə-la:ṇərə

a: ṇe: əlāka:rə-śrīga:rəkə ko:ṇo: utkəṣə. (priṣṭhə śākhja: 6)

b^hāle: kāmə lik^hāitṭə ṭṭāṭṭi, śte:dṛā śā dū:rə rəhāitṭə ṭṭāṭṭi
mudā: śa:hiṭjə le:k^hāṇə me: dṛe: kṣəjə b^hā' rəhāle əṭṭi
ṭa:hi le:lə hiṇṭkərə ṭṭiṭa: dṛe:k^hi śākarṭə ṭṭi:

k^ho:dṛāme: la:gələ ṭṭi: dṛe:

kāmə b^hā' rəhāle əṭṭi śa:hiṭjīkə guṇəvəṭṭa:

va: bəhiṭṭə ṭe:dṛi:śā bādāli rəhāle əṭṭi

guṇəvəṭṭa:kə prəṭi ma:ṇəkə dḥa:rəṇa:- (priṣṭhə śākhja: 7)

'śāva:kə kuṣumə ka:mṇi:' ṇa:məkə e:kə kəṭṭa: e:hi
śāgrāhə me: ṭṭāikə dṛākərə: ṇa:məpərə e:hi śāgrāhəkə
ṇa:məkərəṇə kəe:lə ge:lə ṭṭāikə.

kəvikə ma:rkṣāva:dṛə a: śa:mjāva:dṛə śādāivə dṛā:grəṭṭə
rəhāitṭə ṭṭāṇṇi. i: b^hāgāva:ṇə śā pāig^hə māṇṭk^hə ke:
ma:ṇāitṭə ṭṭāṭṭi ka:rəṇə māṇṭk^he: ṭṭā ṇi:ma:ṇə kərəitṭə
əṭṭi śṭḥu:lə əṭḥāva: śu:kṣmā dṛe:vəṭṭa:kə. p^he:rə i: kəhāitṭə
ṭṭāṭṭi dḥuṇu: e:kəi əṭṭi māṇṭk^hə a: b^hāgāva:ṇə :
māṇṭkk^he:kə bāṇa:o:lə māṇṭkk^hə a: b^hāgāva:ṇə
dḥuṇu:

ke: pāig^hə a: ke: ṭṭo:tə

ke: ṇi:kə a: ke: be:dṛā:e:

ke: śāhi: a: ke: gələṭṭə

fiəmə ma:nəritə tʃhi:

e:kəhi ətʃhi mənukʰə a: bʰəgəva:nə- (priṣṭhə ṣṣkʰja: 24)

dʒi:vənə, prəkriti a: pərive:ʃə ṣṣ kəvi bimbə ləitə tʃhətʃhi.
bimbə vidʒina:nə , jo:gə, tʃtʃrə, kʰe:tə, kətəu ṣṣ mukʰərə
bʰe:lə əbətə ətʃhi. ba:tʰən , tʃləsʃi: tʃəuɾa:, tʃuɾti:
dʒile:bi:, tʃhətʃta:, a:di hiṣkərə bimbə bənəritə tʃhən .
dʒile:bi: tʃa:fi: ga:tʃəkə hi: ətʰəva: rəṣṣə ṣṣ bo:rələ
gərəmə tʃulʃa: pərəkə hi:, əpənə bʰəvjə upəṣṭhiɾi, bʰa:və
a: bimbə bənəritə ətʃhi. dʒile:bi: kəviɾa: i: kətʃjə kəhəjə
me: ṣṣpʰələ rəhələ ətʃhi dʒe: mənukʰə ke: dʒile:bi: ṣṣ i:
ṣṣkʰəkə tʃa:hi: dʒe: dʒile:bi: ga:tʃəkə kã:təkə pi:ɾa:
ṣṣhəba:kə guṇə vikəṣṭə bʰe:la:kə ba:de: ki:jo:kə
dʒile:bi: dʒəkã: mi:tʰə bʰə' ṣṣkəritə ətʃhi. tʃulʃa: bəla:
gərəmə dʒile:bi: ke: ba:re: me: ṣṣərəka:rə ke:rə kəhəbə
tʃhən dʒe: gərəmə tʃulʃa: ke: pa:tʃu: bəiṣlə həlua:i,
ĩdʒe:kʃənə ṣṣ nəhi, əpənə tʃu:bətə gʰa:mə ṣṣ dʒile:bi:
me: mi:tʰa:ṣṣ bʰərəritə ətʃhi !

dʒile:bi: ga:tʃəkə vikətə kã:təkə pi:ɾa:
ṣṣhəba:kə kəuʃlə kərə' pəritʃhə dʒa:grətə
gərəmə tʃu:lʃa:kə pa:tʃu: bəiṣlə həlua:i
ĩdʒe:kʃənəṣṣ nəhi
əpənə tʃubətə gʰa:məṣṣ
bʰərəritə ətʃhi tʃa:ṣṣni:kə mi:tʰa:ṣṣ dʒile:bi:me:

pãtʃækərməkə ba:ɖe: əbətʃhə dʒi:vəŋəme: mɪtʃhə:ʂə !
(priʂtʃhə ʂãkʃhə: 42)

pəɾɪfrəməkə məɖʰurə ʂua:ɖə ke:rə kəʃe:kə ŋi:kə
prəma:ŋə tʃhəŋɪ dʒile:bi: kəvɪtʃa:. kəvɪtʃa: ke:rə
ŋa:məkəŋə tʃhɪŋa: be:tʃhəpə! je:ʂə əɾtʃhə pa:tʃhəkə
ʂpətʃhə ŋka:li ʂəkəɾtʃhə tʃhətʃhɪ.

əgərə bimbə ɖe:kʰəkə hio: tʃhə 'fi:tʃhə' kəvɪtʃa: əvəʃjə pəɾtʃhɪ:
be:rə-be:rə pəɾtʃhɪ:. kəvɪtʃa: ʂpətʃhə prəma:ŋɪtʃhə ətʃhɪ. əɾtʃhə
əpəŋe: a:pə ʂpəʂtʃhə hio:ɪtʃhə dʒa:ɪtʃhə tʃhəikə. kiʃhə ŋjə
ɖe:kʰələ dʒa:e:.

tʃhəe:ŋi:-hətʃhəuɾi: va: buləɖo:dʒərə
ŋəhɪ tʃhə:ɾəɪtʃhə ətʃhɪ pəhɪa:ɾə-pa:tʃhərə
tʃhə:ɾəɪtʃhə ətʃhɪ o:kəra: tʃhələbəjəbələ: fi:tʃhə
ɖəʃəɾəɾtʃhə m̄a:dʒi:kə fi:tʃhə tʃhə:ɾəŋe: tʃhələ pəhɪa:ɾə
a: bəŋəuŋe: rəhəjə ʂəɾələ-ʂugəmə rəʂtʃhə:
fi:tʃhə likʰəŋe: ətʃhɪ ve:ɖə-kura:ŋə, ʂãviɖʰa:ŋə
dʒəkʰəŋə a:ɖmə məŋukʰəkə fi:tʃhəme: əe:ləikə fi:tʃhə
əpəŋə əʂtʃhə bətʃhə:bəkə le:lə
mɪləbəjə la:gələ fi:tʃhə vɪka:ʂə a: viɖʒi:ŋa:ŋə ʂãgə
kəɾəjə la:gələ a:viʂka:ɾə a: tʃhəmətʃhə:ɾə
frəməʂã bəŋələ fi:tʃhə kəjələkə ətʃhəkə pəɾɪfrəmə
bəŋəuləkə ətʃhə:lika:, re:lə, pulə, dʒəhɪa:dʒə
a: prəbʰutʃhəkə le:lə viŋa:ʂəka:ri: hətʃhə:ɾə

a: fia:ʈʰo:-fia:ʈʰə uʈʰa: le:ləkə

priʈʰvi:kē: əpəŋa: fia:ʈʰəpərə- (priʃʈʰə ʃʌkʰja: 49)

əʈʰə ʃpəʃʈə əʈʰi, kəviʈa: me: fia:ʈʰə ma:ŋəvi:jə ʃo:ʈʰə
ʃʌgə ʈʰələkə ʈʰa:hi:, ʃa:kə:ra:ʈʰməkə rəhəkə ʈʰa:hi:, əpəŋə
dʒi:na:ŋə, ʃəmpəda:, ʃo:ʈʰə ʃʌ ʃəbʰəkə kəlja:ŋə kərəkə
ʈʰa:hi:, ʈʰəkərə ʃəkʰəŋa:da kə' rəhələ əʈʰi. kəvi kəhəjə
ʈʰa:hi:ʈə ʈʰəʈʰi, əgərə ʃo:ʈʰə ŋi:kə hi: ʈʰə pədməʃri:
dʒəʃəʈʰə mǎ:dʒi: əpəŋə fia:ʈʰə me: pʰəʋva:ra: lə:
pəhi:ʈə ke: ka:ʈi ʃəkəʈə ʈʰəʈʰi, əmbe:dəkərə ʃəʋəʃo:ʈʰi:
bʰə' ʃəkəʈə ʈʰəʈʰi - ke:ʋələ məŋukʰə ke:ra bʰi:ʈərə dʒe:
ra:kʃəʃi: pəʋriʈʰi əʈʰi ʈʰəkəra: ba:hiərə kərəba:kə
dʒəʃəʈʰə ʈʰəʈʰi.

ʋiŋo:da dʒi:kə bimbə a: o:kəra: ʃʌgə ʃəŋde:jə de:kʰəjə
ʈʰa:hi:ʈə ʈʰi: ʈʰə 'ba:ʈʰəŋ' kəviʈa: əʋəʃjə pəʈʰi:. ba:ʈʰəŋ
kəʈe:kə upəjo:gi: əʈʰi ʈʰəʈʰa:pi budʒʰələ dʒa:ʈə əʈʰi
əʈʰo:pə, ŋukriʃʈə, ra:kʰələ dʒa:ʈə əʈʰi ba:hiərə. kəvikə
le:kʰəŋi: ʃəʈʒəgə bʰə' ge:lə əʈʰi:

himə ba:ʈʰəŋ

əʈʰu:ʈə, əʃpəʃjə

ra:kʰələ dʒe:lə əŋhi:ra:me:, rəudəme:, ʃi:ʈəme:,
bərəkʰa:me:

dʰu:ra:me:, gərdə:me:, ku:ʈa:me:, kəʈʰəʈa:me:

bʰəʈʰə lo:kəkə pəriʈʰiʃəʃʌ ba:ra:lə

ko:ṇo: utṣṣavā, fubhāka:dṛṣṣāḥ dū:rā

gḥarākā ko:ṇo: ko:ṇame: pṛṭalā rāhāba:kā le:lā uvāṣṭ-
(pṛiṣṭhā ṣṣākhjā: 29)

ba:ṭhāṇṇi bimba ṣṣāgā kavī apāṇṇa itṭṭhā: ko:ṇa: vjāktā
kārāṭṭā ṭṭhāṭṭhī ṭṭākārā udā:ḥārāṇṇā ulle:kḥāṇṇi:jā aṭṭhī.
ba:ṭhāṇṇi ṭṭu:ṭi ge:lā ṭṭhāikā, ṭṭa:rā-ṭṭa:rā bhē:lā ṭṭhāikā, lo:kā
pḥe:kāba: le:lā ṭṭāja:rā aṭṭhī, mudā: o:ḥi ṣṣā pāḥiṇṇe:
o:kārā abhīla:ṣa: gādṛṛdṛṣṣābā:

ḥāmārā dṛṛhāṭṭalā pḥu:lākā

e:kā-e:kāṭa: ka:ṭhī:kā aṭṭhī itṭṭhā:

pḥe:kāba:ṣṣā pu:rāvā

māṇṇukkḥākā ṣṣākutṭṭā vṭṭā:rākē:

pāṣṣārālā vjābhīṭṭā:rā, bhṛṣṭā:ṭṭā:rākē:

āṇḍḥāvṭṭā:ṣṣākā dṛṛāmi:ṇākē:

ṣṣā:pḥā-ṣṣu:ṭṭhāṭa: kā' ṣṣādṛṛā: dḥāṭṭā

ṣṣvāṭṭṭhā, ṣṣāve:dāṇṇāṣi:lā, ṣṣādṛṛāgā ṣṣāma:dṛṛā!- (pṛiṣṭhā
ṣṣākhjā: 30)

e:ḥi kavīṭa: ke:rā ṇṭṭhā:ṭṭā ṭṭhāikā dṛṛe: ba:ṭhāṇṇi ṣṣā ṣṣāvā
ṣṣāma:ve:ṣi: ṣṣāma:dṛṛākā kāplāṇṇa: kavī kārāṭṭā ṭṭhāṭṭhī,
ba:ṭhāṇṇi me: pṛāgāṭṭṭi:lāṭa: dḥe:kḥāṭṭā ṭṭhāṭṭhī :

ḥāmā ṣṣāvāṣe:vi: pṛāgāṭṭṭi:lā ba:ṭhāṇṇi

a:gu: bəṭʰəiṭə ka:dʒə kərabə
ne:ṭə a: nɪjəṭɪ dʒu:.- (priṣṭʰə ṣṅkʰja: 30)

kəvi mudā: ṣəbə bimbə ṣṅ a: ṣəbə kəviṭa: ṣṅ
ṣa:mjəva:də ṭəkəiṭə tʃʰəṭʰi. o:kərə pəriḍʰi ṣṅ dʒe:ṇa:
ba:fiərə ṇəhi dʒe:ṭa:fiə se: ṣəpəṭʰə kʰa: le:ne: fi:ṭʰi.
'gəməṭʰa:' kəviṭa: əne:kə ṭəfiə kʰo:ləiṭə əṭʰi. bəḍələiṭə
pərive:ʃə me: ṇa:mə pəriṣəṭəṇə, ra:dʒəṇəiṭəkə
ṣṅ:ṣkriṭəkə pʰəila:və, gəməṭʰa:kə ṣəməjəkə ṣṅgə
bəḍələiṭə ṇa:mə, ṣvərupə, gəməṭʰa:kə iṭʰi:ṣə ṣəbə
kiṭʰu bəṭəbəiṭə ṣa:mjəva:dʒi: viṭʰi:rə dʒe:ṇa:
ḍərabəḍʒidʒa: pərə ṭʰəkə-ṭʰəkə kəreṭə fi:!

purṭəga:li:, ṭurki:ṣṅ əṇəṇɪ ṭəulija:
fiəmərə: dʒu:me: bunɪja:dʒi: əṇṭərə
fiəmə vərgəhi:ṇə, gəma:rə, ṣərvəfi:ra:
o: pū:dʒi:va:dʒi:, əbʰidʒa:ṭjəkə vjəvəṣṭʰa:

dʒu:kə bi:tʃə kəṭe:ko: dʒṅṣṅ
tʃəli a:bi rəfiələ vərgə-ṣṅgʰəṣə
a:dʒunɪkəṭa:kə ṣuṇa:mi: dʒʰe:ləiṭə

pʰəiʃəṇə ṭrē:ḍəkē: dʒəkiʃəbəiṭə
va:ṣəme:, əḍʰi:va:ṣəme:

ā:tʃərə, o:ṭʰəṇi:, ṣṭələ, ruma:lə, kəpʰəṇəme:
dʒəṇə-ṣəro:ka:rə le:lə əpəṇə ṣṭʰa:ṇəpərə

əḍigə, ṣurəkṣiṭə tʃʰi: fiəmə ʔgəpə:ṭʰa:- (priṣṭʰə ṣṅkʰja: 36
)

bəhɪtə lo:kəkə ma:nəbə tʃənɪ, dʒa:hi me: hāmə sɛ:fi:
tʃi:, dʒe: a:i: hāmə səbʰə po:tʃi: likʰəitə tʃi: mudɑ:
pəʔhəitə nəhi tʃi:. pəʔhəitə: tʃi: tʃə po:tʃi: ke:rə tʃəjənə dɪsə
sɑ:kā:kʃə nəhi rəhəitə tʃi:. əhi vɪsəjə pərə vɪŋo:də dʒi:
əpənə 'po:tʃi:' kəvitɑ: me: likʰəitə tʃəʔtʃi:
hāməsəbʰə sʃsʃka:ɪtə tʃi: pəʔhəba:kə le:lə
kəmo:be:sə gəmbʰi:rə ro:mā:sə kəri: po:tʃi:kə sʃgə
mudɑ: tʃa:hi: po:tʃi:-tʃuŋɑ:vəkə vɪve:kə.- (priṣṭhə sʃkʰja:
39)

po:tʃi: tʃuŋɑ:və a: pəʔhəba:kə ba:tə kəhəitə tʃəʔtʃi a: sʃvəjə
o:kərə pa:lənə sɛ:fi: kəritə tʃəʔtʃi. ətʃə i: bʰe:lə dʒe:
hɪŋəkə kəʔhənɪ: a: kərəŋɪ: me: ətərə nəhi tʃənɪ. təkərə
prəma:nə hɪŋəkə tʃuʈti: ŋju:tənəkə sɛ:və, ŋju:tənəkə
gəʈkə ŋjəmə, ka:lɪdɑ:səkə me:ghə, ju:tə:pɪja:, ka:rlə
ma:ɪksə a: sʃma:dʒəva:dɪ: sʃənə kəvitɑ: me: po:re:-po:re
bʰe:təʔ. tʃuʈti: kəvitɑ: me: mədʒədu:rəkə tʃulənɑ: tʃuʈti:
sʃ bʰe:lə ətʃi. kəhələ ge:lə ətʃi dʒe: sɪrphə ra:ŋɪ: tʃuʈti:
me: fi:itə tʃəʔikə prədʒənənə kərəba:kə kʃəməʔa: fe:sə
tʃuʈti: tʃə bɪŋɑ: kuŋo: utʃa:bətʃə ke:ŋe: kʰəʔəitə rəhəitə
ətʃi ra:ŋɪ: le:lə. tʃəhɪŋɑ: mədʒədu:rə kʰəʔəitə ətʃi
ma:likə le:lə, vjəvəstʃa: le:lə. mudɑ: mədʒədu:rə ke: tʃə
sʃərə fi:itə tʃəʔikə! pʰe:rə e:ŋɑ: kiʃəikə? kəhəitə tʃəʔtʃi:
mudɑ: o:kərə bʰa:sɑ: kəhā: budʒi sʃkələhɪ
budʒəbɪtʃəhɪ pəriṣrəmi: nəhi fi:itə nəpūsəkə

pəhiŋe: o:kəre: kəri bəṭəhiũ gula:mi:š̃ a:d̃i: d̃ə !-
(priṣṭhə š̃k̃h̃ja: 52)

pəreḍe:š̃ja: bəṭṭi: s̃əb̃hə əpəṇə bu:ṭhə ma:jə ba:pə ke:
ṭh̃o:ṭi ṇ̃kəli d̃i: a:ṭə əṭh̃i b̃həḍe:s̃ə. im̃hərə ma:ṭa: piṭa:
ṭəkə-ṭəkə ṭəkəṭə rəhiṭə əṭh̃i əpəṇə š̃ṭa:ṇə ke:rə ba:ṭə -
b̃hə' d̃i: a:jə b̃hə:ṭə m̃riṭju š̃ pu:rvə. e:hi ba:ṭəkə a:
b̃h̃a:vəkə ṭuləṇa: kuṇṇo: g̃hərə me: la:gələ 'ke:ba:ṭə' š̃
kəreṭə ṭh̃əṭh̃i s̃a:hiṭjəka:rə:

d̃i: k̃h̃əṇə la:gələ rəhiṭṭh̃ə ṭa:la:

ḍe:k̃h̃əṭə rəhiṭə ṭəkəṭəki: ləgəuṇe:

əb̃əṭə-d̃i: a:ṭə e:kə-e:kəṭa: lo:kəkē:

d̃i: e:ṇa: bu:ṭhə ma:jə-ba:pə ā:k̃h̃i p̃h̃a:ṭi

ṭəkəṭə rəhiṭə ba:ṭə

əpəṇə pəreḍe:š̃i: ḍ̃hi: ja:-puṭa:kə- (priṣṭhə š̃k̃h̃ja: 62)

'š̃əva:kə kuṣumə ka:m̃i:ṇi:' ke:rə ṭuləṇa: a:ṣ̃ṭi:ṇəkə
s̃a:pe:k̃ṣ̃əṭa:va:ḍi: s̃iḍḍ̃h̃ā:ṭə š̃ kəreṭə kəvi ṇ̃ṣ̃kəṣ̃ə ḍ̃əṭə
ṭh̃əṭh̃i:

ḍ̃h̃əṭi:š̃ b̃rəhm̃ā:ḍə ḍ̃h̃əri

ṣu:ṇjəš̃ əṇṭə ḍ̃h̃əri

ṭh̃əṭh̃ie: e:k̃h̃əṇo:

d̃i: ṽəṇəkə s̃a:pe:k̃ṣ̃əṭa: a: ṇ̃rəpe:k̃ṣ̃əṭa:kə

bəṇələ pəjəve:k̃ṣ̃əkə

š̃əməṣṭə s̃riṣṭikə a:ḍ̃h̃a:rə ṣ̃əkt̃i

fiəməərə sʰəva:kə kuʃumə ka:mɪɲi:- (priʃtʰə ʃʌkʰja: 75)
 ʃa:mjəva:ɖi: vitʃa:rəɖʰa:ra: ke:rə bəfiutə lo:kə e:fi:ne:
 tʃʰətʰi dʒinəkə: a:ɲjo: bʰu:kʰə, ətʃʰu:tə a:ɖikə ɖərdə
 ɖe:kʰa:itə tʃʰənɪ, nʰəfi bʰe:tələ tʃ kəlpənə: kə' ləitə tʃʰətʰi.
 vɪŋo:ɖə dʒi:kə əne:kə kəvitə: dʒe:ɲa: 'bʰu:kʰə' e:fi
 əvəɖʰa:rəɲa: ke:rə prəma:ne ətʃʰi. dʒətəjə a:vəʃjəkətə: ʃʌ
 əɖʰikə fi:ɪkə, dʒətəjə ke:rə pəpələərə ʃərəka:rə ʃku:lə
 ke:rə ne:ɲa: ke: mupʰtə bʰo:dʒənə ɖəitə fi:ɪkə, dʒətəjə
 ko:ro:ɲa: ka:lə me: a: e:kʰəŋo: mupʰtə əɲa:dʒə pa:i:
 gʰəre:gʰəre: bʰe:təitə fi:ɪkə, dʒətəjə ʃəvidʰa:ne me:
 prətʃəkʃə ru:pə ʃʌ ʃa:mjəva:ɖi: ba:tə ʃəma:fi:tə fi:ɪkə a:
 dʒəkəra: ʃəbʰə ɖələ, ʃəmuɖa:jə vitʃa:rəɖʰa:ra:
 ʃəmma:ne kərəitə fi:ɪkə, dʒətəjə e:kə a:ɖu:va:ʃi: məfi:la:
 dʒʰa:rəkʰəndə ke:rə ʃuɖu:rə dʒi:la: ʃiməde:ga: me:
 bʰa:təkə biɲa: mərələ fi:ɪkə a: ʃəməstə ɖe:ʃə me: ba:tə
 dʒəgələ ke:rə a:gi dʒəkā: pəɖʒəri ge:lə fi:ɪkə, tətəjə i:
 ba:tə ʃəbʰə a:utə əfə kəɲte:kʃtə budʒʰəɲa: dʒa:itə
 tʃʰəikə. a:bə lo:kə məfi:la: utʰa:ne ʃəgə ʃəbə əltərəne
 pərə gəmbʰi:rə bʰe:lə ətʃʰi. ɖəitə le:kʰəne a: nʰəvə
 bəuddʰə vitʃa:rəɖʰa:ra: ɖəne-ɖəne kə' rəfiələ ətʃʰi, pʰe:rə
 ke:fiəne tʃa:ne? tʃa:fi ʃəməjə ləgəitə ətʃʰi dʒe:ɲa: kəvi
 1980 ke:rə əɲɪmə kʃəne me: ʃutʃ rəfiələ fi:ɪtʰi a:
 e:kʰəne: dʒa:gələ tʃʰətʰi. itʃi:ʃə ke: vətəma:ne me:
 ɖe:kʰəbə ke:rə kəla: me: o:fiuɲa: ba:məpətʰi: ma:fi:ra
 fi:ɪtə tʃʰətʰi. i: məfi:ra:tʰə vɪŋo:ɖə dʒi: ke: ʃe:fi: tʃʰənɪ.

nju:təŋəkə ʃe:və kəvɪtɑ: e:kə tʰa:mə t̪ɔ̃ pra:tʃi:nə
bʰa:rət̪i:jə dʒɪna:nə ke:rə məɦima: m̃əɖɪt̪ə kərəɪt̪ə ət̪ʰi t̪ɔ̃
d̪o:ʃərə d̪ɪʃə vɪd̪va:nə lo:kəŋɪ me: d̪ʒe: ʃo:tʃəkə
ubʰəjvɪɪt̪ɑ:t̪ɑ: t̪ʰəŋɦɪ t̪ɑ:ɦɪ pərə t̪ɔ̃d̪ʒə kəʃəɪt̪ə ət̪ʰi:
"lət̪əkələ buddʰɪd̪ʒi:vi:kə əŋulo:mə-vɪlo:məme:
ŋɪt̪ʃiɑ:-u:pərə kə' rəɦələ ət̪ʰi
nju:təŋəkə ʃe:və." (priʃt̪hə ʃ̃k̪hja: 83)

"t̪ɑ:lɪba:n̪i: ʃo:tʃə" kəvɪtɑ: e:kə d̪ɪʃə d̪ʰa:rɪmɪkə
un̪ma:d̪ə ke:rə vɪro:d̪ʰə kərəɪt̪ə ət̪ʰi t̪ɔ̃ d̪o:ʃərə d̪ɪʃə juɖʰə
ʃ̃ məɦɪla: ko:n̪ɑ: prəbʰa:vɪt̪ə ɦo:ɪt̪ə t̪ʰəɪt̪i t̪əkərə vəɪfɪkə
ɑ: ka:lə kʰəŋd̪ə ʃ̃ ɪt̪ərə ba:t̪ə pre:ʃɪt̪ə kərəɪt̪ə t̪ʰəɪkə:

"juɖʰd̪əkə ʃəməjə ɑ: ru:pə d̪ʒe: ko:n̪o: ɦo: a:n̪t̪əɪkə ɦo:
va: d̪u: t̪iɑ:ɪ d̪e:fəkə bi:t̪ʃə
ma:t̪ɪkə ba:d̪ə ʃəbʰəʃ̃ be:ʃi: rəũd̪lə ge:lə
bərəbərət̪ɑ:kə ma:rələ məɦɪla:
d̪ʒ̃ rəũd̪lə ŋəɦɪjo: ge:lə
t̪əkʰəŋo: vɪd̪ʰva:., be:ʃəɦa:ra: rəɦəbe: kərəɪt̪ə" (priʃt̪hə
ʃ̃k̪hja: 96)

"ka:lɪd̪ɑ:ʃəkə me:ghə" pəɖʰəɪt̪ə ka:lə ŋi:kə la:gələ.
bʰe:lə d̪ʒe:n̪ɑ: ba:ba: ja:t̪i: "ka:lɪd̪ɑ:ʃə ʃəɪt̪ə ʃəɪt̪ə
bət̪ələ:n̪ɑ:" ke:rə pa:ɪt̪ə 2 ʃ̃gə a:ɦɪ ge:lə t̪ʰəɪt̪i. mud̪ɑ:

വിനോദം ദ്വീ: ഷുദ്ദുദ്യേ ബ്ഹ്ദദ്യകേ ബന്യേതേ ഗരി:ബി: ഹ: ബഹിത്യേ ബ:തേ ഷബേ കേരേതേ ത്വ്യാതേ. മേ:ഗ്ഹേ ഷ്ഠ പാ:രിസ്തേതികി: കേ:രേ ത്വ്യാ:., മണ്യുകേ ധ്വ:വ:രേ: പ്രകേരിത്യ ധ്വ:ഹിന്യേ ഹ: ന്യാ:ന്യാ: തേരേഹകേ പ്രേന്യേ ഹ:കേ:ശ്യാ:തേ:ജന്യേ മേ: കേരേതേ ത്വ്യാതേ, ജ:തേ:കേ പ്രേന്യേ ഹ:ഹിന്യാ: ത്വ്യാന്യ:

"രേവ്യാ:ജലേ ധ്വ്യാതേ:., പ്യാ:തേലേ ധ്വ:വ:രേ: ത്വ്യാ: ബേ കോ:ന്യാ: ത്വ്യാതേ ഹേരേ, കോ:ന്യാ: ഹിന്യാന്യേ ന്യാ:രേ കോ:ന്യാ: രേഹേലേ വ:വ:രേ ബി:ജ:മേ: ഹ:ബേ ലാ:ഗേലേ കി:തേ:-ഗ്ഹുന്യേ ഷ്യാന്യാ:ന്യാ: കോ:ന്യാ: ലേ:തേ:ഹേ ഷ്യാതേന്യേ ധ്വ്യാന്യേ-ബോ:ന്യാ:ഹിന്യാ:കേ ത്വ്യാന്യാ: ഗേ:ലേ രോ:ദ്വീ:-രോ:തി: ഷ്യാ:പേരേ ന്യാ:ബ്ഹേരേ ഹ:കേരേ ത്വ്യാ:ഹിന്യാ:-ത്വ്യാ:കി: കോ:ന്യാ: ബ്ഹേരേതേ ഷ്യാന്യാ:ന്യേകേ ബ്ഹു:കേലേ പേ:തേ ഹ:ഹിന്യാ: മേ:ഗ്ഹേഹിന്യാ: ബ്ഹേ' കോ:ന്യാ: രേഹേലേ ത്വ്യാ: മേ:ഗ്ഹേ" (പ്രിസ്തേ ഷ്യാ:കേ: 119)

കേവേ ഷ്യാന്യാ: വ:വ:രേന്യേ , പേ:ജ:വ:വ:രേന്യേ ലേ:ലേ ത്വ്യാതേ ത്വ്യാതേ ഹ: മേ:ഗ്ഹേ:വ്യാ:തേ ദ്വ്യാകേ: ഹ:ദ്വ്യാകേ ഷ്യാ:തി കേ:രേ ന്യാ:ദ്വ്യാ:വ:വ:രേ: പ്രേ:സ്തേ:തേ കേരേതേ ത്വ്യാതേ:

"പി:ജ:ശ്യാലേ ദ്വീ:വേ-ദ്വ്യാ:തുകേ വ്യാ:വ്യാ: ഷ്യാ:കേ: ഗോ:ത്വ്യാ-ബിന്യാ, കേ:തേ-കേ:തേ പാ:തേ ഷ്യാ:ഹിന്യാ:ലേ ദേ:വേ:., പ:കേ:ഹിന്യാ:രേ ക്ഷി:ന്യാ:കേ:ജേ ന്യാ:തി:., ത്വ്യാ:മേ:കേലേ ധ്വ:വ:രേ കോ:ന്യാ: ബ്ഹേ:തേ:തേ:കേ പൂ:ന്യാ: ഗ്യാ:ഗോ:ലാ:ബ്ഹേ

ko:n̄a: fie:t̄a:kə s̄a:gəra s̄ōgə məd̄hura-miləṇə
e:fi: be:t̄he: kəṇəit̄ə pa:t̄ərə d̄z̄əməkələ ṇəḍi:" (priṣṭhə
s̄ōk̄h̄ja: 119)

s̄e: d̄ze: ho:, bəfiut̄ə d̄ṇəkə ba:d̄ə e:fi:ṇə kəvit̄a:kə
po:t̄hi: pəd̄hələ ət̄h̄i d̄z̄əkəra: pəd̄həla: s̄ō a:ṇəṇḍəkə
əṇṇub̄həvə b̄he:lə. b̄he:lə, s̄a:hit̄jə pəd̄hi rəhələ t̄h̄i: b̄he:lə,
s̄a:hit̄jəkə:rə s̄pəj̄ō gəh̄iṇə əḍh̄jəṇə ke:ṇe: t̄h̄əḍ̄hi, b̄he:lə,
s̄a:hit̄jəkə:rə ṇṇp̄h̄ərmḍə t̄h̄əḍ̄hi. əgərə əh̄i: ṇṇp̄h̄ərmḍə t̄h̄i:
t̄ō ba:t̄ə kuṇḍo: va:d̄ə prət̄vva:d̄ə ke:rə kəru, ba:t̄ə
gəmb̄hi:rə h̄ie:t̄ə, prəma:ṇikə h̄ie:t̄ə.

əpəṇə ba:t̄əkə kəḥjə h̄imə puṇə: v̄ṇo:d̄ə kuma:rə
d̄z̄h̄a:kə s̄əbd̄ə s̄ō kəṇəit̄ə t̄h̄i: d̄ze: po:t̄hi: ke: pa:t̄h̄əkə
le:lə s̄a:r̄h̄əkə b̄əṇəb̄əit̄ə ət̄h̄i:

"h̄imə rəhi: va: ṇəhi rəhi:

mud̄a: kəvit̄a: h̄imərə ba:d̄z̄əḥt̄ə, kəṇəit̄ə s̄ōva:d̄ə
s̄əh̄ie:d̄z̄ikə' ra:k̄h̄əbə h̄imərə kəvit̄a:." (priṣṭhə s̄ōk̄h̄ja: 7)

s̄əva:kə kuṣumə ka:miṇi: (m̄əḥṭh̄ili: kəvit̄a: s̄ōgrəh̄iə)

kəvi: v̄ṇo:d̄ə kuma:rə d̄z̄h̄a:

mu:l̄jə: 200/

ṇəva:rəmb̄hə: məd̄h̄ubəṇi:

prət̄h̄əmə s̄ōs̄k̄ərəṇə: 2023

2

kəkəra: ke: d̥u:ʃətə

kəvɪt̪a: ʃə̃grəhə - mun̪ɳi: məd̥h̥u

mun̪ɳi: məd̥h̥ukə d̥o:ʃərə kəvɪt̪a: ʃə̃grəhə pra:pt̪ə bʰe:lə
ət̪ʰɪ -kəkəra: ke: d̥u:ʃətə. po:t̪ʰi: ke:rə n̪a:məkəraṇə
kəṇe: be:t̪ʰəpə t̪ʰəikə. i: pa:t̪ʰəkəkə a:kəṣṇə əpəṇa:
d̥uʃə kʰɪt̪ʰət̪ə t̪ʰəikə. po:t̪ʰi: pət̪ʰəjə ləgələh̥i. i: po:t̪ʰi:
pət̪ʰəla: ʃə̃ ət̪e:kə ʃpəʃt̪ə d̥ʒəru:rə bʰe:lə d̥ʒe: mun̪ɳi:
məd̥h̥u mət̪ʰɪli: d̥ʒəgət̪ə me: ʃəma:d̥ʒə a: vjəvəʃt̪ʰa:
ke:rə ʃəd̥əvə əvələ:kəṇə kərət̪ə t̪ʰət̪ʰi. d̥ʒe: əṇubʰəvə
h̥o:it̪ə t̪ʰəṇi, ṇi:kə, əd̥h̥əla:h̥ə, t̪əkərə t̪vərit̪ə ʃəmpre:ʃəṇə
pədjəkə ma:d̥e: kərət̪ə t̪ʰət̪ʰi. ət̪ʰə i: bʰe:lə d̥ʒe: h̥iṇəkə
kəvɪt̪a: h̥iṇəkə ʃa:h̥it̪ə pa:t̪ʰəṇə, əd̥h̥əjəṇə, puʃt̪əkə:ləjə,
a:d̥i ʃə̃ kəmə prəbʰa:vɪt̪ə t̪ʰəṇi, vjəvəʃt̪ʰa: ʃə̃gə h̥iṇəkə
ʃəh̥əmət̪i, əʃəh̥əmət̪i, vɪt̪a:rə a:d̥i kə əbʰiʋjəkt̪i t̪ʰəṇi.
h̥iṇəkə ʃa:h̥it̪ə (pədjə) me: i: mɪt̪ʰɪla:, bɪh̥a:rə, bʰa:rət̪ə
a: kət̪əu-kət̪əu əkʰəṇd̪ə vɪʃvəkə məh̥ɪla: ke:rə
prət̪ɳud̥h̥ɪt̪və kərət̪ə t̪ʰət̪ʰi. a:vəʃjəkə ṇəh̥i d̥ʒe: pa:t̪ʰəkə
h̥iṇəkə ʃəbʰə ba:t̪ə, bʰa:və a: əbʰiʋjəkt̪i ʃə̃gə ʃəh̥əmət̪ə
h̥o:t̪ʰi, mud̪a: h̥iṇəkə kət̪ʰəṇə əpəṇə t̪ʰa:pə əvəʃjə
t̪ʰo:t̪ə t̪ʰəṇi. mun̪ɳi: məd̥h̥u, d̥ʒe:ṇa: d̥ʒe:ṇa: kəvɪt̪a:
le:kʰəṇə d̥uʃə g̃əbʰi:rə bʰe:lə d̥ʒe:t̪i:h̥ə, t̪e:ṇa: - t̪e:ṇa:

हिन्ऱकॆ सऱःहिऱ्जॆ ँपॆन्ऱ त्थोःसऱ स्त्थऱःन्ऱ लेःतॆन्ऱ, त्तेःहिॆन्ऱ
 बॆऱवऱसॆजॆ हिन्ऱकॆ कॆवऱत्तॆ मेः ँन्ऱेःकॆ त्थऱःमॆ बॆऱेःतॆतॆ. सऱः
 कॆकॆहॆन्ऱ बॆऱेःतॆतॆ? दॆऱ्जॆकॆहॆन्ऱ हिॆमॆ सॆबॆहॆ गॆबॆहिःरॆतॆः सॆ
 ँपॆन्ऱ सऱःहिऱ्जॆकॆःरॆ सॆबॆहॆकॆ रॆतॆन्ऱः केः पॆरॆहॆबॆ,
 मॆन्ऱन्ऱ कॆरॆबॆ. हिॆमॆरॆः सॆबॆहॆकॆ सॆमॆसॆजॆः इः ँत्तॆरॆ दॆऱेः
 हिॆमॆ सॆबॆहॆ सऱःहिऱ्जॆ सऱःहिॆः सऱःहिऱ्जॆकॆःरॆकॆ न्ऱःमॆ, कॆहिॆःतॆ
 द्देःकॆरॆ पॆरॆहॆतॆ त्थऱः, इः मॆःन्ऱ लेःतॆ त्थऱः दॆऱेः पॆऱॆलॆः-पॆऱॆलॆः
 सऱःहिऱ्जॆकॆःरॆ लिॆकॆहॆन्ऱेः हिॆःतॆःहिॆ त्थॆ न्ऱःकॆ ँन्ऱेःतॆः ँदॆहॆलॆःहिॆ.
 अःबॆ हिॆमॆरॆः सॆबॆहॆकेः ँहिॆ त्थॆरॆहिॆकॆ सॆःतॆ सॆ बॆःहिॆरॆ
 ँबॆतॆ रॆतॆन्ऱः कॆःदॆऱॆतॆ सॆःतॆ रॆकॆहॆतॆ पॆरॆहॆकॆ त्थऱःहिः न्ऱॆहिॆ
 किः वॆऱ्जॆ कॆःदॆऱॆतॆ. मॆदॆहुॆ केःरॆ कॆवऱः वॆःरॆतॆःलॆःपॆ
 कॆरॆतॆ त्थॆन्ऱु - सॆवॆजॆ सॆ, सॆमॆःदॆऱॆ सॆ, पॆरॆरॆसॆतॆः सॆ !

एःहिॆ पॆःतॆः मेः कुलॆ 54 कॆवऱः त्थॆऱॆकॆ. ओःन्ऱः वऱसॆजॆ त्थॆ
 बॆहिॆतॆ त्थॆऱॆकॆ मुदॆः सॆबॆहॆ कॆवऱः पॆरॆहॆलॆःकॆ बॆःदॆ इः
 सॆऱॆसॆतॆ बॆहॆ' दॆऱॆःतॆ त्थॆऱॆकॆ दॆऱेः सॆबॆहॆ कॆवऱः मेः कॆन्ऱेः
 न्ऱेः कॆन्ऱेः मॆहिॆलॆःकॆ सॆऱॆरॆ पॆरॆसॆऱॆवऱत्तॆ बॆहॆ' रॆहिॆलॆ त्थॆऱॆकॆ.
 'ँग्रॆगॆःमॆन्ऱः' कॆवऱः मेः दॆऱॆकॆहॆन्ऱॆ एःकॆ मॆःजॆ ँपॆन्ऱ
 सऱःसॆरॆ बॆसॆऱॆतॆ बॆःतॆः सॆ ँपॆन्ऱ पुॆतॆहिॆ केःरॆ कॆरॆदॆहॆःसॆ
 कॆरॆतॆ बॆःतॆःकॆ बॆःरॆः मेः इः कॆहिॆतॆ त्थॆऱॆहिॆ दॆऱेः बॆःतॆः
 सऱःहिॆः मॆःजॆ दॆऱॆ कॆमॆ अः पॆऱॆन्ऱः दॆऱॆ ँदॆहिॆकॆ रॆहिॆतॆ ँत्तॆरॆ
 त्थॆ मॆदॆहुॆकॆ उॆत्तॆरॆ सॆमॆःदॆऱॆ मेः दॆऱॆहिॆःदॆऱॆ पॆरॆतॆः केःरॆ
 पॆरॆतॆलॆन्ऱॆ अः बॆःतॆः अः बॆःतॆः मेः ँत्तॆरॆ पॆरॆ पॆरॆहिॆःरॆ
 वॆऱॆगॆजॆ रुःपॆः कॆरॆतॆ त्थॆन्ऱुः

"s̥e: fiəmə kəfiəliʒənu - ki: kərəbē: ma:ʒə

bʰəudʒi:kē: ba:bu: d̥e:n̥e: tʃʰəʈʰi d̥u:dʰəkə mo:lə
tʃʰuka:ʒə

pʰe:rə əŋəkə: s̥əmpəʈt̪ipərə lo:bʰe: ki:

bika:ʒələ be:t̪a: pərə kʃo:bʰe: ki:

bikri:-bəʈt̪a:me: ke:fiəŋə fi:ʒə d̥əʒja:

d̥əfi:dʒəkə bʰe:t̪ələ ga:nu: ru:pəʒja:

dʒunu vɪvɑ:d̥ə a:bə kəru: fi: məʒja:

t̪ē: əŋgɑ:mi: bəŋələ tʃʰəʈʰi bʰəʒja: (priʃtʰə s̥kʰja: 14)

be:t̪i: a: ŋɑ:ri:kə s̥t̪iʈi pərə vɪkələ tʃʰəʈʰi s̥ɑ:fiʈjəkɑ:rə.
s̥o:ŋo:grɑ:pʰi: a: me:d̪ikələ t̪əʈrə s̥əgə ko:ŋɑ: lo:kə
d̥əktərə s̥ə mɪli e:kə d̪iʃə bʰru:n̥ə fiəʈja: kərəʈt̪ə tʃʰəʈʰi a:
d̥o:s̥ərə d̪iʃə d̪urgɑ: pu:dʒɑ: a: əŋjə ut̪s̥əvə pərə kəŋja:
pu:dʒəŋə kərəʈt̪ə tʃʰəʈʰi, t̪ɑ:fi pərə s̥o:dʒʰe: kəʈʰo:rə
prəfiɑ:rə kərəʈt̪ə tʃʰəʈʰi. o:ŋɑ: e:fi vɪʃəʒə pərə kəʈt̪e:kə s̥t̪i:
a: puruʃə s̥ɑ:fiʈjəkɑ:rə kələmə ut̪həŋe: tʃʰəʈʰi mudɑ:
mun̪i: məd̪u ke:rə kəfiəba:kə t̪e:vərə a: bimbə
be:tʃʰəpə tʃʰəŋu.

'gərbʰəme: ma:ʒə' kəviʈɑ: ke:rə kiʈʃu əʃə d̥e:kʰi s̥əkəʈt̪ə
tʃʰi: a: əŋubʰəvə kə' s̥əkəʈt̪ə tʃʰi::

e:fi bi:t̪ə ŋəvərə:t̪i a:bi ge:lə

kəŋja:-pu:dʒəŋəme: s̥əbʰə əgrəs̥ərə bʰe:lə

mudɑ: kəkka: kərəʈt̪ə tʃʰəʈʰi d̥o:s̥ərə: t̪əʒja:ri:

ŋəfi dʒəŋəməʒə d̥e:t̪iŋə be:t̪i: s̥əŋə be:mɑ:ri:

ꣳꣳ:pa:ri: dꣳ' e:lak^hna kakk:a:dzi:

a:la: bala: ko:na: kaꣳꣳja:kē:-(priṣṭ^ha ṣṣāk^hja: 15)

kavita: ke:ra bimbə pərə kəṇe: d^hja:na de:lə d^hja:je -
be:ti: le:lə 'be:ma:ri:', d^hze: daktərə b^hru:na hətja:
kəṛəta:hə t^hṇaka: le:lə 'a:la: bala: kaꣳꣳja:' a: ətətəhə
daktərə ke:ra me:hiṇəta:na: ke: 'ꣳꣳ:pa:ri:' jəbdə ṣṣ
kəhələ ge:lə t^həikə. i: ba:tə ke: kəte:kə gəb^hi:ra
bəṇəbətə t^həikə, kəṭ^hje me: kəte:kə gət^h a: ṣṣma:d^həkə
prət^h g^hriṇa: utpənṇə kəṛətə t^həikə ! munṇi: məd^hu
e:hi ba:tə ke: kəte:kə ṣṣhəd^hətə: ṣṣ kəhətə t^hət^hi,
ṣṣma:d^həkə damb^hə ko:na: t^ho:ṛətə t^hət^hi ! ətəje rukətə
kəhā: t^hət^hi! kəṭ^hje ke: a:ga: bəṛ^həbətə lo:kə, puruṣə a:
ṣṣma:d^həkə ke: dūtka:rətə kəhətə t^hət^hi:

əpənə kəṇja:kē: gərb^həme: ma:ri

pəṛo:ṣja: kəṇja:kə-pu:d^hənə kəṛə t^hi:

b^ha:vi: ma:ikə

b^hru:nəkē: nṣṣtə kə'

əṇe:re: əhā: ma:t^hriṇətə: bəṇəi t^hi:- (priṣṭ^ha ṣṣāk^hja: 16)

ṣṣa:hitjəka:ra nā:ri: ṣṣma:d^həkə prət^hṇud^hitvə kəṛətə
pre:məkə ṇṇṇi:ke:təṣṣə bəṭəbətə t^hət^hi "ətərə" kavita:
me:,d^hze: hiṇəka: ət^həva: a:d^hukə ko:na: məhila: ke:
ma:ṇje t^həṇi:

pre:mə kərabə
gula:mi: nəɦı
məɾja:d̪ɪtə rəɦəbə
ʃo:ʃɪtə nəɦı
ərd̪d̪h̪ā:ɡɪɳjı: bəɦəbə
kʰəba:sɳɳjı: nəɦı
ʃəɦətʃəri: rəɦəbə
əɦutʃəri: nəɦı
ʃe:va: kərabə
nəurəpəɦə nəɦı
bʰəktɪ kərabə
ãd̪h̪əbʰəktɪ nəɦı
ʃɾiʃtɪkə vərəd̪a:nə
bʰe:tələ ətʰı
ma:jə bəɦəbə
məɦı:nə nəɦı.- (priʃtʰə ʃəkh̪ja: 18)

a:bə tʃa:ɦı: t̪ə ʃəma:d̪ʒə me: kəvɪt̪a:kə upəɾjuktə
ʃənd̪d̪ərbʰə ke: pəɾtʃı: bəɦa: ɡa:ɪd̪ələ:ɪn̪ʃə ke:rə ru:pə me:
ɡʰərə: ɡʰərə bā:tɪ d̪ı: bəd̪ələt̪ə ʃəməjəkə ʃəgə ʃt̪ɾı:ɡəɦə
ke:rə bʰu:mıka: ki: ɦo: t̪a:ɦı ke:rə ko:d̪ıgə tʃʰəɪkə i:
kəvɪt̪a: ʃa:ɦıt̪jəkə:rə əpəɦa: ʃəgə ʃəməst̪ə n̪a:ɦı:
pɾəd̪ʒa:t̪ı ke: d̪e:kʰə rəɦəlɪ tʃʰət̪ɦı, pəɦıbʰa:ʃɪt̪ə kə' rəɦəlɪ
tʃʰət̪ɦı, pɪruʃə ʃəma:d̪ʒə ke: tʃe:t̪a: rəɦələ tʃʰət̪ɦı, t̪ənd̪ɾa:
ʃə d̪ʒəgə: rəɦəlɪ tʃʰət̪ɦı.

upəro:ktə ba:tə a: vitʃa:rə ke: fiədʒa:ro: de:gə a:ga: lə'
dʒa:itə tʃhəikə 'dɑ:nəkə [tə:]', i: prəʃnə kəreitə tʃhəikə
kənja:dɑ:nə ke:rə əvədhərənɑ: pərə, o:kərə pərəmpərə:
pərə, ni:tʃ-əni:tʃ pərə, vidʒnɑ:nə pərə dʒe: səbhə t̪ərəhiē:
st̪ri:gənə le:lə ka:ləkə ma:lɑ: bəneitə tʃhəikə. i: prəʃnə
kəreitə tʃhəikə a:dʰunukətɑ: pərə:

putrəkə s̪e:fiə: əhi: pitɑ: tʃhi:,
putro:kə dɑ:nə kərijuəkə n̪e: ba:bu:
kənje:dɑ:nə [ɑ: pərə kijəikə dʒo:rə rəhiə: !- (prišt̪hə
s̪k̪h̪jɑ: 24)

ba:tə ke: pʰe:ro: kərkəʃə bʰe:lə ərt̪hə bətəbətə
s̪ɑ:hit̪jəkɑ:rə e:kə prət̪n̪d̪hi putri:kə ma:d̪e: prəʃnə
kəreitə tʃhət̪hi:

be:ti:s̪ p̪idə tʃhu:təjə t̪ɑ:hi le:lə
kək̪h̪n̪o: kən̪e: kʰe:t̪ be:t̪it̪ tʃhi:
kək̪h̪n̪o: a:lɑ:bəla:,

kəʃəijɑ: ləgə d̪əugəitə tʃhi:
tʃhi: d̪un̪e:t̪i: liɡəbh̪e:d̪s̪ grəs̪t̪ə
dʒʰu:t̪h̪e: dɑ:nəkə [tə: kəreitə tʃhi:.- (prišt̪hə s̪k̪h̪jɑ: 24)

kəvitɑ:kə ərt̪hə s̪vət̪h̪ə prəma:n̪it̪ tʃhəikə. e:kərə ələgə
vja:k̪h̪jɑ: ki: kəri: ! s̪ɑ:hit̪jəkɑ:rə s̪vət̪h̪ə s̪ vjəkt̪i ərt̪h̪ɑ:t̪ə
pitɑ: a: vjəkt̪i s̪ s̪mɑ:dʒə t̪əkə prəʃnə kəreitə ət̪hi.

prəŋnə n̄a:ri:kə əd̄h̄ika:rə, s̄amma:n̄ə le:lə kəraɪt̄ə ət̄ʰi :
hie: jəu s̄ama:d̄z̄ə, e:kəta: ba:t̄ə pu:t̄ʰəi t̄ʰi:

ki: s̄ətt̄e: ma:t̄rə be:t̄i:kə kəlj̄a:n̄ə hie:t̄u

d̄əhie:d̄z̄əkə v̄ir̄o:d̄h̄ə kəraɪ t̄ʰi:

ət̄h̄əva: be:t̄i:k̄ē:, ā:gi:-n̄u:a:t̄a:me:

t̄l̄ā:d̄z̄əl̄i d̄e:ba:kə d̄z̄o:ga:rə t̄a:kəi t̄ʰi: !- (priṣṭhā s̄k̄h̄ja:
24)

e:kə ba:t̄ə d̄z̄e: pa:t̄h̄əkə hie:t̄u pra:n̄ə s̄ətt̄j̄a:rə kəraɪt̄ə
t̄ʰəikə s̄e: i: d̄z̄e: e:kə m̄əh̄ila: ke: ru:pə me:
s̄a:hiṭ̄j̄ək̄a:rə m̄əh̄ila: v̄ərgəkə s̄ama:d̄z̄ə, s̄s̄k̄rit̄i, d̄e:ʃə,
ʃik̄ṣa: a: v̄id̄z̄j̄a:n̄ə le:lə ki: kərt̄əvj̄ə h̄io:ba:kə t̄j̄a:hi:
t̄əkərə s̄p̄əṣṭ̄ə re:k̄h̄a: k̄h̄i:t̄j̄ə r̄əh̄ələ t̄ʰətt̄h̄i. b̄əḍḍəl̄əit̄ə
s̄əm̄əj̄ə s̄ḡgə n̄u:t̄ən̄ə p̄h̄u:lə d̄z̄e:n̄a: k̄h̄ilə r̄əh̄ələ h̄io:,
a:ʃa:, n̄əv̄ə ut̄s̄a:hi d̄z̄e:n̄a: s̄ətt̄j̄a:rə kəraɪba:kə hie:t̄u
p̄h̄əṭ̄əp̄h̄əṭ̄a: r̄əh̄ələ h̄io:, d̄z̄e:n̄a: n̄əv̄əḍḍ̄a:gəraṇə ke:rə
m̄ənt̄rə s̄əm̄əv̄e:t̄ə s̄v̄ərə me: v̄e:d̄ə pa:t̄h̄ə d̄z̄ək̄ā:
d̄z̄h̄ēka:rə b̄ik̄h̄e:rə r̄əh̄ələ h̄io:! d̄z̄e:n̄a: it̄h̄i:s̄ə s̄ḡ
pre:r̄əṇa: le:t̄ə ut̄t̄amə ke: put̄ʰəit̄ə ət̄ʰi, s̄ərv̄o:t̄t̄amə
b̄h̄əv̄iṣ̄j̄əkə p̄h̄a:ūde:ʃəṇə t̄əj̄a:rə b̄h̄ə' r̄əh̄ələ h̄io:!

h̄imə ga:rgi:-m̄əit̄r̄e:ji:kə kənj̄a: t̄ʰi:

h̄imə riṣ̄i-mun̄i ke:rə t̄əṇ̄əj̄a: t̄ʰi:

n̄əhi t̄h̄a:ki-fia:rikə' b̄h̄a:gəb̄ə h̄imə

n̄əhi v̄ip̄ətt̄ik̄ə ma:r̄ələ h̄i:r̄əb̄ə h̄imə- (priṣṭhā s̄k̄h̄ja: 32
)

tʃʰi: ləkʃjə pre:ritʃə ba:ŋə prəbələ
ŋəhi kərəbə vjərtʃe: vjira:mə fiəmə
ətʃʰi prəgətʃkə ŋa:mə dʒi:vəŋə
mu:ləmōtʃrə dʰəiŋjə-ʃōgʰəŋsəkə ʃōgəmə- (priʃtʰə ʃōkʰja:
32)

a:fa:va:dʒi: vitʃa:re e:ka:e:kə prəbələ bʰə' utʰəitʃə tʃʰəikə,
e:kə ŋəhi ʃəbʰə le:lə ʃədʒəgə bʰə' dʒa:itʃə tʃʰəikə. kiʒo:kə
tʃʰutʰəitʃə ŋəhi tʃʰəikə:
təmə ʃəŋə ka:ri: gʰo:re ŋra:fa: me:
fiəmə ŋəvələ utʃsa:fiə dʒəga: dʒe:bəi"

ko:ŋo: ŋe: ko:ŋo: dʒo:ge: pre:mə, virəfiə, ma:dʰurjə
ʃe:fiə əpəŋə ʃəŋe:ʃə le:ŋe: bi:tʃə-bi:tʃə me: əbətʃə
rəfiətʃə tʃʰəikə. virəfiə a: virəfiəkə ve:dəŋa: tʃʰirəmətʃi ke:
tʃətʃələ a: bʰa:vukə kʃəŋəma:tʃrə le:lə əvəʃjə bəŋa: dʒəitʃə
tʃʰəikə. virəfi: ŋa:jika: ke: vəʃōtʃə ŋəhi ʃo:fiə: rəfiələ
tʃʰəikə :

dʒo: dʒo: re: dʒukʰəda:ji: vəʃōtʃə
tʃo:fiərə tʃʰəu bʰa:vətʃə əŋōtʃə
fiəmərə vəʃōtʃa: a:jətʃə dʒəfija:
fiŋidəjə kəmələ pʰula:jətʃə tʃəfija:- (priʃtʰə ʃōkʰja: 40)

bŋa: kətʃə ke: ki: vəʃōtʃə! a: dʒəkʰəŋə fiə:tʃi kətʃə tʃə ʃəbʰə

s̄ama:d̄z̄e ke: e:k̄at̄r̄it̄e b^hə' e:k̄arə n̄ra:k̄arəṇə fie:tu
 a:fiya:n̄ə k̄ar̄it̄e lik^h̄ait̄e t̄ṇ̄əṭ̄hi:
 əb̄ə kit̄ṇ̄u k̄ar̄əfie: p̄ət̄ət̄e
 ma:t̄ri:f̄ekt̄ik̄ē: d̄z̄a:ḡəhi p̄ət̄ət̄e
 fie: d̄z̄a:n̄əki:, n̄əṛəḷigi: n̄əhi
 puṭṭ̄ə d̄e:b̄ə p̄auruṣ̄əva:n̄ə, t̄ək^h̄əṇe:
 əp̄əṇə b^ha:r̄ət̄e b̄əṇ̄əl̄ə r̄əh̄ət̄e m̄əfiya:n̄ə. (priṣṭ̄h̄ə ṣ̄k̄h̄ja:
 47)

'v̄ar̄əḍ̄a:n̄ə k̄aru:' k̄əv̄it̄a: ke: p̄ət̄h̄ait̄e ka:l̄ə e:n̄a: l̄əḡait̄e
 t̄ṇ̄əik̄ə d̄z̄e:n̄a: ṣ̄a:fiṭ̄j̄əka:r̄ə m̄əfiya: v̄ərḡək̄ə
 p̄r̄əṭ̄ṇ̄ud̄hiṭ̄v̄ə k̄ar̄it̄e piṭ̄riṣ̄əṭ̄t̄a: ke:r̄ə əṇ̄ərḡəl̄ə be:ṭ̄i:
 ṭ̄o:r̄əba: fie:tu v̄j̄əgr̄ə fi:ṭ̄hi ! l̄ət̄əki: ṣ̄əb^h̄əke: p̄ā:k̄hi
 d̄e:m̄əj̄ə t̄ṇ̄a:fīait̄e t̄ṇ̄əṭ̄hi mun̄ṇ̄i: m̄əd̄ḥu. n̄ṇ̄əj̄ə ke:,
 p̄ət̄h̄əj̄ə ke:, b̄ət̄h̄əj̄ə ke: ṣ̄a:ma:n̄ə əv̄əṣ̄əṛə d̄z̄a:fi ṣ̄
 fīəre:k̄ə l̄ət̄əki: p̄r̄əma:ṇ̄it̄e k̄ə' ṣ̄ək̄əṭ̄hi əp̄əṇa: ke:
 ṣ̄a:m̄əṭ̄h̄j̄əṣ̄a:li:

ba:bu:, p^hu:ṣ̄je: p̄ət̄əl̄ə t̄ṇ̄i: əṭ̄h̄a:fīə
 ṇ̄e:n̄əp̄əṇe:me: n̄əhi k̄ar̄əb̄ə fīəmə b̄ija:fīə
 p̄ət̄hi-lik^h b̄əṇ̄əb̄ə fīəmə d̄z̄iṇa:ṇ̄i:
 m̄əṇ̄əṣ̄ṇ̄i:, t̄e:d̄z̄əṣ̄ṇ̄i:, viḍ̄z̄iṇa:ṇ̄i:

m̄əṇ̄əṣ̄ṇ̄i:, t̄e:d̄z̄əṣ̄ṇ̄i:, viḍ̄z̄iṇa:ṇ̄i: b̄əṇ̄əba:k̄ə m̄əṭ̄r̄ə
 b^h̄əle: ṣ̄ku:l̄ija: ma:ṣ̄ṭ̄əṛə b̄əla: l̄əḡait̄e t̄ṇ̄əik̄ə, mud̄a: i:
 b̄əhiṭ̄e p̄əig^h a:fiya:n̄ə t̄ṇ̄əik̄ə.

pitrisattā: əd̪əu s̪i̯ s̪t̪ri:ɡəŋə ke: d̪e:vi: bəŋe:ba:kə
 əpu:rvə s̪v̪i̯:ɡə rət̪ʃəŋe: ət̪ʃi̯. mudā: a:bə pərdā: p̪h̪a:s̪ə
 b̪h̪ə' t̪ʃukələ t̪ʃh̪əikə. s̪t̪ri:ɡəŋə d̪ʒa:ɡi rəh̪əl̪i t̪ʃh̪ət̪ʃi̯. a:bə i:
 s̪əb̪h̪ə əpəŋā: le:lə puruʃəkə d̪e:lə d̪e:vi:kə o:t̪h̪əŋā:
 uɡ̪h̪a:ri p̪h̪e:kəjə t̪ʃa:fiət̪ə t̪ʃh̪ət̪ʃi̯. əpəŋā: le:lə ŋəhi, e:kə
 le:lə ŋəhi, s̪əb̪h̪ə le:lə, ŋā:ri: ma:t̪rə ke: ma:ŋəvi: s̪pərupə
 me: d̪e:k̪h̪əjə t̪ʃa:fiət̪ə t̪ʃh̪ət̪ʃi̯. ʃək̪h̪əŋā:d̪ə kəraɪt̪ə t̪ʃh̪ət̪ʃi̯:
 fi: bəŋu: əfi: s̪əb̪h̪ə d̪e:və-pit̪ərə
 liə d̪e:vi:-d̪e:vət̪a:kə pəd̪əŋā:mə
 fiəmə mən̪uk̪h̪ə t̪ʃi̯: be:bəfiā:ro:me:
 mən̪uk̪h̪e: s̪əŋə fiəmərəo: t̪ʃa:fi: s̪t̪h̪a:ŋə.- (priṣṭh̪ə s̪k̪h̪ja:
 62)

lo:kə a: s̪t̪h̪a:ŋi:jə pərive:ʃəkə vəʃtu a: pəriṣṭh̪it̪i ke:rə
 bimbə ke: ru:pə me: v̪jəvəfiā:rə kərəbə ba:t̪ə ət̪h̪əva:
 kət̪h̪jə ke: lo:kəkə mo:fiərə ləɡa:e:bə b̪h̪e:lə. t̪ʃu:ti:,
 kəkəba:, a:məkə ət̪ʃa:rə, p̪h̪əɡua: a: mən̪əkə ro:ɡə
 ət̪h̪a:t̪ə pre:mə ro:ɡə a:d̪i bimbə ke:rə prəjo:ɡə ko:ŋā:
 e:kə virəh̪əŋi: ŋā:jika: le:lə fiə:t̪ə t̪ʃh̪əikə s̪e: kəvit̪a:kə
 la:lit̪jə bəɪh̪a: rəh̪əl̪ə t̪ʃh̪əikə. 'virəh̪əkə ve:ʃə' ke:rə ələpə
 ʃə e:kəra: prəma:ŋit̪ə kərəit̪ə ət̪ʃi̯:
 t̪ikula: b̪h̪əe: ɡe:lə ət̪ʃa:rə d̪ʒo:ɡə
 ət̪ʃi̯ mən̪əkə ro:ɡə vit̪ʃa:rə d̪ʒo:ɡə
 ŋəhi t̪ʃa:fi: t̪ʃu:ti:, ŋəhi t̪ʃa:fi: kəkəba:

əfĩa: le:lə pɪja: mo:rə mənə tʃəkəba:.- (priṣṭhə ṣṣkʰja: 71)

əpənə ma:ti ṣṣ , lo:kə ṣṣ, pərəmpərə:, iṭhɪa:ṣṣ a: me:ta:
iṭhɪa:ṣṣ pərə gərvə ke:ṣṣa: kəri: , əpənə miṭhɪla:kə
luptəpra:jə gəurəvə ke: kuṣṣə tərəhē: prətṣṣṭhɪa:pɪtə kəri:,
tə:hu: dṣṣfa: me: kəviṭa: bəṭhəitə ətʰi:

dʒa:hi kʰe:təkə upədʒa: ʃi:tə:

dʒəgətəpʒənəni: pərəmə puni:tə:

viṣṣvə ma:nətʃiṭṣrəme: o: miṭhɪla:

tʃəməkəitə ʃurudʒə ʃəma:nə bʰe:tətə

ʃəttə: kəhəitə tʃi:

miṭhɪla:kē: pʰe:rəṣṣ utʃtʃə ʃṭhɪa:nə bʰe:tətə.- (priṣṭhə
ṣṣkʰja: 86)

dʒh̃ədʒh̃a:va:tə kəviṭa: ʃəttə kəhi: tʃ a:dʒukə ʃṭri: ərtʰa:tə
2023 ʃṭri: a: o:kərə ma:jəkə mənə:dəʃa: ke:rə
dʒh̃ədʒh̃a:va:tə kība: ʃo:tʃəkə ubhəjəvriṭəttə: bətəbəitə
tʃh̃əikə. ʃṭri:gənə i niṣṣəjə ko:ṣṣa: kəri: dʒe: dṣṣra:gəməṣṣ
ka:lə dʒa:itə be:ti: ke: purəṣṣe: ba:tə ʃəbʰə ke:rə ʃikṣa:
dṣṣi: əṭhəva: bədələitə ʃəməjə ke:rə ṣṣgə əpənə be:ti: ke:
pərvərtəṣṣə - ʃo:tʃə, vjəvəhɪa:rə a:dṣṣi me: kərəitə rəhəba:kə
ʃikṣa: (ʃi:kʰə) dṣṣi! o:nə: be:ti: ma:jə ṣṣ kiṭṣu a:ro: a:ʃa:
rəkʰəitə tʃh̃əitʰi:

pəhila be:rə ʃəʃurə gʰərə

dʒa:itə dṣṣi:ja:kē:

ki: s̄ab^hə s̄j:k^he:t̄j:
vəihə s̄ab^hə kəhət̄j:
d̄z̄e: fiunəkə ma:jə
kəhən̄e: rəhət̄^hin̄ə
d̄z̄a:u s̄ugga:!
pət̄kē: pərəme:svərə bu:d̄z̄^həbə
məhəp^ha:me: d̄z̄a:it̄ə t̄^hi:
ət̄^hi:e: t̄a:me: bəhərə:jəbə
ət̄^həva: o:
e:t̄əbəhi kəhət̄^hin̄ə d̄z̄e:
n̄əhi kin̄əkə: jo:s̄ən̄ə kərəbə
n̄əhi əpən̄e: jo:s̄it̄ə rəhəbə
d̄z̄a:u be:t̄i:
mən̄uk^hə t̄^hi:
mən̄uk^hə d̄z̄əkā: rəhəbə !- (priṣṭ^hə s̄k̄h̄ja: 88)

kəvit̄a:kə ət̄imə t̄i:n̄ə p̄əkt̄i t̄ē s̄əmpu:ṃə s̄o:t̄j̄ə ke:rə
ka:ja:pələt̄ə kə d̄əit̄ə t̄^həikə. e:hi pərə vife:s̄ə d̄h̄ja:n̄ə
d̄e:ba:kə d̄ərəka:rə t̄^həikə :
d̄z̄a:u be:t̄i:
mən̄uk^hə t̄^hi:
mən̄uk^hə d̄z̄əkā: rəhəbə !

bəḍələit̄ə ma:n̄əvi: ke:rə əpən̄ə s̄pa:b^hima:n̄ə s̄ərvə:pəri
t̄^həikə. s̄əbə kit̄^hu t̄^ho:t̄i n̄əhərə s̄ē s̄a:s̄ura əbət̄ə t̄^hət̄^hi.

mudā: śamma:ṇa t̃ t̃a:hi:

ma:ta:-pita: śab^ha ṇa:ta: apita

kā' de:lāhū ṇidz̃ā d^ha:mā śamapita

apāṇa śab^ha suk^ha śe:ho: kajaḷāhū dā:ṇa

hāmāra: lāgā rāhaja d̃i: hāmāra śpa:b^hīma:ṇa.- (priṣṭhā
śākhā: 97)

apāṇa śpa:b^hīma:ṇa le:lā śa:kā:kṣa a: śa:vād^ha:ṇa t̃ñat̃hī
śa:hit̃jaka:ra. apāṇa: me: bāhubat̃jāṇa de:khat̃t̃a t̃ñat̃hī,
ṇa:ri: kē:d̃ita bāhubat̃jāṇa. puruṣa apāṇa: a:pāme:
bāhubat̃jāṇa t̃ñat̃hī, mudā: puruṣakā bāhubat̃jāṇa
d̃ze:ṇa: ṇa:ri: jo:śaṇa le:lā bāṇalā ho:ṇi !

muñi: mādhū kavitā: ko:ṇa: gāt̃hāt̃a t̃ñat̃hī t̃kara
utt̃ara apāṇa kavitā: -kavitā: bāṇāt̃a at̃ñi- me: d̃it̃a
kāhāt̃a t̃ñat̃hī:

va:t̃a:lā d̃rigakā

āṇagmāt̃a prāṇapāra

muṣkīe: ta: e:kā ma:tr̃a ut̃t̃ara

be:kāhālā ulād̃z̃āṇa

āṇakāhālā āṇub^havā

d̃z̃āk^hāṇa vit̃ālīt̃a kārāt̃a at̃ñi

t̃k^hāṇe: hāmāra kavitā: bāṇāt̃a at̃ñi.- (priṣṭhā śākhā: 99
)

ba:t̃a ke: t̃hō:re: a:ro: śpāṣṭa kārāt̃a lik^hāt̃a t̃ñat̃hī:

hriɖəjəme: rəhi -rəhikə'

uɫʰəjə bʰa:vəŋɑ:kə dʒivɑ:ɾi

tʃʰətʃʰələ bʰə' uɫʰəjə

əbʰivjəkʰtʰkə

bɑ:tə nəhi sʰu:dʒʰəjə

ləgə əbitʰe:

bɑ:lə nəhi pʰu:təjə

nəmə mɪləjə

nəmə dʒʰu:kəjə

dʒəkʰəŋə mɑ:nə pətətə ətʰi

təkʰəŋe: həməə

kəvitɑ: bəŋətə ətʰi.- (priṣṭhə śākhjā: 100)

əpəŋə a:ɪdē:tʰi: a: vjəkʰtʰvə ke:rə bʰɑ:nə tʃʰəŋ

sʰɑ:hiɫjəkɑ:rə kē.: o: əpəŋə sʰɑ:tʃʰə, vjəkʰtʰvə, vjəvəhiɑ:rə,

sʰətʃʰtʰrə le:kʰəŋə, əpəŋə sʰri: hi:bɑ:kə gəurəvəbɑ:dʰə

tʃʰəŋ. e:kəra: sʰəstə kərətə hiŋəkəre le:kʰəŋi: hiŋkɑ:rə

kərətə tʃʰəŋ:

kri:kə tʃʰə həmə

rɑ:dʰɑ: nəhi tʃʰi:

a: nə: sʰu:rəŋəkʰe: tʃʰi:

həmə munŋi: mədʰu tʃʰi:

əpəŋɑ: le:lə

gətʰi śəkətə tʃʰi:

əpəŋə sʰiddhā:tə.- (priṣṭhə śākhjā: 104)

munṇi: mādḥu sṣṃjō ka:māka:dḍi: māhila:
tṣṃtḥi,ādḥja:pika: tṣṃtḥi. tṣa:fi gḥarə me: ṣḥulə dḍa:jə ṣṣ
pəhine: a: ṣḥu:lə ṣṣ gḥarə gḥurəla: ba:də , ki: ṣṣḥiṣṣ fi:itə
tṣṃtḥi kə təkərə əpəṇə əṇubḥəvə ṣṣgə dḍo:ṣṣitə kəvṣṣa:
rəṣṣitə tṣṃtḥi. ba:tə mudā: rəṣṣi:-rəṣṣi: ṣṣḥi: kəḥitə
tṣṃtḥi. dḍe: māhila: ṇṣukəri: kərəitə tṣṃtḥi əṣṣəvə:
dḍiṇṣəkərə gḥarəkə māhila: ṇṣukəri: kərəitə tṣṃtḥi ṣṣe:
e:kərə: ṣṣgə əpəṇā: ke: dḍo:ṣṣi ṣṣəkəitə tṣṃtḥi :

ṣṣəkḥəri: ba:ṣṣṇəkə ṣṣba:rə dḍe:kḥikə'
ā:tḥi-ku:tḥi kə' pəṣṣa:rə dḍe:kḥikə'
mo:ṇe:-mo:ṇe: riṣṣja: dḍa:itə tṣṃi: ḥimə
kurra:-a:tḥiməṇə kəjəṇe: bṣṣā:
mā:dḍi-dḥo:ṣṣi kə'
bḥa:ṇṣṣṣ gḥarəme:
dḍumṣi dḍa:itə tṣṃi: ḥimə
fiṣ, ka:dḍəpərəṣṣ gḥurikə'
ka:dḍe:pərə a:bi dḍa:itə tṣṃi: ḥimə.- (priṣṣṣṣ ṣṣkḥja: 102)

ṇṣmṇṣə vərgi:jə, ṇṣmṇṣə mādḥjə mə vərgi:jə, a: mādḥjə mə
vərgi:jə pəriṣva:rə ke:rə ka:māka:dḍi: māhila: ṣṣbḥəkə
pərə:ṣa:ṇi: a: dḍi:vəṇəkə dḍikkəṣṣ munṇi: mādḥu le:lə
bḥo:gələ jəṣṣa:ṣṣṣ tṣṃṇi. e:ḥi jəṣṣa:ṣṣṣ ke:rə vəṇṣṣṣ
ṣṣṣe:ma: ke:rə ri:lə dḍəkā: ḥiṇṣəkə kəvṣṣa:kə ṣṣbdə
pa:tḥəkə ke:rə ma:tḥə me: gḥuməitə tṣṃtḥi:

gʰərəʂṣ̃ ka:rja:ləjə d̪həri
 ga:jə-bəɾəɖə d̪un̪u: h̪əməɦi:
 h̪ə'ro: bəɦəɾt̪ə t̪ʰi: h̪əmə
 d̪u:d̪ʰo: pərəʂəɾt̪ə t̪ʰi: h̪əmə
 t̪əɦəŋo: kəɦĩ: kəma:sut̪ə
 kəɦəbət̪ə t̪ʰi: h̪əmə
 h̪ĩ, ka:d̪ʒəpərəʂṣ̃ gʰurika'
 ka:d̪ʒe:pərə a:bi d̪ʒa:t̪ə t̪ʰi: h̪əmə. (priʂt̪hə ṣ̃kʰja: 103)

e:ɦi kəvɪt̪a: ṣ̃grəɦə ke:rə po:t̪i: me: ɳi:kə-əɖhəla:ɦə
 ṣ̃əbə t̪ərəɦəkə kəvɪt̪a: bʰe:t̪ə. kiʂʰu kəvɪt̪a: e:ɦəŋo:
 bʰe:t̪ə d̪ʒe: g̃əbʰi:rə ɳəɦije: d̪ʒəkā: t̪ʰəikə mud̪a: ṣ̃əbʰə
 ɳi:kə bʰə d̪ʒe:t̪ə t̪̃ ɳəvərəʂə ko:ɳa: ɦe:t̪əikə! vɪŋət̪i:,
 ṣ̃ja: əvət̪a:rə, kəkəra: ke: d̪u:sət̪ə a:d̪i kəvɪt̪a: h̪əmərə:
 ɳi:kə ɳəɦi la:gələ. kiʂʰu kəvɪt̪a: d̪ʒe:ɳa: ət̪jəd̪hikə
 ṣ̃a:ma:ɳji:kərəŋə ke:rə ʃika:rə bʰə' ge:lə ɦo:! kiʂʰu
 kəvɪt̪a: e:ɦe:ɳə ət̪ʰi d̪ʒe: pa:t̪həkə ke:rə g̃əbʰi:rə t̪ʰe:t̪əɳa:
 ke:rə ba:t̪ə d̪ʒo:ɦəɾt̪ə ət̪ʰi.

-lo:kə ki: kəɦət̪ə,ba:ɳɦələ bo:d̪ʒhə, h̪ĩṣ̃i: e:kə, ru:pə
 əŋe:kə it̪ja:d̪i kəvɪt̪a: ṣ̃a:ɦit̪jəka:rə ke:rə le:kʰəŋə ʃəɦi:
 ke:rə ɦəʂt̪a:kʂərə kəɦələ d̪ʒa: ṣ̃əkəɾt̪ə ət̪ʰi.
 kulə mɪla: kə' mun̪ɳi: məɖʰu ke:rə rət̪ʃəɳa: e:kə
 pət̪həɳi:jə po:t̪i: t̪ʰəɳɳi. ɳəvə ṣ̃a:ɦit̪jəka:rə t̪ʰəɳt̪i, t̪a:ɦi
 d̪ʒi:ɳe: ɦiɳkə: əɖh̪jəŋəʃi:lə rəɦəɾt̪ə kʰu:bə pət̪həkə

gʰərə ke: bhī:ṭərə dʒʰəmākɪ utʰələ. gʰuppə əṅfi:ərə dʒe:
 kəkʂə mē: pəʂərələ tʃʰələ,kəkʂə ʂəs viluptə bhəjə
 ge:lə,ra:dʒā:kā:khɪ mē: bəʂələ ṅṅṅə pəɾjəntə o:fi
 ṭi:vrə a:lo:kə ʂəs vjətʰitə bhəs viluptə bhəjə ge:lə,ra:dʒā:
 puru:rəva:kə ne:ṭṭə pu:ṇətəja: pʰudʒi ge:lə. o:
 a:ʃtʃəɾjətʃəkɪtə bhəjə e:mhərə-o:mhərə de:kʰəs ləgəla:hə.
 ṭi:vrə prəkā:fə mē: huṅəkə ne:ṭṭə tʃəmətʃkɪtə rəhi ge:lə!
 a:ʃtʃəɾjə ! ələukikə ! ṭi:vrə prəkā:fəkə mədʒə ko:ṇə
 ələukikə dʒvə mu:rtu tʰa:tʰə ətʃi! ra:dʒā: viʂpʰa:ritə
 ne:ṭṭə ʂəs e:mhərə-o:mhərə təkətə rəhəla:hə o:fi dʒvə
 mu:rtukə əṅuʂḍdʰa:ṇə ke: prəja:ʂə mē: . ṭi:vrə idʒo:tə
 me: huṅəkərə ā:khɪ a:ʃtʃəɾjə ʂə bhərələ tʃʰələṅu.o:
 de:kʰələṅu dʒe: huṅəkā: ʂo:dʒʰā: tʰa:tʰə dʒvə ʂəundəɾjə
 mu:rtu a:ṇə kijō: ṇəhi huṅəkə urvəʃi: tʃʰələṅu!

"urvəʃi: ! o:hə urvəʃi: ! pɾijə urvəʃi: ! i: urvəʃi: ! a:hā: urvəʃi:
 tʰikəhū! ki: a:hā: ʂəṭṭe: a:jələ tʃi: ! ətʰəva: hēmə kuṇḍ:
 bhṛmə mē: tʰikəhū!"

ra:dʒā: əpəṇə viʃa:lə mədʒəbu:tə a: unṅəṭə bā:hi me:
 o:fi ʂəundəɾjəkə dʒiʃjəma:ṇə mu:rtu kē: ʂəme:ti hɾidəjə
 ləgā: le:ləṅu.ra:dʒā: a:liɡitə ələukikə pre:mika: əʂḍkʰjə
 tʃʰumbəṇə ke: bərəʂā: de:ləṅu.urvəʃi: pre:mə-viʃvələ
 bhəjə pɾijətəməkə pre:məkə bəutʃi:ərə me: ṅuʃtʃələ
 ʂṇa:ṇə kərəitə tʰa:tʰə bhəs ge:li:hə.urvəʃi: kiʃu kʂəṇə
 upərə:ṇṭə ra:dʒā: ke: bḍdʰəṇə ʂə ʂəpəṇā: ke: mukṭə
 kərəs ke: prəja:ʂə kərəs ləgəli:hə təkʰəṇə ra:dʒā:

fiunəka: əpənə: ba:fiu-bĩdʰənə s̃s̃ muktə kəjə fi:tʰə
 pəkəri əpənə pərjəkə pərə bəi:ʂəva:kə a:grəfiə ke:lətʰi.
 urvəji: n̄:s̃kə:ʈjə fiunəkə pərjəkə pərə bəiʂi kitʰu
 kʂənə əpənə prijətəmə d̄ʂə məunə təkətə rəhəli:fiə,
 təkʰənə fiunəkərə ʈʰo:rə mē: k̄pənə bʰe:lə.dʒe:n̄a:
 əʂkʰjə gʰən̄ti: e:kəfi s̃gə gʰənəgʰən̄a: utʰələ fi:ʂə,o:fi
 ja:n̄tə vətə:vərənəke: n̄stəbdʰətə: bʰgə bʰəs ge:lə. o:fi
 j̄a:tə va:tə:vərənə me: ba:dʒi rəhələ mədʰurə gʰən̄ti: ʂənə
 urvəji: ke: mədʰurə ʂvərə bəfiəra:jələ tʰələ.

"fiəmə əpənə ba:tə pu:ra: ke:ləũ n̄e: fiəmərə prijə"?

"fī prije:, a:i fiəmə bəfiutə prəʂən̄n̄ə tʰi:,kri:kə t̄əs
 t̄əptə mərubʰu:mi ʂənə gərmə: juʂkə fiəmərə dʒi:vənə
 me: bəʂtə a:bi ge:lə ətʰi,əfi:kə a:gəmən̄əkə ka:rən̄ē:
 əfi: fiəmərə ən̄fi:rə dʒi:vənə me: idʒo:təkə kirənə bən̄
 əpənə pəda:rpənə ke:ləhũ ətʰi . prije:la:bə fiəmərə
 n̄e:t̄ə əfi:kə ʂəund̄ərkə pu:rə a:n̄d̄ə ləs ʂəkətə ətʰi.
 fiəmərə fiid̄əjkə t̄a:pə əfi:kə d̄ərfənə ru:pi: bərekʰa:
 s̃s̃ d̄u:rə bʰəs ge:lə ətʰi prije:."

"fiəmərə prijətəmə, əfi: fiəmərə: ʂvərgə me: pre:mə-
 ʂudʰa: me: ʂn̄a:n̄ə kərəva: virəfi:gn̄ mē: dʒərəjə le:lə
 tʰo:ʈi ʂvəjə dʰərət̄i: pərə a:bi ge:ləhũ. mud̄a: fiəmə
 e:t̄əfi əfi:kə pa:tʰi: pərələhũ,əfi: kē: d̄e:lə ge:lə
 vətʰənə kē: pu:ra: kərəba:kə le:lə. a:bə fiəmərə: v̄iʂva:ʂə
 d̄ə,əfi: fiəmərə: e:t̄əs tʰo:ʈi a:n̄ə ʈʰa:mə pələ:jənə n̄əfi
 kərəbə" ?-

pre:mə bʰəɾələ ɳe:ʈrə ʃs̄s̄ ra:dʒa: d̄ɳs̄ə ʈəkəɪʈə urvəʃi:
putʃʱələkʰiŋə.

"ŋəɦi prɪjə,bʰələɦi əɦā: ɦəmərə: ʈʰo:ʈɪ kəs ʈʰəli
dʒa:jəbə,mud̄a: a:bə ɦəmə əɦā: kē: kəɦijə: ŋəɦi
ʈʰo:ʈəbə. əɦā: kē: ʈʰo:ʈɪ d̄e:ba:kə le:lə ɦəmə bəɦuʈə
pəʃʈʰa:ʈa:pə ke:ŋe: ʈʰi:..əɦā:kə bɪʈʰo:ɦə mē: ɦəmərə
ʃəməjə ko:ŋa: vjəʈi:ʈə bʰe:lə i: kɪjə: ŋəɦi bu:dʒʰi ʃəkəɪʈə
əʈʰɪ. ɦəmərə: ʈəs̄ e:ʈəbe: budʒʰələ əʈʰɪ dʒe: i: ʃəməjə
mē: ɦəmə ʃva:s̄ə ləɪʈə rəɦi: mud̄a: dʒi:vɪʈə ŋəɦi rəɦi:.
ɦəmərə d̄ɳva: ra:ʈɪ əɦikə ʃmərəŋə kəɾəɪʈə ko:ŋəɦuŋa:
bi:ʈɪ ge:lə. əɦā:kə vɪrəɦə me: ɦəmərə rutʃɪ ko:ŋo: ba:ʈə
me:.,ko:ŋo: ka:dʒə mē: ŋəɦi ʈʰələ,ʃəbə ʃəma:ptə bʰəs̄
ge:lə. ʈa:ɦi le:lə ɦəmə a:bə əɦā: ʃs̄s̄ d̄u:rə dʒe:ba:kə
ʃəpəŋo: mē: ŋəɦi ʃo:ʈɪ ʃəkəɪʈə ʈʰi:" - ra:dʒa: urvəʃi: kē:
a:ʃvəʃʈə kəɾəɪʈə ʈʰəʈʰi.

"prɪʈʰvɪ:pəʈɪ ʃs̄s̄a:rə ke: ʃəbə məɾja:d̄a: ke: ʈja:gə kəs
kəs ɦəmərə: ʃs̄gə vɪva:ɦə kəɾəbə,ɦəmərə: əpəŋə
dʒi:vəŋə-ʃa:ʈʰi:, əpəŋə ʃəɦə-dʰəɦmɪŋi: bəŋa: le:bə"?

"əvəʃjə prɪjə,i:ɦo: kuŋo: pu:ʈʰəba:kə ba:ʈə ʈʰikə?" -
pre:məʃs̄ bʰəɾələ ā:kʰi ʃs̄s̄ urvəʃi: d̄ɳs̄ə ʈəkəɪʈə ra:dʒa:
bədʒələ:ɦə .

"əɦā: əpəŋə ɦɪɪd̄əjəkə pja:s̄ə ʃəma:ptə bʰe:la:kə ba:d̄ə
ɦəmərə: ŋəkə:rəbə ʈəs̄ ŋəɦi" - urvəʃi: pu:ŋəʈəɦə ɳʃʈʰɪʈə
ɦo:bəjə ʈʰa:ɦəɪʈə ʈʰəli:ɦə .

"ke:ɦəŋə gəppə kəs rəɦələ ʈʰi:.,məŋuʃjə əpəŋəɦi d̄e:ɦə

ꣳ əpənə a:tma: kətəhu nka:li səkətə ətʰi? əhā: hēmərə
a:tma: tʰi:,dʒəkəra: bina: hēmə nrdʒi:və rəhəbə" -
ra:dʒa: prijətəma: kē: pu:ṃə a:ʃva:sənə dē:lətʰi .

"təkʰənə hēmərə kitʰu fərtə ətʰi prijə,əhā: kē: sādʒkʰənə
o:kəra pa:lənə kərəba:kə vətʃənə dē:məjə pətətə" -
urvāṣi: əpənə pre:mə kē: fərtə me: ba:nʃhəjə ləgəli:hiə .

"hēmə əhā: ke: vətʃənə dətə tʰi:,hēmə əhā:kə hərə fərtə
bina: sunəne: spi:ka:rə kərəitə tʰi:" - ra:dʒa: pre:mə
me: prətje:kə fərtə spi:ka:rə kərəjə le:lə tʃija:rə tʰəla:hiə
.

"prijətəmə,dʒja:nə ꣳ sətʃi kəs fərtə sunu kəs vətʃənə
dʒə . bətə bhə:vukə bhəs kəs pre:mə mē: a:bi kəs
hətəbətʃi: me: ka:dʒə nəhi kəru:" -

urvāṣi: svərgə pərə priṭvi: dʒa:ra: a:ro:pə ləga:bəjə ke:
əṇətʃkətə: ke: a:kʃe:pə kərəba:kə ko:ṇo: əvəsərə nəhi
dē:bəjə tʃa:hiətə tʰəli:hiə |

"hēmə kəhələhū e:kəbe:rə a:bə bədələbə nəhi,hēmə
əhā:kə səbhə fərtə kē: bina: sunənəhi spi:ka:rə kərəitə
tʰi:. hēmə i: ba:tə pu:ṃətəhə vitʃa:rə ke:la:kə ba:də
kəhi rəhələ tʰi:. əhā: hēmərə: ꣳ hēmərə pu:ra: ra:dʒjə
tʰo:təba:kə vətʃənə ləitə tʰi:,əʃvəjə a: vīla:sʃtə: kē:
tʃa:gə kərəba:kə vətʃənə ləitə tʰi: va: e:təva: dʒəri nəhi
dʒəū hēmərə pra:nə le:ba:kə vətʃənə sē:hi: li:,hēmə
e:kəra: kʰuʃi:-kʰuʃi: tʰo:təba:kə le:lə tʃija:rə tʰi:" -
ra:dʒa: puru:rəvə dʒitʰətə:pu:rəkə bədʒəla:hiə .

"tək^həŋə ko:ŋo: ba:tə nəhi. hāmərə ma:tṛə dū: ta: fərtə
ətʃ^hi, i: fərtə səb^hə sādā: ke: le:lə mo:nə ra:k^hu:, nəhi təs
əhā: kē: pəstʃa:tā:pə kərəitə ŋo:rə bəhəbətə rəhəs
pərtətə,tā:hi səs hāmərə ba:tə pəhile: əhā: sūŋu lijə
tək^həŋə vətʃəŋə dē:bə" - urvāji: dḥi^hə svərə mē:
bədʒāli:hə.

"hō - hō! kəhu kət^hi kəhəba:kə ətʃ^hi. hāmərə: sūŋəva:kə
a:vəjjəkətā: nəhi,tə^ha:pī hāmə sūŋu rəhələ tʃ^hi:".

"hāmərə pəhile fərtə əhā: kē: va:stē:! hāmərə putṛəvət
pa:litə i: dū: go:tə me:məŋa: ətʃ^hi.əhā: kē: e:hi dūŋu:
me:məŋa: kē: sād^hək^həŋə rəkṣa: kərəs pərtətə"!

ra:dʒā: puru:rəva: - "bəsə e:təbəhi ba:tə? i: ko:nə pəig^hə
ba:tə ətʃ^hi,dʒē:kəra: va:stē: a:hā: e:tē:kə b^hu:mika:
dē:ləhū!e:tē:kə prəka:rəkə dʒi:və-dʒəŋtū hāmərə
pəfusa:la: mē: pa:litə b^həs rəhələ ətʃ^hi. hāmə o:kərə
rəkṣa: kərəitə tʃ^hi:,tək^həŋə əhā: ke: e:hi dū: go:tə
me:məŋa: səb^həkə rəkṣa: kie:kə nəhi kərəbə"?

e:tē:kə a:sā:nə nəhi ətʃ^hi i: ba:tə pūjətəmə! əhā:kə
kərmətʃa:ri: səb^hə pa:lətu: dʒā:nəvərəkə rəkṣa: kərəitə
ətʃ^hi, dʒā:hi me: kək^həŋo: ka:lə kitʃ^hu gələtī: b^həs səkəitə
ətʃ^hi,dʒəkərə pəriŋa:mə svəru:pə o:hi pa:lətu:
dʒā:nəvərəkə rəkṣa: nəhi b^həs səkə: a: o: məri dʒā:i:tə
hio:jə . əhi ba:tə pərə kəhijo: ke:o: dḥja:nə nəhi dətə
hio:jətā:hə. əhū ke: o:mhərə dḥja:nə nəhi ge:lə hio:jətə.
mudā: i: me:məŋa: ma:mu:li: dʒi:və dʒētu nəhi ətʃ^hi, i:

hāmāra: putrāvātā prijā atī. |

ra:dzā: puru:rava: - "hāmā ahā: ke: vātjanā de:ne: tjalāhū prijā, hāmā hūṅka: śābhākā rākṣa: avajjā kārābā. a:bā apānā dō:śārā jātā bātā:u".

"hāmāra dō:śārā jātā atī, a:ñāḍāka śāmājā artā:ta pāt-pātṅi: ke: a:pāsi: vīla:śāka śābāḍā ke: śāmājā tīo:ti ahā: hāmāra: kākāhāñ: nāgnā nāhi de:kā:i: de:bā".

"i: tās a:ō:rā a:śā:nā jātā atī, e:kārā pālānā kārābā ko:ṅo: kātīnā kā:dzā nāhi atī. hāmā ahā: ke: vātjanā dātā tīi:, hāmā ahā:kā e:hi dūṅu: jātā kē: pu:ṅa ru:pā śā pālānā kārābā" - ra:dzā: puru:rava: e:hi dūṅu: śāhādā jātā kē: śūṅāla:kā bā:dā kāṅe:kā hīśāla:hā.

"dāḍākāhānāhi ahā: e:hi dūṅu: jātā me: śā ko:ṅo: e:kāhūta: jātā pu:ra: kārābā: me: aśāpāhā rāhābā, hāmā ahā: kē: tīo:ti śvārgā tjalī dzā:jābā."

"ṅi:kā bā:ta prijā, hāmā apānā dzā:nā śā be:si: e:hi de:lā ge:lā vātjanā ke: dājā:nā rā:kābā".

e:te:kā de:ri: śā gābhī:rā urvāsi: a:bā prāśānā a: hārsitā bhās ge:lā tjalī:hā. hīśāitā bādāli:hā - "pātīvi: pāra vārā-vādā: a:gi kē: śā:kṣi: bāṅa: śā:ta ta: jātā pu:ra: kārābā:kā vātjanā dātā tīātī, mudā: hāmā ke:hi:nā vādā tīi:, dzē: ahā: kē: e:hi dūṅu: jātā kē: e:hi tārāhe: pu:ra: kārābā:kā vātjanā kārājāhū atī. ahā: kē: śē:ho: ko:ṅo: jātā atī - hāmāra: le:lā"?

पुरुररररर: हिस्रररर बरदररररर "नररर रररर, हरररर करररर:
रररर नररर रररर".

कररररररर

रररर

नररररर editorial.staff.videha@gmail.com रररर

ररररर.

2.11. नण्डा विलास राज-दडा:बि:

नण्डा विलास राज

दडा:बि:

रविका:न्तु बहा:क सारक बिया:हो तुमिण. अ:जे: दु:
बदडे: बे:रु:पधेरा बरिजा:तु: विदा: ह्ये:त. रविका:न्तु
बहा:क स:सुरमे: त्रुतुतु अतुमि दडे: बे:तु: बला:
बरिजा:तु:के: प:तुतु तुरधेक तुमे:नु:क बनुल मरुतु:
कु:तुतु. बरिजा:तु: दडे:बा: ले:ले रविका:न्तु बहा: द:तु:
बनुबे तुला: तुकनु: हुनुकर स:रु प्रिजा: अ:बि क/
कधेकनु-

-पा:हुनु, लगा:उ मडु:तुमे: ग:ि, मा:रु: दडु:गुमे:
तु:तु:.

तुपेरा रविका:न्तु बहा:जे प्रिजा:सु पुतुलकुतु- ए:हे:नु
को:नु बा:तु तुमि दडे: मडु:तुमे: ग:ि: लगा:ए:बे अ:
दडु:गुमे: तु:तु: मा:रुबे.

प्रिजा: कधेकनु-

-सुनु तुमि लेकु:बला: बरिजा:तु:के: प:तुतु तुरधेक
मरुतु: कु:तुतु, तुहु:मे: तुमे:नु:क मरुतु:.

'sʊtʃiʈa:' dʰa:ra:va:hi kə ru:pē: tʃʰəpəbə pra:rəmbʰə
 bʰe:lə 'mɪtʰɪla: dʰə:ʃəŋə'me:, dʒe: pəhiŋe: pɾiʈame:
 tʃʰəpəbə bəŋdʰə bʰe:lə a: ma:tʃə pi:di:.e:pʰə. me: i:-
 prəka:ʃiʈə hi uəjə la:gəb a: pʰe:rə ʃe:hi: bəŋdʰə bʰəʃ ge:lə.
 a: tē: 'sʊtʃiʈa:'kə ʃe:hi: tʃʰəpəbə/ i:-prəka:ʃiʈə hi e:bə
 bəŋdʰə bʰəʃ ge:lə. əhi: a:lo:kəme: i: upəŋja:ʃə
 dʰa:ra:va:hi kə ru:pē: i:-prəka:ʃiʈə kəe:lə dʒa: rəhələ ətʃʰi:-
 ʃəmpa:dʰəkə.

ॡa:təmə pəɾa:və

uɾi:ʃa: ra:dʒjəkə bi:tʃə ra:dʰa:rəmənəkē: dʰəʃə bərkʰə
 bʰəʃ ge:ləŋə. pəhilə bəhi:li: bʰuʋəŋe:ʃvərəkə puri:me:
 bʰe:lə tʃʰe:ləŋə, bʰuʋəŋe:ʃvərəʃə ba:le:ʃvərə a: pətʃʰa:itʃə
 pʰuləʋəŋi:me: əkʰəŋə pədʰəʃtʰa:pitʃə tʃʰəitʰə.
 tʃʰəə bədʒe:kə ʃəməjə. o:nə:, ma:gʰəme: tʃʰəə bədʒe:
 ʃā:dʒʰə bʰəʃ dʒa:ie: a: dʒe:tʰəme: dʱŋe: rəhi:ie: mudə:
 ʃe: ŋəhi, əkʰuŋəkə: ʃəməjəme: ʃuɾja:ʃtʃə tʃʰə bʰəʃ ge:lə
 tʃʰələ mudə: ro:ʃəŋi: o:hiŋa: prəka:ʃiʈə tʃʰələ dʒe:nə:
 ʃu:ɾjə ugəla:pərə rəhi:ie:.... ra:dʰa:rəmənə əpəŋə dʱŋu:
 pəe:rəkē: o:ʃa:rəkə pi:lərə ləga: kuɾəʃi:pərə o:ŋgəitʰə
 kəʃ bəiʃlə uɾi:ʃa:kə vɪʃəjəme: ʃp:tʃi rəhələ tʃʰəla:
 məŋəme: rəgə-biɾəgəkə vitʃa:rə ʃəbʰə utʰi rəhələ
 tʃʰe:ləŋə. utʰəikə ka:rəŋə tʃʰe:ləŋə dʒe: dʒəkʰəŋə
 bʰuʋəŋe:ʃvərəkə puri:me: tʃʰəla: təkʰəŋə ʃə mudrəkə

ṣṣṓgə d̪ṣṓgəɾəṇṇa:t̪hə ba:ba:kə s̪t̪h̪a:n̪ṣṣṓ ləʃ kəʃ
ko:n̪a:rkəkə s̪u:r̪jəmən̪d̪rəkə ṣṣṓgə s̪əmud̪rəkə ka:t̪p̪me:
ga:rələ kəbi:rəkə kʰən̪t̪i: s̪e:fiə: d̪e:kʰi t̪ʃukələ t̪ʃh̪əla:,
pət̪ʃh̪a:it̪ə va:le:ʃvəɾəme: əgəmə-ət̪h̪a:fiə s̪əmud̪rə s̪e:fiə:
d̪e:kʰi t̪ʃukələ t̪ʃh̪əla: a: əkʰəṇṇə pʰuləvəṇṇi:me:
budd̪h̪əd̪e:vəkə kəɾməbʰu:m̪i s̪e:fiə: d̪e:kʰi rəh̪ələ
t̪ʃh̪əit̪h̪ə. t̪əhi:ka:lə s̪u:va:s̪ṇṇi: ləgəme: a:bi d̪o:s̪əɾə
kurəṣ̪i:kē: kəṇṇi: s̪əɾəka: bəi:s̪əit̪ə bəd̪ṣṓli:-

-d̪ṣṓṣṓ bəɾəkʰə bʰəʃ/ge:lə mud̪a: e:t̪h̪un̪əka: bo:li:-bʰa:s̪a:
e:t̪h̪un̪əka: lo:kə d̪ṣṓk̪ā:t̪i d̪h̪urə-d̪ṣṓa:ɾə bə:d̪ṣṓ n̪əhi
fiə:ie:.

s̪u:va:s̪ṇṇi:kə ba:t̪ə s̪ṇṇi ra:d̪h̪a:rəmən̪əkə mən̪əme:
kʰəũd̪ṣṓh̪ə ut̪h̪ələṇṇə mud̪a: kʰəũd̪ṣṓk̪ē: d̪əbəbəit̪ə
pət̪ṇṇi:kə vit̪ʃa:rəkē: ta:ɾəikə pəɾija:s̪ə kəɾəit̪ə bəd̪ṣṓla:-
-əh̪ā: d̪e:ra:me: rəh̪əi t̪ʃi:, t̪ʃo:t̪ə ā:t̪ə-pe:t̪ə ət̪ʃi t̪əkʰəṇṇə
əit̪h̪a:məkə lo:kə d̪ṣṓk̪ā: bəd̪ṣṓikə s̪iḥəṇṇa: kəɾəi t̪ʃi:.
fiəmə d̪ṣṓe: bʰəɾi d̪ṇṇə o:hi: s̪əma:d̪ṣṓkə bi:t̪ʃə rəh̪əi t̪ʃi:
s̪e: t̪ə ṇṇi:kə d̪ṣṓk̪ā: bəd̪ṣṓle: ṇṇe: fiə:ie:, t̪e:kəɾə fiəməra:
s̪iḥəṇṇe: ṇṇe: ət̪ʃi a: əh̪ā:kē: e:fiə:ṇṇə s̪iḥəṇṇa: kriə: fiə:ie:.
əpəṇṇa: d̪ṣṓṇəit̪ə ra:d̪h̪a:rəmən̪ə s̪u:va:s̪ṇṇi:kə ba:t̪əkē:
bəh̪əta:ɾəikə ko:ʃiʃə ke:ləṇṇə. kriə: t̪ə mən̪ə ki:t̪ʃu s̪o:t̪ʃəi-
vit̪ʃa:rəkə bəṇṇələ t̪ʃh̪ə:ləṇṇə. mud̪a: s̪u:va:s̪ṇṇi:kə mən̪ə
gəpə-s̪əppə kəɾəikə bəṇṇələ t̪ʃh̪ə:ləṇṇə. t̪əhu:me: pət̪-
pət̪ṇṇi:kə bi:t̪ʃəkə ba:t̪ə. ko:ṇo: ki d̪ṇṇu:me: ṣṣṓ kijo:
pɾət̪bən̪d̪it̪ə t̪h̪o:ɾe: t̪ʃh̪əit̪h̪ə d̪ṣṓe: ko:ṇo: ba:t̪ə bəd̪ṣṓikə

a:ki ko:ɳo: vitʃa:rə kəɾəikə rO:kə rəhitʃəɳə.

ɳəɦəla:pərə dʰəɦəla: pʰe:kəitʃə sʊva:sɳɳi: puɳə:
dʊ:ɦəɾəbətʃə bədʒəli:-

-əpəɳa: dʊɳu: go:re:ʃə ɳi:kə sʊtʃitʃa: bədʒəre:.

o:ɳa:, ra:dʰa:rəmənə budʒʰi rəɦələ tʃʰəla: dʒe: sʊtʃitʃa:kə
əkʰəɳə ba:lə mənə ətʃʰi tʃʰɦu:me: ɦa:i-sʃku:ləʃə ɳkəilə
kəule:dʒəme: ʃe:ɦo: ge:lə ətʃʰi. e:kə tʃə kəule:dʒəkə
dʒi:vəɳə, dʊ:sʃərə dʒiɳəgi:kə tʃʃəʰəɳtʃə be:la:, ke:kəra:
ɳe: mənə ɦo:i tʃʰəi dʒe: ɦəməɦũ: bədʒəɳtʃa: bəɳi:.
dʒəkʰəɳə bədʒəɳtʃa: bəɳəe: tʃa:ɦəbə tʃəkʰəɳe: ɳe:
vɳəjəkə ʃəgə bʰa:ʃa:kə mədʒəɳə ʃe:ɦo: kəɾəe: pəɾətʃə.
dʒəkʰəɳe: ʃe: bʰe:lə tʃəkʰəɳe: ɳe: mədʒəɳtʃə dʒəkā:
mədʒəɳtʃə bʰa:ʃa: ʃe:ɦo: ɦəe:tʃə. tʃə_ɳɳukulə sʊtʃitʃa:kə
bo:li:me: sʊdʰa:rə ʃo:bʰa:vikə ətʃʰi. əpəɳe: tʃə bʰəɳi dʊɳə
ka:dʒəkə pa:tʃʰu: be:ɦa:lə rəɦəi tʃʰi: e:kke: ba:tʃəkē:
bʰəɳi dʊɳə sʃugga: dʒəkā: rəɳəɳtʃə dʰe:ɳe: rəɦəə/ pəɾəe:,
tʃəɦa:mə bʰa:ʃa:kə mədʒəɳə kəɾəbə ʃa:dʰa:rəɳəkə
ba:tʃə tʃʰi:...! tʃəkʰəɳə tʃə ka:dʒo: o:ɦi: bʰa:ʃa:kə
ma:dʰjəməʃə kəɾəi tʃʰi: tʃe: ka:dʒə-dʒo:kəɾə bʰa:ʃa:kə
dʒiɦa:ɳə tʃə ətʃʰie:. de:ra:me: pəɳɳi:kə ʃəgə məɦi:li:me:
gəpə-səppə kəru: a:ki utʃja:me:....

vitʃa:rəkē: tʃəupe:tʃə ra:dʰa:rəmənə bədʒəla:-

-sʊtʃitʃa:kē: dʒe:tʃe: bʰa:ʃa:kə kʰəgəɳa: tʃʰəi tʃe:tʃe:
ɦəmərə: tʃo:ɳe: ətʃʰi. əɦā:kē: tʃe: tʃɦu:ʃə be:ʃi: kəmə ətʃʰi,

ra:d̪h̪a:rəmənə bəd̪z̪əla:-

-d̪z̪əh̪iṇṇa: əh̪ĩ: a:i.e.:me: pət̪h̪ət̪ə rəh̪i: t̪əh̪iṇṇa: n̪e:
s̪ut̪t̪iṭa: s̪e:fi: b̪h̪əʃge:lə.

o:n̪a:, ra:d̪h̪a:rəmənə d̪z̪i:fiə d̪a:bi kəʃ bəd̪z̪əla: mud̪a:
g̪h̪urət̪h̪a:bəla: s̪ut̪əput̪ja: b̪h̪əṭ̪ta: d̪z̪ək̪ā: e:kəʃs̪g̪ə
ən̪e:ko: v̪it̪ja:rək̪ē: s̪əme:t̪i ba:d̪z̪ələ t̪h̪əla:, d̪z̪ə_1s̪ṣ̪
s̪uva:s̪ṇi:kə mən̪ə o:d̪z̪h̪əra: ge:ləṇṇə. o:d̪z̪h̪əra:ikə
ən̪e:kə ka:rən̪ə mən̪əme: ut̪h̪i ge:ləṇṇə. p̪iṭa:d̪z̪i:k̪ē:
d̪urg̪h̪ət̪ən̪a:me: m̪əit̪ju b̪h̪e:lə rəh̪iṇṇə, p̪ərv̪a:rəme:
e:ka:e:kə əṇṇi:rə p̪əʃəirə ge:lə rəh̪iə:.... mud̪a: i: ba:t̪ə
s̪uva:s̪ṇi:kə mən̪əme: e:be: n̪e: ke:ləṇṇə d̪z̪e: əh̪i:
əṇṇi:rə-id̪z̪o:t̪əkə bi:t̪i d̪un̪jō: t̪jələie: a: əpən̪o: t̪jələi
t̪h̪i: a: p̪ərv̪a:ro: t̪jələie: ga:me:kə d̪z̪e: s̪ṣ̪gi: s̪uke:f̪əṇi:
t̪h̪ələ, ma:n̪e: lo:ərə p̪ra:im̪əri: s̪ku:ləʃs̪ kəule:d̪z̪ə
d̪h̪ərikə s̪ṣ̪gi:, s̪ub̪h̪jəst̪ə p̪ərv̪a:rə, s̪a:t̪ə la:k̪h̪ə n̪əgəḍ̪ə
g̪əṇṇi p̪iṭa:d̪z̪i: v̪iva:fiə ke:lək̪h̪iṇṇə, fiəm̪əra: ke: kərəit̪ə?
d̪o:s̪ərə p̪rəf̪iṇṇə ut̪h̪i ge:ləṇṇə, ma:e:k̪ē: əṇṇiṣ̪ə:p̪ərə
n̪o:kəri: b̪h̪əʃge:ləṇṇə, t̪ṣ̪e: n̪e: ək̪h̪əṇ̪o: t̪əkə p̪ərv̪a:rə
t̪h̪a:t̪h̪ə ət̪h̪i n̪əh̪i t̪ṣ̪ a:i ke:t̪əe: rəh̪it̪əũ?

-ke:t̪əe: rəh̪it̪əũ, s̪uva:s̪ṇi:kə mən̪əme: əb̪iṭe: p̪ək̪si:kə
e:kə v̪əʃə rəh̪it̪ə: p̪h̪udd̪i: d̪z̪ək̪ā: s̪uva:s̪ṇi:kə mən̪ə
p̪h̪ud̪əikə ge:ləṇṇə. bəd̪z̪əli:-

-d̪z̪əe: əh̪ĩ: t̪ṣ̪e: n̪e: fiəm̪əh̪ĩ: e:kət̪h̪a:mə b̪əis̪ə g̪əpə-
s̪əppə kərəi t̪h̪i:, n̪əh̪i t̪ṣ̪..!

-n̪əh̪i t̪ṣ̪..!p̪ərə s̪uva:s̪ṇi:k̪ē: ru:k̪iṭe: d̪un̪u: fi:t̪h̪o: a:

mufiõ:şñ tʃəriʃəbətə ra:d̪h̪a:rəmənə bədʒələ:- nəhi t̪ə, ki:
ma:ne:?

e:ka:e:kə şəmut̪əkə bʰəvədʒa:ləme: pʰəş̪t̪e: bʰa:vukə
dʒəhiŋa: bʰa:vəŋa: vihi:nə bəŋi dʒa:ie: t̪əhiŋa:
şuva:ş̪ni:kē: şe:fiə: bʰe:ləŋə.

t̪əibi:t̪ə bihiş̪ət̪ə himmət̪ələ:lə pəhiūt̪ə ba:dʒələ-
-bʰa:jə şa:hiəbə, şəmməlit̪e: go:t̪ə ləgəi t̪ʰi:.

himmət̪ələ:ləkə go:t̪ə la:gəbə ş̪uŋi ra:d̪h̪a:rəmənə
t̪ʰəkəməke:la: t̪ʰəkəməka:ikə ka:rənə bʰe:ləŋə dʒe: dʒə
əpənə: əş̪i:rəva:d̪ə d̪ət̪ə himmət̪ələ:ləkē: kit̪ʰu kəhiəi a:
pət̪ŋi: kit̪ʰu əş̪i:rəva:d̪ə d̪ə ləgələkʰiŋə t̪əkʰəŋə
əş̪əgəre: himmət̪ələ:lə ke:məhiəə-ke:məhiəə mūhiə
gʰuma: firo:d̪h̪a:rjə kərət̪ə, t̪ə_ış̪ə ŋi:kə ne: dʒe: pəhiŋe:
hiŋəke: ma:ne: pət̪ŋi:e:kē: əş̪i:rəva:d̪ə d̪ə d̪əŋə.
şəma:dʒə:kē: t̪e: şə:fiə d̪e:kʰəi t̪ʰi: dʒe: d̪i:kş̪a:
b̪ət̪əŋi:hiə:rəkə pət̪h̪a:rə ləgələ: ət̪ʰi. dʒe: d̪iŋə-ra:t̪i
d̪i:kş̪e: b̪ā:t̪əie: mud̪a: fi:kş̪a: d̪e:ŋi:hiə:rə ke:t̪e: t̪ʰəit̪h̪ə. o:
t̪ə fi:kş̪a:kə ş̪t̪ərame: ət̪ʰie: ra:d̪h̪a:rəmənəkē: şe:
ş̪ut̪əreləŋə nəhi. əpənə: pəri:va:rə a: himmət̪ə:lə:ləkə
pəri:va:rəkə bi:t̪ə dʒəkʰəŋə ş̪uva:ş̪ni: d̪uŋu: gʰa:t̪ə d̪iş̪ə
t̪əkəli: t̪əkʰəŋə dʒe:t̪e: pəvit̪ə (ŋi:kə) himmət̪ələ:ləkə
pəri:va:rə d̪e:kʰi rəhiəə t̪ʰe:li:, ma:ne: vid̪h̪əva: ma:e:kē:,
t̪e:ŋa: əpənə nəhi d̪e:kʰa: rəhiəə t̪ʰəŋə, dʒə_ış̪ə
himmət̪ələ:lə ləgə bədʒəikə əpənə mūhiə nəhi d̪e:kʰi
ş̪uva:ş̪ni: t̪ʰupe: rəhiəə ŋi:kə budʒəh̪əŋə. məŋə:

gəvɑ:fi: dɛ:ləkəɳə dʒe: bʰɑ:ɳje: sʰɑ:fɑ:e:bə ləgɑ: ɳe:
ɦəmərɔ: ɦimmətʰlɑ:lə go:ɽə ləgəɳe: tʰʱələ, tʰo:ɦu:me:
mukʰəuɽi:, dʒĩ pəe:rə tʰubɪ ləgəɳe: rəɦətʰə ɽə e:kəɽɑ:
bɑ:tʰo: ɦo:ɽə, sʰe:ɦo: ɽə tʰərɳje: tʰʱələ. muɦəsʰĩ bədʒətʰə
ɦimmətʰlɑ:lə o:sɑ:rəpərəkə e:kəɽɑ: kurəsʰi:kē:
rɑ:dʰɑ:rəmənə ləgə sʰərəkəbətʰə bəɦsʰlə.

ɦimmətʰlɑ:ləkē: bəɦsʰtʰe: rɑ:dʰɑ:rəmənə bədʒələ:-
-bəsʰme:, mɑ:ɳe: sʰvɑ:ri:-gɑ:ɽi:me: əkʰəɳə bʰi:ɽə
ke:ɦe:ɳə tʰələie:?

ɦimmətʰlɑ:lə bɑ:dʒələ-
-bʰi:ɽə ki: bʰi:ɽə dʒəkā: tʰələie:. vɪvɑ:ɦə-mu:ɽəɳəkə
tʰe:ɦe:ɳə ləgəɳə tʰələie:, dʒe: əɳɦərɔ:-dʰi:tʰərə: uɽɦɪ
dʒɑ:e:tʰə.

ɦimmətʰlɑ:ləkə vɽɽɑ:rə sʰuɳ rɑ:dʰɑ:rəmənə ədʰəkʰillu:
ɦĩsʰi: ɦĩsʰĩ bədʒələ:-
-bʰəɳe: sʰəbəɦəkə uddʰɑ:rə bʰəʃ/dʒɑ:e:tʰə.

bədʒəkə krəməme: rɑ:dʰɑ:rəmənə bɑ:dʒi ge:la:, mudɑ:
ləgəle: mənə rɔ:kəɽə kəɦələkəɳə, --ɑ:dʒukə
pərɪve:ʃəme: uddʰɑ:rə ɦe:bə! kɔ:ɳo: kɪ ɦĩsʰi:-tʰəɽʰtʰɑ:
tʰi:. mudɑ: muɦəsʰĩ ɳkələlə vɑ:ɳə tʰi:rə-dʰəɳuʃəkə vɑ:ɳə
tʰo:ɽe: tʰi: a:kɪ bəɳdʰu:kəkə go:li: tʰo:ɽe: tʰi: dʒe: tʰuɽɪ
ge:lə o: gʰɑ:və kərəbe: kərətʰə. mũɦəkə vɑ:ɳəme: e:tʰe: ɽə
gʌɳə ətʰi: dʒe: o:kərə: tʰo:ɽəlo: dʒɑ: sʰkəie:, mɔ:ɽəlo:
dʒɑ: sʰkəie: a: tʰo:ɽəlo: ɽə dʒɑ:ɳje: sʰkəie:..!

mənəme: vɽɽɑ:rə əbətʰə-əbətʰə rɑ:dʰɑ:rəmənəkə

vitʃa:rəme: dʰi:ləpəṇṇə e:ləṇṇə. d̪ʒə_ɪṣṣ̃ məṇṇə bəṇṇ
ge:ləṇṇə d̪ʒe: əpəṇṇə vitʃa:rəkē: s̪ud̪h̪a:ri d̪o:ɦəɾəbət̪
ba:d̪ʒi: mud̪a: s̪e: bʰe:ləṇṇə ṇəɦi. ṇə_ɪ ɦo:ikə ka:rəṇṇə
bʰe:ləṇṇə d̪ʒe: əkʰəṇṇə t̪əkəkə d̪ʒe: d̪ʒi:vəṇṇə
ra:d̪h̪a:rəməṇṇəkə ɦimmət̪əla:ləkə bi:t̪ʃə rəɦələṇṇə, o:ɪ
ru:pē: ɦimmət̪əla:lə əpəṇṇo: vitʃa:rə a: ra:d̪h̪a:rəməṇṇo:kə
vitʃa:rəkē: ɦṣ̃si:-məd̪ʒa:kəkə ru:pəme: bud̪ʒ̃ələkə.
ɦimmət̪əla:lə ba:d̪ʒələ-

-bʰa:jə s̪a:ɦəibə, əṇɦəɾo:-d̪i:t̪h̪əra: kɪ a:bə s̪əst̪a: rəɦələ.
viva:ɦə be:rəme: a:ṇə kit̪ʃu ɦuəe: va: ṇə_ɪ ɦuəe: mud̪a:
mo:t̪ərə s̪a:ikilə t̪ʃa:ɦəbe: kəri:.

o:ṇa:, ɦimmət̪əla:ləkə vitʃa:rəkə ṇəɦələ:pərə d̪əɦələ:
pʰe:kəikə məṇṇə ra:d̪h̪a:rəməṇṇəkē: bʰe:ləṇṇə. bʰe:ləṇṇə i:
d̪ʒe: ke:ɦe:ṇṇə buɪva:ṇṇə d̪ʒəkā: ba:d̪ʒələ ət̪ʃi. mo:t̪ərə
s̪a:ikilə t̪i:s̪ə ɦəd̪ʒa:rəṣṣ̃ u:pərəme: ɦo:ie:, o:ɦəṇṇə
t̪ʃəṭ̪əṇɦa:rə d̪ʒəkʰəṇṇə d̪əṣṣ̃ ɦəd̪ʒa:rə b̪əikəkə kərd̪ʒə
s̪va:vələmbəṇṇəkə d̪ʒiṇṇəgi: bəṇṇa: pəɪva:rə bəṣṣa: s̪əkəie:,
t̪əkʰəṇṇə ga:ɪ:kə bəḍ̪əla: ṇəgəḍ̪e: kɪe: ṇe: ləʃ kəʃ a:ro:
ṇəməɦərə s̪va:vələmbi: bəṇṇi d̪ʒi:vəṇṇə d̪h̪a:rəṇṇə kəɾəie:.
mud̪a: əpəṇṇe: məṇṇə ra:d̪h̪a:rəməṇṇəkē: ro:kələkəṇṇə
d̪ʒe: bʰa:jə d̪ʒəkʰəṇṇə s̪vət̪əṭ̪rə d̪e:ʃəkə s̪əbʰə d̪ʒəṇṇə
s̪vət̪əṭ̪rə t̪ʃi: t̪əkʰəṇṇə s̪əbʰə məṇṇə s̪e:ɦo: ṇe: s̪vət̪əṭ̪rə
ɦəe:t̪ə, a: d̪ʒəkʰəṇṇə s̪əbʰə məṇṇə s̪vət̪əṭ̪rə ɦəe:t̪ə t̪ə əɦiṇṇa:
ṇe: s̪əbʰə d̪h̪əṇṇo: a: s̪əbʰə kəɾmo:me: s̪vət̪əṭ̪rə ru:pē:
ləgəɪt̪ə rəɦət̪ə. vitʃa:rəkē: mo:t̪əɪt̪ə ra:d̪h̪a:rəməṇṇə

bəḍʒələ:-

-fimmətələ:lə, bəhūtə ḍṇəkə pətʃʰa:itə ḍuṇu: bʰā:ī
e:kətʰa:mə bəiʒələũ fie:ṇə.

ʃika:ri: fimmətələ:lə gəitʃi: ma:tʃʰə ḍʒəkā: gəitʃija:itə
ba:dʒələ-

-bʰa:jə ʒa:fiəibə, umərəme: əhā: kiʃʰu kəmə tʃʰi: mudā:
biʒərə:fiə hēmərə:ʒ̃ be:ʒi: tʃʰi:.

fimmətələ:ləkə ba:tə ʒuṇu ra:dʰa:rəmənə tʃiũkələ:
tʃiũkəitə tʃa:ru: ḍʒə tʃəkə:ṇa: bʰe:la: ḍʒe: ko:ṇə
e:fiə:ṇə ka:dʒe: a:ki vitʃa:re: biʒərələũ ḍʒe:
fimmətələ:lə ba:dʒələ. əpənə: ḍʒəkʰəṇə bʰā:ḍʒəpərə
ra:dʰa:rəmənəkē: ṇəhi tʃiʃʰələṇə təkʰəṇə mənə
kəhələkəṇə ḍʒe: kie: ṇə: ra:dʒa: bʰərətʰəri: ḍʒəkā:
ḍʒo:gi: bəṇu fimmətə:lə:ləkē: putʃʰiəi. vitʃa:rə
pəripu:ṇə fiO:ite: ra:dʰa:rəmənə bəḍʒələ:-

-ʒe: ki: fimmətə?

ṇe:ja:rələ ba:tə bəḍʒəime: ḍʒəfiṇa: mənə pʰuʃərə:mə
fiO:re: tʃfiṇa: fimmətələ:ləkə rəhəbe: kərə_I. ba:dʒələ-

-bʰa:jə ʒa:fiəibə, ḍṇə a: tʃa:ri:kʰə tʰo:te: ḍʒi:vəṇə tʃʰi:,
ḍʒi:vəṇə tʃʰi: o:kərə krija:.. ʒe: t̃ bi:tʃəme: ko:ṇo:
bʰe:be: ṇə: kə:lə. tʃhi:me: pənərəhəmə ḍṇə t̃ bʰē:tə
bʰe:le: rəhəũ. əkʰəṇə e:kəta: ka:dʒə əra:dʰi le:ləũ, tʃhi:
ərə:dʰəkə bi:tʃəme: e:ləũ fie:ṇə.

-ka:dʒəkə əra:dʰə ʒuṇu ra:dʰa:rəmənə ʒuva:ʒuṇi:kē:
kəhələkʰiṇə-

-əfiā: n̄e: ga:me:kə rəfiələũ a: n̄e: fəfiərə:kə b^he:ləũ.
pəfiñe: t̄fā:fiə pi:ja:u, tək^həñə n̄e: gəpə-səppə kərəime:
məñə: la:gətə a: n̄i:ko: fiə:tə. b^ho:d̄zə n̄e: b^ha:tə, fiərə-
fiərə gi:təṣṣ̄ ka:d̄zə t̄fələtə.

o:n̄a:, fiimmətəla:ləkē: t̄fā:fiə pi:bəikə məñə n̄əfi t̄fələ
kie: t̄ḡ a:t^hə g^həñt̄a:kə ja:t̄ra:kə pət̄f^ha:it̄ə bəsṣ̄əṣṣ̄ ut̄əit̄e:
bəsṣ̄e: s̄t̄e:ñdəme: t̄fā:fiə: a: biṣkuṭo: k^ha:-pi:bə n̄e:n̄e:
t̄fələ, mudā: ra:d̄h̄a:rəmənə əpəñə n̄a:ō: ləga: pət̄ñi:kē:
a:t^həit̄ə d̄e:n̄e: t̄fələ:, t̄ḡe: bi:t̄fāme: kit̄f^hu ba:d̄zəbə
ma:n̄e: t̄fā:fiə pi:bə ki n̄əfi pi:bəkē: ut̄f̄it̄ə n̄əfi bud̄z̄h̄i
fiimmətəla:lə t̄fūpe: rəfiələ. s̄uṣa:s̄ñi: t̄fā:fiə bəñəbəe:
ge:li:. fiimmətəla:ləkē: əṣṣ̄əgəre: d̄e:k^hi ra:d̄h̄a:rəmənə
bəd̄z̄əla:-

-fiimmətə əp^hiṣəkə ki: fi:lə-t̄fā:lə ət̄f^hi?

fiimmətəla:lə ba:d̄z̄ələ-

-b^ha:jə ṣṣ̄a:fiəibə, fi:lə-t̄fā:lə ki: rəfiət̄ə d̄z̄əfiñā: fi:lə-
be:fi:lə ət̄f^hi t̄əfiñā: t̄fā:lə ṣṣ̄e:fiə: kut̄fā:lə b^hə_ije: ge:lə
ət̄f^hi.

-be:fi:lə a: kut̄fā:lə s̄ñi ra:d̄h̄a:rəmənə t̄fūkəla:,
mudā: t̄e:kəra: ṣṣ̄əmfā:ri bəd̄z̄əla:- ṣṣ̄e: ki: fiimmətə?

fiimmətəla:lə ba:d̄z̄ələ- b^ha:jə ṣṣ̄a:fiəibə, əpəñā:
ṣṣ̄əməjəkə ba:t̄ə biṣəirə d̄z̄a:u, d̄z̄e: lo:kəkē: fi:t̄h̄əkə-
fi:t̄h̄ə ka:d̄z̄ə fiō:i t̄fələ. a:bə ka:d̄z̄əkə ka:gəd̄z̄əkə
pəñn̄a:me: ma:n̄e: a:ve:dəñəme: əpəñə n̄o:təkə
pəñn̄a: n̄ə_ī ləga:e:bə t̄ḡ ka:d̄z̄ə fiə:tə. a:bə t̄ḡ ṣṣ̄ətt̄əirə

ʃa:ləʃə̃ u:pəre: d̪e:ʃo:kē: a:d̪ɪa:d̪ə bʰe:n̪a: bʰe:lə, a:bo:
 d̪ɪə ʃa:rvəd̪ɪənkə ʃə̃ʃtʰa:kē: əpən̪ə ʃə̃ʃtʰa: bud̪ɪʰi
 əpən̪e: fi:tʰe: ka:d̪ɪə n̪əhi tʃɪla:e:bə təkʰən̪ə a:d̪ɪa:d̪i:kə
 pʰələ ki: bʰe:tələ.

himmətələ:ləkə ba:t̪ə ʃun̪u ra:d̪h̪a:rəmən̪ə muʃkɪje:bo:
 kərəi tʃʰəla: a: mən̪e:-mən̪ə məsəkʰəri: ʃe:fi: t̪a:ki
 rəfiələ tʃʰəla:, kri: t̪ə gəpə-ʃəppəme: rəʃə bʰe:t̪əi
 tʃʰe:lən̪ə. tʃəpərə:ʃi: rəhi:to: himmətələ:lə əd̪h̪ika:ri:
 ʃəbʰə ləgə bəd̪ɪəit̪ə-bəd̪ɪəit̪ə n̪d̪h̪o:kə bəd̪ɪənk̪i:fi:rə
 bən̪j̪ē: ge:lə ətʃʰi. bʰələē: əd̪h̪ika:ri: tʃəpərə:ʃi: bud̪ɪʰi
 himmətələ:ləkə ba:t̪əkə mo:d̪ɪərə d̪j̪ə: va: n̪əhi d̪j̪ə:
 o:n̪a:, himmətələ:ləkə əpən̪ə mən̪ə e:t̪e: pi:t̪ə tʰo:kəbe:
 kərəi tʃʰəi d̪ɪe: utʃit̪ə ba:t̪ə əpən̪a: ba:po:kē: kəfiəb̪əi.
 t̪o:fi:me: d̪ɪəhi:n̪a: əpən̪e: n̪o:kərə tʃʰi: t̪əhi:n̪a: n̪e:
 əd̪h̪ika:ri: lo:kən̪u ʃe:fi: n̪o:kəre: tʃʰəit̪ə. təkʰən̪ə
 bəd̪ɪəime: ko:n̪ə ʃə̃ko:t̪ə. t̪əhi: bi:t̪ə ʃu:va:ʃn̪i: t̪j̪a:fiə
 n̪e:n̪e: pəhi:t̪j̪əli: t̪i:n̪u: go:re: ma:n̪e: ra:d̪h̪a:rəmən̪ə,
 himmətələ:lə a: ʃu:va:ʃn̪i: t̪j̪a:fiə pi:bi:t̪e: rəfiəit̪ə ki
 ʃutʃit̪a: əpən̪ə ko:t̪əri:ʃə n̪kəilə o:ʃa:rəpərə a:bi
 ba:d̪ɪələ-

-himmətə t̪j̪a:t̪j̪a:, ʃut̪i:kʃn̪a: bəhi:n̪əkə ki: ʃəma:t̪j̪a:rə?
 pəhi:n̪e: ma:n̪e: kitʃu ʃa:lə pu:rvə, o:n̪a: əkʰən̪o:
 ʃa:rvəd̪ɪənkə fikʃən̪ə ʃə̃ʃtʰa:me: ʃa:lə bʰərikə ko:rʃə
 fi:re:, d̪ɪə_ɪʃə ʃa:le:-ʃa:lə vid̪j̪a:t̪i: kla:ʃə a:gu: fi:re:,

ra:d^ha:rəmənəkē: kəule:dʒə dʒi:vənəme: pəriva:rəkə
 dūrəbe:vəfiarə, d̥o:bərə frəmikə bən̄a: d̄e:ləkəin̄ə.
 bən̄a:ije: t̄a: n̄əfi d̄e:ləkəin̄ə, p^həlo: d̄əit̄ə rəfiələin̄ə.
 dʒə_1s̄ñ̄ kəule:dʒə dʒi:vənəkə ɾidʒəl̄təkə s̄ñ̄gə e:ke:
 t̄ərapa:n̄əme: a:i:e:e:s̄ə. s̄e:fiə: t̄əripə ge:la:.
 a:t̄məbələkə s̄ñ̄gə a:t̄mə-fəkt̄u s̄e:fiə: d̄i:n̄a:n̄uku:lə
 mədʒəgu:t̄ə fiə:it̄e: ge:ləin̄ə. dʒə_1s̄ñ̄ a:n̄ə a:i:e:e:s̄ə.s̄ñ̄
 e:t̄e: d̄u:ri: b^hə_ije: ge:lə t̄^həin̄ə dʒe: pit̄a:kə a:kro:fəkē:
 ra:d^ha:rəmənə s̄əmənə ke:ləin̄ə mud̄a: d̄o:s̄əra:kə
 t̄^ha:t̄i: d̄o:la:ima:n̄ə rəfiit̄e: t̄^həin̄ə. o:n̄a:, əpən̄ə
 vva:fiəkə b^ho:gələ g^hət̄ən̄a:kē: ra:d^ha:rəmənə mən̄əs̄ñ̄
 ut̄a:ri b̄is̄əirə dʒəkā: ge:le: t̄^həit̄^hə, dʒə_1s̄ñ̄ n̄e: kəfijo: o:i
 a:kro:fə d̄i:s̄ə mən̄ə b̄ə^hələin̄ə a: n̄e: o:ipərə kit̄^hu s̄o:t̄fi
 s̄əkələ t̄^həla: mud̄a: a:i fimmət̄əla:ləkə be:t̄i:kə
 vva:fiəkə ba:t̄ə s̄un̄i əpən̄o: s̄ut̄fiṭ̄a: n̄ədʒəirəpərə
 t̄^hə^hələin̄ə. t̄^hə: gumme: rəfiəbə n̄i:kə budʒ^hi t̄^hupe:
 rəfiəla: mud̄a: s̄uva:s̄un̄jo: a: s̄ut̄fiṭ̄o:kə mən̄əme:
 ən̄e:ko: vit̄fiarə ma:n̄e: əpən̄ə dʒi:vənəs̄ñ̄ s̄a:ma:dʒikə
 dʒi:vənə d̄^hərikə, r̄əgə-b̄ir̄əgəkə ru:pəme: ut̄^həe:
 ləgələin̄ə.

əpən̄ə məli:n̄ə fiə:it̄ə vit̄fiarəkē: s̄uva:s̄un̄i: d̄əbət̄ə,
 b̄ədʒəli:-

-kəe:mə bərəs̄ə s̄ut̄i:k̄ṣ̄n̄a:kə t̄^hi:?

fimmət̄əla:ləkē: dʒi:fiə:pərə s̄ut̄i:k̄ṣ̄n̄a:kə dʒən̄mə d̄i:n̄ə
 t̄^hələ, ləgəle: ma:n̄e: s̄uva:s̄un̄i:kə prəf̄n̄əkə t̄urənt̄e:

uttarā dātā ba:dzālā-

-me:mā s̄ahā:e:bā, o:nā: t̄m̄i: t̄s̄ ət̄hā:rāhāmā bārkhā
mudā: s̄ut̄t̄ā: d̄zākā: d̄zua:n̄ā n̄āh̄i b̄hē:lā ət̄m̄i.

s̄ub̄h̄j̄s̄t̄ā p̄ariva:rākā k̄hā:n̄ā-pā:n̄ākā s̄āgā rāhān̄ā-
s̄āhān̄ā ān̄uku:lā rāhān̄ā: s̄ut̄t̄ā:kē: jā:r̄i:r̄ikā fr̄amā
kāmā t̄m̄ālā d̄zā_īṣ̄ jā:r̄i:rākā kādā p̄h̄audā: d̄zua:n̄i:kā
r̄āgā d̄zā_ī ru:p̄ē: t̄j̄r̄h̄āun̄ā: t̄m̄ālā t̄ā_ī ru:p̄ē:
s̄ut̄t̄i:k̄ṣ̄nā:kā jā:r̄i:rākā kādā n̄āh̄i bān̄ān̄ā: o:hān̄ā r̄āgā
n̄āh̄ij̄ē: t̄j̄r̄h̄ālā t̄m̄ālā. e:kā t̄s̄ e:kāhāra: d̄ē:hā t̄āp̄arā
jā:r̄i:r̄ikā fr̄amākā ān̄uku:lā p̄ariva:rākā s̄t̄arā k̄hā:n̄ā-
pā:n̄ā, rāhān̄ā-s̄āhān̄ā n̄āh̄i rāhān̄ā: s̄ut̄t̄ā:kā ā:gu:
s̄ut̄t̄i:k̄ṣ̄nā: bāt̄j̄hān̄ā d̄zākā: t̄m̄ē:lāhē:. s̄uva:s̄un̄i:kā
put̄m̄āikā kā:rān̄ā mān̄āme: t̄m̄ē:lān̄ā d̄zē: bā:rāhāmā-
t̄ē:rāhāmā bārkhākā s̄ut̄t̄ā: d̄zāk̄hān̄ā e:hē:n̄ā ət̄m̄i,
t̄āk̄hān̄ā s̄ut̄t̄i:k̄ṣ̄nā:kā umrā ke:t̄ē: hā:t̄ē. purānā:
d̄zāma:n̄ā:kā lo:kā kāhāi t̄m̄āla:- āst̄āv̄ar̄ṣ̄ē: b̄h̄āve:t̄ē
gāuri: mudā: ā:bā t̄s̄ s̄ē: n̄āh̄i rāhālā. ət̄hā:rāhāmā
bārkhākā pāt̄m̄ā:t̄ē bē:t̄i:kā v̄iva:hā kārāikā ād̄h̄i:kā:rā
mā:t̄ā:-p̄it̄ā:kē: ət̄m̄i.

kāule:d̄zāme: pāt̄hāt̄ē s̄ut̄t̄ā:kā n̄ād̄zāirā v̄iva:hā
pād̄d̄h̄āt̄i d̄iṣ̄ā bāt̄hāē: lāgālā d̄zā_īṣ̄ e:kāṣ̄āgā ān̄ē:ko:
p̄rāṣ̄n̄ā s̄ā:mān̄ē:me: ut̄h̄i kāṣ̄ t̄hā:t̄hā h̄iṣā lāgālāi. pāh̄ilā,
mā:ikā t̄h̄iā:s̄ā mā:n̄ē: v̄iva:hā s̄āmbān̄d̄h̄i: bud̄z̄hālā,
k̄iē: t̄s̄ mā:ījē: muh̄ē: s̄ut̄t̄ā: s̄un̄i t̄j̄ukālā t̄m̄ālā. d̄ō:s̄ārā
kāule:d̄zāme: o:hān̄ā ḡh̄āt̄ānā: s̄ē:hō: d̄ē:k̄h̄i t̄j̄ukālā

त्पल॑ d॒ये: bi:.e:.kə ləɾəkɔ: a: ləɾəkijɔ:, pəɾʰa:ɪ tʰo:ɾɪ,
 ga:mə-gʰəɾə tʰo:ɾɪ ko:ləkɑ:tɑ:me: dʒɑ: kəʃ ka:li:
 mənɖɪrəme: bɪɑ:fio: ke:ləkə a: e:kke: ka:rəkʰəŋɑ:me:
 ɖuɳu: əpʰɪʃəkə kɪrɑ:ɳi:kə ru:pəme: ɳo:kəɳjɔ: kəɾəie: a:
 ga:məme: ɖuɳu:kə ma:tɑ:pɪtɑ:kə bi:tʃə ga:ɾi-
 gəɾəubəli, ma:ɾi-pi:təkə ʃəgə mukəɖəma:bɑ:dʒi: ʃe:fio:
 tʃəlɪ rəhələ ətʃɪ a: ləɾəkɑ: pəkʃəkə dʒəhələ: ja:tɑ:
 bʰə_ɪje: ge:lə ətʃɪ.

ʃutʃɪtɑ:kə mənəɖ dʰɑ:rəkə bəhəɪtə dʰɑ:ra: dʒəkɑ: a:gu:
 bəɾʰələ. a:gu: bəɾʰɪtə: əpənə pəɾɪtʃɪtə, pəɾɪtʃɪtə əɪ
 ma:ɳe:me: dʒe: ʃutʃɪtɑ:kə dɛ:fəme: ko:ɳo: rɔ:gə
 bʰe:ɳe: e:kətɑ: ɖəkʰəɳi: ləgə dʒɑ:ie: dʒəɪʰɑ:mə gəpə-
 ʃəppəkə krəməme: dʒɑ:ɳəkɑ:ɾi: bʰe:ləɪ dʒe:
 e:mə.bi:.bi:.e:ʃə. pɑ:ʃə ləɾəkɪ:kə vɪvɑ:fə dʒə
 e:mə.bi:.bi:.e:ʃə. pɑ:ʃə ləɾəkɑ:ʃə kəməʃə kəɾəbə
 ʃəma:dʒəme: fɪʃəɾɑ:tə fəe:tə. məɾɖə bʰələ: məhɑ:ɳə
 vəɪdʒɪnɑ:ɳkə: vɑ: məhɑ:ɳə vɪtʃɑ:rəke: kɪe: ɳe: fɪo:tʰɪ
 mudɑ: vɪvɑ:fə ʃɑ:dʰɑ:rəɳo: pəɾʰələ-likʰələ vɑ: ɳəhɪjō:
 pəɾʰələ-likʰələ kəɳjɑ:kə ʃəgə fɪʃi:-kʰuʃi:ʃə mənəule:
 dʒɑ:ie:. əpənə fɪʃə:ɾətə budʒɪ o:ɪ e:mə.bi:.bi:.e:ʃə.kə
 vɪvɑ:fə pɪtɑ: dʒəkʰəŋə kəɾəe: ləgəla: təkʰəŋə əpənə
 be:tɪ:kə pəɾʰɑ:ɪkə kʰəɪtʃə mənəme: ɳɑ:tʃɪ utʰələɳə.
 mudɑ: upɑ:jə ki:? tɪ:ɳə bi:gʰɑ: əpənə bəpəutɪ:
 ʃəmpəɪtə be:tɪ be:tɪ:kə vɪvɑ:fə ke:ləɳə. jəe:fə tʃɪ:

əpəŋə səma:dʒəkə utʃʃə pətʰələ-likʰələ pəriɪva:rəkə
a:ʃʃa:rə-vitʃʃa:rə. sʊtʃʃi:ka məŋəme: vidʒo:fiəkə ləfiərə
dʒəgələ. mudə: ma:ʃa:-pi:ʃa:kē: sʊ:dʒʰa:me: bəisələ
dʒ:kʰi məŋəkē: tʰətəma:ri tʃu:pe: rəfiələ. ra:dʒa:rəməŋə
bədʒələ:-

-himmətə, ke:fi:ŋə pəriɪva:rəme: be:ʃi:kə viɪva:fiə kəʃ
rəfiələ tʃʰəfiə?

himmətələlə məŋo:nuku:lə pəriɪva:rəme: be:ʃi:kə
viɪva:fiə tʰi:kə ke:ŋe: tʃʰələ dʒə_ɪsʃə məŋəme: kʰuʃi:
rəfiəbe: kərə_ɪ. ba:dʒələ-

-bʰa:jə sʃa:fiəbə, dʒəfiŋa: əpəŋə pəriɪva:rə ətʃʰi tʃəfiŋa:
o:fiə: pəriɪva:rə ətʃʰi.

dʒa:ʃi:jə kulə-go:ʃəkə mi:la:ŋə sʃe:fiə: e:kə sʃtəəkə
bʰe:ŋe: e:kəŋgə ma:ŋələ dʒa:ɪtʃe: ətʃʰi, bʰələ: o:ɪ bi:tʃə
a:ɪtʃi:kə va: ʃəikʃəŋi:kə dʒu:ri: ko:sʃo: mi:lə kri: ŋe: fiuəe:.
jə:fiə vitʃʃa:rə ra:dʒa:rəməŋəkə məŋəme: dʒa:gi ge:ləŋə
dʒə_ɪsʃə puŋə: dʒo:fiəbətʃə bədʒələ:-

-ki: əpəŋa: sʃəŋə pəriɪva:rə?

ra:dʒa:rəməŋəkə vitʃʃa:rəkē: sʃo:dʒʰə rəkʰəitʃə
himmətələlə ba:dʒələ-

-bʰa:jə sʃa:fiəbə, dʒəfiŋa: əpəŋə be:ʃi: bi:.e:.me: pətʰəie:
tʃəfiŋa: lətəkə: sʃe:fiə: bi:.e:. pa:sʃə kəʃ/e:mə.e:.me: ŋa:ð:
likʰəuləkə ətʃʰi.

a:gu: bədʒəikə vitʃʃa:rə himmətələləkə pe:tə:me: tʃʰələ
ki bitʃʃe:me: ra:dʒa:rəməŋə bədʒələ:-

-va:fiə..!

ra:dʰa:rəmənəkə -va:fiə sʊnʊ himmətɕla:ləkə mənɕame:
əpənɕə ka:dʒəkə prətʃ a:rɔ: biʃəva:sʃə dʒəgələ. biʃəva:sʃə
dʒəgitɕe: biɦusɕitɕə ba:dʒələ-

-bʰa:jə ʃa:fiəibə, fiəməre: dʒəkā: lətəkə:kə pitɕa: ʃe:ɦio:
ənʊmənɕələ ka:rja:ləjəme: tʃəpərə:sʃi:kə ɳo:kəri: kərəi
tʃʰətʰə, dʊnʊ: go:re:kə dərəma:ɦia: ʃe:ɦio: e:kəɕga:ɦie:
ətʃʰi.

əpənɕa: dʒəɳitɕə himmətɕla:lə dʊnʊ: pəriɪva:rəkə ədʰikə-
ʃə-ədʰikə ʃəmərɪ:pətɕa: dɕe:kʰəbəe: tʃa:ɦai tʃʰələ mudɕa:
ra:dʰa:rəmənəkə pa:rəkʰi: ɳədʒəirə dɔ:sʃərə dʃsə muɕi
ge:lə tʃʰe:ləɳɕə. bədʒələ:- tɔ:ɦirə pəriɪva:rə ke:tɕe:tɕa:
tʃʰəɦə a:ɦiɳəkərə pəriɪva:rə ke:tɕe:tɕa: tʃʰəɳɕə?

ra:dʰa:rəmənəkə bʰi:tɕɳja: ʃəmədʒʰə tʃʰe:ləɳɕə dʒe:
be:tɔ:-be:tʃi: tʃə pəriɪva:rəkə bʰa:ri: ʃəməsʃa: tʃʰi:ɦe:.
a:dʒukə pəriɪve:fə e:ɦie:ɳɕə bəɳɳjɕe: ge:lə ətʃʰi ma:ɳɕe:
dɕa:ɳɕə-dʃɦie:dʒəkə, dʒe: ɪma:ɳɕdɕa:rə kɪra:ɳɳi:-
tʃəpərə:sʃi:kə ko:ɳɕə ba:tɕə dʒe: ɪma:ɳɕdɕa:rə əpʰəsʃəro: dʒə
tʃa:ɳjo:tɕa: be:tʃi: pəriɪva:rəme: dɕe:kʰəi tʃʰətʰə tʃə əpənɕə
dʒiɳɕgijo: bʰərikə dərəma:ɦia:sʃə u:pəre: kʰərtʃə
mənɕame: tʃəɦi dʒa:ɦi tʃʰəɳɕə, tɕəɦa:mə dʒiɳɕgi: bʰəri
əpənɕə pəriɪva:rə tʃələbə pəɦa:tɔ:kə rəstɕa:sʃə bi:ɦətə-
dʊrɡəmə bʰə_ɦje: dʒa:ɦe: tʃəɦiɳɕa: dʒə dʒe:rəgərə be:tɕa:
rəɦələ ma:ɳɕe: tʃa:ɦi- pā:tʃə, tʃʰəɦə-ʃa:tɕə tʃə tʃa:ɦie: kʰe:tɕə-
pətʰa:rəɦi a: kɪ əpənɕə ɳo:kəri:kə dərəma:ɦia:kə ʃəgə

pē:ʃəṇṇə ʃuə:, bəṇḍəṇṇə-bā:təme: pətəṇṇə: pəṇṇu:ṇə
 tʃələbəkē: dʌbʰərə-dʌrgəmə ʃe:ʃio: bəṇṇəbətə: ətʃṇṇṇ.
 əpəṇṇə məṇṇəkə utʰəitə vitʃa:rəḍʰa:ra:kə be:gəkē: riṇṇi-
 muṇṇṇ dʒəkā: ra:dʰa:rəməṇṇə əpəṇṇa: ma:tʰəkə ke:ʃəkə
 dʒətə:me: ʃəme:tʃi le:ləṇṇə, ki:e tʃə əkʰəṇṇə ʃo:dʒʰa:me:
 ʃimṇṇətəla:lə be:tʃi:-viva:ʃəkə ka:dʒe: a:e:lə ətʃṇṇṇ.
 lo:kəkə ʃtʰitʃi dʒe: rəʃəu mudə: pəṇṇu:ṇəṇṇə dʒi:vəṇṇəkə
 dʒe: dʰā:tʃa: ətʃṇṇṇ o:kəra: pʌrəbətə tʃələbe: ṇṇe: dʒi:vəṇṇə
 bʰe:lə. a:ki ma:ja: dʒəkā: pəitʃṇṇəla: pʌrukʰa:kə a: mo:ʃə
 dʒəkā: əigəla: pi:tʰi:kə e:kkəʃəmə v̄ʃəkə dʰija:-puṇṇa:
 ke:ṇṇa: rəʃətə ki: kʰa:e:-pi:əbə tʃe:kəro: pʌrəbəkə bʰa:rə
 ʃəməre: ətʃṇṇṇ.

dʒə_1 ʃtəṇṇəṇṇə ra:dʰa:rəməṇṇə bə:dʒələ tʃṇṇəla:, tə_1ʃə
 u:pəre:kə u:pərə ma:ṇṇe: bʰe:lə ṇṇuṇṇə ʃtəṇṇəme:
 ʃimṇṇətəla:ləkə vitʃa:rəḍʰa:ra: ətʃṇṇṇ. əpəṇṇə dʰa:ra:kə
 əṇṇuku:lə ʃimṇṇətəla:lə bə:dʒələ-

-bʰa:jə ʃa:ʃəbə, əpəṇṇə pəṇṇu:ṇə tʃə budʒʰələ-gəmələ ətʃṇṇṇ
 mudə: tʃe:ṇṇa: bʰəʃ kəʃ ʃuṇṇəkəṇṇə ma:ṇṇe: dʒiṇṇəkə:ʃə
 kuṇṇuməti: ʃəe:tə, pəṇṇu:ṇə ṇṇəʃi budʒʰələ ətʃṇṇṇ.

vitʃa:rəkē: a:gu: bəṇṇəbətə ra:dʰa:rəməṇṇə bəḍʒəla:-
 -e:tʃe: ka:lə dʒe: gəpə-ʃəppə bʰe:lə, o: kuʃələ-
 kʃe:məme: ge:lə. dʌ:rəkə ʃəpʰərəʃə e:ləʃə ətʃṇṇṇ,
 tʃəʃu:me: ka:dʒe: e:ləʃə ətʃṇṇṇ, tʃə: tʰo:tʃe:ka:lə ṇṇiʃəṇṇṇ
 ʃio:ime: ləgəbe: kəṇṇəʃə. viva:ʃə ka:dʒə ṇṇəʃi pəṇṇu:ṇəṇṇə
 jəḍʒṇə tʃṇṇṇ, tʃə: əʃəṇṇṇəṇṇə gəʃəṇṇə vitʃa:rə kəṇṇəkə ətʃṇṇṇ.

ra:d̥hɑ:rəmənəkə vɪtʃɑ:rə fɪmmət̥lɑ:lə budʒɪ ge:lə.
əpənə dʒɑ:nə fiəllukə bənəbəi pɑ:tʃu: ləgəbət̥ə
bɑ:dʒələ-

-bʰɑ:jə ʂɑ:fiəibə, ənɑ:ɾi:-d̥hʉnɑ:ri: le: e:t̥e: d̥u:rəkə
bəs̥əkə ʂəpʰərə dʒənəmɑ:rɑ: fi:re: ko:n̥o: kərmə b̥ɑ:ki:
n̥əfi rəfiələ. t̥e:fi:n̥ə bʰi:rə bəs̥əme: tʃʰələ dʒe: budʒɪ
pət̥e: dʒɑ:nə n̥kəilə dʒɑ:e:t̥ə.

ra:t̥kə d̥əʂə bədʒe: kʰe:lɑ:-pi:lɑ: pətʃɑ:t̥ə
ra:d̥hɑ:rəmənə fɪmmət̥lɑ:lək̥e: kəfiələkʰiŋə-

-fɪmmət̥ə, dʒəɪ kɑ:dʒe: e:ləfiə, e:kə fiərəpʰi: pəfiŋe:
bɑ:dʒi dʒɑ:fiə.

kət̥fiərija: pi:tʃt̥ət̥ə lo:kə fɪmmət̥lɑ:lə ətʃi:.
bɑ:dʒələ-

-bʰɑ:jə ʂɑ:fiəibə, əpənə bɑ:t̥ə n̥e: e:kəfiərəpʰi: bɑ:dʒi
dʒɑ:e:bə, mudɑ: mɑ:ijəkə ʂmɑ:d̥ə bʰiŋn̥ə tʃʰiŋə,
gʰərəvɑ:li:kə pʰut̥ə ətʃi, ʂut̥i:kʂnɑ:kə ələge: ətʃi. t̥e:
e:kəfiərəpʰi: ke:n̥ɑ: bɑ:dʒi ʂəkəi tʃʰi:.

dʒəfiŋɑ: ko:n̥o: pɔ:t̥hi:kə vɪtʃɑ:rək̥e: pɔ:t̥hi:kə ʃi:r̥ʂəkəkə
ru:pəme: rɑ:kʰələ dʒɑ:re: dʒəɪs̥ə pət̥hən̥fiɑ:rəkə kɑ:n̥ə
ã:kʰiʂ̥ə d̥e:kʰije: kəʃ t̥hɑ:t̥hə bʰəʃ dʒɑ:re: t̥əfiŋɑ:
ʂu:vɑ:ʂn̥jo:kə a: ʂut̥i:t̥o:kə kɑ:n̥ə t̥hɑ:t̥hə bʰe:lə. kɑ:n̥o:
kie: n̥e: t̥hɑ:t̥hə fi:e:t̥ə, dʒəkʰən̥ə d̥un̥u:kə bi:t̥ə
pɑ:rɪvɑ:rikə ʂəmbənd̥hə ətʃi t̥əkʰən̥ə pərəvɑ:rəkə ʂəbʰəkə
ʂəmbənd̥hə n̥e: əpənə-əpənə bʰe:lə.

ra:d̥hɑ:rəmənə bədʒəla:-

-tʃa:ɦe: ɳəkʰə-sikʰə vərɳəɳə likʰəɦə a:ki sikʰə-ɳəkʰəkə
vərɳəɳə likʰəɦə, ba:tə bərəbərije: bʰe:lə, dʊɳu:
likʰiɳɦa:rə ʃre:ʃtʰə ʃriʃtikərta: bʰe:be: ke:la:. dʒəɦiɳa:
tʊ:ɦərə vitʃa:rə ɦuə təɦiɳa: ba:dʒəɦə.

ɦimmətəla:lə ba:dʒələ-

-bʰa:jə ʃa:ɦəbə, dʒəɦiɳa: əpəɳa: məɳəɦe: ətʃi təɦiɳa:
ma:ijo:kə itʃtʃa: tʃɦəi, dʒe: əpəɳe: vɪva:ɦəʃʃ tʃa:ri dʊɳə
pəɦiɳe: ʃəbʰə pəriɪva:rə a:bi kəʃmiʃɦila:kə dʒe: vɪva:ɦəkə
be:vəɦa:rə ətʃi o:ɦi be:vəɦa:re: əpəɳə be:t̃i:kə vɪva:ɦə
kərəbə. ʃe: t̃ə əpəɳe: ʃəbʰə pəriɪva:rə rəɦəɳe: ɳe:
ʃəmbʰəvə bʰəʃʃəkəre:.

o:ɳa:, tʃa:ri dʊɳəkə ʃəməjə a: miʃɦila:kə be:vəɦa:rə,
ke:ɳa: ʃəmbʰəvə ɦəe:tə. ra:dʰa:rəməɳəkə məɳəɦe:
ɳa:tʃi utʰələɳə. kəɦu: dʒe: tʃu:ra:kə dʰa:ɳə pəɦiɳe:
ta:talə dʒa:re:, pətʃa:itə bʰa:talə dʒa:re:, təkʰəɳə
ʃukʰəulə dʒa:re: pətʃa:itə ɳe: kuʃo:lə dʒa:re:, ʃe: ke:ɳa:
tʃa:ri dʊɳəɦe: ʃəmbʰəvə ətʃi. ədʰuri: ki bərə-bəri:
bəɳəbəriɦe: kəɦə me:tʰəɳə ətʃi ʃe: tʃa:ri dʊɳəɦe:
ke:ɳa: ɦəe:tə. təɦu:ɦe: ədʰuri:kē: ʃukʰəɦe:ɦe:
ʃəməjəkə ɦiʃa:bəʃʃ dʊɦjo: dʊɳə ləgəre: a: pã:tʃo: dʊɳə
ɳə_ɦi ləgəre: ʃe:ɦo: ba:tə ɳəɦiɦe: ətʃi. t̃əʃʃəgə gʰərə-
dʰa:rəkə likʰiɦa:pəɦiɦa: ma:ɳe: tʃit̃rəkari:ʃə ɦubʰə
ʃəɳd̃e:ʃə likʰəi dʰəɦi, ʃe:ɦo: ətʃi. təɦu:ɦe: a:ɳə ka:dʒə
tʃi: ɳəɦi dʒe: e:ko:-dʊɦjo:ta: tʃit̃rəkari:ʃə ka:dʒə tʃəɦi
ʃəkəre:. vɪva:ɦə ʃəɳə jədʒiɦə tʃi: ko:ɦəbərəʃʃ ra:dʒə-

स्रिहाःस्रणं त्रककं त्रिःत्रकाःरिः करैकं काःदत्रं अत्रि. मुद्राः
 मणकैः म्रिःत्रिलाःकं द्रिःत्रिं ह्रैः राःद्राःरमणं मणं
 म्रिःत्रिलाःकं द्रिःत्रिः द्रिःत्रिः मोःत्रैः व्रिःत्रिः करैः लगलाः.
 म्रिःत्रिलाःकं द्रिःत्रिः किः? व्रैःह्रैः न्रैः द्रैः द्रैः कोःन्रः काःदत्रं,
 त्रिःह्रैः स्रःद्राःरणं द्रिःत्रिःव्रैः द्रिःत्रिः ह्रैः अः
 उत्रिःत्रिकाः जदत्रं स्रैःप्राः ह्रैः, द्रैःत्रैः मणकैः
 म्रैःत्रिः-म्रैः करैः करैः व्रैः व्रैः न्रैःकैः न्रैःकैः
 ह्रैःत्रैः द्रैःत्रिः. जैःह्रैः त्रिः म्रिःत्रिलाःकं द्रैःत्रिःकं द्रैःत्रिः.
 द्रैःत्रिः कोःन्रः ब्रैःदत्रं व्रैः अत्रि, व्रैः करैः उत्रैःगैः
 स्रःद्राःरणं द्रैःत्रिः ह्रैः अः द्रैःत्रिः-द्रैःत्रिः न्रैःकैः
 ब्रैःत्रिः स्रैःह्रैः न्रैः ब्रैः/ स्रैः, इःह्रैः ब्रैःत्रिः न्रैःत्रिः अत्रि.
 त्रैःत्रिः, अःन्रः-अःन्रैः द्रैःत्रिःव्रैः द्रैःत्रिः द्रैः काःदत्रं अत्रि
 त्रैःत्रिः न्रैःकैः ह्रैःब्रैः करैः. मुद्राः स्रैःत्रैःगैः रत्रैः
 द्रैः ह्रैःत्रिःलैः व्रैःत्रिः व्रैःत्रिः, स्रैःत्रिः द्रैःत्रिः
 द्रैःत्रिः व्रैःत्रिः द्रैःत्रिःकैः प्रैःत्रिः रत्रैः द्रैःत्रिः
 व्रैःत्रिः-ब्रैःत्रिः म्रैःत्रिः ब्रैःत्रिः द्रैःत्रिः द्रैःत्रिःकैः
 द्रैःत्रिः ब्रैःत्रिः प्रैःत्रिः करैः अःगुः ब्रैःत्रिः त्रैःत्रिः
 ह्रैःत्रिःलैः व्रैःत्रिः व्रैःत्रिःकैः ज्रैःत्रिः स्रैःत्रिः
 ब्रैःत्रिः-

-ब्रैःत्रिः स्रैःत्रिः, किः कत्रैः. ब्रैःत्रिःकैः रत्रैः-द्रैःत्रिः
 द्रैःत्रिः त्रैःत्रिः.

ह्रैःत्रिःलैःकैः म्रैःत्रिः रत्रैः-द्रैःत्रिः द्रैःत्रिः त्रैःत्रिः स्रैःत्रिः
 द्रैःत्रिः स्रैः करैः राःद्राःरमणं ब्रैःत्रिः-

-किः द्रैःत्रिः?

ह्रैःत्रिःलैः ब्रैःत्रिः-

-b^ha:jə s̄a:ɦaibə, b^ho:rə ɦo:ite: t̄ɦarja:bəe: ləgəre: d̄ʒe:
ra:d̄ɦa:rəmənə bəua:s̄ñ b^hē:tə b^he:n̄a: bəɦu:d̄n̄ə b^həʃ
ge:lə. ve:t̄ɦa:re: ke:n̄a: rəɦət̄ə ɦe:t̄a: ke:n̄a: n̄əɦi s̄e:
kən̄i: bud̄ʒ^həbə. o:n̄a:, mo:ba:iləs̄ñ gəpə-s̄əppə ɦo:ite:
t̄ɦəin̄ə, mud̄a: t̄ə_ı̄s̄ñ mən̄ə t̄^ho:re: b^hərəi t̄ɦəin̄ə.
ɦimmət̄əla:ləkə muɦəs̄ñ ma:ı̄jəkə ba:t̄ə s̄un̄u
ra:d̄ɦa:rəmənəkə mən̄ə d̄ʒəɦin̄a: n̄ut̄ɦo:ɦə d̄əu:rət̄ə
əpən̄ə ma:e: ləgə pəɦūt̄ɦələin̄ə t̄əɦin̄a: s̄uva:s̄n̄i:kə
mən̄ə s̄e:ɦo: əpən̄a: ma:e:pərə pəɦūt̄ɦələin̄ə. t̄əı̄s̄ñgə
s̄ut̄ɦit̄a:kə mən̄ə s̄e:ɦo: əpən̄ə ma:ı̄jəkə d̄ʒi:vən̄əkə o:ı̄
g^hət̄ən̄a:pərə pəɦūt̄ɦələ, d̄ʒək^hən̄ə ra:d̄ɦa:rəmənə vı̄va:ɦə
kərəı̄me: əpən̄ə pərəı̄va:rəs̄ñ vı̄d̄ro:ɦə ke:lən̄ə a: ək^hən̄o:
va:gi: bən̄ələ t̄ɦət̄ɦie: . d̄e:k^hu: ɦe: s̄ək^hi d̄un̄j̄ā:kə ri:t̄ə
e:kə g^hərə ka:n̄əı̄ e:kə g^hərə gi:t̄ə... kijo: əpən̄ə
d̄ʒin̄əgi:kə kəma:ı̄ lu:t̄a:ı̄t̄ə d̄e:k^hi kən̄əre: t̄ə kijo: o:ɦi:
lu:t̄ələk̄ē: b^ho:gi ɦı̄s̄əbo: kərı̄te: ət̄ɦı̄. s̄əma:d̄ʒo: t̄ə
s̄əma:d̄ʒə t̄ɦı̄:ɦe: . ət̄ɦa:rəɦə bər̄k^həkə pət̄ɦa:t̄u lət̄əkı̄:kə
a: t̄ə_ı̄s̄ñ u:pərə: ume:rəkə lət̄əkı̄:kə vı̄va:ɦə kərəbə t̄ə
t̄ı̄:n̄ə-t̄ɦəut̄ɦa:ı̄ s̄əma:d̄ʒə ma:n̄u t̄ɦələn̄əme: a:n̄u n̄e:n̄e:
t̄ɦət̄ɦə mud̄a: əpən̄ə s̄pe:t̄ɦı̄a:s̄ñ, vəjəs̄kə b^he:la:
pət̄ɦa:t̄ı̄jo:, lət̄əkı̄:-lət̄əkı̄:kə vı̄va:ɦəme: əpən̄ə
vı̄t̄ɦa:rəkə ko:n̄o: mo:lə ət̄ɦı̄e: n̄əɦı̄. ga:e:-məɦı̄:s̄ə
d̄ʒək̄ā: k^həri:d̄ə-bı̄kri: b^həʃ rəɦələ ət̄ɦı̄ a: s̄əb^hə m̄ı̄ɦə
d̄e:k^hi rəɦələ ət̄ɦı̄e: . t̄əɦu:me: juva: vərgəkə d̄ʒe: k^ha:s̄ə
s̄əməs̄ja: t̄ɦı̄: t̄ə_ı̄ d̄ı̄s̄ə kijo: t̄əkən̄ɦa:rə n̄əɦı̄. va:ɦə re:

a:dʒukə pəɾʰələ-likʰələ s̩ma:dʒəkə n̩və pi:ɾʰi:. vɪvɑ:fɪə
 pəɾvɑ:rəkə o:fɪəŋə məɦɑ:n̩ə kɾitt̩ə t̩ʰi: dʒe: vət̩ʃɑ:rɪkə
 ru:pəme: pʰu:ləʃ̩ h̩əlluko:, pʰələʃ̩ mi:t̩ho: ət̩ʰi a:
 əʃɑ:n̩ə dʒi:vəŋo: bəŋɑ: ʃəkəie:, ʃe: kɪjo: d̩e:kʰije: n̩e:
 pe:bə rəɦələ ət̩ʰi.

o:n̩a:, ʃut̩ʃɪt̩ɑ:kə t̩ʃe:ɦəra: d̩e:kʰi rɑ:d̩ʰɑ:rəmən̩əkə mən̩ə
 ʃe:ɦo: vjəgrə bʰəə/rəɦələ t̩ʰe:ləŋə, mud̩ɑ: a:ləma:ri:me:
 po:t̩ʰi: rəkʰəŋɦɑ:rəkə mən̩əme: e:t̩e: a:ʃɑ: t̩ʃ bəŋəle:
 rəɦəie: dʒe: ʃəməjə e:lɑ:pərə vɑ: ləgələ:pərə ŋkɑ:lɪ
 d̩e:kʰi le:bə. t̩ʃe: rɑ:d̩ʰɑ:rəmən̩ə əpən̩ə vɪt̩ʃɑ:rək̩e:
 prəʃpʰut̩t̩ə ɦo:ɪʃ̩ rɔ:kəŋe: t̩ʰəla: a: mən̩e:-mən̩ə ̃ɑ:kɪ
 rəɦələ t̩ʰəla: dʒe: ɦimmət̩lə:lə əpən̩ə mɑ:n̩ə-
 mərədʒɑ:d̩ɑ: rəkʰəit̩ə əpən̩ə be:t̩i:kə vɪvɑ:fɪə t̩ʰi:kə
 ke:ləkə ət̩ʰi. mud̩ɑ: t̩ʃɪjo: mən̩əme: e:kət̩ɑ: vɪt̩ʃɑ:rə
 gʰurjɑ:ije: rəɦələ t̩ʰe:ləŋə dʒe: əŋəme:lə vɪvɑ:ɦək̩e:
 ʃəməme:lə ke:n̩ɑ: bəŋəulə dʒɑ:e:. əŋəme:ləkə kɑ:rəŋə
 əkʰəŋə ŋəɦi, kɪe: t̩ʃ dʒe: bɑ:d̩ʰɑ: əŋəme:lə t̩ʰɑ:t̩ʰə ke:n̩e:
 ət̩ʰi o: ʃəma:dʒək̩e: vɪgrəɦə kərəbe:k̩e: ŋi:kə
 budʒʰəie:....

rɑ:d̩ʰɑ:rəmən̩əkə mən̩əme: gʰurjɑ: i:ɦo: rəɦələ t̩ʰəŋə
 dʒe: dʒəkʰəŋe: ləɾəkɑ:-ləɾəkɪ:kə dʒi:vəŋəkə mɪlɑ:n̩ə,
 mɑ:n̩e: dʒəɦɪŋɑ: d̩u:t̩ɑ: d̩ʰɑ:rə pɑ:t̩ʰu:ʃ̩ bəɦəit̩ə a:bɪ
 rəɦələ ət̩ʰi, o:ɪ d̩uŋu:kə mɪlɑ:n̩ə e:kə ʃt̩ʰɑ:n̩əpərə ɦəe:bə
 ət̩ʰi t̩ʃt̩ʰɑ:mə d̩uŋu: prəvɑ:ɦə mɑ:n̩e: pəit̩ʰəla:

d̄z̄in̄əgi:kə prəva:fiə a: s̄əmm̄l̄it̄ə ru:p̄əme: e:kə
d̄j̄f̄a:me: əiḡəla: d̄z̄in̄əgi: ke:n̄a: prəva:fiṭ̄ə fiə:ṭ̄ə,
e:kəra: bud̄z̄h̄əb̄ə ṭ̄ə əṭ̄i:ē. mud̄a: əp̄əṇ̄a:kē: b̄əiṣ̄a:rəkə
bi:ṭ̄ə, f̄re:ṣ̄ṭ̄h̄ə bud̄z̄h̄i əp̄əṇ̄ə ko:n̄o: viṭ̄f̄a:rə be:ṭ̄h̄əurə
up̄əjo:gə ṇ̄əfi k̄əraē: ṭ̄f̄a:fi r̄əhiələ ṭ̄h̄əla: s̄uṭ̄ṭ̄iṭ̄a:kə
m̄ūhiəkə ru:k̄h̄i d̄e:k̄h̄i d̄z̄əhiṇ̄a: ra:d̄h̄a:r̄əməṇ̄əkə m̄əṇ̄ə
m̄əṭ̄h̄əṇ̄ə k̄əraṭ̄ə r̄əhiṇ̄ə ṭ̄əhiṇ̄a: hiṃm̄əṭ̄əla:ləkə
m̄əṇ̄əme: s̄e:fiə: uṭ̄h̄i r̄əhiələ ṭ̄h̄əla, mud̄a: ṭ̄e:k̄əra: d̄əba:
ṇ̄əfi hiṃm̄əṭ̄əla:lə ba:d̄z̄ələ-

-b̄əua: s̄uṭ̄ṭ̄iṭ̄ə, ṭ̄o:ra: s̄ṭ̄ge: ṇ̄e:ṇ̄e: əb̄əile: s̄uṭ̄ṭ̄i:k̄ṣ̄ṇ̄a:
k̄əhiələkə əṭ̄i, s̄e:....

o:n̄a:, s̄uṭ̄ṭ̄iṭ̄a:kə m̄əṇ̄ə d̄o:s̄əra d̄iṣ̄ə ma:n̄e: s̄əma:d̄z̄əkə
ri:ṭ̄i-r̄iva:d̄z̄ə d̄iṣ̄ə əṇ̄a: r̄əhiələ ṭ̄h̄e:l̄əi mud̄a:
hiṃm̄əṭ̄əla:ləkə ba:ṭ̄ə s̄uṇ̄i e:k̄a:e:kə m̄əṇ̄əkē: d̄z̄e:
s̄uṭ̄ṭ̄iṭ̄a: m̄o:ṭ̄i r̄əhiələ ṭ̄h̄əla o: s̄əmut̄ṭ̄iṭ̄ə d̄h̄əḡəṣ̄ṭ̄ə ṇ̄əfi
muṭ̄i s̄ək̄əl̄əi d̄z̄ə_iṣ̄ṭ̄ə muhiṣ̄ṭ̄ə ṇ̄iṭ̄əl̄əl̄əi-

-ṭ̄f̄a:ṭ̄f̄a:d̄zi:, hiṃm̄əro: kiṭ̄ṭ̄u..?

-hiṃm̄əro: kiṭ̄ṭ̄u s̄uṇ̄i hiṃm̄əṭ̄əla:lə ba:d̄z̄ələ-

-e:n̄a: kiē: muṭ̄i: ṭ̄h̄o:p̄i ṭ̄əmma: d̄z̄ək̄ā: s̄uṭ̄ṭ̄iṭ̄ə b̄əd̄z̄əi
ṭ̄h̄əfi, k̄h̄ul̄i k̄ə/ ba:d̄z̄əfi. ək̄h̄əṇ̄ə əp̄əṇ̄e: s̄əb̄h̄ə ṇ̄e:
e:k̄əṭ̄h̄a:m̄ə b̄əiṣ̄ələ ṭ̄h̄i:, kiṭ̄o: a:n̄ə ṭ̄h̄o:ṭ̄e: əṭ̄i d̄z̄e:
b̄əd̄z̄əṇ̄e: əp̄əṇ̄e: va: p̄əriṣ̄a:re:kə ṭ̄əuf̄i:ṇ̄ə fiə:ṭ̄ə.
p̄əriṣ̄a:rə ṭ̄h̄i:, p̄əriṣ̄a:rəkə s̄əb̄h̄ə d̄z̄əṇ̄əkə viṭ̄f̄a:rəkə
s̄əma:ve:ṣ̄ə p̄əriṣ̄a:rəme: ṇ̄əfi fiə:ṭ̄ə r̄əhiṭ̄ə ṭ̄ə e:kə ṇ̄e:
e:kə d̄iṇ̄ə guṭ̄ə ḡh̄ā:v̄ə d̄z̄ək̄ā: s̄əṭ̄i k̄ə/ p̄h̄uṭ̄əbe: k̄əraṭ̄ə,

d̄z̄id̄z̄ina:ṣa: māṇame: d̄z̄āgī ge:lə_I. ṇamə h̄o:it̄ə s̄ut̄j̄ita:
ba:d̄z̄ələ-

-t̄j̄a:t̄j̄a:d̄z̄i:, əh̄ā: ṣama:d̄z̄ame: be:t̄i:-v̄id̄a:ḡari:kə ki:
ri:t̄j̄ ət̄j̄i?

o:ṇa:, s̄ut̄j̄ita: əp̄aṇə m̄ait̄h̄ilə ri:t̄k̄ē: ṇad̄z̄air̄ame: r̄əkh̄i
ba:d̄z̄ələ t̄h̄ələ, kie: t̄j̄ əp̄aṇa: əit̄h̄a:m̄əkə pura:ṇə
t̄j̄ələṇə t̄h̄ələ v̄iva:h̄ə a: d̄ura:ḡam̄əṇəkə d̄uṇu:
pr̄əkr̄ija:. ək̄h̄aṇo: ki:t̄j̄u ṣ̄ame: ət̄j̄ie:, d̄z̄e: v̄iva:h̄ə
b̄h̄e:la: p̄əit̄h̄a:t̄j̄o: k̄aṇja: ṇaṁh̄ar̄ame: mā:ṇe: mā:t̄a:-
p̄it̄a:kə əit̄h̄a:m̄ə r̄əh̄ai t̄h̄ait̄h̄ə a: l̄əṛəka: əp̄aṇo: ḡa:m̄ə a:
ṣa:s̄uro:me: r̄əhi ṣ̄ək̄aie:. k̄h̄a:e:r̄ə d̄z̄e: ət̄j̄i, ṣ̄am̄əj̄əkə
h̄iṣa:be: d̄z̄e:t̄e: up̄əjo:gi: t̄h̄ələ, o:t̄e: a:d̄z̄ukə
p̄ar̄v̄e:ṣ̄ame: ṇaṁh̄ij̄ē: r̄əh̄ələ. ṣ̄ama:d̄z̄o: b̄əḍ̄ələlə ət̄j̄i,
v̄j̄əst̄əṭ̄a: e:t̄e: b̄əṛh̄i ge:lə ət̄j̄i d̄z̄e: d̄z̄ə_I v̄iva:h̄əkə
b̄ar̄ija:t̄i: t̄i:ṇə d̄uṇə r̄əhi v̄iva:h̄ə p̄əḍ̄ḍ̄h̄əṭ̄ikə pu:r̄t̄i k̄əṛai
t̄h̄ələ:, ṣ̄e: ək̄h̄aṇə o:h̄iṇə b̄h̄əḍ̄/ge:lə ət̄j̄i d̄z̄e: t̄i:ṇəḍ̄uṇa:
e:k̄əḍ̄uṇa: b̄h̄e:lə a: e:k̄əḍ̄uṇa: k̄h̄a:i b̄h̄ari d̄h̄ar̄ikə b̄h̄e:lə
d̄z̄a: r̄əh̄ələ ət̄j̄i.

o:ṇa:, h̄im̄m̄əṭ̄əla:lə əi ba:t̄ək̄ē: bud̄z̄h̄ait̄ə d̄z̄e:
s̄ut̄j̄ita:kə māṇə ək̄h̄aṇə ṣa:t̄h̄ij̄o: h̄ad̄z̄a:r̄əṣ̄ə be:ṣ̄i:kə
r̄əp̄h̄t̄a:r̄ame: d̄əuṝait̄ə h̄ie:t̄ə_I, h̄am̄əra:-ṣ̄əb̄h̄ə d̄z̄ək̄ā:
b̄aṇh̄o:t̄a: b̄əṛəḍ̄ə d̄z̄ək̄ā: p̄ar̄v̄a:r̄əkə k̄əul̄h̄u ṇaṁh̄ij̄ē:
b̄h̄e:lə h̄ie:ṇə mud̄a: d̄z̄ək̄h̄aṇə t̄j̄a:t̄j̄a: k̄əh̄aie: a: əp̄aṇo:
bi:.e:. pa:ṣ̄ə ke:ṇəh̄i t̄j̄i: t̄ək̄h̄aṇə t̄j̄ o:h̄iṇə d̄z̄əva:b̄ə d̄uḍ̄ə
p̄əṛəṭ̄ə ṇe: d̄z̄e: ṣ̄am̄əṭ̄u:lə h̄o:i. h̄im̄m̄əṭ̄əla:lə ba:d̄z̄ələ-

-ba:u, s̄ama:dʒo:kə dʒa:lə məɦadʒa:lə bəŋu vikəra:lə
ətʃi, t̄e: e:kə be:vəɦa:rə tʃələbə kətʃiŋə ətʃie:. o: t̄e
məŋukʰəkə dʒiŋgi:kə st̄ərəkə f̄iʃa:bəʃt̄ə bəd̄ələt̄e: ətʃi
mud̄a: kitʃu e:ɦəŋo: t̄e ətʃie: dʒe: ru:tʰə bəŋu ru:tʰija:
rəɦələ: ətʃi. t̄e: kitʃu....

ɦimmət̄əla:ləkə vitʃa:rə s̄uŋu ra:d̄ɦa:rəməŋə, e:t̄e:ka:lə
dʒe: kəŋəde:r̄ije: ŋədʒairə d̄e:kʰijo: rəɦələ tʃələ: a:
kəŋəde:r̄ije: ka:ŋe: s̄uŋujo: rəɦələ tʃələ: t̄e:kəra: bəd̄əilə
s̄o:dʒʰə ke:ləŋə. t̄əbi:t̄i s̄utʃit̄a:kə ŋədʒairə s̄e:ɦo:
p̄it̄a:pərə pət̄ələ. o:ŋa:, dʒəkʰəŋə ra:d̄ɦa:rəməŋə s̄o:dʒʰə
ŋədʒairə bəŋa: a:gu: t̄əkələŋə t̄e pət̄ŋi: s̄uva:s̄ŋi:,
be:t̄i: s̄utʃit̄a: a: mit̄əvət̄ə ɦimmət̄əla:lək̄e: s̄e:ɦo:
d̄e:kʰələŋə. t̄i:ŋə muɦā:ŋi: rəʃt̄a: dʒək̄ā: lo:kəkə
bəiʃa:rəkə bi:t̄i ra:d̄ɦa:rəməŋə əpəŋa:k̄e: pe:ləŋə, t̄e:
məŋəme: e:ləŋə dʒe: kie: ŋe: vitʃa:rəkə o:ɦəŋə
prəva:ɦə prəva:ɦit̄ə kəri: dʒe: dʒəɦiŋa: ko:ŋo: d̄ɦa:rəkə
ba:t̄ɦikə pa:ŋu kʰe:t̄ə-pət̄ɦa:rə, po:kʰairə-ŋa:rəkə
pa:ŋk̄e: s̄t̄gə ke:ŋe: ba:t̄ɦikə ru:pəme: bəŋəbət̄ə a:gu:
bət̄ɦie: t̄əɦiŋa: s̄əbəɦəkə vitʃa:rəkə ba:t̄ɦime: ɦo:i.
vitʃa:rə vjəkt̄ə kərəikə t̄əurəs̄ə-s̄əmət̄ələ bʰu:m̄i d̄e:kʰi
ra:d̄ɦa:rəməŋə bədʒələ:-

-əkʰəŋə be:s̄i: pa:tʃu:kə vitʃa:rə d̄iʃə dʒa:i-ke: ŋəɦi ətʃi,
dʒi e:t̄əbo: vitʃa:rə s̄əbʰəkə bi:t̄i s̄əməgəmə bʰəʃ
dʒa:e:, dʒe:t̄e: go:re:kə bi:t̄əkə dʒi:vəŋəkə ətʃi, mud̄a:
s̄e: tʃutʃuŋə budʒi pət̄əie:.

-tʃʊtʃʊnə ʃəbdəkə ma:nɛ: ɦimmətɔ:lə n̩:kə dʒəkā:
nəɦɪ budʒʰɪ pe:ləkə, sʊva:sɪn̩i: dɛ:ɦəkə tʃʊtʃʊnə ā:gi:
dʒəkā: tʃʊtʃʊnə ʃəbdəkə ma:nɛ: budʒʰəli:, mudɔ:
sʊtʃɪtɔ: ra:d̩ɦa:rəmənəkə vɪtʃərənə vɪtʃa:rəkə bʰa:vəkə
ʃəbdə ru:pəme: budʒʰɪ ge:lə. o:n̩a:, ʃəbdə bʰa:vəʃʃ
dʒəɦɪn̩a: mənəkə e:kə ko:nə bɪɦusələ tʃɦɪn̩a: dɔ:sərə
ko:nə vɪɦvələ ʃɛ:ɦo: bʰe:lə. tɔ_ɪʃʃ bʰa:vukə bʰəʃ sʊtʃɪtɔ:
ba:dʒələ-

-ki: tʃʊtʃʊnə, pɪtɔ:dʒi:?

sʊtʃɪtɔ:kə prəɦnə sʊn̩ɪ dʒɛ:n̩a: ɦimmətɔ:lə
əkəbəkə:e:lə tɛ:n̩a: sʊva:sɪn̩i: tʃə nəɦɪ əkəbəkə:li:
mudɔ: tʃəũkəli: dʒərɪ:rə, dʒɛ: ki: budʒʰɪ sʊtʃɪtɔ:
e:ɦe:n̩ə prəɦnə utʰəuləkə? o:n̩a:, ra:d̩ɦa:rəmənə n̩ədʒəɪrə
utʰa:-utʰa: ɦimmətɔ:lə:pərə d̩əɪtʰə a:
sʊva:sɪn̩i:jɔ:pərə, kɪe: tʃə ɦɪn̩əkə: mənəme: utʰɪ rəɦələ
tʃʰe:lən̩ə dʒɛ: dʒa:be: kɪjo: əpənə vɪtʃa:rə əpən̩a:
muhəʃʃ nəɦɪ n̩ɪka:lətə tɔ:be: o:kərə pe:təkə ba:tə
prəva:ɦɪtə ke:n̩a: ɦəe:tə. mudɔ: tɔ_ɪʃʃ pəɦɪlɪke:
əvəʃtʰa:me: sʊva:sɪn̩jo:kə a: ɦimmətɔ:lə:ləkə mənə
o:dʒʰərə:e:lə tʃʰələ, dʒə_ɪʃʃ d̩un̩u:kə mənə əpənə
o:dʒʰəri: ʃɔ:dʒʰərəbəime: la:gələ tʃʰe:lə_I. tʃə: vɪtʃərɪtə
mənəkē: mənəkə mo:n̩jē:me: ugəɪtə-duməɪtə dɛ:kʰɪ
ra:d̩ɦa:rəmənəkə mənəme: utʰələn̩ə dʒɛ: n̩i:kə ɦəe:tə,
vəɦva:ɦɪkə dʒi:vənəkə məɦətə budʒʰəɪle: vɪva:ɦə ki: tʃʰi:
pəɦɪn̩e: tɔ_I d̩ɪʃə bətʰi:. bədʒələ: -ba:u sʊtʃɪtə, a:məkə

s̥ua:d̥ə ke:ɦe:n̥ə ɦo:re:, o:ime: p̥akkələ gudd̥a: va:
 r̥əṣ̥əkə ki: s̥ua:d̥ə a: guṇə ət̥ʰɪ, d̥əm̥əɦa:e:l̥ə-
 əd̥h̥əp̥akkukə ki: ət̥ʰɪ a: k̥ā:t̥ʰəkə ki: ət̥ʰɪ. k̥ā:t̥ʰo:me:
 k̥h̥it̥ʰo: k̥ā:t̥ʰə ət̥ʰɪ a: əd̥h̥ək̥h̥it̥ʰo: ət̥ʰɪ a: d̥ʒua:e:lo: t̥ʰ
 ət̥ʰre:. t̥ʰe: ṇi:kə ɦəe:t̥ə d̥ʒe: d̥ʒəɦiṇ̥a: t̥o:ra:me:
 bud̥ʒ̥h̥əkə d̥ʒe: d̥ʒid̥ʒ̥na:s̥a: t̥ʰəɦə, o:ɪ d̥ʒid̥ʒ̥na:s̥a:
 pa:t̥ʰu: ko:ṇo: vit̥ʰa:rə vit̥ʰarəṇə m̥əṇəme: k̥ər̥e:, d̥ʒə_ɪ
 a:d̥h̥a:r̥əp̥ərə p̥r̥əṇ̥ə ut̥h̥əre: t̥ʰe: b̥h̥ā:g̥ə-b̥ət̥h̥ua: d̥ʒe:
 bud̥ʒ̥h̥ət̥ə ɦuə ṣ̥e: ba:d̥ʒəɦə. ɦəm̥ərə: l̥əgə ṇ̥ə_ɪ
 b̥əd̥ʒ̥əb̥əɦə t̥ʰ d̥uṇ̥j̥ā:kə bi:t̥ʰə ke:ṇ̥a: ba:d̥ʒi pe:b̥əɦə.
 e:kə t̥ʰ ṇ̥əv̥əṣ̥i:ṇ̥ə s̥ut̥ʰiṭ̥a:, t̥əɦu:me: k̥əule:d̥ʒ̥əkə ṣ̥ṅgi:
 ṣ̥əb̥əɦəkə bi:t̥ʰə b̥əd̥ʒ̥əṇ̥ṭ̥a: s̥ut̥ʰiṭ̥a:, ma:t̥a:-p̥iṭ̥a:kə bi:t̥ʰə
 s̥ut̥ʰiṭ̥a:, e:kə p̥ər̥iva:r̥əṣ̥ṅ̥ d̥o:s̥ərə p̥ər̥iva:r̥əkə bi:t̥ʰə
 s̥ut̥ʰiṭ̥a:, ume:r̥əkə ɦiṣ̥a:b̥əṣ̥ṅ̥ ṣ̥əb̥h̥əṣ̥ṅ̥ k̥əmə s̥ut̥ʰiṭ̥a:,
 ba:d̥ʒ̥əl̥ə-

-ba:bu:d̥ʒi:, e:kə t̥ʰ ɦəm̥ərə ume:re: ki: ət̥ʰɪ d̥ʒe: ke:t̥e:
 d̥e:k̥h̥əl̥əũ ɦe:n̥ə, mud̥a: d̥ʒəe:ɦə d̥e:k̥h̥əl̥əũ ɦe:n̥ə
 t̥ə_ime: k̥it̥ʰu-k̥it̥ʰu ṣ̥əm̥əru:p̥əṭ̥o: ət̥ʰɪ a: k̥it̥ʰu-k̥it̥ʰu
 vit̥ʰəṣ̥əṭ̥o: t̥ʰ ət̥ʰre:.

s̥ut̥ʰiṭ̥a:kə vit̥ʰa:rə ṣ̥uṇ̥ ra:d̥h̥a:r̥əṇ̥ə p̥əṭ̥ṇi: d̥iṣ̥ə
 d̥e:k̥h̥əe: l̥əg̥əla: d̥ʒe: p̥ər̥iva:r̥əme: b̥əṭ̥ʰiṭ̥a:ṣ̥ṅ̥ u:p̥ərə
 ma:e: a: ma:e:ṣ̥ṅ̥ u:p̥ərə ṇ̥e: p̥iṭ̥a: ɦo:ɪ t̥ʰəit̥h̥ə, d̥ʒṅ̥ ṣ̥e:
 ṇ̥əɦi ɦəe:t̥ə t̥ʰ p̥ər̥iva:r̥əme: k̥h̥a:d̥h̥i b̥əṇ̥əikə
 ṣ̥əmb̥h̥a:v̥əṇ̥a: b̥əṇ̥j̥ē: d̥ʒ̥a:re:. e:ɦəṇ̥o: t̥ʰ ṣ̥əmb̥h̥əv̥ə
 ət̥ʰre: d̥ʒe: p̥iṭ̥a:kə vit̥ʰa:r̥əkə p̥əṭ̥ʰa:it̥ə ma:e: əp̥əṇ̥ə

bəʒəkə ja:ʈra:kə ʈʰa:kələ ɦimməʈlə:lə rəɦəbe: kərəe:
ʈʰe: kəkʰəŋə: bʰəkua:e:ləme:

-ɦũ: ʈʰə ba:dʒi d̪əe: mud̪a: ʂuŋəe: ŋəɦi. mud̪a:
ʂuʋa:ʂuŋi: əpəŋə ma:ɪkə ʂəŋgə əpəŋə ʂuʈʈiʈa:kě:
e:kəd̪ʰa:ra: d̪ʰa:rəme: d̪e:kʰi rəɦələ ʈʰe:li:.

(ʂəma:ptə)

əpəŋə

məʈəʋjə editorial.staff.videheə@gmail.com **pərə**

pəʈʰa:u.

2.13.dṛāgādī:śa prasa:dā maṇḍalā-
lo:kā(lāgḥukātḥa:)

dṛāgādī:śa prasa:dā maṇḍalā

dḥurāpḥāṇṇa: lo:kā

ra:ṭṭime: e:kātā: gḥātāṇṇa: bḥe:lā, dṛā_ī ka:rāṇṇē: bḥo:re:śṣ
lo:kākā bi:tṣā tṣulābuli: juru: bḥe:lā. dṛe: dṛe: śuṇṇai o:-
ko:ṇo: ru:pāme: āppāṇṇa pākṣā ra:kḥi-ṇe:-ko:ṇo:
pākṣāpa:tī: bāṇṇae: lāgālā. dṛe:ṭḥā ma:śāme: dṛāhīṇṇa:
ko:ṇo: śā:lā śukḥa:e:lā dḥa:rāme: bā:ṭḥi a:bi ma:tṣḥākā
āḍḥikā:śa lo:kā gḥātāṇṇa:me: śāmmilīṭṭā bḥā_īje: ge:la:
ke:ṭṭau pā:tṣāṭa: dṣṣāṭa: purukḥā e:kātḥa:mā bāiśā ṭṣ
ke:ṭṭau pā:tṣāṭa: dṣṣāṭa: māugi: e:kātḥa:mā bāiśā
gḥātāṇṇa:kā śāmi:kṣā: kārāe: lāgālāṭḥā. ṭḥīṇṇa: ke:ṭṭau
māugi: purukḥā midṛdṛāṇṇā bḥāṭ/ ṇṇra:kārāṇṇame:-
āpāṇṇe:ṇṇē:gāra: śe:ḥo:-lā:gālā ṭṣ ke:ṭṭau lulḥa:
dṣṣāṭa:dṛāṇṇa:pārā bāiśā hīābāṭe: rāhi: kī dṛe: ṭṣa:ḥā
.pi:bāile: ko:ṇo tṣāukā dṣṣā dṛā:e:bā ṇṇi:kā hīe:ṭṭ

s̄ama: t̄fa: r̄a d̄z̄a: n̄b̄ā āt̄f̄i. ga: m̄ame: d̄s̄s̄ p̄ā: t̄f̄i-
 . t̄f̄aura: fia: b̄an̄j̄ē: ge: l̄ā āt̄f̄i- d̄o: ka: n̄k̄ā t̄f̄auk̄a
 ga: m̄ak̄a lo: k̄ame: d̄z̄e: d̄z̄e: fie: n̄ s̄i ka: ri: s̄e: t̄e: fie: n̄
 b̄ad̄l̄ā ki: t̄f̄aura: fia: k̄ā kie: n̄e: ho: u t̄p̄_ime: p̄h̄e: t̄ā
 . h̄ie: t̄ā? h̄ie: be: k̄ar̄ie:, kie: k̄ā t̄ō̄ ān̄e: ko: ru: p̄ame:
 p̄r̄amuk̄h̄ā ru: p̄as̄ō̄ ko: n̄o: ḡh̄at̄ān̄a: k̄ā t̄i: n̄ā ru: p̄ā t̄f̄auk̄a-
 f̄aura: fia: p̄ar̄ā āb̄āie: . e: k̄ā t̄f̄auk̄ak̄ā ru: p̄ā ḡh̄at̄ān̄a: k̄at̄
 p̄ak̄s̄ame: ho: ie: t̄ō̄ d̄o: s̄ar̄ā t̄f̄auk̄ak̄ā ru: p̄ak̄ā a: va: d̄z̄ā
 ki: s̄āhi: .

p̄at̄n̄i: t̄fa: h̄ā n̄e: n̄e: d̄ar̄ab̄ad̄z̄d̄z̄a: p̄ar̄ā p̄ah̄īt̄f̄abe:
 ke: li: h̄ā k̄i r̄ast̄a: p̄ar̄ā b̄h̄o: gi: la: l̄ak̄ē: āb̄at̄ā d̄e: k̄h̄al̄īā.
 m̄an̄ame: t̄h̄ah̄aik̄ā ge: l̄ā d̄z̄e: h̄a: l̄ak̄ā s̄ab̄h̄ā s̄ama: t̄fa: r̄ak̄ā
 b̄h̄ā: d̄z̄ā n̄i: k̄ā d̄z̄ak̄ā: l̄aḡi d̄z̄a: e: t̄ā. o: n̄a: , b̄h̄o: gi: la: l̄ak̄ā
 be: v̄ah̄ia: r̄ā āp̄an̄a: s̄ō̄ḡā k̄ah̄ijo: ād̄h̄ala: n̄ah̄i r̄ah̄al̄ā āt̄f̄i,
 d̄z̄e: n̄a: lo: k̄ak̄ā muh̄as̄ō̄ s̄un̄āi t̄f̄i: . t̄e: k̄ar̄ā ka: r̄an̄o: āt̄f̄i
 d̄z̄e: āpp̄an̄ā d̄z̄i: v̄an̄ak̄ā ās̄a: re: p̄as̄a: r̄ā k̄am̄ā āt̄f̄i- , t̄ō̄e:
 be: s̄i: lo: k̄ak̄ā k̄h̄aḡat̄a: n̄ah̄ij̄ē: ho: ie: d̄z̄ā_ī s̄ō̄ lo: k̄ak̄ē:
 t̄f̄i n̄h̄aik̄ā āv̄as̄ar̄ā b̄h̄e: t̄āt̄ā. mud̄a: e: t̄e: t̄ō̄ ka: n̄as̄ō̄
 s̄un̄abe: k̄ar̄āi t̄f̄i: d̄z̄e: ga: m̄ame: b̄h̄o: gi: la: l̄ā s̄an̄ā
 d̄h̄ur̄ap̄h̄an̄n̄a: lo: k̄ā d̄o: s̄ar̄ā n̄ah̄i āt̄f̄i. ki: d̄h̄ur̄ap̄h̄an̄n̄a:

ətʃɪ a: lo:kə ki: dʰurəpʰəŋŋa: budʒʰəi tʃʰəitʰə sʃe: tʃ
ga:məkə sʃa:tʰe: pã:tʃə hədʒa:rə lo:kəkə mənə
dʒənətəŋə mudʒa: əpənə: mənəme: sʃe: sʃəbʰə kitʃu nɛ:
ətʃɪ. lo:ko: tʃ lo:kə tʃi:fi:, ke:təu ko:ŋo: gʰətəŋa:kə
dʒə pəkʃəkɑ:rə fi:ɪ tʃʰəitʰə tʃ sʃunŋərə sʃudəulə-
ʃəbdəme: bədʒəi tʃʰəitʰə a: ke:təu gʰətəŋa:kə
tʃunəmunə ʃəbdəme:-vɪpəkʃəkɑ:rə rəhələ tʃ tʃikkənə
bədʒitʃe: tʃʰəitʰə. kʰa:e:rə dʒe: tʃʰəitʰə, o: ga:mə ga:məkə-
sʃəma:dʒəkə ba:tə-əppənə ga:mə-lo:kə əppənə
.budʒʰətʃa:

bʰo:gi:la:ləkē: dɛ:kʰɪ pətɲi:kē: kəhələjəŋə e:kə" -
".gɪla:sʃə tʃa:fiə a:rə: nɛ:nɛ: a:u

tʃa:fiə a:nəe: pətɲi: ā:gənə dʒsə bətʰəli: a: əpənə:
bʰo:gi:la:lə dʒsə dɛ:kʰəitʃə bədʒələũbʰo:gi:la:lə" -, tʃi:
bəhətʃə dʒnə dʒi:bəfiə."

dʒəfiŋa: ko:ŋo: rətʃəŋa:kɑ:rəkə rətʃitʃə vɪtʃa:rə be:rə-
be:rə dʒo:sʃərə:kə muhiəsʃə ŋkələŋe: a:jume: vɪddʰɪ fi:ɪ
tʃʰəŋə tʃəfiŋa: tʰɪkɪjɑ:kə/bʰo:gi:la:ləkē: dɛ:kʰɪ ba:dʒələ
tʃʰe:ləũ. mudʒa: bʰo:gi:la:lə tʃ bʰo:gi:e:la:lə tʃi:,
kəkʰənə bʰo:gi:la:lə bənələ rəhətʃə a: kəkʰənə
dʒo:gi:la:lə bənə dʒa:e:tə, tʃ:kəro: ko:ŋo: tʰe:ka:nə
ŋəhijē: ətʃɪ. dʒəfiŋa: bədʒələũ tʃəfiŋa: tʰo:ra:fi:.
məugi: dʒəkā:, ma:nɛ: bɪŋu sʃo:tʃəŋe: vɪtʃa:rəŋe:-
ko:ŋo: pɪrəŋəkə uttərə dɛ_ɪba:li:, dʒiŋəkɑ: dʒo:sʃərə
ru:pəme: tʰo:re:pərə bəri: pəkəbətʃa:li: sʃe:fi: kəhələ

dʒa:ɪ tʃhəɪnə, tʃhɪnɪa: bʰo:gi:la:lə ba:dʒələka:ka:" -, əfiã: şəbəhəkə a:ʃi:rəva:dəşşə nə: dʒi:bo: kərəi tʃhi: a: dʒi:bo: kərəbə."

tʃəibi:tʃə pətɪɲjō: tʃa:fiə nə:nə: ă:gəŋəşşə pəhũtʃəli: a: bʰo:gi:la:lə şe:fiə: dʒərabədʒudʒa:pərə a:bi bəişələ. pətɪɲi:kē: rəutuka: gʰətəŋa:kə bʰəŋəkə la:gi ge:lə rəhəŋə. ăgəŋe: ba:fiərəika:lə mənəmo:fiəŋəva:li: bʰəudʒi: kəŋəpʰuşəki: kəhi dʒe:nə: tʃhe:ləkʰɪnə dʒe: ke:təu ba:dʒəbə nəhi. tʃe: pətɪɲi: fiəmərə:şşə tʃhi:pa:je: kəʃ rəkʰəŋe: tʃhe:li:. bədʒəli: nəhi. pətɪ pətɪɲi:kə bi:tʃə-şe:fiə: bitʃəulija: prəbələ ətʃhe:. dʒəfiəŋa: ka:ro:ba:rə kərəitə e:dʒe:ŋtə şəbʰə kərəie:. şudʰăgə ştri:gəŋəkē: po:liha: bədʒəie: dʒe: pa:ikəuɾi:kə ma:məla: tʃhi:-, ke:təu ba:dʒəbə nəhi, a: kəŋəto:ri:me: ra:kʰələ gəfiəŋa:-.ze:bərə tʰəki lə_ie:đ

pətɪɲi:kə fi:tʰəme: tʃa:fiə dʒe:kʰi:te: bʰo:gi:la:lə ba:dʒələ- "bʰa:jə şa:fiəibə, bʰəri ra:tɪ dʒəgəle: tʃhi:."

dʒəfiŋa: bʰo:gi:la:lə ba:dʒələ tʃhɪnɪa: əpəŋo: bədʒələũ- "tʃa:fiə pi:bə ləe:fiə, ŋi:nəkə bʰəkə tutɪ dʒe:tʃəfiə. tʃəkʰəŋə gə:mə".şəppə kərəbə-gʰərəkə gəpə-

o:ŋa:, əŋəka: ləgəme: bʰo:gi:la:lə dʒe:fiə:nə şərəpətə mũfiə kʰo:ləie: tʃe:ŋa: əpəŋa: ləgəme: nəhi kʰo:ləie: mudə: şərəpətə dʰo:ləkə bədʒəunɪfiə:rəkə fi:tʰə dʒəfiŋa: kəkʰəŋo:kəkʰəŋo: bəhəikə dʒa:ɪ tʃhəi-, tʃhɪnɪa: şərəpətə bədʒəunɪfiə:rəkə mũfiə şe:fiə: bəhəikə dʒe:be:

kəraɪ tʃʰə_ɪ. -bʰo:gi:la:lə ba:dʒələ..

"bʰa:jə ʂa:ɦəɪbə, ga:mə.gʰərəkə gəpə ətʃʰa:ɦə ətʃʰɪ-
".gʰərəkə tʃʰa:ɦə pəutə-ke:kərə mədʒa:lə tʃʰi: dʒe: ga:mə
bʰo:gi:la:ləkə vɪtʃa:rə kɪtʃʰu ʂo:ɦə̃təgərə ʂe:ɦo: ləgələ a:
kɪtʃʰu ə̃nəʂo:ɦə̃təgərə ʂe:ɦo: ləgəbe: kəe:lə. putʃʰəlɪə-
"ʂe: ki: bʰo:gi:?"

a:dərapu:rvəkə kɪnəkə:ʂə̃ ko:ɳo: vɪtʃa:rə putʃʰəla:pərə
dʒəɦɪɳa: ma:ɳə əpəma:ɳəkə vɪtʃa:rə məɳəme: dʒəgɪje:-
dʒa:ɪ tʃʰəɳə, tʃʰɦɪɳa: bʰo:gi:la:ləkə: ʂe:ɦo: bʰe:lə.
təɪbi:tʃə gɪla:ʂəkə a:dʃʰa:ʂə̃ be:ʂɪ: tʃʰa:ɦə pi:bə ɳe:ɳe:
tʃʰələ. bʰo:gi:la:lə ba:dʒələbʰa:jə ʂa:ɦəɪbə" -, əkʰəɳə
ga:məme: e:kətə: ɳəvə gʰətəɳa: gʰətɪ ge:lə ətʃʰɪ, tʃe:
ga:məkə dʒəɳɪkə tʃəɳtʃə əkʰəɳə ɳə_ɪ kərəbə. mudə:
ʂəkʂe:pəme: tʃə e:tʃe: kəɦɪje: dʒe:bə dʒe: ko:ɳo:
ga:məme: ke:tʃe: ɳəgəkə ma:tɪ ətʃʰɪ, ke:tʃe: ɳəgəkə pa:ɳɪ
ətʃʰɪ, ke:tʃe: ɳəgəkə ga:tʃʰə pa:ɳɪkə-bɪɪ:tʃʰəkə ʂə̃gə əɳɳə-
upədʒo:ba:ɪ:- a: upədʒəuɳɦa:ro: ke:tʃe: ɳəgəkə tʃʰəɳtʃə
ʂe: tʃʰa:ɦə ləga:e:bə əʂa:ɳə tʃʰo:tʃe: ətʃʰɪ"!.

bʰo:gi:la:ləkə tʃətʃəpu:ɳə vɪtʃa:rə əpəɳo: məɳəme:
tʃəɦəkələ. tʃəɦəkətʃe: bədʒələũ-

"əkʰəɳə puɳəɳa: gəpə ʂəppə tʃʰo:tʃəɦə. ɦa:ləkə dʒe:-
".ɦa:lətʃə ətʃʰɪ tʃe:tʃəbe: gəpə kərəɦə

bʰo:gi:la:lə ba:dʒələ-

"bʰa:jə ʂa:ɦəɪbə, ka:lɦɪʂə̃ a:ɪ dʃʰəɳɪkə dʒe: gʰətəɳa: ətʃʰɪ
əkʰəɳə tʃe:tʃəbe: kəɦəɪ tʃʰi:."

əpəŋo: ŋj:kə budʒʰi pəɾələ. əŋe:re: ətʰa:rəɦio: pura:nəkə
tʃa:ri la:kʰə mətʃəɦlo:kə pəɾʰəi pa:tʃʰu: dʒe: əppənə əsʃi:
bəkʰəkə ume:rə kʰəpa: le:bə a: pa:e:bə kitʃʰu ne:,
tə_ɪs̃ə ŋj:kə ne: dʒe: ve:dəkə e:kke: la:kʰə mətʃəkē:
dʒəpəitə pā:tʃə la:kʰə mətʃəkə bʰo:gə bʰo:gi le:bə.
tə:kərə ma:ne: i: nə_ɪ budʒʰəbə dʒe: ve:dəkə mətʃə
məŋukkʰəkə vɪddʰi vika:ʃəkə s̃əgəs̃əgə- tʃələbo:
kərəie:, ŋrəməibətʃo: ətʃʰi a: pəitʃʰəla:kē: tʃʰo:ɾitʃo: t̃ə
ətʃʰie:. -bədʒələũ..

"əpənə: dʒe: ŋj:kə budʒʰi pəɾəɦə, ʃəe:ɦə ba:dʒəɦə."

əpənə dʒəfa:-dʒʃa: vjəktə kərəitə bʰo:gi:la:lə ba:dʒələ-

"bʰa:jə ʃə:ɦəibə, ki: kəɦəbə. dʒnə ra:tʃi dʒə_ɪ-
ʃəma:dʒəkə pa:tʃʰu:, ma:ne: ga:məkə ʃəma:dʒəkə
pa:tʃʰu:, ʃəməjə kʰəpəbəi tʃʰi: ʃəe:ɦə ʃəma:dʒə
dʰurəpʰəŋnə: lo:kə budʒʰəie:."

-dʰurəpʰəŋnə: ʃəbdə t̃ə bəɦutə dʒnəs̃ə s̃unəitə a:bi
rəɦələ tʃʰi: mudə: guŋələũ kəɦijo: ne:, t̃əe:
dʰurəpʰəŋnə:kə va:ʃtəvikə ru:pə əkʰəŋə təkə nəɦijē:
budʒʰime: a:bi ʃəkələ ətʃʰi. bədʒələũ ki:" -
dʰurəpʰəŋnə: bʰo:gi:?"

bʰo:gi:la:lə ba:dʒələbʰa:jə ʃə:ɦəibə" -, pa:ŋiŋ vja:kərəŋə
t̃ə nəɦi pəɾʰəne: tʃʰi: dʒe: dʰvəŋkə a:dʰa:rəpərə
ba:dʒəbə, mudə: ga:məkə lo:kə dʒe:nə: be:vəɦa:rəme:
bədʒəi tʃʰəitʃə t̃ə:nə: kəɦəi tʃʰi:."

bədʒələũ-

"ಹೆಂ, ಸ್ತೇ:ಹೆ ಕಾಹೆಹೆ?"

b^ho:gi:la:lə ba:dʒələ-

"d^hurəp^həṇṇa: lo:kəkə ma:ṇe: b^he:lə dʒe: dʒəḥiṇa:
s̄ma:dʒəme: kiṭṭu e:he:ṇə lo:kə ho:ṭi ṭ^həṭṭə dʒe:
s̄ma:dʒikə bəṇḍ^həṇəkə ra:ṣṭa:kə viṭṭa:rəkē: ṇəḥi
ma:ṇi, s̄i:ma:kə ulləḡ^həṇə kəṛəi ṭ^həṭṭə ṭəḥiṇa: k^he:ṭəkə
a:ṭi s̄əṛəḥəḍəkē: ṇəḥi-d^hurəkē: ma:ṇe: k^he:ṭəkə s̄i:ma:-
b^he:la: d^hurəp^həṇṇa: lo:kə."

b^ho:gi:la:ləkə viṭṭa:rə məṇəme: ṇi:kə dʒəkā: dʒəṭṭələ ki
ṇəḥi s̄e: d^həṭṭəḥəṭəme: viṭṭa:rə ṇəḥi kəṣ̄ s̄əkələṭi mudḍa:
e:ṭe: ṭṭə muḥəṣṭə ṇi:kəṭiḥe: ge:lə-

"ಹೆಂ, ಸ್ತೇ: ṭṭə ಸ್ತೇ:ಹೆ ṇe: b^he:lə."

s̄mərṭ^həṇə pe:bə a:ki məṇəkə udḍəve:gəme: b^ho:gi:la:lə
ba:dʒələ-

"b^ha:jə s̄a:ḥəibə, ək^həṇə bi:ṭələ dṇəkə ḡḥəṭṭə:kē:
bi:ṭəma:ṇə ṇəḥi bi:ṭələ məṛələ ma:ṇi ṭ^ho:ṭi dḍəṭṭi:
kəṭṭhuka: dʒe: dṇə" .ra:ṭkə əṭṭi ṭe:ṭəbe: kəḥəi ṭ^hi:-

b^ho:gi:la:ləkə viṭṭa:rə əṛəṇḍo: ṇi:kə budʒ^hi pəṭələ.
bəḍʒələṭi-

"kəṭṭhuke: dṇəṛəṇə ṇe: əudʒ^huka: dṇə ṭ^ha:ṭ^hə ḥəe:ṭə,
ṭṭe: kəṭṭhuke: b^həṛikə kəḥəḥə."

b^ho:gi:la:ləkə məṇə ma:ṇi ge:lə dʒe: be:s̄i: dṇəkə-
be:s̄i: ḥo:ṭe:-pəṭṭṭəla: viṭṭa:rəme: ṇe: kəṁə-əḡəla:
mudḍa: ṭəṭəkə:me: ṭṭə s̄e:ṇəṭṭi ḥəe:ṭə. b^ho:gi:la:lə

ba:dʒələb^ha:jə s̄a:fəibə" -, ka:lfi d̄u:ʈa: g^həʈəŋa: b^he:lə,
d̄uŋəkə g^həʈəŋa: be:kəʈi:gəʈə ru:pəkə tʃ^hələ ʈe: i:
pa:tʃ^hu: ke: kəfəibə mud̄a: rəuʈuka: dʒe: b^he:lə s̄e:-
".pəfihne: kəfəi tʃ^hi:

ba:ʈəkē: bəʈəgərə fi:ɪs̄ə ro:kəʈə bədʒələũ-
"h̄ə, s̄əe:fiə kəfəfə."

b^ho:gi:la:lə ba:dʒələ-

"ga:məs̄ama:dʒəme: a:ije: n̄əfi-, s̄əb^hə d̄uŋəs̄ə
upəd̄rəvi: ʈəʈt̄və rəfələ ətʃ^hi s̄e: ʈə budʒ^hi:te: tʃ^hi., a: i:fi:
ʈə budʒ^hi:te: tʃ^hi: dʒe: əppəŋə ga:mə ki:s̄a:n̄əkə ga:mə
tʃ^hi:."

bitʃtʃe:me: bədʒa: ge:lə-

"h̄ə, s̄e: ʈə tʃ^hi:fi:!".

b^ho:gi:la:lə ba:dʒələ-

"upəd̄rəvi: ʈəʈt̄və əŋe:ko: r̄əgəkə ətʃ^hi."

ək^həŋə ʈəkə əpəŋe: s̄ā:ʈ^he: pa:ʈa:kə upəd̄rəvə dʒe:-
pəʈ^ha:rəme: fi:ie:-k^he:ʈə, ʈe:ʈəbe:kē: upəd̄rəvə budʒ^həi
tʃ^hi: mud̄a: b^ho:gi:la:lə əŋe:ko: r̄əgəkə kəfəie:, ʈe:
dʒidʒi:na:s̄a: dʒəgəbe: kəe:lə. putʃ^həl̄i-

"s̄e: ke:n̄a: b^ho:gi:?"

b^ho:gi:la:lə ba:dʒələ-

"b^ha:jə s̄a:fəibə, s̄o:ləfəa:n̄a: upəd̄rəvəme: d̄u:ŋa:
b^həgəvə:n̄əkə tʃ^həiŋə, b̄ā:ki:me: d̄əs̄əŋa: lo:kəkə ətʃ^hi a:
ʈa:rəŋa: ki:ʈə".dʒa:n̄əvərə d̄^hərikə ətʃ^hi-s̄ə-pəʈəgə-
b^ho:gi:la:ləkə vitʃa:rə s̄uŋu məŋe: məŋə vitʃa:rəe:-

ləgələũ t̪ə bud̪ʒ̪ɪ pət̪əe: ləgələ d̪ʒe: bʰo:gi:la:lə t̪i:ke:
-kəh̪əe: . bəd̪ʒələũ

"kəŋi: b̪ikət̪ʰa: kəʔ/bʰo:gi: ba:d̪ʒəh̪ə."

d̪ʒe:n̪a: ko:n̪o: gəmbʰi:rə v̪iʃəjəkē: t̪ɪŋt̪əkə
krəma:n̪uʃa:rə v̪ja:kʰja: kərəi t̪ʰəit̪ʰə t̪əh̪iŋa: bʰo:gi:la:lə
ba:d̪ʒələ-

"bʰa:jə ʃa:h̪əibə, bʰəgəva:n̪əkə d̪o:kʰə d̪u:əŋa: i: t̪ʰəiŋə
d̪ʒe: kəh̪ijo: ka:lə n̪əməh̪ərə bʰuməkəmə kəʔ d̪ə_I
t̪ʰəit̪ʰə t̪ə kəh̪ijo: me:gʰə pʰa:ri be:ʃi: bərəkʰa: d̪ə_I
t̪ʰəit̪ʰə, kəh̪ijo: ʃi:t̪əkə ma:ʃəme: ʃi:t̪ələri:e: kəʔ d̪ə_I
t̪ʰəit̪ʰə."

bʰo:gi:la:ləkə v̪it̪ʰa:rə mən̪əme: t̪əh̪əkələ. t̪əh̪əikət̪e:
bəd̪ʒələũ-

"h̪ə ʃe: t̪ə kə_Ije: d̪ə_I t̪ʰəit̪ʰə."

ʃət̪ərd̪ʒəkə go:t̪i: d̪ʒəkā: bʰo:gi:la:ləkē: d̪ʒe:n̪a: ʃəh̪ə
bʰe:t̪ələ t̪əh̪iŋa: ba:d̪ʒələ-

"bʰa:jə ʃa:h̪əibə, upəd̪rəvi: rəh̪it̪o: bʰəgəva:n̪ə
i:ma:n̪əda:rə t̪ə t̪ʰəit̪ʰie: . t̪əe: əpən̪ə i:ma:n̪ə b̪ət̪əb̪əit̪ə
ko:n̪o: ka:d̪ʒə kərəi t̪ʰəit̪ʰə. lo:kə d̪ʒəkā: n̪e: ra:t̪u ke:-
t̪ʰo:ra:kəʔ/ke:kəro: gʰərəkə v̪əuʃe: v̪əʃtu t̪ʰo:rəb̪əi t̪ʰəit̪ʰə
a: n̪e: ke:kəro: kʰe:t̪əme: ləgələ d̪ʒəd̪ʒa:t̪e: ka:t̪əi
t̪ʰəit̪ʰə."

bʰo:gi:la:ləkə v̪it̪ʰa:rə ʃun̪u mən̪əme: h̪əʃi:jo: ləgi rəh̪ələ
t̪ʰələ d̪ʒe: d̪ʒə_I bʰo:gi:la:ləkē: ʃəma:d̪ʒəkə lo:kə
d̪ʰurəpʰəŋn̪a: bud̪ʒ̪əi t̪ʰəit̪ʰə, ma:n̪e: d̪ʒe:kəra: əppən̪ə

ko:nɔ: tʰe:ka:nə nɔi tʃʰai, sʰe:fiə bʰəgəva:nəkē:
kətʰəghərə:me: tʰa:tʰə kəʃ dɔ:kʰə nɪrədɔ:kʰə dɛ:kʰa:-
-rəfiələ ətʃʰi. bədʒələũ

"bʰo:gi:, bʰəgəva:nəkə li:la: əpərəməpa:rə bʰe:ləi, tʃʰe:
fiunəkərə gəpə tʃʰo:tʰiə."

bʰo:gi:la:ləkə vəua:itʰə mənəme: dʒe:nɔ: ugərə:sʰə
bʰe:lə, tʃʰinɔ: ba:dʒələ-

"bʰa:jə sʰa:fiəbə, pətʃʰəla: upədɪvəkə tʃʰirtʃʰə əkʰənə
nɔ_1 kərəbə kie:kə tʃʰ o: bi:tʰlə dɪnəkə bi:tʰlə
sʰma:dʒəkə vɪsəjə bʰe:lə. əkʰənə əkʰunəkə: sʰunɪ:. a:i
əpənɛ: gə:mətə: me: nɔfi, gə:mə gə:məme: pɔ:sʰuɔ:-
sʰugərə a: bɔ:nɔiɔ: sʰugərəkə bətʰəva:ri bʰe:nɛ: ki:sʰa:nə
sʰbʰəkē: nəməfiərə pərə:ʃa:nɪ:kə muka:bəla: kərəe: pətʃʰi
rəfiələ tʃʰəinə."

bʰo:gi:la:ləkə vitʃa:rə sʰunɪ əpənɔ: mənəme:
ənɪma:nəʃtʰə tʰəfiəkələ dʒe: bʰəriʃəkə rəutʰuko: ghətʰnɔ:
e:fiənɛ: sʰnə ətʃʰi. ki: pərə:ʃa:nɪ: bʰo:gi:" -bədʒələũ..?"

bʰo:gi:la:lə ba:dʒələ-

"ra:tɪme: e:gə:rəfiətə: sʰugərə ko:bi: kʰe:tʰəme: pətʰəle:
rəfi ge:lə."

budʒʰələ rəfiətʰə tʰəkʰənə nɛ:, sʰe: tʃʰ budʒʰələ tʃʰələ nɔfi.
putʃʰəlɪə-

"ki: pətʰəle: rəfi ge:lə?"

bʰo:gi:la:lə ba:dʒələ-

"bʰa:jə sʰa:fiəbə, gəmbʰi:rə sʰkətʰə, gəmbʰi:rə vɪsəjə bənɪ

ga:mə s̄ama:d̄z̄ame: t̄ha:t̄hə b̄həə/ ge:lə ət̄ɦɪ. k̄ha:s̄əkəə/
bəd̄z̄ələũ-

"s̄e: e:ɦe:n̄ə s̄k̄ət̄ə, ma:n̄e: n̄əɪ bud̄z̄h̄ələũ d̄z̄e: ke:n̄a:
b̄h̄e:lə ət̄ɦɪ?"

b̄h̄o:gi:la:lə ba:d̄z̄ələ-

"b̄h̄a:jə s̄a:ɦəɪb̄ə, s̄aməjə e:ɦe:n̄ə mo:t̄əpərə a:bi ge:lə
ət̄ɦɪ d̄z̄e: lo:kə m̄əne:m̄ən̄ə k̄ē:kija: r̄əɦələ ət̄ɦɪ-, mud̄a:
d̄əre: m̄ũɦə k̄h̄o:li kija: ba:d̄z̄i n̄əɦɪ pe:b̄ə r̄əɦələ ət̄ɦɪ."

b̄h̄o:gi:la:ləkə vit̄ɦa:rə s̄un̄ɪ m̄ən̄əme: b̄h̄e:lə d̄z̄ē
b̄h̄o:gi:la:ləkē: s̄əɦə d̄əɪt̄ə d̄o:ɦəra:kəə/ put̄ɦəb̄ə t̄ə ḡəpə-
əppəkə k̄s̄e:t̄re: b̄əd̄əɪlə d̄z̄a:e:t̄ə. t̄ə: p̄əɪt̄ɦəla:s̄
-vit̄ɦa:rəkē: d̄z̄əḡəb̄əɪt̄ə b̄əd̄z̄ələũ

"b̄h̄o:gi:, ək̄h̄ən̄ə d̄o:s̄ərə t̄e:s̄ərə vit̄ɦa:rə t̄ɦo:t̄əɦə. d̄z̄e:-
s̄əppə ɦuru: ke:n̄e:-ḡəpə t̄ɦe:ləũ, b̄əs̄ə t̄e:t̄əbe:kə
vit̄ɦa:rə k̄ər̄əɦə."

b̄h̄o:gi:la:lə ba:d̄z̄ələ-

"b̄h̄a:jə s̄a:ɦəɪb̄ə, k̄əulɦuka: ka:d̄z̄əkə t̄ɦɪt̄ɦa:kə s̄o:ḡəs̄̄
ra:t̄ɦe: n̄i:n̄ə n̄əɦɪ b̄h̄e:lə, t̄ə: t̄əraḡəre: bit̄ɦa:n̄ə t̄ɦo:t̄ɦɪ
t̄əɦələe: ləḡələũ. d̄əɪt̄ɦɪn̄əva:ɦɪ t̄o:ləkə m̄əkəɦu:d̄ən̄ə
ka:ka: t̄ɦəura:ɦa:p̄ərə b̄h̄e:t̄əla:. v̄əe:ɦə k̄əɦələn̄ə d̄z̄e:
k̄h̄e:t̄ə d̄z̄h̄a:ɦɪ d̄h̄əɦime: s̄uḡərəkə t̄e:t̄e:-p̄əɪt̄ɦa:rəs̄̄ ba:ɦɪ:-
r̄əɦələ ət̄ɦɪ. t̄ə: e:ɦe:n̄ə p̄əɦɪst̄ɦɪt̄ɦe: d̄z̄ē əppən̄ə r̄ək̄s̄a:

əpəŋe: n̥a_ɪ kəɾəbə, t̪əkʰəŋə d̪ʒi:vəŋə ke:n̪a: b̥ət̪ʃət̪.
ko:bi:k̪ē: n̪a:ʃə kəɾəɪ d̪uɑ:re: rəkʃɑ:r̪t̪hə d̪ʒəh̪ərə t̪ʃi:t̪ə
d̪e:l̪əɪ. s̪uʈəli: rɑ:t̪ʃme: s̪uɡərə .s̪əbʰə a:bi kʰɑ:e: ləɡələ-
kʰɑ:r̪t̪e: e:ɡɑ:r̪h̪o: t̪ɑ: s̪uɡərə kʰe:t̪e:me: s̪uʈələ-kʰɑ:r̪t̪e:
".ət̪ʃi

bəd̪ʒələũ-

"d̪ʒe: s̪əma:t̪ʃɑ:r̪ə s̪uŋəile: əkʰəŋə t̪əkə məŋə kʰo:d̪ʒi
rəh̪ələ t̪ʃh̪ələ s̪e: bʰe:t̪ə ge:lə. a:bə əppəŋə s̪əma:t̪ʃɑ:r̪ə
kəh̪əh̪ə?"

bʰo:ɡi:lɑ:lə bɑ:d̪ʒələbʰɑ:jə s̪ɑ:h̪əibə" -, ɡɑ:mokə lo:kə
d̪ʒəŋəie: a: əh̪ũ: t̪ə d̪ʒəŋt̪e: t̪ʃi: d̪ʒe: ɡi:t̪ə bʰəd̪ʒəŋə-
ɡəbəɪs̪ə ŋi:kə h̪əmərə məŋə t̪ʰe:kəuʈi: kəɾəime: ləɡəie:,
t̪əe: əkʰəŋə t̪əkə d̪ʰo:ləkə bəd̪ʒɑ:e:bə t̪ʃh̪o:ɾi d̪o:s̪ərə
s̪ɑ:d̪ʒə bɑ:d̪ʒəpərə h̪ɑ:t̪hə n̪əh̪i d̪e:ləũ ət̪ʃi. məh̪i:n̪ɑ:-
d̪ʒe: t̪ʰe:kɑ: bəd̪ʒəuŋh̪ɑ:rəkə bəh̪ɑ:li: h̪əe:t̪ə."

əpəŋo: re:d̪iʒo:me: məh̪i:n̪ɑ: d̪ŋəŋə s̪uŋt̪e: a:bi rəh̪ələ
t̪ʃi: d̪ʒe: d̪ʰo:ləkə bəd̪ʒəuŋh̪ɑ:rəkə bəh̪ɑ:li: re:d̪iʒo:
s̪t̪e:ʃəŋəme: h̪əe:t̪ə. t̪əe: bəd̪ʒələũ-

"kəul̪h̪uke: d̪ŋə ŋe: bəh̪ɑ:li:kə t̪ʃh̪ələ, s̪e: ki: bʰe:lə?"

bʰo:ɡi:lɑ:lə bɑ:d̪ʒələ-

"ki: h̪əe:t̪ə, d̪əɪvəkə kəpɑ:r̪ə" !.

bʰo:ɡi:lɑ:ləkə v̪t̪ʃɑ:r̪ə ko:ŋo: bʰã:d̪ʒe:pərə ŋe: t̪ʃt̪h̪ələ.
d̪ʒid̪ʒh̪ɑ:s̪ɑ: kəɾəit̪ə bəd̪ʒələũ-

"kəŋi: pʰəɪt̪ʃɑ: kəə/kəh̪əh̪ə."

b^ho:gi:la:ləkā a:fa:pārā d̄zē:ṇā: pa:ṇṇi hie:ra: ge:lā ho:ī
t̄ahīṇā: t̄urēt̄h̄ā kəṣ/ ba:d̄z̄āləb^ha:jā śa:hiābā" -, re:d̄jō:
śt̄e:śāṇāme: mūhā d̄e:k^hā mū:gāba: pāraśālā d̄z̄ā:ie:
appāṇā mūhā o:hiāṇā t̄h̄o:ṭe: āt̄h̄i d̄zē: mū:gāba:
b^he:t̄āṭā."

o:ṇā:, b^ho:gi:la:ləkā t̄h̄āṇiṭrāśā, be:kāṭi:gātā a:t̄h̄āraṇāśā
k̄ṣubd̄h̄ā d̄z̄āru:ra t̄h̄i:, k̄ie:kā t̄ā ko:ṇo: t̄h̄e:kāṇāgārā
kārṁakā lo:kā ṇāhi āt̄h̄i, mudā: e:ṭe: t̄ā guṇā t̄h̄ā_īh̄e:
d̄zē: śa:ma:d̄z̄ikā ko:ṇo: ka:d̄z̄ā k̄ie: ṇe: h̄uā,
b^ho:gi:la:ləkā b^ha:gi:d̄ā:ri: o:ime: rāh̄iṭe: t̄h̄āi. o:ṇā:,
d̄z̄i:vāṇā śāb^hākā appāṇāappāṇā t̄h̄i:-, d̄zē: a:gu: b̄āṭ^hi,
vikāśiṭā ho:īṭā śāma:d̄z̄ikā d̄z̄i:vāṇāme: p̄raṁve:śā kārāie:,
mudā: b̄āṇāḷā b̄āṇā:e:lā d̄zē: āk^hāṇā t̄ākākā śāma:d̄z̄ā-
āt̄h̄i o:ho: b̄āh̄uru:p̄ija: b^hā_īje:ge:lā āt̄h̄i. -bād̄z̄ālū..

"ki: mūhā d̄e:k^hi mū:gāba:, b^ho:gi:?"

b^ho:gi:la:lā ba:d̄z̄ālā-

"āpāṇe: gāmāija: lo:kā t̄h̄i:. āpāṇā: śābāh̄ākā
śāma:d̄z̄āme: p^hāguo: ṇe: śa:śt̄ri:jā ut̄śāṁvā t̄h̄i:. o:ī
ut̄śāṁvākē: māṇābāime: māhi:ṇā: d̄ṇā śāma:d̄z̄āme:
d̄z̄o:gi:ra: p^hāgua: t̄h̄āṭe: āt̄h̄i a: t̄h̄āṭā:vārā śuru: kārāṭā-
".vīśārd̄z̄āṇā ho:īe:

āk^hāṇā t̄ākākā d̄e:k^hālā be:vāh̄ā:ra śāma:d̄z̄ākā āt̄h̄iē:
śo:d̄z̄ā:śā-o:d̄z̄ā: ke:ṇā: ṇāṭ^hābā .

bād̄z̄ālū-

"h̄ā, śe: t̄ā āt̄h̄iē:."

b^ho:gi:la:lākē: d̄zē:n̄a: əppən̄ə guṇə gəurəva:n̄p̄it̄ə
ke:lākə t̄əh̄i:n̄a: ba:d̄z̄əl̄ə-

"b^ha:jə s̄a:f̄h̄əib̄ə, əp̄ən̄a: s̄əb^hək̄ə s̄əma:d̄z̄ək̄ə ja:s̄t̄ri:jə
d̄^hun̄ə, re:d̄i:jo: s̄t̄e:f̄əṇ̄ək̄ə ja:s̄t̄ri:jə d̄^hun̄ə t̄^ho:t̄e: t̄^hi:
iṇ̄t̄ərab^hju:me: ra:gə t̄o:t̄i: d̄^hun̄əme: d̄^ho:lākə b̄əd̄z̄əb̄əe:
k̄əh̄əlākə. t̄əh̄i:me: t̄^h̄īt̄əṇ̄i: b^həə/ge:l̄ə."

o:n̄a:, b^ho:gi:la:lākə vit̄j̄a:rə s̄un̄u m̄əṇ̄e: m̄əṇ̄ə fīs̄ȳjo:-
l̄əḡəi t̄^h̄əl̄ə, mud̄a: ke:k̄əro: t̄j̄u:k̄əp̄ərə d̄z̄̄ī fīs̄ȳ d̄e:b̄ə t̄̄
o: ət̄j̄u:k̄ə b^hə_je: d̄z̄a:ie:, t̄̄e: ki:t̄^hu ṇ̄e: b̄əd̄z̄əl̄əī.

k̄əṇ̄i:k̄a:l̄ə r̄əh̄i b^ho:gi:la:le: ba:d̄z̄əl̄əb^ha:jə s̄a:f̄h̄əib̄ə" -,
s̄̄ge:-s̄̄ḡə d̄un̄u: b^h̄ā:ṭ̄i t̄j̄əlu: e:k̄əbe:rə ga:mo:k̄ə fīva:-
".pa:n̄u l̄əga: a:bi:

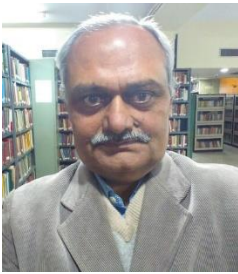
əp̄ən̄o: m̄əṇ̄ə b^he:l̄ə d̄z̄e: e:k̄əbe:rə t̄əh̄əil̄ə a:bi: mud̄a:
b^ho:gi:la:lākə s̄̄ḡə t̄əh̄əl̄əb̄ə, m̄əṇ̄ə ṇ̄ə_ṭ̄i ma:ṇ̄əl̄ək̄ə.
b̄əd̄z̄əl̄əī-

"b^ho:gi:, t̄əh̄əl̄əik̄ə m̄əṇ̄ə əp̄ən̄o: fīo:ie: mud̄a: e:k̄əta:
ka:d̄z̄ə t̄e:fīe:ṇ̄ə b̄əṇ̄əṇ̄əp̄^h̄ā:s̄̄ l̄əga: d̄e:ṇ̄e: ət̄^hṭ̄i d̄z̄e:
m̄əṇ̄e: be:t̄j̄əṇ̄ə ət̄^hṭ̄i, ki: t̄əh̄əl̄əb̄ə."

əp̄ən̄ə

m̄əṭ̄əṇ̄ə editorial.staff.videheā@gmail.com p̄ərə
p̄əṭ̄h̄a:u.

2.14.r̄əbi:ṇ̄d̄r̄ə ṇ̄a:ra:j̄əṇ̄ə miṭ̄r̄ə-b̄əd̄əl̄i r̄əh̄əl̄ə ət̄^hṭ̄i
s̄əb^hək̄it̄^hu (up̄əṇ̄j̄a:s̄̄)- d̄^ha:ra:va:fīk̄ə

rəbi:ndrə nɑ:rɑ:jəŋə mɪsrə

**bədəlɪ rəhələ ətʃɪ səbʰəkɪtʃu (upənjɑ:sə)-
dʰɑ:rɑ:vɑ:hɪkə**

kʰəŋdə 16-20

bədəlɪ rəhələ ətʃɪ səbʰəkɪtʃu

16

fəməɾɑ:səbʰəkə sʌməjəme: rɑ:dʒɑ:purəme: hɑ:ɪ
ɪʂəkʉ:lə rəhəɪkə . o:hime: ləgəpɑ:səkə vɪdʒɑ:rʈʰi:səbʰə
məɪtɾɪkə dʰəri pətʰəɪtə tʃʰələ . ɪlɑ:kɑ:kə mɑ:nələ ɪʂəkʉ:lə
tʃʰələ o: . ɪʂəkʉ:ləkə prədʰɑ:nɑ:dʰjɑ:pəkəkē: rɑ:ʂtrəpətʃ
purəʂkɑ:rə bʰe:tələ rəhəŋɪ . o:hɪ ɪʂəkʉ:ləkē:
tʃʰəmɑkɑ:bəe:me: hɪnʌkərə dʒəbərədəʂtə jə:gədɑ:nə
tʃʰələ . o:hɪ ɪʂəkʉ:ləkə kətʃe:ko: vɪdʒɑ:rʈʰi:səbʰə e:kəʂə
e:kə pədə dʰəri pəhũtʃələ

त्फ़ला:हो. स़ला:होका:र,ओद़िका:रि:,ओभ़िज़ा:दा:क़तर,बोणु
 िला:का:मे: ऩा:मो के:ने: त्फ़ला:हो. ओ:हि: िस़कु:लोमे:
 होमो,स़द़ि:पो ओ: िस़कु:लोमे: त्फ़ला:हो. ओ:हि: िस़कु:लोमे:
 लिक़ो:ने: रओ:हि: . त़क़रओ बओ:द़ो मओ:रिओ द़हओरि होमोस़ओब़ओ
 स़गे:-स़गे: पओ:हओलओ रओ:हि: . त्ति:नु:गो:ते:कओ गओ:मओ लगे:-
 पओ:स़ओमे: त्फ़लओ . त्ते: होमोस़ओब़ओ स़गे: िस़कु:लो द़ओ:रि:,स़गे:
 वओ:पओस़ओ गओ:मओ ओ:बि: . गओ:मओ पओ:हि:त़ओबओ:स़ओ पओ:हि:नुओहि
 हो:त़ओस़ओ त्ति:नुओ द़ि:स़ओ रओ:स़ओ: पओ:हुओत़ओ त्फ़लओकओ .
 स़ओ:रि:,मओद़ओनुओपुरओ ओ: स़ओ:त़ओ:लओकओ हो:त़ु . ओ:हि:त़ओ:मओस़ओ
 होमोस़ओब़ओ ओ:पओ:नुओ-ओ:पओ:नुओ ग़ओरओकओ रओ:स़ओ: पओ:कओ:रि: .
 िस़कु:लोस़ओ मओ:रिओकओ पओ:स़ओ के:लओ:कओ बओ:द़ओ होमोस़ओब़ओ
 ओ:नुओनुओपुरओ कओ:ले:द़ओमे: ऩा:मओ लिक़ो:लोहनु .
 ओ:हि:त़ओ:मओ ने:त़ओ:द़ओ:स़ओ पओ:रि:त़ओ:ओ ब़ओ:ले . ने:त़ओ:द़ओ:
 स़ओमओ:ओ-स़ओमओ:ओपओ:रओ ओ:बओ:त़ओ द़ओ:रि:त़ओ रओ:हओ:त़ओ त्फ़ला:हो .
 हुओनुओकओ:ओ पओ:ओ:स़ओ रओ:हओ:त़ओ त्फ़लओनु द़ओ: ओ:द़िक़ओ स़ओ ओ:द़िक़ओ
 जुवओकओ:ओ ओ:पओ:नुओ: स़ओ:गओ द़ओ:रि: . ओ:पओ:नुओ वओ:रि:त़ओस़ओ बओ:नुओ:बि:
 . त़ओ:हि: हो:त़ु जुवओकओ लओ:कओनुकओ: त़ओ:रओ:हओ-त़ओ:रओ:हओकओ
 पओ:लो:ब़ओनुओ स़ओ:हो: द़ओ:त़ओ:हि: . स़ओ:द़ि:पो हुओनुओके: त़ओ:क़ओ:रओमे:
 पओ:हओ:स़ओ:त़ओ त़ओ:लि गओ:ले रओ:हओ: ओ: कओ:लओ:त़ओ:रओमे: बओ:हुओत़ओ
 मओ:स़ओक़ि:लोमे: पओ:रि गओ:ले रओ:हओ: . होमओ:हुओस़ओब़ओ
 ने:त़ओ:द़ओ:कओ स़ओ:पओ:रओ:कओमे: त़ओ ओ:बे: के:लोहनु ओ:
 पओ:रे:स़ओ:नुओ:मे: स़ओ:हो: पओ:रओ:बे: के:लोहनु .

ओ:कओ-द़ु: द़ुनुओकओ बओ:द़ओ स़ओ:द़ि:पोकओ हो:लोत़ओमे:
 सुद़ुओ:रओ ब़ओ:ले:कओ . ओ:कओ:रओ: स़ओ:गे: ओ:ओ:लि मओ:हिलओ:कओ हो:लोत़ओ

ke: tʃʰələtʃʰɪ,a: s̃d̃d̃i:pə hɪuŋka: kətʃe: pəhūtʃa:
d̃e:ləkəŋ,ʃe: ŋe: o: kɪtʃʰu kəhələkə a: ŋe: hɪməs̃əbʰə
kɪtʃʰu putʃʰəlɪkə .

s̃d̃d̃i:pə gʰuɾɪ a:e:lə . ga:məs̃ə hɪməɾə gəũva:
t̃a:d̃həri ŋəhi a:e:lə tʃʰələ . hɪməs̃əbʰə a:bə o:tʃe: kətʃe:kə
d̃ŋə rəhɪtʃʰũ,o:ɦo: gʰərəbəɪa: bɪŋa:. t̃e: s̃əbʰəs̃ə pəhɪŋe:
ʃəktʃʰurəməme: e:kətʃa: d̃e:ra: le:ləhũ . ʃəktʃʰurəməme:
rəhəŋa:ɪ e:ɦɪ le:lə d̃ʒəru:ri: tʃʰələ d̃ʒe: o: ra:d̃ʒəŋi:t̃kə
gətʃʰud̃ɪkə ke:ŋd̃rə ətʃʰɪ . o:tʃe: t̃ərəhə-t̃ərəhələ
d̃ʒa:ŋəka:ri: bʰe:t̃ət̃ə rəhət̃ə ətʃʰɪ . bəri:t̃a: kʰa:li:
pla:t̃ame: ko:ŋət̃a:pərə e:kətʃa: ko:t̃həri: t̃ʃəuki:d̃a:rəkə
ɦe:t̃u bəŋələ tʃʰələkə . s̃əprət̃u o:tʃe: ko:ŋo: ka:d̃ʒə ŋəhi
bʰəe: rəhələ tʃʰələkə. t̃e: o:kərə ma:lɪkə o:kərə:
ma:muli: kɪra:ja:pərə hɪməɾa:s̃əbʰək̃e: d̃əe: d̃e:ləkə .
kəmə s̃ə kəmə d̃ʒəgəhəkə d̃e:kʰə-re:kʰə ɦo:ɪt̃ə rəhət̃əikə
a: kɪtʃʰu kɪra:ja: ʃe:ɦo: bʰe:t̃ət̃ə rəhət̃əikə. o:ɦə
ko:t̃həri:me: hɪməs̃əbʰə ŋʉt̃ʃəŋəs̃ə rəhi: . d̃ŋə-ra:t̃u
d̃ʒət̃e:kə gəppə kərəba:kə mo:ŋə ɦo:əe: gəppə kəri:.
ke:o: t̃o:kəŋa:ɦərə ŋəhi,ke:o: s̃uŋəŋa:ɦərə ŋəhi .

d̃e:ra: bʰe:t̃ɪ ge:la:kə ba:d̃ə hɪməs̃əbʰə d̃ŋə-ra:t̃u
əpəŋə ləkʃəpərə d̃ʃa:ŋə ke:ŋd̃ɪt̃ə ke:ŋa:ɪ ʃuru kəe:
d̃e:ləhũ . s̃d̃d̃i:pəkə prət̃e: d̃ʒe: hɪməɾa:s̃əbʰək̃e: s̃əkə
ʃurume: rəhəe: ʃe: ka:la:ŋt̃əɾəme: s̃əma:pt̃ə bʰəe: ge:lə
. o: mo:ŋəs̃ə hɪməɾa:s̃əbʰəkə s̃əge: la:ɡɪ ge:lə tʃʰələ .

"pʰe:ɾə əʂəgərə bʰəe: dʒɑ:e:bə ʂe: tʃiʈɑ: ʂəʈɑ: ɾəhələ əʈʰɪ ."

"ko:ŋo: ba:ʈə ŋəhi, himəʂəbʰə pʰe:ɾə ka:lihi a:bi dʒɑ:e:bə ."

de:ra: pəhiʈʃi himəʂəbʰə ra:ʈʃ bʰəri hiŋəke: ba:re: me: tʃiʈʃi kəɾiʈə ɾəhələhi . o: bəhiʈə pəre:ʂɑ:ŋə budʒʰɑ: ɾəhələ tʃʰəla:hi . hiŋəke:ɾə hi:ɾdʃkə iʈʃʰɑ: ɾəhiŋ dʒe: himəʂəbʰə hiŋəke:ɾə dʒələme: ʂɑ:milə bʰəe: dʒɑ:i . himəhi ʂəbʰə ʈʃə ʂəe:hi ʂo:tʃiʈə ɾəhi: . e:kəɾə ba:dʒə bəɾo:bəri himəʂəbʰə hiŋəka:ʂə bʰē:ʈə kəɾe: əbəiʈə -dʒɑ:iʈə ɾəhələhi . ŋʈʃə dʒəkʰəŋə vɑ:pəʂə hi:bəe: la:gi: ʈʃə o: udɑ:ʂə bʰəe: dʒə-iʈəʈʰɪ . budʒʰɑ:iʈə dʒe:ŋɑ: kiʈʰu kəhiə: tʃi:hiəiʈə tʃʰəʈʰɪ .

17

ʂəktʃipurəmə ʂəŋə ʂəhiəɾəme: de:ra: bʰe:ʈi ge:la:kə ba:dʒə himəʂəbʰə kəŋi: ŋʈʃiŋə bʰəe: ge:ləhi . kəmə ʂə kəmə ɾəhiəba:kə tʰe:ka:ŋə ʈʃə bʰe:lə . ki:ra:ja: ʂe:hi: ma:muli:,ŋəhi: budʒʰu: . ma:likə bu:dʒʰəʈʰɪ dʒe: məgəŋi:me: pla:ʈəkə ɾəkʰəba:ri: bʰəe: ɾəhələ əʈʰɪ , ʂəe:hiə ko:ŋə kəmə . ŋəhi ʈʃə o:hi: le:lə ʂəbʰə ma:ʂə kʰəɾʃi:

hio:itənu . hiaməşəb^{hə} dūnə-b^{hə}ri e:məhərə-o:məhərə
 bəua:ı a: şā:dž^{hə}me: t̪i:nu:go:te: şəge: b^{hə}a:nəşəkə
 o:ri:a:nəme: la:gi d̪ā:ı . şəge: gəppə-şəppə t̪ə t̪əl̪i:te:
 rəhəe: . şədi:pəkə k^hişşā:şəb^{hə} t̪ə be:şə rəmənəgərə
 hio:itə t̪^hələikə . pəhi:ne: o:kərə ma:njəta: d̪ze: ki:tu
 rəhələ hio:ikə,mudā: a:bə o: hiamərə:şəb^{hə}kə şəgə
 şəb^{hə}prəkā:rē: e:kə t̪^hələ . d̪žək^{hə}nə şā:dž^{hə}me:
 hiaməşəb^{hə} t̪ā:hi:pərə bəi:si: a: a:pəşəme: t̪ərt̪ə kəri: t̪ə
 şədi:pə juru b^{hə}e: d̪ā:ıtə . gəppə kətəhuşə juru hio:itə
 mudā: ne:te:d̪zi:pərə d̪ā: kəe: ətəki d̪ā:ıtə . ne:ta:d̪zi:
 d̪ze:na: o:kərə mo:nəme: d̪^həşu ge:lə rəhət̪^hi. ba:tu: şəhi:
 rəhəikə,kā:rənə şā:ləkə-şā:lə o: ne:ta:d̪zi:kē: a:dərfə
 ma:nu kəe: hi:nəka: he:tu pra:nə-prənəşə la:gələ
 rəhələ ,d̪žəhā:-t̪əhā: bəua:ıtə rəhələ . mudā: ne:ta:d̪zi:
 t̪ə t̪^hələ:hiə məhi:d̪^hu:ıtə . o: şədik^{hə}nə əpənə ka:d̪žə
 şu:ta:rəba:me: o:kərə upəjo:gə kərəitə rəhələ:hiə.
 t̪əl̪u:,o:təbo: bud̪ž^{hə}ələhū . mudā: ba:dəme: t̪ə
 o:kərə:şə o: gələtə-gələtə ka:d̪žə kərəbətə t̪^hələ:hiə,e:kə
 hi:şā:be: bləikəme:lə kərəitə t̪^hələ:hiə.

e:kədu nə əpənə de:ra:pərə hiaməşəb^{hə} şət̪əmāt̪ə
 bəi:şələ rəhi: . şədi:pə bəd̪žəitə d̪ā:ıtə t̪^hələ . o: kəhi:te:
 d̪ā: rəhələ t̪^hələ -

"ने:ता:दडि: नि:कə a:दमि: कəहि: न्हां त्थेला .
हमरा:सबहकै: o:kəra: त्थिन्हाबा:मे: दे:रि: भे:ले से: त्थे
हमरे: सबहकə द्दो:से त्थिकə ."

"से: कि:?"

"को:नो: e:kəta: ग्हातना: भे:लेकə . हो:ते:
रहलेकə . हमə त्थे o:kəra: सगे: पहिले बे:रे
सकपुरमगे:लेहि . त्थकहने: o:kəra: दे:रा:परे बहिउत
रा:से गे:लेबेले बा:ते सबहə बुद्धा:ले . मुदा: o:
हमरा: त्थिपुपə कə: द्दु:ते:-

"कहबरेदु:रə! e:हिता:मकə को:नो: बा:ते बा:हरे
न्हां द्दु:बा:कə त्थि:हि: . द्दु:से भे:ले त्थे द्दु:नो:से हा:त्थे
दु:बे: पुरि सकैते अत्थि ."-ने:ता:दडि: हमरा:
कहने: रहै: .

"o:त्थि ग़ा:मकə बैसा:रमे: बमə प्थो:लेबा:कə
जो:दु:ना: बनेले रहैकə. हमरे: हा:त्थेमे: o: दु:रा:
दु:रा: दे:ने: रहै: . हमə o:हि दु:रा:कै: मत्थे लेगे
रा:कहि ग्हासक़ि गे:ले रहि: . त्थक़े बा:दे त्थे द्दु: भे:लेकə
से: त्थे दे:कहबे: के:लेकə ."

"मुदा: o:हि क़ा:दमे: त्थे हमरा: प्थेसा: दे:लेकə
."

"o:हो: ने:ते:दु:कə का:दु: रहैकə . दु: के:o:
o:kəra: लेगे:ते अते त्थेले त्थक़े: o: e:हिना:

dʒɔ̃dʒa:ləʃɔ̃ nɪkələba:kə ko:ɳo: rəʃtɑ: nɔ̃ɦɪ dɛ:kʰa:ɪtə
 tʃʰələ . dʒəkʰəɳə kəkʰəɳəɦu nɛ:ʈɑ:dʒi: ʃəktɪpʊrəmə
 dɛ:ra:pərə a:bətʰɪ,ɦəmə ɦuɳəkɑ: ləgə dʒɛ:ba:kə prəja:ʃə
 kəri: . mudɑ: o: ʃɛ: ɦɪʃɑ:bə ke:nɛ: rəɦɪtəʈʰɪ dʒɛ: kəɦuɳɑ:
 ɦuɳəkɑ:ʃɔ̃ bʰɛ:ʈə nɔ̃ɦɪ ɦo:ɪtə tʃʰələ. dʒəkʰəɳə o:
 ʃəktɪpʊrəmə dɛ:ra:pərə rəɦətʰɪ ʈɔ̃ ɦəmərə: ko:ɳo:-nɛ:-
 ko:ɳo: ka:dʒɛ: kətəɦu ko:ɳo: ka:dʒəme: pətʰɑ:
 dɔ̃tə tʃʰələ:ɦə. ɦəməɦu ki: kəriʈəɦũ? dʒɑ:nə bətʃɛ:ba:kə
 prəja:ʃəme: ʃəbʰətɑ: ʃəɦɪ dʒɑ:ɪ .

e:kə ra:tɪ ʈɔ̃ ɦəɔ̃ bʰəe: ge:lə . e:kə bədʒəɪtə rəɦələ
 ɦe:ʈəɪkə . ɦəmə nɪbʰe:rə ʃʊtələ rəɦɪ: ki: gʰɔ̃ʈi: ba:dʒələ .
 pʰləɪtə kʰo:ləɪtə tʃʰɪ: ʈɔ̃ dɛ:kʰəɪtə tʃʰɪ: nɛ:ʈɑ:dʒi: pi:nɛ:
 buttə e:kəʈɑ: məɦɪla:kɛ: pə̃dʒəɪuɳɛ: ʈʰɑ:ʈʰə tʃʰətʰɪ.
 dʒɑ:be: ɦəmə ke:ba:rə kʰo:li:-kʰo:li: ʈɑ:be: ʈɔ̃ kəɪkəbe:rə
 gʰɔ̃ʈi: bədʒɑ: dɛ:ləʈʰɪ. dʰərəpʰərə: kəe: ke:ba:rə kʰo:ləɪtə
 tʃʰɪ: . o:ɦɪ məɦɪla:kə ʃɑ:məɳe:me: ɦəmərə: dɔ̃ʃə
 ɦəɔ̃dʒɑ:rə pʰəɔ̃dʒəɪtə ke:ləʈʰɪ . o:ʈɛ:kə ra:tɪme: pʰəʃɑ:də
 kərəbə ɦəmərə: utʃɪtə nɔ̃ɦɪ budʒʰɑ:e:lə . tʃʊppe: rəɦɪ
 ge:ləɦũ . . nɛ:ʈɑ:dʒi: o:ɦɪ məɦɪla:kə ʃəge: əpəɳə
 ko:ʈəɦɪ:me: tʃʰəlɪ ge:ləʈʰɪ . gʰɔ̃ʈɑ: bʰəɪkə ba:də ɦəmərə
 ke:ba:rəpərə ɦəllukə əba:dʒə budʒʰɑ:e:lə . la:gələ
 dʒɛ:nɑ: ke:o: ke:ba:rə kʰətəkʰətɑ: rəɦələ ətʃʰɪ. ɦəmə
 ke:ba:rə ləgə əbətə tʃʰɪ: . bʰurəki:ʃɔ̃ dɛ:kʰəɪtə tʃʰɪ: . i: ʈɔ̃
 o:e:ɦə məɦɪla: ətʃʰɪ . ɦəmə o:kəra: ɔ̃dɔ̃rə a:bəe: dɔ̃tə
 tʃʰəɪkə . o:kərə ɦɑ:ləʈə kəɦəba:kə dʒo:gərə nɔ̃ɦɪ tʃʰələ . o:

നൂർത്തരേ കാ:നൂ രാഹിലേ ത്വേലി. ഹിമാരാ: budzhe:be: നൂഹി
കാരേ: dze: ki: keri: ? kahi: ne:ta:dzi: budzhalatthi tse ge:le
ghara tvi:.

"ahā: e:te:kā pāre:śā:nā kie:kā tvi:?"

"ഹിമാരാ: നൂർത്തരേ ബാ:ഹാരേ ലേ: ത്വേലു:, നൂഹി ത്സേ ..."

"mudā: ne:ta:dzi:."

"o: tse pi:ne: butte bhe:le pārale atvi . ho:śame:
നൂഹി atvi. o:kāre ko:thari:kā ke:ba:ra khudzale: rāhi ge:le
twelāikā . tse: māuka: de:khi hāmā o:kāre tva:gurāśe
ghāśaki ge:lāhū atvi . ഹിമാരാ: ബാ:ഹാരേ ലേ: ത്വേലു:, de:ri:
നൂഹി കേറു:."

"mudā: e:te:kā ra:tme: ..hāmā kātāe: le: dza:
śākābā ."

"kāthū twēlu: . mudā: e:hitā:māśe le: twēlu:
."

ഹിമാരോ മോനോ:-മോനോ ഹിനൂമാ:നൂദ്ദി:കേ:
ഗോ:ഹാരേ:ലാഹൂ അ: ഓ:ഹി മാഹിലാ:കാ ശ്ശേ:ge: pālatāśe ബാ:ഹാരേ
നൂകാലി ഗേ:ലാഹൂ .

ഓ:ഹിതാ:മാശ്ശേ നൂകാലി ഹിമാശ്ചാബാ ദ്വേ:നാ:-
തേ:നാ: śaktipurāmā ti:śānā pāhutvā ge:lāhū . ra:ti bhāri

o:ʈʰɪ nʊka:e:lə rəʃələʃɪ̃ . bʰo:rə bʰe:la:pərə o:ʈʰɪ
 nʊtʃəkərmə ke:ləʃɪ̃ . o:ʃɪʈʰa:məʃʃ kəʈʰæ: dʒa:ɪ.ki: kəri:
 kiʈʰu pʰure:be: nʌʃɪ kərəe: . ʃəmə o:ʃɪ məʃɪla:kē:
 kiʈʰu putʃʰɪəkə ʈʃ dʒəba:bəme: bəʃʌ ka:nʌe: la:gəe: .
 ʃəmə ʈʃ bəʃɪʈʰə mo:ʃʌki:ləme: pəʈɪ ge:lə rəʃɪ:
 . kəkəbe:rə o:kərə nʌ:mə,gə:mə putʃʰɪəkə . bəʃɪʈʰə
 mo:ʃʌki:ləʃʃ o: əpənə nʌ:mə kəʃələkə-"ʃikʰa:" . ʈʌkərə
 ba:dʒe: ʃəmə o:kəra: ʃʃge: gʰuməʈʰə-pʰɪrəʈʰə o:ʃɪ
 de:ra:pərə pəʃɪʈʰələ rəʃɪ: . əʃɪ:ʃəbʰəkē: o:ʈʰæ: dʒe:kʰɪ
 bəʃɪʈʰə a:pʰɪjəʈʰə budʒʰa:e:lə rəʃəe: . bʰe:lə dʒe: ʃa:ʈʰə
 a:bə dʒa:nə bəʈʰɪ dʒa:e:ʈʰə .

18

ka:ləkrəme: dʒənəkra:nʊdʌləkə ʃəbʰəʈʰa: ka:rjəbʰa:rə
 ʃəmərə:pərə bəʈʰəʈɪ ge:lə . ʈʌkərə pʌmukʰə ka:rənə
 ʈʰələ dʒe: ʈʌʈka:li:nə ʃʃjo:dʒəkəʈʰɪ:kē:
 ʃəmərə:ʃəbʰəpərə bəʃɪʈʰə vɪʃva:ʃə bʰəe: ge:lə rəʃəɪ .
 pʌrənəkə: ʃəʃjo:gi:me: ʃʃ ədʰɪkā:ʃə ʈʃ pɑ:ʈɪ: bəʈʰɪ
 le:nə: rəʃəʈʰɪ . kiʈʰugo:ʈe: a:bə ra:dʒənɪ:tʰme: nʆkriʃə
 bʰəe: ge:lə rəʃəʈʰɪ . ʈʃe: o: ʃo:ʈʰələʈʰɪ dʒe: juvəkəʃəbʰəkē:
 a:gu: a:nəba:kə ʈʰa:ʃɪ: . ʈʌkʰənəʃɪ dʒa: kəe:
 pəʃvəʈʰənəkə umi:də kəe:lə dʒa: ʃəkəʈʰə əʈʰɪ . nʌʃɪ ʈʃ
 pɑ:ʈɪ:kə ʃəʈʰa:nʌ:ʃə ʈʌjə əʈʰɪ . e:kə ʃɪʃa:be: o: bəʃɪʈʰə
 ʈʰa:gə ke:la:ʃə,nʌʃɪ ʈʃ a:ɪ-ka:lʃɪ nʌ:ʈa:dʒi:ʃəbʰə
 məʃəla:kə ba:dʒe: əpənə pəʈəkə ʈʰa:gə kərəʈʰə ʈʰəʈʰɪ . nʌ:

हुनका: दे:जाँ सँ को:नू: मऱलबऱ रऱहऱतऱ त्ऱऱनु,ने:
 पऱ:रि:सँ . ँपऱनऱ सऱ:रुतऱ सऱदुदुहऱ हऱ:बऱ:कऱ त्ऱऱ:हि: . तऱ:हि
 ले:लऱ दऱे: कऱरऱ: पऱरऱनु,दऱऱतऱ:कऱ बे:रऱ पऱ:रि: बऱदऱलऱ:
 पऱरऱनु . दऱे: दऱऱ:जऱदऱऱ,नुऱ:दऱऱ:जऱदऱऱ कऱरऱ: पऱरऱनु .
 ए:हऱनऱ: सऱ:तऱकऱ कऱ:रऱनऱ नऱ:तऱ:दऱि: त्ऱनुऱ:ऱ:सँ पऱहिने:
 ँपऱनऱ: त्ऱनुऱ:ऱ: सऱबऱ:मे: बऱमे वऱसुपऱ:तऱ कऱरऱबऱ: कऱ:
 दऱऱनऱतऱ:कऱ सऱहऱ:नुबऱ:तु ँनऱबऱ:कऱ प्रऱजऱ:सऱ के:नऱ:
 त्ऱऱलऱ . कऱतऱ:को: नुऱदुऱ:सऱ जुवऱकऱसऱबऱकऱ: बऱहऱकऱ:-
 बऱहऱकऱ: कऱ: गऱलऱतऱ-सऱलऱतऱ कऱ:दऱऱ कऱरऱबऱतऱ
 रऱहऱतऱ त्ऱऱलऱ:हऱ. दऱऱकऱऱनऱ बऱ:हऱरऱ कऱतऱहु नुऱकऱलऱतऱतुऱ तऱ
 सुवऱ:तऱ वऱसुतुऱमे: त्ऱमऱकऱतऱ रऱहऱतऱ त्ऱऱलऱ:हऱ. दऱऱ
 हुनऱकऱरऱ बऱ:सऱनऱ सुनुतऱहऱनु तऱ लऱ:गऱतऱ दऱे:नुऱ: ए:हऱनऱ
 ऱ:दऱमि: सऱ:रुतऱ: के:ऱ: बऱ:तऱतऱ . मुदऱ: कऱतऱऱनु:-
 कऱरऱनु:मे: को:नू: सऱमऱनुवऱजऱ नऱहि रऱहऱतऱ त्ऱऱलऱनु .
 दऱे:नुऱ: हऱ:तु:हऱ:कऱ दु:तऱ: दऱऱ:तऱ हऱ:रुतऱ ँतुऱ,तऱहिनुऱ:
 नऱ:तु:दऱि:कऱ हऱ:लऱ रऱहऱनु . दऱऱनऱतऱ: लऱगऱ नऱ:तऱ:दऱि: कऱतुऱ
 रऱहऱतऱ त्ऱऱलऱ:हऱ ऱ: ँसऱलऱ दऱि:वऱनऱमे: कऱतुऱ ऱ:ऱ:रऱ .
 कऱतऱहुसँ नऱहि लऱगऱतऱ दऱे: ऱ: ऱ:ए:हऱ ऱ:दऱमि: त्ऱऱतऱतुऱ .

हऱमऱसऱबऱहऱ ऱ: नुतुतऱजऱ के:लऱहऱनु दऱे: रऱ:दऱऱनु:तुऱकऱ
 वऱरुतऱमऱ:नऱ सऱरऱरुपऱकऱ: बऱदऱलऱ कऱ: रऱहऱबऱ . तऱ:हि ले: दऱे:
 कऱरऱबऱ:कऱ हऱ:ए:तऱ सऱ: कऱरऱबऱ . ए:कऱतऱ: ए:हऱनऱ वऱवऱसुतुऱ:कऱ
 सुतुऱ:पऱनुऱ: कऱरऱबऱ दऱऱ:हऱमे: सँवऱदुदुहऱ:नुऱ ऱ: कऱ:नु:नुऱ
 मऱ:तुऱ सँपऱनुनुऱ लऱ:कऱकऱ वऱसुतु नऱहि रऱहि दऱऱ:ए:तऱ. सऱहि:
 मऱ:नुऱमे: सऱमऱतऱ:मु:लऱकऱ ऱ: दऱऱनऱकऱलऱ:नुऱकऱ:रि:
 सऱमऱ:दऱऱकऱ सुतुऱ:पऱनुऱ: कऱरऱबऱ:कऱ प्रऱजऱ:सऱ कऱरऱबऱ

dʒa:ɦime: dʒa:tɪ,dʰərmə,liɡə,vəŋə a:dɪkə a:dʰa:rəpərə
 ko:ŋo: bʰe:dəbʰa:və ŋəɦi kəe:lə dʒa:e:tə. o:ŋa: t̪ɛ̃ s̪əbʰə
 e:təbe: kərəba:kə gəppə kərəitə rəɦitə ətʰɪ ,mudɑ:
 o:kərəs̪əbʰəkə vjəvəɦa:rə a: ka:dʒəme: dʒəmi:ŋə
 a:s̪əma:ŋəkə ət̪ərə rəɦitə tʰəikə . t̪ɛ̃: ɦəməs̪əbʰə
 s̪əma:dʒəkə s̪a:məŋe: e:kəta: udɑ:ɦərəŋə prəst̪utə
 kərəe: tʃa:ɦitə tʰələɦi dʒa:ɦis̪ə gəri:bə s̪ə gəri:bə
 vjəkt̪k̪e: ləgətə dʒe: o:ɦo: e:ɦi: d̪e:ʃəkə ŋa:gəri:kə ətʰɪ .
 o:kəro: e:ɦi d̪e:ʃəme: rəɦəba:kə,ɪdʒdʒət̪s̪ə dʒi:ba:kə
 o:təbe: ədʰika:rə tʰəikə dʒət̪e:kə dʰəŋi:kə a: s̪u:vɪdʰa:
 s̪əpəŋŋə lo:kəs̪əbʰək̪e: . lo:kək̪e: dʒa:tɪ,dʰərməkə
 a:dʰa:rəpərə b̪ɑ:tɪ kəe: kɪtʰugo:t̪e: s̪əma:dʒək̪e: əs̪lə
 lək̪s̪ə s̪ə pʰət̪əki: ləe: dʒe:ba:me: s̪əpʰələ bʰəe: dʒa:t̪ə
 tʰəɦi. bʰo:təb̪əikəkə ra:dʒəŋi:tɪ kəe: o: s̪əbʰə s̪ətt̪a:
 ɦət̪ɦa: ləitə tʰəɦi. t̪əkərə ba:d̪ə əpəŋə s̪vɑ:r̪t̪əpu:r̪tɪ
 ɦe:tɪ əpəŋə ədʰika:rəkə d̪urupəjo:gə kərəitə tʰəɦi . e:ɦi
 st̪ɦit̪k̪e: bəd̪ələba:kə ətʰɪ. ɦəməs̪əbʰə a:pəs̪əme: e:ɦi
 t̪ərəɦəkə d̪ri:t̪ə ŋɪst̪jə kəe:lə a: t̪ɑ:ɦi ɦe:tɪ d̪ŋə-ra:tɪ
 la:ɡɪ ge:ləɦi . s̪əjo:gəs̪ə ɦəməra:s̪əbʰək̪e:
 dʒəŋək̪ra:ŋt̪d̪ələkə a:dʰa:rəbʰu:t̪ə s̪əret̪jəŋa: bʰe:tɪ ge:lə
 ətʰɪ . t̪əkərə s̪ədupəjo:gə kərəba:kə ətʰɪ .
 ɦəmə,ʃəkt̪ŋa:t̪ə a: s̪əd̪i:pə e:ɦi vɪs̪əjəs̪əbʰəpərə
 e:kəmət̪ə rəɦi: a: ŋɪst̪jə kəe: le:ŋe: rəɦi: dʒe: d̪ŋə-ra:tɪ
 e:kə kəe: e:kərə s̪əmərt̪əŋəme: dʒəŋət̪a:me: dʒa:ɡritɪ
 a:ŋələ dʒa:e: .

d̄z̄əṅṅakra:n̄ṭṭi d̄ələkə ka:d̄z̄ə a:gu: bəṛḥə:ba:kə
 hie:ṭṭu s̄əbḥəs̄ṣ̄ be:s̄i: d̄z̄əru:ri: ṭṭḥələ d̄z̄e: ədḥikə s̄ṣ̄ ədḥikə
 lo:kəkē: kḥa:s̄ṣ̄ kəe: juvəkə lo:kəṅṅkē: e:hiṣ̄ṣ̄ d̄z̄o:ṭṭələ
 d̄z̄a:e: . ṭṭa:hi hie:ṭṭu ga:məkə-ga:mə s̄əḍḍəṣ̄jəṭṭa: əbḥija:n̄ṅ
 ṭṭələ:bəkə ṅṅṛṅjə bḥe:lə . pa:r̄ṭi:kə ka:d̄z̄ə s̄ṭṭṭa:ru
 ruṣ̄ṣ̄ṣ̄ ṭṭələ:ba:kə hie:ṭṭu e:kəṛə ka:r̄jəs̄ṣ̄m̄ṭṭikē:
 pəṅṅṛgəṭḥṭṭə kəe:lə ge:lə . o:hiṃe: e:kəṭṭṭa:hi:
 juvəkəlo:kəṅṅkē: ra:kḥələ ge:ləṅṅ . e:hiṅṅ lo:kəs̄ṣ̄əbḥə
 ṭṭṅṅṅ-ṭṭṅṅṅ kəe: ṭṭa:kələ ge:la:hiə d̄z̄e: ra:d̄z̄əṅṅi:ṭṭikē:
 əpəṅṅ pə:f̄a: ṅṅḥi əṭṭiṭṭu s̄ṣ̄:va:kə ma:d̄ḥjəmə bəṅṅa:bəe:
 ṭṭṭa:hiəṭṭə ṭṭḥṭḥi .

mud̄ḍa: kiṭṭṭu pura:n̄ṅ lo:kəs̄ṣ̄əbḥə hiṃəṛəs̄ṣ̄əbḥəkə
 pr̄j̄a:s̄ṣ̄kē: əpəṅṅ ra:d̄z̄əṅṅi:ṭṭikə a:s̄ṭṭṭəṣ̄əṣ̄ə e:kəṭṭa:
 d̄z̄əbəṛəḍḍəṣ̄ṣ̄ a:gḥa:ṭṭə bu:d̄z̄ḥələṅṅ . o: s̄ṣ̄əbḥə d̄z̄i:-
 d̄z̄a:n̄ṅṅṅ hiṃəṛəs̄ṣ̄əbḥəkə pr̄j̄a:s̄ṣ̄kē: əṣ̄əṣ̄ḥələ kəṛəba:kə
 hie:ṭṭu la:gi ge:la:hiə . d̄z̄e: kiṭṭṭu hiṃəṣ̄əbḥə ṣ̄ḍḍəṛəme:
 ṅṅṛṅjə kəri: ṭṭəkəra: ṭṭṛṣ̄ṭṭe: ṅṅe:ṭṭa:d̄z̄i: ləgə pəḥiṭṭṭa:bəe:
 ləgəla:hiə . ṅṅe:ṭṭa:d̄z̄i: ṭṭṣ̄ ṭṭḥṭṭələ bəḍḍəma:s̄ṣ̄
 ṭṭḥələ:hiə,s̄ṣ̄ṅṅəḥi s̄əṭṭəṣ̄ṣ̄ṣ̄ kəṛəba:me: s̄ṣ̄:hi: ma:hiṛə
 ṭṭḥələ:hiə. o: hiṃəṛəs̄ṣ̄əbḥəkə pr̄j̄a:s̄ṣ̄kē: ṅṅṣ̄ḥələ
 kəṛəba:me: la:giṛe: ṅṅḥi ge:la:hiə,əṭṭiṭṭu kiṭṭṭu hiḍḍə d̄ḥəri
 s̄ṣ̄əḥələ: hi:bəe: ləgəla:hiə . hiṃəṣ̄əbḥə kiṭṭṭu kəṛəba:kə
 pr̄j̄a:s̄ṣ̄ kəri: ṭṭa:hiṣ̄ṣ̄ pəḥiṅṅḥi əpəṅṅe: pa:r̄ṭi:me:
 hiṅṅga:ma: hi:bəe: la:gəe: . e:hiṣ̄ṣ̄əbḥəṣ̄ṣ̄ hiṃəṣ̄əbḥə bəḥiṭṭṭə
 pəṛe:s̄ṣ̄a:n̄ṅ bḥəe: ge:ləḥiṭṭi . kiṭṭṭu bud̄z̄ḥe:be: ṅṅḥi kəṛəe:

dʒe: ki: kəri: ? ko:ŋə rəʃtɑ: pəkəri: dʒɑ:ɦɪs̃ə bɪŋɑ: be:ʃi:
dʒʰədʒʰətɪkē: ləkʃjə dɪʃə bətʰələ dʒɑ: ʃəkæ: .

19

o:ɦɪ dɪŋə ɦəmə, ʃəktɪŋɑ:tʰə a: ʃ̃ədjɪ:pə ra:tɪ bʰəri
e:ɦɪ: vɪʃəjəʃəbʰəpərə tʃətʃɪ: kərəɪtə rəɦɪ ge:ləɦɪ̃ . kəkəro:
ŋŋŋə ŋəɦɪ ɦo:ɪtə rəɦæ: . ʃəbʰə tʃɪtɑ:ʃ̃ə pərə:ʃɑ:ŋə tʃʰələ .
kæ:lə ki: dʒɑ:e: ? ŋe:tɑ:dʒi:kə a:kɪrəmənəʃ̃ə bətʃɑ:o:kə
ki: rəʃtɑ: ɦo:e:tə?ɦəməʃəbʰə ɪe:ɦəʃəbʰə ʃo:tʃɪ rəɦələ
tʃʰələɦɪ̃ ki: budʒʰɑ:e: dʒe:ŋɑ: kɪtʃʰugo:tɛ:
ɦəmərə:ʃəbʰəkə de:ra: dɪʃə bətʰələ tʃəlɪ a:bɪ rəɦələ ətʃɪ̃ .
bi:tʃə -bi:tʃəme: tɑ:ɪtʃəʃ̃ə pʰo:kəʃi:ŋə ma:ɪ rəɦələ ətʃɪ̃ .
ɦəməʃəbʰə ʃətəkə bʰæ: dʒɑ:ɪtə tʃɪ: . ʃ̃ədjɪ:pə, ʃəktɪŋɑ:tʰə
la:tʰi: le:ŋe: de:ra:kə ke:ba:rəʃ̃ə ʃətəle: tʰɑ:tʰə bʰæ:
dʒɑ:ɪtə tʃʰətʰɪ̃ . tʰo:təbe: ka:ləme: ke:ba:rəpərə ke:o:
dʒo:rə-dʒo:rəʃ̃ə la:tə ma:ɪ rəɦələ tʃʰələ . a:ba:dʒə
kɪrəməʃəh̃ bətʰɪtɛ: dʒɑ: rəɦələ tʃʰələ. ɦəməʃəbʰə
pu:ra:ʃəktɪʃ̃ə ke:ba:rəkē: bətʃe:ba:kə prəja:ʃəme:
la:gələ rəɦələɦɪ̃. mudɑ: o: kətəɦɪ bɑ:tʃæ: .
ətətə:gətə:, ke:ba:rə tʃɪ̃ kəe: kʰəʃɪ pətələ.

bəḍəma:şəşəb^{hə} g^{hə}rəme: g^{hə}usıte: tʃıtʃıa:e:
la:gələ-

"kəfiā: ətʃı ʃik^{hə}? dʒəldi: nıka:lə o:kəra: nəfi tʃə
tə:fiərəşəb^{hə}kə vəlıprəḍa:nə tʃəjə tʃəukə ." dərəşşə
şşədi:pə t^{hə}rə-t^{hə}rə kā:pi rəfiələ tʃələ . bəḍəma:şəşəb^{hə}
o:kəre: dışşə muk^{hə}a:tıbə tʃələ . o:fiime:şşə e:kəgo:te:
o:kəra:pərə pıstəulə t^{hə}:nı de:nə: tʃələ . dı:şşərə o:kəre
gəttə: pəkətənə: tʃələ . t^{hə}:şşərə fi:t^{hə}me: tʃı:bukə
b^{hə}:dʒı rəfiələ tʃələ . pā:tʃəməkə fi:t^{hə}me: dıa: şşəla:ı a:
məti: t^{hə}:ləşşə b^{hə}rələ dıbba: tʃələ.

"ba:dʒə-dʒəldi: ba:dʒə . ki: tʃı:fiətə tʃəi? dʒə
kəni:ko: de:ri: ke:lāi va: tʃələ kərəba:kə prəja:şşə ke:lāi
tʃə nı:mo:-nışşə:nə mıtı: de:bəukə . şşəb^{hə} kıtʃıu tʃıja:rə
ətʃı ."

şşədi:pəkə şı:ti:pi:ti: gummə tʃələ . o: kıtʃıu
ba:dʒı nəfi pa:bi rəfiələ tʃələ . dʒe:nı: ma:t^{hə}:şşə
şşəb^{hə}əkıtʃıu bıla: ge:lə rəfiəkə . ʃəktınnı:t^{hə}əkē: nəfi rəfiələ
ge:ləkə . o: kıtʃıu prətıro:d^{hə} kərəba:kə prəja:şşə ke:ləkə
. kıtʃıu bəḍıa:bəkə prəja:şşə ke:ləkə .

"tū: şşəb^{hə} ke: tʃəfiə a: e:nı: kıe:kə kəe: rəfiələ
tʃəfiə?"

"t̥o:ra:s̥əbʰəkē: e:fiṛʰa:mə ke: pətʰəo:ləkə?" -
həmə putʃʰəlɪkə .

e:t̥əbəfiṛme: o:fiṛ bəḍəma:s̥əme:s̥ə e:kəgo:t̥e:
ba:d̥z̥ələ-

"e:kəra: d̥uṇu:kə fi:ṛʰə-pəirə ba:ṇfiṛ . bəfiṛt̥ə
pʰət̥ərə-pʰət̥ərə kəe: rəfiṛlə ətʃʰi ."

əu ba:bu: ! d̥e:kʰiṛt̥e:-d̥e:kʰiṛt̥e: o: s̥əbʰə h̄əmərə:
d̥uṇu:go:t̥e:kə fi:ṛʰə-pəirə ba:ṇfiṛ gʰəṛəkə ko:ṇəme:
pa:t̥i d̥e:ləkə . m̄fiṛme: pət̥ti: s̥e:fiṛo: s̥a:t̥i d̥e:ləkə .
u:pərəs̥ə məti: t̥e:ləkə d̥ibba: t̥e:ṇa:kə rəkʰəṇe: t̥ʰələ
d̥z̥e:ṇa: a:bə d̥e:fiṛpərə d̥ʰa:ri: kəe: rəfiṛt̥ə . bud̥z̥ʰa:e:lə
d̥z̥e:ṇa: h̄məs̥əbʰə a:bə k̄ṣəṇe: bʰəri:kə pa:fiṇṇə t̥ʰi: .

h̄məra: d̥uṇu:go:t̥e: i: d̥uṛgət̥i d̥e:kʰi
ṣəḍi:pə t̥ʃiṛfi: utʰələ-

"fiṇṇa:kə:ṣəbʰəkə kiṛʃu gələt̥i: ṇəfiṛ t̥ʰəṇu .
fiṇṇakərə d̥z̥a:ṇə bəkəṣi ḍəṇu . kiṛʃu a:pʰijət̥ə ḍə .
h̄məṣəbʰəṭa: ba:ṭə kəfiṛṭə ṭʰi: ."

pʰət̥ərə-pʰət̥ərə ke:ṇa: b̄ḍə kərəfiṛ . d̥z̥e: putʃʰələ
ge:ləfiṛ ətʃʰi ṣe: d̥z̥əlḍi: a: ṣəfi:-ṣəfi: ba:d̥z̥əfiṛ . ṇəfiṛ ṭə
ṭo:fiṛə:ṣəbʰəkə pəkia: ila:d̥z̥ə ṭəja: rə ətʃʰi .
ṣa:məṇe: piṣṭəulə bəla: əpəṇə fi:ṛʰə u:pərə ḍiṣə ke:ləkə
a: krəməfəhə ṣəḍi:pə ḍiṣə bəṛʰəe: la:gələ .

"t^hāhārāhā, t^hāhārāhā . hāmā t̥p̥:ra:s̥āb^hākē: jik^ha:
lāgā le:n̥e: t̥jālāt̥ t̥j^hi: ."

"o: āt̥j^hi kāt̥e: s̥e: ba:d̥zāhā?"

"n̥āhī t̥a:ki s̥ākābāhākā . hāmāra: s̥āge: t̥jālāhā .
hāmā jik^ha:s̥ā t̥p̥:ra:s̥āb^hākā b^hē:t̥ kāra: d̥e:bāhā ."

"a: d̥zā kit̥j^hu t̥jālā-prāpāt̥jā kārābāhā t̥āk^hān̥ā?"

"t̥āk^hān̥ā d̥zē: mo:n̥ā hī:āhā s̥e: kāe: lāhā ."

"re!: e:kārā ba:t̥ākā ko:n̥ā vīsva:s̥ā? āk^hān̥ā
d̥zā:n̥ā b̥āt̥jē:ba:kā hī:t̥tu kit̥j^hu bākī rāhālā āt̥j^hi. ki:
pāt̥a: d̥zē: ba:d̥āme: ba:t̥ pālāt̥i d̥jāe: . kīva: ko:n̥p̥:
s̥āt̥jāt̥re: kāe: bāis̥āe:?"

"s̥āhī: kāhī rāhālā t̥j^hāhā . jāt̥rupārā kāk^hān̥āhī
vīsva:s̥ā n̥āhī kārī: . i: s̥ā:pā t̥hīkā, s̥ā:pā . d̥j^hn̥ā-ra:t̥
n̥e:t̥a:d̥zī:kā n̥u:n̥ā k^he:lākā a: a:bā o:kāre: d̥zāt̥i
kā:t̥e:pārā la:gālā āt̥j^hi: ."

"hāmā ki: ke:lān̥j āt̥j^hi hīn̥āka:?"

"k^hābārād̥a:rā! d̥zē: p^hāt̥ārā-p^hāt̥ārā ke:lāhā
. n̥e:t̥a:d̥zī: s̥āge: t̥ū: vīsva:s̥āg^ha:t̥ t̥ō ke:be: ke:lāhā āt̥j^hi
. e:hīme: ko:n̥ā s̥ākākā ba:t̥ t̥j^hāikā. p^hīlāhā:lā d̥zā:hī
kā:d̥zē: hāmās̥āb^hā a:e:lā t̥j^hi: t̥a:hīpārā d̥j^hā:n̥ā d̥j: ."

ba:dəkə ba:tə ba:dəme: de:kʰələ dʒa:e:tə .
həmərə:səbʰəkē: jikʰa: tʃa:hi:, sɛ:fi: tʃu:ɾətə . dʒi sɛ: nəhi
kərəbəhiə tʃə pəriṇa:mə bʰo:gəba:kə fie:tʃu tʃaja:rə bʰəe:
dʒa:hiə ."

"dʒa:be: vɪvə:sə nəhi kərəbə a: həmərə: o:təe:
nəhi læ: dʒa:e:bə tʃa:be: jikʰa: hāmə ko:nə: sʊnədʒʰa:
səkətə tʃʰi: . həmərə: o:təe: læ: tʃəlu: . təkʰənəhi jikʰa:
bʰe:tʃi səkətʃi:hiə . tʃa:be: hiṇəkə: dʃu:go:tə:kē: tʃə tʃʰo:tʃi
dʃənu ."

"hiṇəkərəsəbʰəkə tʃiṭa: tʃi: tʃʰo:tʃiə . dʒe: mu:lə
ka:dʒə ətʃʰi sɛ: pəhiṇe: kərəhiə . təkərə ba:də hiṇəkərə
səbʰəkə bʰəvi:ʃəpərə nʃu:ṇəjə fi:ə:tə."

"tʃi:kə tʃʰaikə . həmərə: sʃge: tʃələhiə ."

sʃdʃi:pəkē: e:kəta: ka:rəme: bəiṣa: de:lə dʒa:itə
ətʃʰi . kitʃʰugo:tə: o:kərə a:gu:-pa:tʃʰu: bəiṣi dʒa:itə ətʃʰi
 . kitʃʰugo:tə: həmərə: dʃu:go:tə:kē: gʰəre:me:
gʰe:rəṇe: rəhi dʒa:itə ətʃʰi . sʃdʃi:pə o:kərə:səbʰəkə sʃge:
biḍa: fi:itə ətʃʰi . o: rəṣṭa: bətəbətə tʃəlɪ dʒa:itə ətʃʰi .
bi:tʃə-bi:tʃəme: bədəma:səsəbʰə o:kərə: tʃe:tʃu:ṇi:
dʃəitə rəhiətə ətʃʰi .

"k^həbərədɑ:rə! dʒəũ kiʃ^hu gəɾəbəɾə ke:ləfiə ʈə
ge:lə ʈ^həfiə ." ʃe: kəhi piʃtəulə o:kəra:pərə ʈɑ:nɪ dɛ:lə
dʒɑ:ɪʈə ʈ^hələ .

fiəməʃəb^hə ra:ʈi b^həri o:hiŋɑ: pəɾələ rəhi dʒɑ:ɪʈə
ʈ^hi: . bi:ʈə-bi:ʈəme: ləg^huʃkɑ: ləgəɪʈə əʈ^hi . mudɑ:
ʈɑ:fiu: fi:ʈu o: ʃəb^hə mo:fiələʈi ŋəhi dɛ:ɪʈə əʈ^hi . ʃəb^hə
kiʃ^hu ʈ^hɑ:məhi kərəba:kə fi:ʈu vɪvəʃə ʈ^hi: .

a:bə p^həri:ʈ^hə b^həe: rəfiələ ʈ^hələ . fiəməʃəb^hə o:hi:
fi:ləʈəme: pəɾələ rəhi: . bədəma:ʃəʃəb^hə fiəməra:
dunɪ:go:ʈe:kē: g^he:rəŋe: ʈ^hələ . o:hi:me: ʃə
e:kəgo:ʈe:kē: po:k^həri dɪʃə dʒe:ba:kə b^he:ləikə .
ʃəuʈʃɑ:ləjə ba:fiərə rəfiəkə . o: ba:fiərə ŋikələɪʈə əʈ^hi .
ʃɑ:məŋe:me: dɪ:d^həbələ: ʈəkəra: ge:ləikə .
fiəməra:ʃəb^həkē: b^ho:re:-b^ho:rə ʈʃɑ:fiə pi:ba:kə a:dəʈi
ʈ^hələ . ʈe: b^ho:re: dɪ:d^hə mǎgəbəɪʈə rəhi: ʃe: a:bi ge:lə
rəfiəe: . mudɑ: fiəməra:ʃəb^həkē: ŋəhi dɛ:k^hi o: va:pəʃə
fi:ɪʈə rəfiəe: . ʈɑ:bəʈe:me: fiəməra kə:ʈ^həri:ʃə o:hi
a:dəmi:kē: ŋikələɪʈə dɛ:k^hi dɪ:d^həbələ:kə ka:ŋə ʈ^hɑ:ʈ^hə
b^he:ləikə .

"ba:ʈə ki: ʈ^həikə? i: a:dəmi:kə dʒe:bi:me:
piʃtəulə ki:ekə ʈ^həikə? i: ʈə bədəma:ʃə la:gi rəfiələ əʈ^hi
."

ie:fiə sʌbʰə sʌ:tʃi:tʃə dʌ:dʰəbələ: kənʃi: a:ɔ:rə
pʰətəkɪ: tʃəlɪ ge:lə. sʌ:mənɛ:sʌ̃ e:kətɑ: pulɪsʌkə dʒi:pə
dʒi:itʃə tʃʰələ . ɔ: ɪsɑ:rɑ: kəe: ɔ:kəra: rɔ:kəbe:ləkə . pulɪsʌ
dʒi:pəsʌ̃ utʃəri dʒi:itʃə ətʃʰi-

"ki: bɑ:tʃə tʃʰəikə?"

"sʌrə! sʌ:mənɛ:bələ: kɔ:tʰəri:kə fəutʃi:ləjəme:
e:kətɑ: bədɛmɑ:sʌ pɪstʃəulə le:nɛ: bəɪsʌlə ətʃʰi ."

"sɛ: tʃi: ke:nɑ: budʒʰələhəkə? fiəmə ɔ:kəra:
fəutʃi:ləjəme: dʒi:itʃə dɛ:kʰəlɪkə . ɔ:kəra: dɛ:kʰɪ
tʃʌpətʃi:pə gʰəsʌkɪ ge:ləhɪ ."

"tʰi:kə tʃʰəikə . tʃi: fiəmərə: sʌbʰəkə sʌ̃ge: tʃələhə
."

"nʌhɪ, nʌhɪ . fiəmərə: nʌhɪ ləe: tʃəlɪ . dʒi:
fiəmərə:pərə pɪstʃəulə tɑ:nɪ dɛ:ləkə tʌkʰənʃ?"

"e:tɛ:kə dərə:bɑ:kə bɑ:tʃə nʌhɪ tʃʰəikə . fiəməsʌbʰə
tʃɔ:rɑ: sʌ̃ge: tʃʰi: nɛ:."

"ɔ: bədɛmɑ:sʌ fəutʃi:ləjəsʌ̃ nɪkəlɪe: rəhələ tʃʰələ
ki: pulɪsʌ ɔ:kəra: tʃi:ru:kɑ:tʃə̃ gʰe:ri le:ləkə ."

ətʃa:ŋəkə puliṣəkē: d̥e:kʰi o: bəɦuʈə pəre:s̄a:ŋə
tʃʰələ . e:kəʈa: puliṣəbəla: o:kəra: pa:tʃʰu:s̄ə pəkəʈələkə
a: d̥o:s̄ərə d̥ʒe:bi:me:s̄ə piṣṭəulə tʃʰiŋi le:ləkə .

"kʰəbərəd̥a:rə! d̥ʒə budʰiari: kərəbəɦə t̄
d̥ʒa:ŋəs̄ə fi:t̄hə d̥ʰo:bəɦə. tʃʰupətʃa:pə a:t̄məs̄əmər̄pəŋə
kərəɦə ."

o: bəd̥əma:s̄ə fi:t̄hə u:pərə ut̄hə: d̥e:ləkə .

20

puliṣə o:ɦi bəd̥əma:s̄əkē: pəkəʈi kəe: s̄əʈəkə d̥iṣə
bəʈʰi rəɦələ tʃʰələ . ɦəmərəs̄əbʰəkə ko:t̄həri:s̄ə o:kərə
s̄əgi:s̄əbʰə i: d̥iʃjə d̥e:kʰələkə . o:ɦi:me:s̄ə e:kəgo:t̄e:
kəkəro: pʰo:ŋə ləgəo:ləkə . t̄əkərəba:d̥ə t̄ə d̥e:kʰəe:bəla:
d̥iʃjə ut̄pəŋŋə bʰəe: ge:lə . puliṣə o:ɦi bəd̥əma:s̄əkə
pəiʈərə kʰəs̄i pəʈələ . gʰəʈi: m̄a:gi rəɦələ tʃʰələ .
s̄əʈəkəkə ləgəpa:s̄əme: t̄hə:t̄hə lo:kəs̄əbʰə s̄e: d̥e:kʰi
tʃʰəgun̄ta:me: rəɦəe: .

"kəma:ləkə ba:t̄ə tʃʰəikə . puliṣəkə i: fi:lə ətʃʰi
d̥ʒe: bəd̥əma:s̄əkə a:gu: n̄əʈəməs̄t̄əkə ətʃʰi . kəɦu:
ke:ɦəŋə s̄əməjə a:bi ge:lə."

"ko:ŋo: sɪpa:rəsj: fie:təkə ."

"ko:ŋo: ŋe:təkə a:dəmi: fie:təkə ."

तरुण-तरुणक बा:तु लो:कसुबहा कः रणल तुल
. पुलि पा:तु:-पा:तु: a: bəḍəma:sə a:gu:-a:gu: tʃəlɪ
रणल तुल. दुनु:गो:ते: हमारसुबहाको:तु: लगे
पहुतुल . पुलि हमार को:तु:क ओ:सु:रा:परे तुहण
गे:ल. हमारसुबहा ओ:हनु: को:तु:मे: पतुल रणलहु
. हमार को:तु:क बा:हरे लो:कसुबहा दुमा: भे:ल
दु: रणल तुल . मा:मल: बतुतु दे:क ओ:
बदमा:सुसुबहा ककरु:सु पु:नुपरे गपु के:लक .
तुकरबा:दु हमार:सुसुबहाके: तु:तु दे:लक . हमारसुबहा
दु:बे: कितु बुदुतुतु तु:बे: ओ: बदमा:सुसुबहा
पुलि सुके दु:पसु तुल दु:तु रणल . रा:तु भणक
दुदुदु:क कारुण हमारसुबहा कितु बुदुतुबा:के
सुतुमे: नुण रणल . एनु:सु बे:सु: सुदु:पके तुतु:मे:
रणल . दु:तु-दु:तु बदमा:सुसुबहा तु:तुनु: दे:ने:
गे:ल रणल:-

"khabarəḍa:rə! dʒi kɪtʃu e:məhərə-oməhərə
karəbəhə tʃi həməsəbʰə pʰe:rə a:bɪ dʒi:e:bə a: təkərə
ba:də ki: ho:e:tə təkərə kəlpəŋo: tʃi: ŋəhi ke:ŋe:
hie:bəhə."

सु:तुल दु: सुकेतु तुतु दु: ए: हनु
मा:हलुमे: हमारसुबहा कि: प्रतुका:रु कणतुतु? दु:नु

bãtʃi ge:lə sʰe:fiə upələvɔ̃ɪ ləgəitʃə tʃʰələ . mudɑ: e:tʰəba:
tʃə sʰpəʃte: tʃʰələ dʒe: e:fi gʰətəŋɑ:kə pa:tʃu: ra:dʒəŋi:tʃ
ka:dʒə kəe: rəfiələ ətʃi . fiəmərə:səbʰəkə ra:dʒəŋi:tʃkə
sʰakriətʃɑ:kə dʒɑ:nəka:ri: sʰərəka:ri: pəkʃəkē: bʰe:tʃi ge:lə
rəfiəkə . tʃəkərəba:dʒe: i: pʰəʃɑ:dəʃəbʰə ʃuru bʰe:lə tʃʰələ
 . pətʃɑ: nəfi a:gu: ki:-ki: fi:e:tʃə? i: tʃə əkʰəŋə ʃurue:
bʰe:lə ətʃi.

o:fi:dɪŋə sʰɑ:dʒʰəme: ne:tɑ:dʒi: ʃəktʃupurəməme:
sʰəva:dədɑ:tɑ: sʰamme:ləŋə ke:lətʃi
 . nə:nə:prəka:rəkə mi:dʒɑ:,sʰma:tʃɑ:rəpətʃə, re:dʒo:kə
sʰəva:dədɑ:tɑ:səbʰəkə bʰi:tʃə dʒəma: bʰəe: ge:lə tʃʰələ .
səbʰə e:kə-dʒo:sʰərəsʰə prəʃŋə kəe: rəfiələ tʃʰələ-ba:tʃə ki:
ətʃi? ne:tɑ:dʒi: e:ka:e:kə sʰəva:dədɑ:tɑ:
sʰamme:ləŋə kie: kəe: rəfiələ tʃʰətʃi?

"ləgəitʃə ətʃi o: əpəŋə pa:ri:sʰə bəfiutʃə
tʃəməʃɑ:e:lə tʃʰətʃi."

"nəfi, nəfi . i: ba:tʃə nəfi bʰəe: sʰəkəitʃə ətʃi .
əkʰəŋə: tʃə fiŋəka: ra:dʒəprəmukʰədʒi:kə sʰəge: ʃe:ʃi:gə
bʰe:lə tʃʰələŋi . tʃəkərəba:dʒə sʰə tʃə o: fiŋəkərə guŋəga:ne:
kəe: rəfiələ tʃʰətʃi ."

"dʒəru:rə ki:tʃu a:o:rə ba:tʃə ətʃi ."

"kəŋi: ka:lə h̄aməʂəbʰə tʰəh̄əme: d̄z̄a:it̄ə tʃi: .
əpəŋe: pət̄a: la:ɡɪ d̄z̄a:e:t̄ə d̄ze: ba:t̄ə ki: ətʃi: ."

"ʂəhi: kəh̄ələh̄i ."

ʂ̄əva:d̄əda:t̄a:ʂəbʰə əpəŋa:me: tʃərtʃa: kəɾit̄ə
tʃ̄əla:h̄ə. t̄a:bət̄e: pa:n̄ə kʰa:it̄ə,muʂka:it̄ə n̄e:t̄a:d̄zi:kə
prəve:ʂə h̄o:it̄ə ətʃi: . n̄e:t̄a:d̄zi:kəʂəge: d̄u:go:t̄e: a:o:rə
h̄uŋəkəɾə ləɡəpa:ʂəme: bəiʂi d̄z̄a:it̄ə ətʃi: . n̄e:t̄a:d̄zi:
bəd̄z̄əŋa:i f̄uru kəɾit̄ə tʃ̄əh̄i -

"əh̄i:ʂəbʰək̄e: ətʃa:n̄əkə bəd̄ze:ba:kə ka:rəŋə i:
bʰe:lə d̄ze: a:i ra:t̄ume: puliʂə e:kət̄a: ət̄jənt̄ə
məh̄ətp̄əpu:r̄əŋə ɡʰət̄əŋa:kə rəh̄əʂjo:d̄əɡʰa:t̄əŋə ke:ləkə
ətʃi: . t̄a:h̄i v̄iʂəjəme: d̄z̄əŋət̄a:k̄e: d̄z̄a:n̄əka:ri: d̄e:bə
bəh̄ut̄ə d̄z̄əru:ri: ətʃi: . t̄e: əpəŋe: ʂəbʰək̄e: bəh̄ut̄ə kəmə
ʂəməjəkə ʂu:t̄əŋa:p̄ərə bəd̄z̄a:o:lə ge:lə ətʃi: .

"ba:t̄ə ki: tʃ̄əikə, ʂe: ʂpəʂt̄ə kəru: ."

"ra:t̄ume: puliʂək̄e: ki:tʃ̄u gupt̄ə d̄z̄a:n̄əka:ri:
bʰe:t̄ələ d̄ze: n̄əʂo:d̄it̄ə prət̄pək̄ʂi: n̄e:t̄a: ʂkurə a:
h̄uŋəkəɾə ʂ̄əgi:ʂəbʰə n̄a:ri: n̄uke:t̄əŋəkə e:kət̄a:
məh̄ila:kə ʂ̄əge: əŋut̄it̄ə ka:d̄z̄əme: l̄ipt̄ə pa:o:lə
ge:la:h̄ə . puliʂə tʃ̄a:pa:me: o: a: h̄uŋəkəɾə ʂ̄əgi:ʂəbʰə
pək̄əɾələ ge:la:h̄ə ətʃi: . mud̄a: ʂ̄ədj̄i:p̄ə o:h̄i məh̄ila:k̄e:
ʂ̄əge: kət̄əh̄u bʰa:ɡɪ ge:lə . puliʂə o:kəra: ʂəbʰək̄e:

pəkərəbəkə pu:ra: prəjə:sə kəe: rəhələ ətʃɪ . a:fa:
kərətə tʃɪ: dʒe: o:ho: dʒəldj:e: pəkərələ dʒa:e:tə ."

"mudə: o: məhila: ke: tʃəʔɪ?"

"hunəkə: s̄ədj:pə kətəe: n̄ukəo:n̄e: ətʃɪ ."

tərəhə-tərəhəkə səba:ləsəb^{hə} pətʃəkə:rəsəb^{hə}
pu:tʃɪ rəhələ tʃhələ . mudə: n̄e:tə:dʒi: bɪnə: kɪtʃu a:o:rə
kəhən̄e: utʃɪ ge:la:hə . hunəkərə sətʃɪvə dʒəru:rə
kəhələk^hn̄ə -"e:ɦisəb^{hə} vɪsəjəpərə ko:n̄o: dʒa:n̄əkə:ri:
pra:ptə b^he:la:pərə p^he:rə pre:sə ka:n̄p^hr̄e:sə kəe:lə
dʒa:e:tə . s̄əprətj e:təbe: ."

*-rəb:ndrə n̄a:ra:jəṇə mɪsrə, pɪtə:kə n̄a:mə: s̄vərgi:jə
s̄u:rjə n̄a:ra:jəṇə mɪsrə, ma:tə:kə n̄a:mə: s̄vərgi:jə:
d̄jə:ka:si d̄e:vi:, b̄e:sə: 69 vərşə, pətʃɪkə gra:mə:
əɾe:rə d̄i:hə, ma:tʃɪkə: s̄n̄g^hia: d̄jo:ɾ^hi:, vɪtj: b^ha:rətə
s̄ərəkə:rəkə upə sətʃɪvə (s̄e:va:n̄vɪttə), s̄pe:fəb
me:tʃo:po:lɪtən̄ə mədʒɪst̄re:tə, d̄ɪlli:(s̄e:va:n̄vɪttə),
s̄ɪk̄s̄a: tʃənd̄rəd^ha:ri: mɪt^hɪla: məɦa:vɪd̄jə:l̄jəṣ̄ bi:e:sə-
s̄i: b^həut̄kə vɪdʒna:n̄əme: pɾət̄st^ha: : d̄ɪlli:
vɪsvəvɪd̄jə:l̄jəṣ̄ vɪd^hɪ s̄n̄a:t̄kə, pɾəkə:sɪtə kɪtj:
mət^hɪli:me: : pɾəkə:fəṇə vərşəhə 2017 1.b^ho:rəṣ̄ s̄ā:dʒ^h
d^həri (a:t̄mə kət^ha:), 2. pɾəṣ̄gəvəṣə (n̄vəḍ^hə), 3. s̄vərgə*

- e: t̪ɦi a t̪ɦɪ (ja: t̪ra: pra s̪g̪ə); pra ka: f̪a n̪ə va r̪s̪a h̪ə 2018 4.
p̪a s̪a: d̪ə (k̪a t̪a: s̪g̪ra h̪ə) 5. n̪ə m̪ə s̪t̪ə s̪j̪əi (up̪ə n̪ja: s̪ə) 6.
v̪i v̪i d̪̪ə pra s̪g̪ə (n̪i v̪ā d̪̪ə) 7. m̪ə h̪i ara: d̪̪ə (up̪ə n̪ja: s̪ə)
8. b̪ d̪̪ə ko: t̪ara (up̪ə n̪ja: s̪ə); pra ka: f̪a n̪ə va r̪s̪a h̪ə 2019
9. s̪i: ma: k̪ə o: h̪i
pa: ra (up̪ə n̪ja: s̪ə) 10. s̪ə ma: d̪̪a: n̪ə (n̪i v̪ā d̪̪ə s̪g̪ra h̪ə)
11. ma: t̪ri b̪i u: mi (up̪ə n̪ja: s̪ə)
12. s̪ə p̪n̪ə lo: k̪ə (up̪ə n̪ja: s̪ə); pra ka: f̪a n̪ə va r̪s̪a h̪ə 2020
13. j̪ā k̪ā n̪a: d̪ə (up̪ə n̪ja: s̪ə) 14. i: h̪ə t̪i k̪ə
d̪̪i: v̪ā n̪ə (s̪g̪ s̪m̪ə r̪ə n̪ə) 15. d̪̪ə h̪i a i t̪ə d̪e: ba: l̪ə (up̪ə n̪ja: s̪ə);
pra ka: f̪a n̪ə va r̪s̪a h̪ə 2021 16. pa: t̪i: j̪ə (s̪g̪ s̪m̪ə r̪ə n̪ə)
17. h̪ə m̪ə a: bi r̪ə h̪ə l̪ə t̪ɦi: (up̪ə n̪ja: s̪ə) 18. pra l̪ə j̪ə k̪ə
p̪ə ra: t̪ə (up̪ə n̪ja: s̪ə); pra ka: f̪a n̪ə va r̪s̪a h̪ə 2022 19. bi: t̪
ge: l̪ə s̪ə m̪ə j̪ə (up̪ə n̪ja: s̪ə) 20. pra t̪i b̪i m̪ə b̪ə (up̪ə n̪ja: s̪ə)
21. b̪ d̪̪ə li r̪ə h̪ə l̪ə a t̪ɦɪ s̪ə b̪̪ə ki t̪ɦɪ u (up̪ə n̪ja: s̪ə) 22. ra: s̪t̪ra
m̪ā d̪̪i r̪ə (up̪ə n̪ja: s̪ə) 23. s̪g̪ jo: g̪ə (k̪a t̪a: s̪g̪ra h̪ə) 24. n̪a: t̪ɦɪ
r̪ə h̪ə l̪ə t̪ɦɪ a li v̪ā s̪u d̪̪a: (up̪ə n̪ja: s̪ə) 25. d̪i: p̪ə d̪̪ə r̪ai t̪ə r̪ə h̪ə e:
(up̪ə n̪ja: s̪ə).

ə p̪ə n̪ə

m̪ā t̪ə v̪j̪ə editorial.staff.videh̪ə@gmail.com p̪ə r̪ə

p̪ə t̪̪a: u.

2.15.၎် ကိ၎်ကံ၎် ကံ၎်ဂံ၎်- မံ၎်ကံ၎်လိ၎် လဲ၎်ကံ၎်ကံ၎် နု၎်ကံ၎်
ကံ၎်ကံ၎်ကံ၎်? ဖဲ၎်ကံ၎်ကံ၎်ကံ၎် ကံ၎်ကံ၎်ကံ၎် ကံ၎်ကံ၎်ကံ၎်

दा.: किरण कारिगर

**मैथिली: ले:कहंका जु:न्या बजारो स्तृत्तु? वे:बसत्ता:
कारणो अ: सःमा:दहा:न**

मैथिली: ले:कहंका मे: त्प्रांशे: कि: प्रश्नो रे:कहा:कित्त
करु: जत्हा:रत्तं दे:कहु: ता:कु: प्प्रांशे:तःए:ले द्वा:बा:ब
एणो: भे:तं द्वा:ए:तं. इ: कतु सत्तं द्वा: मैथिली:
ले:कहंका गिरो:हो:बा:दु: कब्दु: अका:दमि: पुरासका:रि:
त्तमत्तै, पे:तपो:सुा: अ:जो:द्वे:न, दे:कहा:वै: कव
सम्मेलन, पुस्तक लो:कारण, प्प्रांशे: किता:बा बा:त
तक समित्त अ: ओ:द्वे:रा:ए:ले रेशे. द्वा:करे बजारो
मु:ल्ये द्वा:रो: रेशेले अ: मैथिली: ले:कहंका के: जु:न्या
बजारो स्तृत्तु के: वे:बसत्ता: द्वा:करेण: रेशेले. ले:कहंका
सबे ए_1 बिकेत स्तृत्तु स एउवरे ले स:मु:हिके प्रजा:स
तक नै के:लेक? त्प्रांशे: प्प्रांशे: मैथिली: ले:कहंका
अकहंनो: भो:गि रेशेले द्वा: द्वा: पत्तः स ता: किता:बाके

bikri: n̄ai fi:oi: t̄h̄ai. d̄ar̄f̄ak̄a pa:t̄h̄ak̄a m̄ait̄h̄ili: le:k̄h̄aṅ̄a
ke: d̄e:k̄h̄ai p̄at̄h̄ai me: ko:ṅ̄e: ru:t̄f̄i: n̄ai r̄ak̄h̄ai t̄h̄ai?

ju:n̄j̄a b̄əza:r̄ak̄a v̄e:b̄əṣ̄əṭ̄a: ke: ka:r̄aṅ̄a:-

1. m̄ait̄h̄ili: le:k̄h̄ak̄a ṣ̄əb̄a ko:ṅ̄o: buk̄a ṣ̄e:l̄əṝa p̄r̄aka:f̄ak̄a
a: ma:r̄ke:t̄j̄ḡa v̄e:b̄əṣ̄ṭ̄h̄a: l̄ai ṣ̄a:mu:fi:k̄a p̄r̄əja:ṣ̄ə t̄f̄iṭ̄a:
k̄əh̄ijo: n̄ai ke:l̄ək̄ai? ṣ̄əb̄a əp̄əṅ̄a: gi:ro:fīa me: m̄əḡəṅ̄a
p̄h̄ri: kiṭ̄a:b̄ə b̄əṭ̄əl̄ək̄ai pu:ru:ṣ̄ka:r̄ak̄a d̄z̄o:ga:r̄a me:
r̄əfīəl̄ai a: fi: le:k̄h̄ak̄a fi:ba:k̄a p̄h̄ūṣ̄ja:fi:k̄a p̄h̄up̄h̄ak̄a:r̄a
me: b̄əməp̄h̄əla:t̄ə b̄h̄e:l̄ə r̄əfīəl̄ai.

2. m̄ait̄h̄ili: le:k̄h̄ak̄a ṣ̄riṝp̄h̄ə le:k̄h̄ak̄ij̄a t̄əḡəma: a:
d̄h̄ut̄əhu: l̄ai d̄əṣ̄ə p̄ət̄f̄a:ṣ̄ə t̄a: kiṭ̄a:b̄ə t̄h̄əpa: ṅ̄e:fīa:l̄ə b̄h̄ə
ge:l̄ə. p̄əb̄lik̄a d̄e:k̄h̄əu a: p̄at̄h̄əu ki: ṅ̄e:? fi: d̄h̄əṅ̄ə ṣ̄əṭ̄i
l̄ai? d̄z̄o:ga:ri: pu:ru:ṣ̄b̄əka:r̄a a:gu: b̄əd̄z̄a:r̄a ṣ̄ṭ̄h̄iṭ̄i p̄əṝə
ko:ṅ̄o: t̄f̄iṭ̄a: n̄ai?

3. m̄ait̄h̄ili: le:k̄h̄ak̄a e:k̄əṭ̄a: ṣ̄a:mu:fi:k̄a ṣ̄ərv̄əd̄z̄əṅ̄ə
m̄āt̄f̄ə n̄ai t̄əija:r̄a ke:l̄ək̄a d̄z̄e: p̄r̄aka:f̄ak̄a le:k̄h̄ak̄a
b̄ik̄re:t̄a: d̄ar̄f̄ak̄a pa:t̄h̄ak̄a ke: ṣ̄a:mu:fi:k̄a ple:t̄əp̄h̄a:rm̄ə
ke: ma:d̄h̄j̄əmə ṣ̄ə e:k̄əṭ̄iṭ̄ə ke:ṅ̄e: ṅ̄i:k̄a b̄əd̄z̄a:ru:
v̄e:v̄əṣ̄ṭ̄h̄a: b̄əṅ̄əib̄əṭ̄əi? le:k̄h̄ak̄a ṣ̄əḡh̄ə b̄əṅ̄a: d̄o:ṣ̄əra: l̄ai
ṣ̄əṭ̄əṣ̄j̄əṭ̄a: p̄h̄ərm̄ə t̄ək̄ə n̄ai d̄e:l̄ək̄ai. ṣ̄əb̄ə le:k̄h̄ak̄a
gi:ro:fīa əp̄p̄əṅ̄ə t̄h̄e:ke:d̄a:ri: me: əp̄əṣ̄j̄ā:t̄ə r̄əfīəl̄ai.

4. m̄ait̄h̄ili: le:k̄h̄ak̄a e:k̄ə d̄o:ṣ̄əra:k̄a le:k̄h̄əṅ̄ə me: ki: t̄h̄ai

t̥e:kəɾə t̥ʃɪrt̥ʃi kəɦiɟo: ɳe: ke:ləkəi a: ɳəi d̥əɾʃəkə t̥əkə
ba:t̥ə pəɦiūt̥ʃe:ləkəi? a:jo:d̥ʒəɳə s̥əbə me: ɦio:ɦəkə:ri: bʰə
ge:lə bəʃə vəɾiʃt̥ə le:kʰəkə ɦie:ba:kə d̥a:brie: t̥ʃu:rə. əɦi:
s̥əbəɦəkə likʰələ kiɾa:bə kəe: pɾət̥i bika:ie: s̥e: d̥e:kʰu:
t̥a:ku: ɳe:.

5. ko:ɳo: e:ɦie:ɳə məiɾʰili: pət̥rə pət̥rika: əkʰəba:rə ɳəi
d̥ʒe: məiɾʰili: rət̥ʃəɳa: pərə pa:rət̥o:ʃikə mu:l̥jə d̥əiɾə
ɦio:u. ko:ɳo: t̥rəɦie: gʰi:t̥ʃi t̥i:rəke: pət̥rika: s̥əbə ɳa:mə
ləi t̥ʰəpəi t̥ʰəi a: pʰe:rə bəɳd̥ə. s̥ərkule:ʃəɳə bəd̥ʒa:rə
ve:vəʃt̥ʰa: ləi le:kʰəkə ke: ko:ɳo: t̥ʃiɾa: ɳəi d̥ʒe:kəɾə
rət̥ʃəɳa: t̥ʰəpələi le: pʰu:ilə ke: t̥umma:?

6. vət̥ʃəʃpa:d̥ji: giɾo:ɦəba:d̥ji: məiɾʰili: le:kʰəɳə me: d̥əʃə
t̥a: le:kʰəkə ke: əpəɳa: me: m̥ila:ɳi: ɳəi d̥ʒe: s̥a:mu:ɦikə
ɦie:ba:kə ummi:d̥ə kəɾət̥ə. s̥əbə əpəɳa: giɾo:ɦə bəle:
le:kʰəkə ɦie:ba:kə bʰrəmə ɳɪʃa: me: ma:t̥lə rəɦəie:. ko:i:
ke:kəro: mo:d̥ʒərə pɾo:t̥ʃa:ɦit̥ə ɳəi kəɾət̥ə? d̥əɾʃəkə
pa:t̥ʰəkə d̥ʒuɾələi ki:ɳe: t̥e:kəɾə e:kko: pa:i: t̥ʃiɾa: ɳəi?

7. məiɾʰili: le:kʰəkə s̥əpəɳo: me: ra:əjəlt̥i: d̥ja: ɳe:
ʃo:t̥ʃi s̥əkət̥ə? rət̥ʃəɳa: t̥ʰəpələi t̥əbe: pət̥rika: ki:ɳəbə
d̥e:kʰəbə s̥e:ɦio: bəddə ba:d̥ʰəkə bəɳlə t̥ʰəi məiɾʰili:
bəd̥ʒa:rə ve:vəʃt̥ʰa: ke: b̥ikəʃt̥ə ɦio:i: m̥ē:.

maitḥili: a:jo:dṛāṇa me: dṛāḥakā śa be:śi: mātṛi pāra
upastḥitā kāvī a_I ba:tā ke: prāma:ṇa hā_I kā. dṛāḥakā
vitā:rā dṛā:ṇai ke: fio:tā tḥbe: maitḥili: le:kḥāṇa
mādṛāgu:tā hie:tāi a: bāza:rā me: rāgātā pakātāi.

śama:dḥā:ṇa:-

1. purāśka:ri: dā:bi tḥo:ṭi dṛāḥakā śa śo:dṛāḥie: śāva:dḥ
kā maitḥili: le:kḥāṇa ke: bāza:rā bāṇabā tā:kā a:
śa:mu:ḥikā bhā:gīdā:ri: me: kḥātāi pātātā. e:ḥi śa
maitḥili: le:kḥākā lai śa:mu:ḥikā mātṛi nṛma:ṇa lai
de:gā a:gu: bātātā.

2. maitḥili: pātā pātāika: śabāhākā vitṛjā stḥitā
mādṛāgu:tā kārāi lai bādṛā:rā ve:bāstḥā: stḥā:pitā kārāi
pātātā. śo:dṛāḥie: rātṛāṇa: tḥāipā tā: ge:lā a: nṛpḥikā tāi
śa kā:dṛā ṇai tṛātātā.

3. ko:ṇo: tārāhākā maitḥili: a:jo:dṛāṇa me: vibidḥātā:
ma:ṇe: i: dṛe: e:kāta: e:ḥie:ṇa mātṛi va: śātā dṛātāe:
śa:ḥitṛjāka:rā, le:kḥākā, prāka:śakā, bīkre:tā:,
pḥilmāka:rā, kāla:ka:rā, mā:ṛke:ṭigā śta:pḥā śabā e:kā
dḥo:śārā ke: pu:rākā śāgi: bāṇu maitḥili: bādṛā:rā
stḥā:pitā kā śākāre:.

4. gīro:ḥāba:dī: ve:bāstḥā: ke: dḥvāstā kā śa:mu:ḥikā

b^ha:gi:d̄a:ri: v̄ala: m̄ãt̄j̄ã b̄ãñ̄ãb̄ãi p̄ãr̄ãt̄ã. d̄ãrf̄ãk̄ã pa:t̄h̄ãk̄ã
ke: s̄p̄o:d̄j̄ãñ̄ã: d̄j̄õ:r̄ãi p̄ãr̄ãt̄ã. m̄ãit̄h̄ãli: le:k̄h̄ãñ̄ã ke:
b̄ãd̄j̄ã:r̄ã v̄e:b̄ãst̄h̄ã: v̄ist̄ã:r̄ã l̄ãi t̄j̄it̄ã: k̄ã s̄ã:r̄t̄h̄ãk̄ã p̄r̄ãja:s̄ã
k̄ãr̄ãi p̄ãr̄ãt̄ã.

5. m̄ãit̄h̄ãli: le:k̄h̄ãñ̄ã me: b̄ãd̄j̄ã:r̄ã k̄ãr̄ã: ñ̄ãi t̄j̄ãi? ke:ñ̄ã:
ñ̄ãe:t̄ãi? s̄ã:mu:ñ̄ãk̄ã s̄ãma:d̄h̄ã:ñ̄ã d̄j̄s̄ã ñ̄ã:s̄p̄ã:r̄t̄h̄ã ð̄e:ḡã
ã:gu: b̄ãr̄h̄ãb̄ãi p̄ãr̄ãt̄ã. ma:r̄ke:t̄j̄ãḡã v̄e:b̄ãst̄h̄ã: ke: t̄j̄õ:t̄ã
k̄ã:d̄j̄ã ñ̄ãi bu:d̄j̄ãi e:k̄ãr̄ã d̄j̄ã:r̄ãḡã:mi: la:b̄h̄ã ã: d̄ãrf̄ãk̄ã
pa:t̄h̄ãk̄ã s̄ã s̄p̄o:d̄j̄ãñ̄ã: s̄ãv̄ã:d̄ã k̄ãr̄ãb̄ã:k̄ã b̄e:ḡãr̄ãt̄ã:
bud̄j̄ãñ̄ãhu:.

6. m̄ãit̄h̄ãli: le:k̄h̄ãñ̄ã me: ḡr̄ã:ũd̄ã r̄ãp̄õ:r̄j̄ãḡã v̄j̄ãv̄ãst̄h̄ã: ke:
e:k̄ãd̄ãm̄ã ãb̄h̄ã:v̄ã. ãi: j̄u:ñ̄ãj̄ã ke: pa:t̄ãi p̄ãr̄ãt̄ã. k̄h̄ã:li:
k̄ãt̄h̄ã: k̄ãv̄it̄ã: s̄ã:ñ̄ãt̄ãk̄ã ã:j̄õ:d̄j̄ãñ̄ã v̄ãla: x̄ãb̄ãr̄ã p̄ãr̄ã
b̄h̄ãr̄ã ð̄e:ñ̄ã: r̄ãñ̄ãb̄ã ãv̄il̄ãb̄ã b̄ãd̄ã k̄ãr̄ãi p̄ãr̄ãt̄ã.

ãp̄ãñ̄ã

m̄ãt̄ãv̄ãj̄ã editorial.staff.videhã@gmail.com p̄ãr̄ã

p̄ãt̄h̄ã:u.

3.प०द० क०ह०द०

3.1.क०प०न०द० द०ड०ह०- स०ःःःःः माःःःः

3.2.प०र०म०द० द०ड०ह०- 'go:kulə'- ga:məkə ba:tə

3.3.ra:d०ड० kiʃo:rə miʃrə-pəra:gə

3.4.a:tʃa:rjə ra:ma:ŋ̃d̃ə m̃d̃ələ- tʃi:rəh̃ərəŋə/ s̃a:ṽəŋə
me: ŋa:ri:

3.1.ကလ်ပၢၣ်န့ၣ်: သံဒံာ်:- န့ၣ်:ဟ့ၣ်န့ၣ် မၢၢ်:န့ၣ်

ကလ်ပၢၣ်န့ၣ်: သံဒံာ်:
န့ၣ်:ဟ့ၣ်န့ၣ် မၢၢ်:န့ၣ်

mo:nə ətʃəbʰɪtə tʃʰələ,
ʃe:fiənətɑ:kə ko:nɔ: tʰe:ka:nə nɔjə,
nɛ: purəba: nɛ: pətʃʰəba:
təjəu mo:nə urɪjɑ:ɪtə bəʃɑ:tə ʃənə bəhɪətə tʃʰələ,
ʃɑ:unə kə ma:ʃə bədu dʌptəma:ʃə,
nɔvəvɪvɑ:fiɪtɑ: ʃəgə ʃəbə ʃo:fiɑ:gənʌkə,
mo:nə mē: bəɖʰɪətə fiulla:ʃə,
kubʰələ:jələ pʰu:lə a: fiəɪjərə tʃʰətərəɪtə pa:tə,
kʰe:tə kʰəɪfiɑ:nə mē: rətʃʰɪətə bəʃətə pra:nə,
me:gʰə ʃə dʒʰəhɪərəɪtə bunʌ,
bunʌ kə tɾɑ:ʃə ʃə nɪfiɑ:jələ ma:tɪ,
 ɪhə jəvənəkə ʃəgəmə ʃəgəməgəma:jələ ma:tɪ kə
ʃnɛ:fiə,
vərəɖəkə bəɖʰɪətə dē:gə
dʒo:nə bənʌfiɑ:rəkə bəɖʰɪətə kərə:dʒə,
ko:dɑ:nkə ma:n,ma:tɪ kərəɪtə go:fiɑ:ri:,
bʰe:lə bɪfiənɪ:kə be:rə
.tʃʰəlu ʃəbə lo:kənʌkə bəɖʰɑ:bu e:kə dɛ:gə

-kəlpənɑ: dʒʰɑ:, bo:ka:ɾo:

əpənə

mətʃəvʌ editorial.staff.videheə@gmail.com pərə

pətʰɑ:u.

3.2.प्र०मोःद० द०'गोःकुल०'- ग०म०क० बाःत०

prəmo:də dʒʰa: 'go:kulə'
ga:məkə ba:tə

gʰərə a:nənə d̪e:fiəri d̪əla:nə
ga:tʃi: bɪrətʃi: kʰe:tə kʰəriɦa:nə
po:kʰəɪrə d̪əbət̪a: o: n̪əd̪i:kə t̪a:nə
ərrəv̄ā: ga:jə məɦi:ʃi:kə bət̪h̄a:nə .
d̪e:kʰəbə d̪urləbʰə d̪urkʰa:kə guma:nə
ʃa:nə mla:nə me:tələ pəɦitʃa:nə
ga:mə əla:pəjə ʃəɦərɪv̄a: ga:nə
d̪ərəkɪ rəɦələ ʃəbə a:nə ma:nə.
kət̪əjə ge:ləi o: me:lə d̪ʒo:lə?
kʰo:dʒə putʃa:ri: t̪o:lə t̪o:lə
utʃit̪ə upək̪a:rə məd̪h̄urə bo:lə
d̪ā:t̪o: d̪əpət̪əme: mɪʃəri:kə gʰo:lə.
d̪n̪ə kud̪n̪ə be:rə kube:rə
tʃit̪a: n̪əɦi kəkəro: kət̪hu: ke:rə
ʃəpət̪u:ɦo: kɪ bɪpət̪i:kə pʰe:rə
d̪h̄əɪrjə ʃn̪e:ɦəkə bət̪əjə be:rə be:rə.

e:kə d̪o:s̪əra:kə fɪt̪əme: s̪əbə e:kə pra:nə
b̪əiməŋəsjət̪a:kə ŋəɦɪ kət̪əu ŋa:mo: n̪ɪs̪a:nə
d̪ʰəŋə kuve:rə fi:ʰu kɪ məd̪ʒəd̪u:rə kɪs̪a:nə
mərja:d̪a: s̪əbəɦəkə s̪əd̪k̪əŋə e:kə s̪əma:nə.
pərət̪ʃə a:ɪ bəɦəjə fi:a: un̪ət̪a: bəja:rə
ʃa:li:n̪ət̪a: b̪ʰəɪ rəɦələ ət̪ʰɪ t̪a:rə t̪a:rə
ukət̪a: p̪əɦt̪ʃi:kə la:gələ g̪ʰəŋəgərə pət̪ʰa:rə
s̪pa:r̪t̪ʰe:t̪a: me: s̪əbə s̪əv̪əd̪ʰə a: s̪əro:k̪a:rə.
ud̪ʒərələ p̪ʰu:s̪ə upət̪ələ ku:ʃə
məɦələ mərəja:ke: muɦɪ̃ d̪u:s̪ə
kəkəro: s̪ə ke:o: kəɦɪ̃ d̪ʒʰu:s̪ə
la:t̪ʃa:rə d̪e:k̪ʰɪ t̪ʃu:s̪əjə ləvəŋət̪ʃu:s̪ə .
pərət̪ʃi: pər̪a:ʰə b̪ʰe:lə purəŋək̪a: ba:t̪ə
rəst̪o: pe:t̪a: pərə d̪ʒəvərd̪əst̪ə g̪ʰa:t̪ə
s̪un̪əjə kəɦɪ̃ ke:o: kəkəro: ba:t̪ə
kəɦu: kət̪e: a:rə ɦəmə ga:məkə ba:t̪ə.

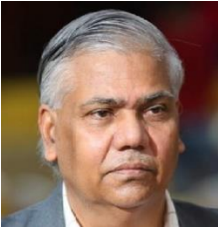
-prəmo:d̪ə d̪ʒʰa: 'go:kulə', d̪i:pə,məd̪ʰubəŋi:, (bɪɦa:rə)

əpəŋə

m̪ə̃t̪əv̪jə editorial.staff.videhə@gmail.com **pərə**

pət̪ʰa:u.

3.3.ra:d̪ʒə kɪʃo:rə mɪʃrə-pərə:gə

ra:dʒə kɪʃo:rə mɪʃrə, rɪʃa:jərdə tʃi:pʰə dʒe:nəʀələ
məŋe:dʒərə (i:), bi:(mukʰja:ləjə).e:lə.e.nə.e.ʃə.,
dʒlli:,gə:məere:rə dʒi:ɦə -, pɔ: əre:rə .ɦa:tə,
mədʰubəŋi:

pəra:gə

kõ: ʈʰɪ a:e:lə kuʃuməkə, muɦə kʰɪ lələ,
bʰəə/ge:lə de:kʰa: rə, a:bə mu:ŋələ kɪ dʒələ.

dʒʰã: pələ ʃəũ dərjə, bʰe:lə prəgətə,
ʃugãdʰɪ le:lə , kəʀəitʰə tʰətə.pətə-

pəra: gə ətʰɪ ke:ʃərə pərə lətəkələ,
məkəəđə, puʃpəʀədʒə pərə ətʰɪ ,əʈəkələ.

upəvəŋə, ʃugãdʰɪ ʃə ,kəʀəitʰə məɦəməɦə,
tʃa: ru: dʒ ʃə, puʃpəkə' ,bʰəə/rəɦələ ŋəməɦəʃ.

ɦɪ ma: dʒɪ ʃɪŋgə ʃə tʃələlə pəvəŋə,
ŋɪ: ləgɪ ɪ ʃə ,a:ɔ:tə ʃəmi: rə,

a: o: t̥ə p̥urəba: p̥ət̥ʰəba: -, t̥həmi t̥həmi -,
p̥əra: gə .rəd̥ʒə le:lə əŋ̥ ləkə bʰi: t̥ə-

va: ju sp̥ʰurəŋə mo: t̥a: bəŋ̥ɦəŋə: -,
ləʌ d̥ʒa: rəɦələ ət̥ʰi p̥əra: gəkə s̥əŋə: s̥ə,
upəvəŋə sp̥əj̥ə kərəit̥ə ət̥ʰi , məɦə məɦə -,
bəŋ̥ələ ət̥ʰi e:k̥həŋə, s̥ug̥ə d̥həkə d̥həŋə: s̥ə.

gʰu: mi rəɦələ mə d̥hə mək̥si ka: ,
s̥ũ: gʰi p̥əvəŋə, p̥rəs̥u: ŋə p̥ərə lud̥həkələ,
gəɦie: gəɦie: -, s̥ə me: t̥i rəɦələ ət̥ʰi ,
pu s̥p̥ərə d̥ʒə le:lə ət̥ʰi , b̥ət̥ə be:kələ.

kʰo: lət̥ə s̥ug̥ə d̥h̥i t̥ə muk̥hə , p̥rəs̥u: ŋə,
ba: t̥ə t̥ək̥əit̥ə rəɦəit̥ə ət̥ʰi mə d̥h̥uk̥ərə,
bʰi ŋə bʰi ŋa: it̥ə t̥j̥ək̥ə bʰa: urə d̥əit̥ə,
o: gərəit̥ə rəɦəit̥ə ət̥ʰi , v̥riŋ̥t̥ə o:k̥ərə.

t̥a: ki rəɦələ ət̥ʰi pu: r̥və k̥si t̥i d̥ʒə p̥ərə,
əɦu: ri a: ka: t̥i rəɦələ s̥ət̥ə d̥lə,
əruŋo: d̥əj̥ə ɦo: e: t̥ə, t̥ək̥ərə ba: d̥ə: ,
d̥ə: k̥h̥a: o: t̥ə əp̥əŋə ləli t̥ə k̥i d̥ʒələ.

mə d̥h̥uma: t̥ʰi: ke: t̥ʰə t̥t̥a: me: ,
mə d̥h̥urə mə d̥h̥u bəŋ̥ d̥ʒa: e: t̥ə, p̥əra: gə

ke: s̥ kʰəo:ləkəi i: fiuŋəɾə?
bʰe:tələ ke:fiŋə bɪ tʰəŋi: ke: bʰa: gə?

puʂpəɾəʂə kē: pɪ bəjə le:lə,
uɾələ əbət̪ə ətʃɪ tʃi t̪ə pət̪əgə-,
dʒəhi n̪a: mədʱukəɾə, t̪əhi n̪a: i:fiə: ,
pa: bɪ kuʂumə rəɖʒə ,ətʃɪ mət̪əŋə.

de:kʰɪ məu la: e:lə pɾəsu:n̪ə ,mədʱukəɾə
bəu a:e: rəfiələ ətʃɪ , bʰe:lə n̪ɪ ra: ʂə,
n̪i: kə ləgət̪ə n̪əhi tʃʰəikə bʰəmərə: ke: ,
pʰu:lə ʂukʰa: ,dʒa: itʃʰə dʒa: hi ma: ʂə.

pɪ əɾə, pəŋɪ tuttu: puʂpəkə' pa: d̪əpə,
t̪ɪ t̪əli: ,əli me: , e:kəre: gəpə.ʂəpə-

pəra: gə me: ətʃɪ kət̪ə:kə əŋuɾa: gə?
bəʂət̪ə ətʃɪ o:hi me: kuʂumə .ʂə: fiə: gə-

kəkʰəŋo: ʂuʂmɪ t̪ə ko: ʃəʂt̪ə ki: t̪ə,
bəʂa: t̪ə kəkʰəŋo: ləʃ d̪əitʃʰə tʃɪ: t̪ə.
kəkʰəŋo: rəʂə pɪ bəjə əbətʃʰə mədʱupə,
mədʱuʂt̪əjəkə ka: lə mədʱuma: tʃɪ: tʃupə.

mədʱurəʂə, muʂəka: it̪ə ,bət̪əitʃʰə ʂuməŋə,

puṣṣpəfi ṣṣ̃ , upəvəṇṇə ətʃʰi mədʰuṣṣəṇṇə.

pʰu:lə nətʃʰitʃʰṇə, dɔ: ləitʃə ətʃʰi pa: tʃə,
pəvəṇṇə kē:, ṣṣ̃gə dʃə:bəkə, tʃʰi ba: tʃə.

tʃ tʃli: , bʰəmərə: , bi tʰəṇṇi: bu:ləjə,
pʰu:ləkə ga: tʃʰə pərə, dʒʰu:la: dʒʰu:ləjə.
puṣṣpəkə' ləgə , rəṣṣəkə' ṣṣ̃dʃa: vətʃə ,
ṇə: mədʰu, ṇə: rəṣṣə le:lə, ko: ṇo: sətʃə.

əpəṇṇə

māṭṭəvjə editorial.staff.videhə@gmail.com **pərə**

pətʰa:u.

3.4. a: tʃa: rjə ra: ma: ŋ̃d̃d̃ə m̃d̃d̃ə - tʃi: rəh̃ə rəŋə / s̃a: ṽə ŋə
me: ŋa: ri:

a: tʃa: rjə ra: ma: ŋ̃d̃d̃ə m̃d̃d̃ə

tʃi: rəh̃ə rəŋə / s̃a: ṽə ŋə me: ŋa: ri:

1

tʃi: rəh̃ə rəŋə

a: ijo: ma: tʃ̃ə lik̃h̃ə b̃ə.

pa: ŋə a: mək̃h̃a: ŋə lik̃h̃ə b̃ə.

ra:dʒa: ra:ɳi: ke: guṇḡga:ṇḡ likʰəbə.

a:ɳjo: gã:dʒa: likʰəbə.

bʰã:gə a: məɖɹa: likʰəbə.

ba:bʰəṇḡ a: ʂo:ləkəṇfiə ke: pəritʃəjə likʰəbə.

a:ɳjo: dʰərəmə likʰəbə.

tʃʰələ kəpətə ke: ma:ṇḡ likʰəbə.

dʰu:rtə a: bələtəkari: ke: ʃa:ṇḡ likʰəbə.

a:ɳjo: dʰritərə:ʃtrə bəṇḡbə.

bʰi:ʂmə a: dʰo:ṇḡ ke: ma:ṇḡ likʰəbə.

dʰurjo:dʰəṇḡ a: dʰu:ʃa:ʂəṇḡ ke: ga:ṇḡ likʰəbə.

a:ɳjo: məṇpurə dʰe:kʰəbə.

a:dʰva:ʂi: a: dʰəlitə ke: ṇḡgnḡ dʰe:kʰəbə.

ra:ma: d̪r̪əupəd̪i: ke: t̪ʃi:r̪əfiərəṇə a: bələt̪ək̪a:r̪ə
d̪e:k̪h̪əb̪ə.

2

ʃa:v̪əṇə me: ṇa:ri:

ʃa:v̪əṇə me: pr̪ək̪riṭ̪.

r̪upə d̪h̪əilək̪ə ṇa:ri:.

ʃa:v̪əṇə me: ṇa:ri:.

pe:ṇfi̪əle: fi̪əri̪j̪ərəka: ʃa:ri:.

l̪i:l̪a:r̪ə me: t̪ʃ̪əm̪ək̪əiṭ̪ə t̪ik̪uli:

fi̪a:t̪h̪ə m̪ē: fi̪əri̪j̪ərəka: t̪ʃ̪u:ri:.

go:r̪ə me: pa:j̪ələ d̪ʒ̪h̪um̪əki:.

k^ho:ləle: ke:ʃə bəḍəṛəki:.

tʃələitə məstə fiət^hni:.

mo:tʃəṛəitə p^hu:lə ja:mini:.

bəṛək^ha: mē: ṇa:ri:.

tʃue:tə ʔgə-ʔgə pa:ni:.

ṇṇk^həṛəitə sʔūḍəṛjə ṇa:ri:.

dʒəuṇəḅ b^he:lə b^ha:ri:.

bəṇəitə ka:mini: ṇa:ri:.

ra:ma: sʔa:ṇəḅ ṇja:ri:.

-a:tʃa:ri: rā:ma:ṇṇḍə mṇḍəḅə sʔa:ma:dʒikə tʃitəkə sʔəfiə
sʔa:fi:tʃəkā:rə sʔi:tā:mət^hi:.

-a:tʃa:ri: rā:ma:ṇṇḍə mṇḍəḅə sʔa:ma:dʒikə tʃitəkə
sʔi:tā:mət^hi:, sʔe:va:ṇṇvri:tə prəḍ^ha:ṇa:ḍ^hja:pəkə, mā:tā:-

त्फान्द्रा दे:वि:, पृता:-स्वारा:दडे:स्वरा म्दाल, पत्नी:-
 प्रामिला: दे:वि:, द्जान्म त्त्-01 द्जान्पवरी: 1960
 जो:गजाता:- ए:म-ए:शशि: (रशा:जन्तु सा:स्त), ए:म ए:
 (हिन्दि:). रु:त्ति- सा:हिजिका, मत्तिलि:-हिन्दि: कविता: -
 क्हा:नि: ले:कन्तु अ: अ:ले:कन्तु. प्रका:सित् पो:त्ति: - मत्तिलि:
 कविता: श्ग्रह्ण ब्हा:सा: के: न्त्तु ब्हा:त्तुजो:. 2022 प्रका:सित्
 रत्तान्ता: - श्दत्तुजा: कविता: श्ग्रह्ण पो:त्ति: - द्जान्क
 न्त्तुनि: द्जा:न्कि: अ: सार्ज ग्ना:न्त्तु. 2022 पत्तिका: -मत्तिला:
 श्मा:दत्त, ग्भरा -बा:हारा अ: अपु:रुवा: (मा:सा:म).
 अक्त्तुबा:र -द्वान्क मत्तिलि पुन्त्तुदत्तु:गर्ण प्रका:स.
 सा:मा:दत्तिका-सा:मा:दत्तिका त्तिन्तु, द्वा:जित्वा- पु:रुवा द्जिला:
 प्रान्त्तुन्त्तु, प्रा:त्तुमिक्त्तु सिक्त्तुक्त्तु
 श्ग्भ, द्दुमरा:, श्ति:त्तु:मत्तु:त्तु. श्त्तु:जि: पत्तु:- ग्ना:म-
 पिपरा: वित्तुन्त्तुपुत्तु त्त्तु:न्त्तु-पत्तु:रत्तु:रत्तु द्जिला:-श्ति:त्तु:मत्तु:त्तु.
 वत्तुमा:न्त्तु पत्तु:-पिपरा: श्दन्त्तु, मुत्तुलि:त्तुक्त्तु वा:रत्तु-
 04 श्ति:त्तु:मत्तु:त्तु पो:स्तु-त्तुक्त्तुमत्तुलि: द्जिला:-श्ति:त्तु:मत्तु:त्तु:
 रा:दत्तु-बि:रत्तु प्त्तु-843302 मो: न्त्तु-
 9973641075 इ:मे:ल-
 ramanandmandal001@gmail.com

अ रत्तुन्त्तु:परा एपन्त्तु
 मत्तुव्त्तु editorial.staff.videheä@gmail.com परा
 पत्तु:अ:उ.

